

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Υ.Δ.Α.Σ
"HELLENIC AID"

Βασ. Σοφίας 11
GR-106 71 Αθήνα
ΕΛΛΑΣ
τηλ.: 210-368-3570
fax: 210-368-3659
E-mail: hellenicaid@mfa.gr
Internet: www.mfa.gr

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

ΕΤΟΥΣ 2003

υποβάλλεται

στην

Διυπουργική Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεδνών Οικονομικών Σχέσεων
(Ε.Ο.Σ.Δ.Ο.Σ)

στην

Επιτροπή Εξωτερικών και Αμύνης της Βουλής των Ελλήνων

στην

Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (Development Assistance Committee - DAC)
του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α)
Παρίσι

Γενικά Στοιχεία Περί
ΕΛΛΑΔΟΣ

1.	Όνομα χώρας	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
2.	Έκταση	131.944 τετραγωνικά χιλιόμετρα
3.	Πλημυσμός	10,95 εκατ. άνδρες 49,6%, γυναίκες 50,4% (2001)
4.	Πρωτεύουσα	Αθήνα (πληθ. 3.192.606 απογραφή 2001)
5.	Γλώσσα	Ελληνική
6.	Θρήσκευμα	98% Ορθόδοξοι, 1,3% Μουσουλμάνοι, 0,7% Άλλοι
7.	Πολιτευμα	Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
8.	AEE	172.892,35 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (2003)
9.	Κυριότερα προϊόντα/βιομηχανίες	τουρισμός, ναυτιλία, επεξεργασία τροφίμων και καπνού, υφάσματα, χημικά, προϊόντα μετάλλου, ορυχεία, πετρελαιοειδή
10.	Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι	Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Ην.Βασίλειο, Η.Π.Α

Πίνακας Περιεχομένων

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙ ΕΛΛΑΔΟΣ	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	5
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	17
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ (ελληνικών).....	18
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ (ξενόγλωσσων).....	20
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	23

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΣΟΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ

1. Πλαίσιο Βασικής Αναπτυξιακής Πολιτικής και Νέοι Προσανατολισμοί	29
1.1 Γενικά	29
1.2 Τρέχοντες κύριοι προσανατολισμοί πολιτικής	29
1.3 Συμπλήρωση - αναδεώρηση πολιτικής	31
1.4 Νέες εξελίξεις ή προσανατολισμοί στις πολιτικές βούλησης	32
1.4.1 Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ)	
1.4.1.1 Εισαγωγή	
1.4.1.2 Εξελίξεις - ενέργειες υλοποίησης ΕΣΟΑΒ	
1.4.2 Ελληνική Προεδρία της Ε.Ε και διεθνής αναπτυξιακή συνεργασία	
1.5 Δημόσια συζήτηση για τη βασική πολιτική	39
2. Εφαρμογή των Αρχών Αναπτυξιακής Πολιτικής και των Υποδείξεων της DAC	40
2.1 Τρόποι υλοποίησης αρχών αναπτυξιακής πολιτικής και υποδείξεων της DAC	40
3. Ανάπτυξη της Παραγωγικής Ικανότητος στις Χώρες Εταίρους	42
3.1 Προώθηση υγιούς πλαισίου πολιτικής, ενδάρρυνση σταδιερών αναπτυξσομένων οικονομιών με πλήρεις προοπτικές για τσχυρό ιδιωτικό τομέα και κατάλληλη δημοσιοοικονομική βάση	42
3.1.1 Στόχος 8 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Ανάπτυξη παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη»	
3.1.1.1 Γενικά	
3.1.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες	
3.1.1.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα	

3.2	Προσπάθειες για μείωση της φτώχειας, προσανατολιζόμενες προς τον στόχο όπως το έτος 2015 συντελέσουν στη μείωση κατά το ήμισυ του ποσοστού των ανδρών που ζουν στα όρια της φτώχειας (Αναπτυξιακοί στόχοι της Χιλιετίας)	43
3.2.1	Στόχος 1 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Εξάλειψη της ακραίας εισοδηματικής φτώχειας και της πείνας»	
3.2.1.1	Γενικά	
3.2.1.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.2.1.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.3	Προσπάθειες με προσανατολισμό στόχων για την κοινωνική ανάπτυξη, κυρίως στη βασική εκπαίδευση, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και δραστηριότητες υγιούς αναπαραγωγής πληθυσμού	44
3.3.1	Στόχος 2 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες μέχρι το έτος 2015»	
3.3.1.1	Γενικά	
3.3.1.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.3.1.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.3.2	Στόχος 4 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Μείωση της βρεφικής και παιδικής δυνησιμότητας»	
3.3.2.1	Γενικά	
3.3.2.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.3.2.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.3.3	Στόχος 5 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Βελτίωση της υγείας των εγκύων»	
3.3.3.1	Γενικά	
3.3.3.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.3.3.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.3.4	Στόχος 6 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Καταπολέμηση του υιού του HIV/AIDS, της ελονοσίας και άλλων ασθενειών»	
3.3.4.1	Γενικά	
3.3.4.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.3.4.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.4	Αυξημένη συμμετοχή όλων των πολιτών και κυρίως των γυναικών στην οικονομική και πολιτική ζωή, και μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων	46
3.4.1	Στόχος 3 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Προώθηση της ισότητος των δύο φύλων και παροχή δυνατοτήτων στις γυναίκες»	
3.4.1.1	Γενικά	
3.4.1.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.4.1.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.5	Χρηστή διακυβέρνηση και δημόσια διοίκηση, δημοκρατική ευδύνη, προστασία των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και των κανόνων δικαίου	47
3.5.1	Γενικά	
3.5.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.5.3	Παγκόσμια επιτεύγματα	
3.6	Δράσεις αειφόρου ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των στόχων των ετών 2005 και 2015	48
3.6.1	Στόχος 7 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) «Διασφάλιση της αειφορίας του περιβάλλοντος»	

3.6.1.1	Γενικά	
3.6.1.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.6.1.3	Πλαγκόσμια επιτεύγματα	
3.7	<u>Αντιμετώπιση των βασικών αιτίων ενδεχόμενων συγκρούσεων, περιορισμός στρατιωτικών δαπανών και στοχοδεσία προσπάθειών ανασυγκρότησης και δόμησης της ειρήνης προς την κατεύδυνη μακροχρόνιας συμφυλίωσης και ανάπτυξης</u>	51
3.7.1	Γενικά	
3.7.2	Ελληνικές δραστηριότητες	
3.7.3	Πλαγκόσμια επιτεύγματα	
3.8	<u>Περιφερειακή συνεργασία</u>	52
3.8.1	Γενικά	
3.8.2	Βαλκανική Χερσόνησος	
3.8.3	Εύξεινος Πόντος	
4.	Συντονισμός της Βοήθειας, Αναπτυξιακές Στρατηγικές και Στρατηγικές κατά χώρα	54
4.1	<u>Δραστηριότητες που ελήφθησαν για την υποστήριξη του συντονισμού της βοήθειας</u>	54
4.2	<u>Στρατηγικές χωρών που χρησιμοποιούνται ως μέσο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και διάλογος για την πολιτική μεταξύ αποδεκτριών και δωρητριών χωρών</u>	55
4.3	<u>Ικανότητα του προσωπικού που βρίσκεται στο πεδίο για διάλογο περί της πολιτικής και συντονισμό της βοήθειας</u>	56
5.	Αποδοτικότητα και Αποτελεσματικότητα της Βοήθειας και Αποτελέσματα	57
5.1	<u>Δράσεις που ελήφθησαν για την υλοποίηση των αρχών της DAC για την αξιολόγηση της αναπτυξιακής συνεργασίας</u>	57
6.	Διοίκηση της Βοήθειας	59
6.1	<u>Περιγραφή του συστήματος διοίκησης της βοήθειας, της οργάνωσης και της στελέχωσης</u>	59
6.1.1	<u>Διυπουργική Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεδνών Οικονομικών Σχέσεων (ΕΟΣΔΟΣ)</u>	
6.1.2	<u>Υπηρεσία Διεδνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID")</u>	
6.1.2.1	Γενικά	
6.1.2.2	Γενικές αρμοδιότητες	
6.1.2.3	Διάρθρωση	
6.1.2.4	Κύριες Αρμοδιότητες Διευδύνσεων	
6.1.2.5	Συντονιστικός ρόλος	
6.1.3	Εδνική Συμβουλευτική Επιτροπή για δέματα ΜΚΟ	
6.1.4	Προσωπικό αναπτυξιακής συνεργασίας	
6.2	<u>Μέτρα που ελήφθησαν για την ενδυνάμωση της διοίκησης της βοήθειας</u>	64
6.3	<u>Ανταπόκριση σε διεδνείς επιχειρήσεις εκτάκτου ανάγκης</u>	64

<u>6.4</u>	<u>Ευελιξία προϋπολογισμού και μεταφορές πιστώσεων</u>	65
<u>6.5</u>	<u>Κατανομή ευδυνών στα γραφεία πεδίου σε Πρεσβείες</u>	65
7.	Συνοχή Εδνικών Πολιτικών ως προς τις Αναπτυσσόμενες Χώρες	66
7.1	<u>Καταγραφή δραστηριοτήτων και πολιτικών που επιπρέάζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες και πρωτοβουλίες ή μέτρα που λαμβάνονται και αφορούν στη συνοχή των εδνικών τομεάκων πολιτικών</u>	66
7.1.1	<i>Διεδνές εμπόριο</i>	
7.1.2	<i>Διεδνή χρηματοπιστωτικά μέσα</i>	
7.1.2.1	<i>Ξέπλυμα χρήματος</i>	
7.1.3	<i>Κοινωνικά δέματα</i>	
7.1.3.1	<i>Σχέση φτώχειας και φύλου</i>	
7.1.3.2	<i>Παράνομη διακίνηση προσώπων</i>	
7.1.3.3	<i>Μετανάστευση</i>	
7.1.3.4	<i>Οργανωμένο Έγκλημα</i>	
7.1.4	<i>Χρονοτί διακυβέρνηση - ουρράζεις</i>	
7.1.4.1	<i>Νότιο-Ανατολική Ευρώπη</i>	
7.1.4.2	<i>Καταπολέμηση της τρομοκρατίας</i>	
7.1.5	<i>Περιβαλλοντική βιωσιμότης</i>	
8.	Κοινή Γνώμη, Πληροφόρηση και Αναπτυξιακή Εκπαίδευση	74
8.1	<u>Αναφορές δημοσκοπήσεων, κοινή γνώμη και αναπτυξιακή συνεργασία με τον αναπτυσσόμενο κόσμο</u>	74
8.2	<u>Μέτρα που ελήφθησαν για τη βελτίωση της κατανόησης των αντικειμενικών σκοπών της βοήθειας από την κοινή γνώμη</u>	74
8.3	<u>Αναπτυξιακή εκπαίδευση και εδελοντισμός</u>	75
8.3.1	<i>Αναπτυξιακή εκπαίδευση και ενίσχυση του εδελοντισμού</i>	
8.3.2	<i>Υποστήριξη - ενίσχυση ΜΚΟ</i>	
 ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ		
ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ		
9.	Όγκος Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και Προβλέψεις	79
9.1	<u>Τάσεις στις δαπάνες ODA</u>	79
9.2	<u>Πολυμερής σε σύγκριση με τη διμερή ODA</u>	81
9.3	<u>Διεδνείς δεσμεύσεις της Χώρας αναφορικά με τις δαπάνες ODA, λόγος-αναλογία ODA/AEE και στόχοι</u>	82

10.	Στατιστική Αναφορά Στοιχείων Αναπτυξιακής Βοήθειας	84
10.1	<u>Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του στατιστικού συστήματος DAC</u>	84
11.	Σύσταση της Βοήθειας και Τομεακή Κατανομή της	85
11.1	<u>Εξελίξεις στη σύσταση της βοήθειας</u>	85
11.1.1	Αναπτυξιακά Προγράμματα	
11.1.2	<i>Προγράμματα Επείγουσας Ανδρωποτικής και Επιστιοτικής Βοήθειας</i>	
11.1.3	<i>Προγράμματα Αναπτυξιακής Εκπαίδευσης</i>	
11.2	<u>Δομή της Αναπτυξιακής Βοήθειας κατά τομέα</u>	86
11.2.1	Κοινωνική Υποδομή και Κοινωνικές Υπηρεσίες	
11.2.1.1	<i>Εκπαίδευση</i>	
11.2.1.2	<i>Υγεία</i>	
11.2.1.3	<i>Προγράμματα και πολιτικές για τον πλοδυσμό και την αναπαραγωγική υγεία</i>	
11.2.1.4	<i>Πλαροκή ύδατος και απολύμανση</i>	
11.2.1.5	<i>Διοίκηση και αστική κοινωνία</i>	
11.2.1.6	<i>Λουπές κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες</i>	
11.2.2	Οικονομική Υποδομή και Οικονομικές Υπηρεσίες	
11.2.2.1	<i>Μεταφορές</i>	
11.2.2.2	<i>Επικοινωνίες</i>	
11.2.2.3	<i>Τραπεζικές και χρηματοδοτικές υπηρεσίες</i>	
11.2.2.4	<i>Ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων</i>	
11.2.3	Τομείς Παραγωγής	
11.2.3.1	<i>Γεωργία</i>	
11.2.3.2	<i>Βιομηχανία</i>	
11.2.3.3	<i>Πολιτική και κανονισμοί εμπορίου</i>	
11.2.3.4	<i>Τουρισμός</i>	
11.2.4	Έκτακτη / Επείγουσα βοήθεια	
11.2.4.1	<i>Έκτακτη επιστιοτική βοήθεια</i>	
11.2.4.2	<i>Λουπί έκτακτη βοήθεια</i>	
11.2.4.3	<i>Βοήθεια ανασυγκρότησης</i>	
11.2.5	Λουπά	
11.2.5.1	<i>Διοικητικές δαπάνες της δωρήτριας χώρας</i>	
11.2.5.2	<i>Απροσδιόριστα / Μη εντασσόμενα</i>	
11.3	<u>Δράσεις έκτακτης / επείγουσας βοήθειας</u>	96
11.3.1	Έκτακτη Επιστιοτική βοήθεια	
11.3.2	<i>Λουπί έκτακτη βοήθεια</i>	
11.4	<u>Βοήθεια για ειδικούς σκοπούς</u>	
	<i>Γυναίκες στην αναπτυξιακή διαδικασία (WID), περιβάλλον, πολυτομεακή εκπαίδευση</i>	100
11.4.1	Πολυτομεακά προγράμματα	
11.4.1.1	<i>Γενική περιβαλλοντική προστασία</i>	
11.4.1.2	<i>Γυναίκες στην αναπτυξιακή διαδικασία</i>	
11.4.1.3	<i>Λουπά πολυτομεακά προγράμματα</i>	
11.5	<u>Συνοχή-αλληλουχία μεταξύ στρατηγικών στόχων και τομεακής κατανομής της βοήθειας</u>	101

11.6	Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων/έργων διεδνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και δαπάνες	102
12.	Πολυμερείς Συνεισφορές της Χώρας	103
12.1	<u>Διοίκηση της πολυμερούς βοήθειας παράλληλα με άλλους διαύλους με στόχο αντικειμενικούς σκοπούς στρατηγικής συνεργασίας</u>	103
12.2	<u>Υπηρεσίες με ευδύνες επίβλεψης Πολυμερών Διεθ. Οργανισμών</u>	103
12.3	<u>Πολυμερής δια-κυβερνητικός συντονισμός για τις Πολυμερείς Αναπτυξιακές Τράπεζες (MDBs), προγράμματα των Ηνωμένων Εδικών και άλλα</u>	104
12.3.1	<i>Ομάδα Παγκόσμιας Τράπεζας (P.T) - World Bank Group (IBRD, IDA, IFC, MIGA)</i>	
12.3.1.1	<i>Γραφείο Διασύνδεσης Ιδιωτικού Τομέα της Παγκόσμιας Τράπεζας "Private Sector Liason Office"</i>	
12.3.1.2	<i>Δημιουργία Ειδικών Λογαριασμών "Trust Funds" σε συνεργασία με δυγατρικούς Οργανισμούς της Παγκόσμιας Τράπεζας</i>	
12.3.1.3	<i>Αναπλήρωση πόρων του Διεδνούς Οργανισμού Ανάπτυξης (IDA) International Development Association - IDA</i>	
12.3.2	<i>Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου Black Sea Trade and Development Bank (BSTDB)</i>	
12.4	<u>Πορεία της πολυμερούς χρηματοδότησης για συνεισφορές, συνεισφορές κεφαλαίου, αναπλήρωση κεφαλαίων και άλλες διαδικασίες συνεισφορών</u>	106
13.	Αναδιάρθρωση Χρέους, Διαγραφή χρεών	107
13.1	<u>Πολιτικές για την ανακούφιση του χρέους των αναπτυσσόμενων χωρών</u>	107
13.2	<u>Πρόσφατες δράσεις για την ανακούφιση χρέους μορφής ODA</u>	107
14.	Γεωγραφική Κατανομή	108
14.1	<u>Πολιτικές και πρωτοβουλίες στη γεωγραφική κατανομή της βοήθειας μεταξύ των αποδεκτριών χωρών και κατηγορίες χωρών</u>	108
14.2	<u>Χώρες Προτεραιότητος ή συγκέντρωσης της βοήθειας. Χώρες Κατηγορίας I</u>	109
14.2.1	<i>Ευρώπη</i>	
14.2.2	<i>Ασία</i>	
14.2.3	<i>Αφρική</i>	
14.2.4	<i>Αμερική</i>	
14.2.5	<i>Οκεανία</i>	
14.2.6	<i>Λιγότερο Ανεπτυγμένες από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες (LAAХ). Χώρες Κατηγορίας II</i>	
14.2.7	<i>Χώρες KAK / KAE</i>	
14.2.8	<i>Πιο ανεπτυγμένες από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες</i>	
14.3	<u>Διαδικασία σχεδιασμού για τη γεωγραφική κατανομή</u>	120
15.	Τεχνική Συνεργασία	122

<u>15.1</u>	<u>Πολιτικές και πρακτικές Τεχνικής Συνεργασίας .....</u>	122
15.1.1	<i>Αναπτυξιακή βοήθεια με τη μορφή «Τεχνικής Συνεργασίας»</i>	
15.1.2	<i>Τοπική ιδιοκτοία προγραμμάτων/έργων «Τεχνικής Συνεργασίας»</i>	
15.1.3	<i>Περιεχόμενο και αποτελέσματα προγραμμάτων/έργων «Τεχνικής Συνεργασίας»</i>	
<u>15.2</u>	<u>Προσωπικό και δαπάνες Τεχνικής Συνεργασίας .....</u>	124
16.	Συνδεδεμένη Βοήθεια και Συνδεδεμένη Χρηματοδότηση	125
<u>16.1</u>	<u>Πολιτικές πρακτικές και τάσεις χειρισμού της συνδεδεμένης και μη βοήθειας, περιλαμβανομένης και της δέσης σε εφαρμογή των Νέων Μέτρων της DAC στο πεδίο της συνδεδεμένης βοήθειας, σχεδιασμένων να περιορίσουν την παραμόρφωση της βοήθειας και του εμπορίου .....</u>	125
17.	Πολιτική Προμηθειών	128
<u>17.1</u>	<u>Πολιτική προμηθειών .....</u>	128
17.1.1	<i>Συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών εντός Ελλάδος</i>	
17.1.2	<i>Συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών στο εξωτερικό</i>	
<u>17.2</u>	<u>Πρακτική στη διαδικασία προμηθειών .....</u>	129
17.2.1	<i>Διμερής εποιτιστική βοήθεια</i>	
17.2.2	<i>Πολυμερής εποιτιστική βοήθεια</i>	
17.2.3	<i>Διμερή Πρωτόκολλα Συνεργασίας</i>	
18.	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ).....	131
<u>18.1</u>	<u>Τρόποι, πολιτικές και κριτήρια για συγχρηματοδότηση προγραμμάτων ΜΚΟ.....</u>	131
<u>18.2</u>	<u>ΜΚΟ ως μέσα υλοποίησης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας .....</u>	132

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**

19.	Φωτογραφικό υλικό από τις δραστηριότητες Αναπτυξιακής Συνεργασίας.....	139
-----	--	-----

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ**ΠΙΝΑΚΕΣ - ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ - ΠΛΑΙΣΙΑ**

20.	Πίνακες.....	151
-----	--------------	-----

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κύριοι δείκτες όγκου Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και Κρατικής Βοήθειας (OA) και συνολικές ροές [έτη 1995-1998] 152

ΠΙΝΑΚΑΣ 1Α

Κύριοι δείκτες όγκου Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και Κρατικής Βοήθειας (OA) και συνολικές ροές [έτη 1999-2003] 153

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

2ο Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας της Ελλάδος 2002-2006
[Στόχοι - Υλοποίηση διμερούς/ πολυμερούς ODA έτη 2002-2003].....154

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Συνολικές καθαρές δαπάνες κατανεμητέας Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA)
κατά είδος βοήθειας και κατηγορίες χωρών [έτη 2002-2003] 155

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Διμερής Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (ODA) και Κρατική Βοήθεια (OA) κατά τομείς και
κατηγορίες χωρών [έτος 2003] 156

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Κύριοι αποδέκτες καθαρών δαπανών Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και
Κρατικής Βοήθειας (OA) - [έτος 2003] 157

21. Γραφικές Παραστάσεις.....159

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Α

Καθαρές δαπάνες Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) ως ποσοστό του ΑΕΠ [1995-2000]
και του ΑΕΕ [2001-2003] Έτη 1995-2003 160

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Α1

Καθαρές δαπάνες Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) ως ποσοστό
του ΑΕΠ [1995-2000] και του ΑΕΕ [2001-2003] Έτη 1995-2003 161

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Β

Ποσοστιαία κατανομή Διμερούς Αναπτυξιακής Βοήθειας κατά γεωγραφική περιοχή
(χώρες Κατηγορίας I και II) [έτη 1997-2003] 162

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Γ

Κατανομή Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) κατά γεωγραφική περιοχή
(χώρες κατηγορίας I) [έτος 2003].....163

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Δ

Κατανομή Διμερούς Κρατικής Βοήθειας (OA) κατά γεωγραφική περιοχή (χώρες κατηγορίας II)
[έτος 2003] 164

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ Ε

Ποσοστιαία κατανομή της Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και
Κρατικής Βοήθειας (OA) κατά είδος (χώρες κατηγορίας I+II) [έτος 2003] 165

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤ

Ποσοστιαία κατανομή της Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και
Κρατικής Βοήθειας (OA) κατά είδος και γεωγραφική περιοχή (χώρες κατηγορίας I+II) [έτος 2003].....166

22. Παραρτήματα.....167

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (Millennium Development Goals - MDGs).....168

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	
Οργανόγραμμα της ΥΔΑΣ / "HELLENIC AID"	171
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	
Αναπτυσσόμενες Χώρες Κατηγορίας I (Part I countries) και Χώρες Κατηγορίας II (Part II countries)	172
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	
Επιλέξιμες δραστηριότητες που δύνανται να υλοποιήσουν οι δωρήτριες αναπτυξιακής βοήθειας χώρες	173
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5	
Υψης παρασχεδίσας Διμερούς και Πολυμερούς ODA από τις χώρες μέλη της DAC/ΟΟΣΑ (έτος 2002)	178
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6	
Υψης παρασχεδίσας Διμερούς και Πολυμερούς ODA από τις χώρες μέλη της DAC/ΟΟΣΑ (έτος 2003)	179

23. Πλαίσια

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 1	
Βασικοί στόχοι ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας	30
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 2	
Κύριοι προσανατολισμοί ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας	30
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 3	
Πρωτοβουλίες ΥΔΑΣ για την ανασυγκρότηση της ελληνικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας	31
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 4	
ΕΣΟΑΒ - Ιδιωτικές επενδύσεις	33
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 5	
ΕΣΟΑΒ - Κατανομή πιστώσεων ανά χώρα και έτος	33
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 6	
ΕΣΟΑΒ - Υποβληθείσες/ εγκριθείσες αιτήσεις μέχρι 31-12-2003	34
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 7	
ΕΣΟΑΒ - Εγκριθείσες ιδιωτικές επενδύσεις ανά χώρα	34
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 8	
ΕΣΟΑΒ - Ταμείο Μικρών Έργων (TME)	34
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 9	
ΕΣΟΑΒ - TME ανά χώρα σε ΕΥΡΩ	35
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 10	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Αλβανία	35
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 11	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Βοσνία - Ερζεγοβίνη	35
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 12	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Βουλγαρία	35
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 13	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Σερβία	36

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 14	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Μαυροβούνιο.....	36
ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 15	
ΕΣΟΑΒ - 2003: Έργα/ Δράσεις/ Δαπάνες: Ρουμανία	37
ΠΛΑΙΣΙΟ 2- 1	
Στόχοι πρωτοβουλίας "Shaping the 21st Century" για τη μείωση της φτώχειας.....	40
ΠΛΑΙΣΙΟ 2- 2	
Κατηγορίες δράσεων 2ου ΠΠΑΣΒΕ.....	41
ΠΛΑΙΣΙΟ 3- 1	
Συμβολή της Ελλάδος στην πορεία επίτευξης των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (Millennium Development Goals - MDGs)	49
ΠΛΑΙΣΙΟ 3- 2	
Πρωτοβουλίες για σταδερότητα και συνεργασία στη Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη.....	53
ΠΛΑΙΣΙΟ 5- 1	
Διεθνείς αρχές αξιολόγησης της αναπτυξιακής συνεργασίας	57
ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 1	
Διάρρηση ΥΔΑΣ.....	60
ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 2	
Αντικείμενο συντονιστικών Διυπουργικών συσκέψεων στο ΥΠΕΞ	62
ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 3	
Προσωπικό ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID"	63
ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 4	
Προσωπικό αναπτυξιακής συνεργασίας άλλων Φορέων	63
ΠΛΑΙΣΙΟ 7- 1	
Ελληνικές δέσεις σχετικά με το διεθνές εμπόριο	67
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 1	
Δαπάνες Διμερούς ODA, (έτη 1997-2001).....	80
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 2	
Δαπάνες Διμερούς ODA, (έτη 2002-2003).....	80
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 3	
Δαπάνες Πολυμερούς ODA, (έτη 1997-2001)	81
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 4	
Δαπάνες Πολυμερούς ODA κατά αρμόδιο Φορέα και Διεθνή Οργανισμό έτος 2003	82
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 5	
Προϋπολογισμός Δαπανών Διμερούς και Πολυμερούς ODA (έτη 2002-2006)	82
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 6	
Προϋπολογισμός Δαπανών Διμερούς ODA (έτη 2002-2006)	82
ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 7	
Προϋπολογισμός Δαπανών Πολυμερούς ODA (έτη 2002-2006)	83
ΠΛΑΙΣΙΟ 10- 1	
Σκοποί συστήματος Στατιστικής Παρακολούθησης	84

ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 1	
ΜΚΟ που δραστηριοποιήθηκαν στο Ιράκ κατά το έτος 2003 και προγράμματα/έργα που υλοποίησαν.....	99
ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 2	
Δαπάνες για δράσεις Έκτακτης/Επείγουσας βοήθειας έτους 2003, κατά γεωγραφική περιφέρεια	100
ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 3	
Δαπάνες κατά Τομέα Προτεραιότητος (έτη 2002-2003)	102
ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 4	
Φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων/έργων Αναπτυξιακής Συνεργασίας	102
ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 1	
Διεθνείς Οργανισμοί προς τους οποίους κατεβλήθησαν ελληνικές συνεισφορές (ODA & OA) το έτος 2003	103
ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 2	
Ελληνικοί Ειδικοί Λογαριασμοί (Trust Funds) με την IBRD/IDA και τον IFC	105
ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 3	
Δράσεις «Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου» BSTDB	105
ΠΛΑΙΣΙΟ 14- 1	
Γεωγραφική κατανομή 2ου ΠΠΑΣΒΕ (γεωγραφικές ζώνες).....	108
ΠΛΑΙΣΙΟ 14- 2	
Γεωγραφική κατανομή 2ου ΠΠΑΣΒΕ (γεωγραφικές περιοχές, χώρες)	109
ΠΛΑΙΣΙΟ 15- 1	
Δαπάνες έτους 2003, για δράσεις διμερούς Τ.Σ (κατά γεωγραφική περιφέρεια).....	124
ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 1	
Ορισμός «Συνδεδεμένης» βοήθειας	125
ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 2	
Ορισμός «Μη συνδεδεμένης» βοήθειας	125
ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 3	
Ορισμός «Μερικώς μη συνδεδεμένης» βοήθειας	125
ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 4	
Διαδικασίες υλοποίησης δράσεων Αναπτυξιακής Συνεργασίας	126
ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 5	
Κριτήρια επιλεξιμότητας προγραμμάτων/ έργων.....	127
ΠΛΑΙΣΙΟ 17- 1	
Διαδικασίες προμηθεών για παροχή Επισιτιστικής βοήθειας Εκτάκτου/ανδρωπιστικού χαρακτήρα.....	129
ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 1	
Συγκριτικά πλεονεκτήματα ΜΚΟ για υλοποίηση προγραμμάτων Αναπτυξιακής Συνεργασίας.....	131
ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 2	
Διαδικασία εγγραφής ΜΚΟ στο «Ειδικό Μητρώο ΜΚΟ» της ΥΔΑΣ	132
ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 3	
Οργανισμός «ομπρέλλα» των ελληνικών ΜΚΟ	132
ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 4	
Πολιτική συγχρηματοδότησης ΜΚΟ.....	133

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 5

Βασικοί τομείς προτεραιότητος συγχρηματοδοτούμενων Αναπτυξιακών προγραμμάτων/ έργων μέσω ΜΚΟ 133

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 6

Κριτήρια για την εξέταση και έγκριση προγραμμάτων ΜΚΟ.....134

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 7

Επιπρόσθετα κριτήρια που απαιτείται να πληρούν τα υποβαλλόμενα από τις ΜΚΟ στην ΥΔΑΣ προγράμματα/ έργα.....135

Ευχαριστίες

Σκοπός της «Ετήσιας Έκθεσης της Ελληνικής Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας έτους 2003», είναι η ενδελεχής δημόσια ενημέρωση των ενδιαφερομένων και η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την πορεία υλοποίησης του δεύτερου έτους, του δεύτερου μεσοπρόδεσμου «Πενταετούς Προγράμματος Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας της Ελλάδος» (2002-2006). Κατ' αυτήν την έννοια, η ενημέρωση συνίσταται:

- Πρώτον, στην πληροφόρηση της κοινής γνώμης περί των λεπτομερειών του Προγράμματος, ώστε να καταστούν οι φορολογούμενοι πολίτες κοινωνοί του τρόπου με τον οποίο η Πολιτεία διαχειρίζεται τα χρήματά τους στον τομέα αυτόν και να κατανοήσουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο παρέχεται η βοήθεια, αποκτώντας μια ρεαλιστική άποψη σχετικά και με την ωφέλεια που αναμένεται για τη Χώρα μας από την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της.
- Δεύτερον, στην παροχή εμπειριστατωμένων πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων, υπό μορφή απολογισμού πεπραγμένων, στους εμπλεκόμενους διαχειριστές των εδυνικών υποδέσμων, τη Νομοδετική δηλαδή και την Εκτελεστική εξουσία της πατρίδος μας, σε ένα νευραλγικό τομέα όπως αυτός της παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας σε αναπτυσσόμενες χώρες.
- Τέλος, στην ενημέρωση της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DAC) του ΟΟΣΑ -Παρίσι, το διεδνές συντονιστικό όργανο της βοήθειας, για τα πεπραγμένα της Χώρας μας κατά τη διάρκεια του έτους 2003.

Το παρόν πόνημα συνέταξε και επιμελίθηκε η ΥΔΑΣ-2 Διεύθυνση «Βοήθειας Αναδιάρθρωσης, Αποκατάστασης και Ανάπτυξης», της «Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας» (ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID") του Υπουργείου Εξωτερικών. Οφείλεται η έκφραση δερμών ευχαριστιών προς μια σειρά συνεργατών που υπηρετούν στην ΥΔΑΣ και στους Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας (Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα, Πανεπιστήμια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ιδιωτικό τομέα), για την απρόσκοπτη και εποικοδομητική συνεργασία τους επί σειρά ετών.

Ιδιαίτέρως, οφείλεται η αναγνώριση των γόνιμων υπηρεσιών του Πρέσβυτος κ. Κωνσταντίνου Καραμπέτσο, Γενικού Διευδυντού της ΥΔΑΣ, του Διευδυντού κ. Γ. Φιλιππαίου Εμπειρογνώμονος Πρεσβευτού Συμβούλου Α' (ΥΔΑΣ-2 Δ/νση), των Διευδυνόντων κας. Μ. Λουκοπούλου Εμπειρογνώμονος Πρεσβευτού Συμβούλου Α' (ΥΔΑΣ-4 Δ/νση), κ. Σταμ. Μηλίγγου Εμπειρογνώμονος Πρεσβευτού Συμβούλου Α' (ΥΔΑΣ-3 Δ/νση), του Διευδυντού κ. Ε. Τσαούση Συμβούλου Πρεσβείας Α' (ΥΔΑΣ-6 Δ/νση), καθώς και της κας. Π. Κυριακοπούλου Εμπειρογνώμονος Α' (ΥΔΑΣ-1 Δ/νση), για την πολύτιμη συμβολή τους κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της «Έκθεσης», οι οποίοι παρά το μεγάλο φόρτο εργασίας τους, διέθεσαν τον πολύτιμο χρόνο τους για να συζητήσουν τις κεντρικές ιδέες αλλά και ειδικά σημεία της ύλης. Ευχαριστίες επίσης οφείλονται στο προσωπικό των Διευδύνσεων της ΥΔΑΣ και στη Β1 Δ/νση του ΥΠΕΞ.

Κατά την εκπόνηση της εργασίας αυτής έγινε συνειδοτή προσπάθεια ώστε οι δέσεις και οι απόψεις που καταγράφονται, να αντιπροσωπεύουν όλους τους εμπλεκόμενους. Η έκδοση της «Έκθεσης» δεν παύει να συνιστά κοινό εγχείρημα της ΥΔΑΣ.

Περικλής Σιγάλας
Εμπειρογνώμων Β' (ΥΔΑΣ-2 Δ/νση)
Αθήνα, Οκτώβριος 2004

Πίνακας Συντμήσεων (ελληνικών)

ΑΕΕ	Ακαδάριστο Εθνικό Εισόδημα
ΑΕΠ	Ακαδάριστο Εθνικό Προϊόν
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Γραφ. ΟΕΥ	Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποδέσεων Πρεσβειών
ΔΙΚΕΜΕΠ	Διεθνές Κέντρο Μελετών Ευξείνου Πόντου
ΔΙΠΕΚ	Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΑΔ	Επιτροπή Ανδρωπίνων Δικαιωμάτων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΑΒ	Εθνικό Κέντρο Αμέσου Βοηθείας
ΕΟΜΜΕΧ	Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας
ΕΟΣΔΟΣ	Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΣΔΔ	Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης
ΕΣΣΔ	Ένωση Σοσιαλιστικών Σοβιετικών Δημοκρατιών
ΕΣΟΑΒ	Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων
ΕΣΥΕ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΚΥ	Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών
ΚΑΕ	Χώρες Κεντρικής - Ανατολικής Ευρώπης
ΚΑΚ	Χώρες Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΕΠΠΑ	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας
ΚΜ	Κράτη Μέλη
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΑΧ	Λιγότερο Ανεπτυγμένες από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες
ΛΑΚ	Λατινική Αμερική και Καραϊβική
ΜΑ/ΕΕ	Μόνιμη Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικός Οργανισμός
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΝΠ	Νομικά Πρόσωπα
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού
ΟΔΓ	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία, Μαυροβούνιο, Κοσσυφοπέδιο)
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΚΑΝΑ	Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών
ΟΕΜΚΟΕ	Ομοσπονδία Εδελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδος
ΟΝΕ	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΕ	Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών
ΟΣΕΠ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΠΓΔΜ	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
ΠΟΕ	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΠΠΑΣΒΕ	Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας της Ελλάδος
ΠΣ	Πυροσβεστικό Σώμα
ΠΤ	Πλαγκόσμια Τράπεζα
ΣΓΥΕΣ	Συμβούλιο Γενικών Υποδέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων
ΣΣΝΑΕ	Σύμφωνο Σταθερότητας Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΤΜΕ	Ταμείο Μικρών Έργων
ΤΑ	Τεχνική Συνεργασία
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔΑΣ	Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας
ΥΕΝ	Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
ΥΜΑΘΡΑ	Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης
ΥΠΓΕ	Υπουργείο Γεωργίας
ΥΠΔΗΤΑ	Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως
ΥΠΔΙΚ	Υπουργείο Δικαιοσύνης
ΥΠΕΘΑ	Υπουργείο Εδνικής Αμύνης
ΥΠΕΘΟ	Υπουργείο Εδνικής Οικονομίας
ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών
ΥΠΕΠΘ	Υπουργείο Εδνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΥΠΕΣΔΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΟΟ	Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
ΥΠΥΓΠΡ	Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδος Κυβερνήσεως

Πίνακας Συντμήσεων (ξενόγλωσσων)

ASPER	The Association of Schools of Public Health in the European Region
BSEC	Black Sea Economic Co-operation
BSTDB	Black Sea Trade and Development Bank
CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation
CDF	Comprehensive Development Framework
CEECs	Central and Eastern European Countries
CICP	Centre for International Crime Prevention
CIHEAM	International Centre for Advanced Mediterranean Agronomic Studies
CIS	Commonwealth of Independent States
CRS	Creditor Reporting System (of the DAC/OECD)
DAC	Development Assistance Committee (of the OECD)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
EC	European Commission - Budget: Development
ECHO	European Community Humanitarian Office
ECOSOC	Economic and Social Council (of the UN)
EDF	European Development Fund
EEB	European Environmental Bureau
EIB	European Investment Bank
EMCDDA	European Monitoring Center on Drugs and Drug Addiction
EPFA	European Phenolic Foam Association
EPPO	European and Mediterranean Plant Protection Organization
EU	European Union
FAO	Food and Agricultural Organization of the UN
FATF	Financial Action Task Force
FIU	Financial Intelligence Unit
GEF	Global Environment Facility
GNP	Gross National Product
GNI	Gross National Income
GPAC	Global Programme Against Corruption
GPAOC	Global Programme Against Organised Crime
GPATHB	Global Programme Against Trafficking in Human Beings
GPML	Global Programme Against Money Laundering
HIPC	Highly Indebted Poor Countries
HIPC init.	Debt relief initiative for the most heavily indebted poor countries
HIV/AIDS	Human Immune Deficiency Virus / Auto Immune Deficiency Syndrome
IAEA	International Atomic Energy Agency
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development
ICBSS	International Centre for Black Sea Studies
ICAO	International Civil Aviation Organisation
ICRC	International Committee of the Red Cross
ICSG	International Cooper Study Group
IDA	International Development Association
IFAD	International Fund for Agricultural Development

IFC	International Finance Corporation
IHF	International Helsinki Federation for Human Rights
INSG	International Nickel Study Group
INSTRAW	International Research and Training Institute for the Advancement of Women
IMF	International Monetary Fund
IMO	International Maritime Organization
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession
ISTA	International Seed Testing Association
ITTO	International Tropical Timber Organization
IUSTI	International Union Against Sexually Transmitted Infections
LLDCs	Least Less Developed Countries
MDGs	Millennium Development Goals
MEDA	Euro-Mediterranean Partnership
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NGOs	Non Governmental Organizations
OA	Official Aid (to Part II countries)
OCHA	Office for Coordination of Humanitarian Affairs in UN
ODA	Official Development Assistance (to Part I countries)
ODCCP	Office for Drug Control and Crime Prevention
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
PHARE	Assistance for Economic Restructuring in the Countries of Central and Eastern Europe
PRSPs	Poverty Reduction Strategy Papers
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture & Rural Development
SDRs	Special Drawing Rights
SEECP	South East European Co-operation Process
SECI	South East Europe Co-operation Initiative
SMEs	Small and Medium-sized Enterprises
TACIS	Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States (CIS)
TF	Trust Fund
UN	United Nations
UNCBD	United Nations Convention on Biological Diversity
UNCCPCJ	UN Commission on Crime Prevention and Criminal Justice
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNDCP	United Nations International Drug Control Programme
UNDP	United Nations Development Programme
UNDRO	United Nations Office of the Disaster Relief Co-ordinator
UNEP	United Nations Environment Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
UNFPA	United Nations Population Fund
UNFEM	United Nations Development Fund for Women
UNHCR	United Nations Office of the High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
UNITAR	United Nations Institute for Training and Research
UNMEP	United Nations Environment Programme

UNOCHA	United Nations Office of Co-ordination of Humanitarian Affairs
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the N. East
UNVFVT	United Nations Voluntary Fund Victims of Torture
WB	World Bank
WHO	World Health Organization
WMO	World Meteorological Organization
WTO	World Trade Organization

Ισοτιμίες Νομισμάτων

Έτος 2003   1 Δολ. ΗΠΑ = 0,8851 ΕΥΡΩ

Έτος 2002   1 Δολ. ΗΠΑ = 1,0611 ΕΥΡΩ

Μικρές αποκλίσεις στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

Περίληψη

Η παρούσα «Ετήσια Έκθεση της Ελληνικής Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας» χρήσεως έτους 2003, υποβάλλεται από την «Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας» (ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID") του Υπουργείου Εξωτερικών (ΥΠΕΞ) στην «Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων» (ΕΟΣΔΟΣ), στην Επιτροπή Εξωτερικών και Αμύνης της Βουλής των Ελλήνων και στην «Επιτροπή Αναπτυξιακής Συνεργασίας» (Development Assistance Committee - DAC) του «Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης» (ΟΟΣΑ) -Παρίσι.

Η «Έκθεση» περιλαμβάνει τις δραστηριότητες και τα επιτεύγματα των προσπαθειών που κατεβλήθησαν από Υπουργεία, Οργανισμούς, Νομικά Πρόσωπα και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) της Ελλάδος, κατά το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο έως και το Δεκέμβριο του 2003, στο πλαίσιο της ευρύτερης ελληνικής πολιτικής παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας, σε αναπτυσσόμενες χώρες και σε χώρες με οικονομίες σε μετάβαση.

Η δομή της «Έκθεσης» (κεφάλαια, υποκεφάλαια κλπ.) είναι σύμφωνη με τις κατευδυντήριες οδηγίες της DAC, όπως αυτές αναφέρονται στην οδηγία DCD/DAC(96)25. Η «Έκθεση» αποτελείται από τέσσερα μέρη και είκοσι δύο επί μέρους κεφάλαια.

- Στο Πρώτο μέρος και σε οκτώ κεφάλαια εξετάζεται το στρατηγικό πλαίσιο της πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας της Χώρας μας. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στο πλαίσιο βασικής πολιτικής, στην εφαρμογή των αρχών πολιτικής και των υποδειξεων της DAC, σε βασικά δέματα σχετιζόμενα με την ανάπτυξη της παραγωγικής ικανότητος στις χώρες εταίρους αποδέκτριες της βοήθειας, στο συντονισμό, στην αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και τα αποτελέσματα της βοήθειας, στη συνάρετα των πολιτικών, στο διοικητικό μηχανισμό παροχής της βοήθειας, καθώς και στην πληροφόρηση της κοινής γνώμης.
- Στο δεύτερο μέρος σε δέκα κεφάλαια εξετάζεται το βασικό πρόγραμμα της αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος όπως υλοποιήθηκε κατά το έτος 2003. Ειδικότερα, παρατίθενται στοιχεία για τον όγκο της παρασχεδείσας βοήθειας, το στατιστικό σύστημα παρακολούθησης της, τη σύστασή της ως προς τους τομείς, το είδος, τη γεωγραφική κατανομή, τις διμερείς και πολυμερείς ροές, τη συμβολή στην ανακούφιση του χρέους του αναπτυσσόμενου κόσμου, την τεχνική συνεργασία, τη συνδεδεμένη και μη βοήθεια, την πολιτική προμηθειών, καθώς και το ρόλο των ΜΚΟ.
- Στο τρίτο μέρος παρουσιάζεται φωτογραφικό υλικό από μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά προγράμματα/έργα αναπτυξιακής συνεργασίας που υλοποιήθηκαν κατά το 2003.
- Τέλος, στο τέταρτο και τελευταίο μέρος και σε τρία κεφάλαια παρουσιάζεται με τη μορφή Πινάκων και Γραφών Παραστάσεων η εικόνα του έτους 2003 και η συνολική της επταετίας 1997-2003, καθώς και σειρά διευκρινιστικών πληροφοριών με τη μορφή Παραρτημάτων.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του έτους 2003 συνοψίζονται πιο κάτω:

1. Γενικά

Το 2003 ήταν το δεύτερο έτος υλοποίησης του δεύτερου μεσοπρόδιεσμου «Πενταετούς Προγράμματος Διμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας της Ελλάδος» (2ο ΠΠΑΣΒΕ 2002-2006). Έχοντας την εμπειρία των προηγουμένων έξι ετών, την αγαστή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων Φορέων του ελληνικού Κράτους και των ΜΚΟ, καθώς και την αποφασιστικότητα για την επίτευξη των στόχων, ήλιδε αισίως εις πέρας μια επίπονη προσπάθεια δώδεκα μηνών.

Σημαντικότερα γεγονότα του έτους μπορούν να δεωρηθούν:

- 1.1 Η βελτίωση της δέσης της Ελλάδος, σε σχέση με τις άλλες χώρες μέλη της DAC του ΟΟΣΑ (ανεπτυγμένες - δωρήτριες αναπτυξιακής βοήθειας χώρες), τόσο ως προς το ύψος της παρασχεδείσας κατά το 2003 Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (Official Development Assistance - ODA), όσο και ως προς το ποσοστό αυτής σε σχέση με το Ακαδέριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ). Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία έτους 2003, η Χώρα μας βρέθηκε στην 19η δέση μεταξύ των 22 χωρών μελών της

DAC ως προς το ύψος της παρασχεδείσας ODA (362,16 εκατ. Δολ. ΗΠΑ) και στην 17η δέση ως προς το λόγο ODA προς ΑΕΕ (0,21%). Το 2002 η Ελλάς βρισκόταν αντιστοίχως στην 20η και 20η δέσεις.

- 1.2** Η επιτυχής συνέχιση, από πλευράς ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID", ανάληψης και υλοποίησης σειράς πρωτοβουλιών, για την ανασυγκρότηση του συνολικού πλαισίου της αναπτυξιακής συνεργασίας της Ελλάδος, σύμφωνα με τις επιταγές της εξωτερικής πολιτικής της Χώρας μας και τις υποδειξεις της DAC, μετά την πρώτη επιδειρόηση των πολιτικών και των δραστηριοτήτων της Ελλάδος, το έτος 2002 (DAC Peer Review).

Στο πλαίσιο αυτό η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" διαχειρίζεται πλέον από το 2002, το σύνολο της διμερούς βοήθειας και μέρος της Πολυμερούς. Έχει δέσει ως βάση διαμόρφωσης της ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας τους οκτώ «Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας» (Millennium Development Goals - MDGs) και δραστηριοποιείται σε περιορισμένο αριθμό Χωρών Προτεραιότητος και Τομέων βοήθειας με συγκριτικό πλεονέκτημα για τη Χώρα μας. Παρέχει επίσης, συνεχή και ουσιαστική πληροφόρηση στους εμπλεκόμενους Φορείς που αναλαμβάνουν προγράμματα/έργα αναπτυξιακής συνεργασίας στο εξωτερικό, επιλέγει την υλοποίηση των αρτιότερων δράσεων από τους πλέον κατάλληλους και έμπειρους Φορείς μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που κοινοποιείται κατ' έτος, υποστηρίζει δράσεις που συζητούνται σε διεθνή "fora" και προωθούν τη συνοχή πολιτικών και συγχρόνως κινείται στην κατεύδυση ενίσχυσης της συνοχής των εσωτερικών πολιτικών υπέρ των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών. Επιπλέον, η ΥΔΑΣ συντονίζει το έργο ειδικής Επιτροπής για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας προσώπων, επεκτείνει τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές δράσεις μέσω ΜΚΟ και συμβάλλει στην αύξηση της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας κατ' έτος. Αναδιαρθρώνει τα «Γραφεία Πεδίου» αναπτυξιακής συνεργασίας στελεχώνοντάς τα με υπαλλήλους των κατά τόπους ελληνικών Αρχών Εξωτερικού. Παρέχει την πλέον αναλυτική στατιστική απεικόνιση και πληροφόρηση περί των δραστηριοτήτων της στην ιεραρχία του ΥΠΕΞ, στηΝομοδετική εξουσία, στην ελληνική Κοινή Γνώμη και στη DAC και αναπτύσσει πρόγραμμα αναπτυξιακής εκπαίδευσης για νέους.

2. Πορεία του προγράμματος Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, και λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη διεθνή συγκυρία με την προοπτική επίτευξης των «Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας» (MDGs) μέχρι το έτος 2015 και αφετέρου τους εδνικούς, πολιτικούς και οικονομικούς στόχους και προτεραιότητες, η Ελλάς παρέσχε την ενεργή υποστήριξή της, κυρίως στη διαδικασία οικονομικού και πολιτικού μετασχηματισμού των χωρών της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης (Βαλκανική), των χωρών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Μ. Ανατολής. Συγχρόνως, κατέστη αρωγός στις προσπάθειες βελτίωσης των συνδηκών διαβίωσης των πληθυσμών της Υποσαχαρικής Αφρικής, δαπανώντας μεγαλύτερα ποσά για τη γεωγραφική αυτή περιοχή και μάλιστα σε καίριους τομείς, όπως η καταπολέμηση του HIV/AIDS, σε σχέση με προηγούμενα έτη.

Ως προς την τομεακή κατανομή της αναπτυξιακής βοήθειας, αυτή επικεντρώθηκε κυρίως στην κατασκευή ή επισκευή υποδομών βασικής, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης, βασικής υγείας, στην παροχή ύδατος και την απολύμανσή του, σε δράσεις αειφορίας του περιβάλλοντος, γεωργικής ανάπτυξης, ενίσχυσης του εκδημοκρατισμού και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτροπής της παράνομης διακίνησης γυναικών (women trafficking), της οικοδόμησης δεσμών και δημιουργίας εισοδημάτων. Υλοποιήθηκε επίσης αριθμός δράσεων αποστολής επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας.

Υποστηρίχθηκε σημαντικός αριθμός ΜΚΟ, οι οποίες υλοποίησαν μεγάλο αριθμό προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες σε συνεργασία με τοπικές ΜΚΟ, οι οποίες και συνέβαλαν μεταξύ άλλων στην ενδυνάμωση του ρόλου των ΜΚΟ των αποδεκτρών βοήθειας χωρών. Η Ελλάς δίνει ολόνα και μεγαλύτερη έμφαση στην εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών σε δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένα ευρύ φάσμα ικανών και σχετικά εμπείρων ΜΚΟ, οι οποίοι δύνανται να κειριστούν διεθνή αναπτυξιακά δέματα. Παρόλα αυτά πολλοί ΜΚΟ χρίζουν περαιτέρω ανάπτυξης των δραστηριοτήτων τους και απόκτησης μεγαλύτερης εμπειρίας στο εξωτερικό. Η ΥΔΑΣ ενδιαρρύνει έμπειρους και μη ΜΚΟ να συμμετέχουν πιο ενεργά στη διεθνή ανάπτυξη. Μέχρι το τέλος του 2003 είχαν εγγραφεί πάνω από 320 ελληνικοί ΜΚΟ στο «Ειδικό Μητρώο ΜΚΟ» της ΥΔΑΣ.

Είναι αξιοσημείωτο ότι παρά τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, λόγω της ένταξης της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE) και τις αυξημένες δαπάνες λόγω της προετοιμασίας τέλεσης των XXVIII Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004, η συνολική Διμερής και Πολυμερής ODA που παρεσχέθη εντός του έτους, από Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα, ΜΚΟ, κλπ., έφθασε τα 362,16 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, αυξημένη κατά 86,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 31%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος 2002 (276,14 εκατ. Δολ. ΗΠΑ). Το ποσοστό της ODA ως προς το ΑΕΕ παρέμεινε σταθερό (0,21%), κυρίως λόγω της μεγάλης αύξησης του ΑΕΕ σχεδόν κατά 8%, συμπεριλαμβανομένου και του πληθωρισμού.

Σημαντικό γεγονός αποτελεί η αύξηση της παρεχόμενης ODA προς τις χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής, καθώς επίσης και προς τις Λιγότερο Ανεπτυγμένες από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες (ΛΑΑΧ). Μεταξύ των ετών 2002 και

2003 η παρασχεδείσα ODA στις πρώτες αυξήθηκε κατά 1,65 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 120% και ανήλθε στα 3,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. Αντιστοίχως, η παρασχεδείσα ODA προς τις ΛΑΑΧ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αυξήθηκε κατά 10,96 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 95%, φθάνοντας τα 22,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, από 11,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ το 2002.

3. Συμμετοχή της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" σε δράσεις παροχής βοήθειας αναδιάρθρωσης, αποκατάστασης και ανάπτυξης

Η ΥΔΑΣ ήταν παρούσα, κυρίως στις δέκα οκτώ (18) Χώρες Προτεραιότητος, με μεγάλο αριθμό προγραμμάτων-έργων βοήθειας αναδιάρθρωσης, αποκατάστασης και ανάπτυξης. Οι δράσεις επικεντρώθηκαν κυρίως στην κατασκευή ή επισκευή υποδομών βασικής, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και βασικής υγείας, στην παροχή ύδατος και στην απολύμανσή του, στην προώθηση της αειφορίας του περιβάλλοντος, στη γεωργική ανάπτυξη, στην ενίσχυση του εκδημοκρατισμού και των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, στην αποτροπή της παράνομης διακίνησης γυναικών (women trafficking), στην οικοδόμηση θεσμών και στη δημιουργία εισοδημάτων.

4. Συμμετοχή της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" σε έκτακτες δράσεις επείγουσας ανακούφισης πληγέντων από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές

Εντός του έτους η ΥΔΑΣ ανταποκρίθηκε με πνεύμα αλληλεγγύης, ταχύτητα και αποτελεσματικότητα στις επείγουσες ανάγκες ανακούφισης πληγέντων από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές, μέσω κυρίως της μεταφοράς και διανομής εφοδίων στο Ιράκ, το Μεξικό, το Ελ Σαλβαδόρ, την Τουρκία, την Κίνα, την Αρμενία, την Αλγερία, το Πακιστάν, το Ιράν, το Μαρόκο και τη Βόρειο Κορέα. Το επιτυχές αποτέλεσμα ήταν προϊόν της άριστης συνεργασίας της ΥΔΑΣ, με τις Διπλωματικές Αρχές της Χώρας μας στο εξωτερικό, τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, και τους ΜΚΟ.

5. Συμμετοχή της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" σε δράσεις ενημέρωσης της κοινής γνώμης και αναπτυξιακής εκπαίδευσης

Η ΥΔΑΣ αύξησε τη ροή πληροφόρησης προς Κουνοβουλευτικούς και την Κοινή Γνώμη της Χώρας μας, όσον αφορά στα αποτελέσματα που επιτυχήσανται και στον αναπτυξιακό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας. Συμμετείχε επίσης στην προώθηση προγραμμάτων αναπτυξιακής εκπαίδευσης, κυρίως για νέους, εντός Ελλάδος.

6. Ελληνική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)

Σύμφωνα με το σύστημα της εκ περιτροπής Προεδρίας, η Ελλάς ανέλαβε την προεδρία της Ε.Ε, το πρώτο εξάμηνο του 2003. Στο διάστημα των έξι μηνών προώθησε μεταξύ άλλων και δέματα που άποτονται των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης και ειδικότερα της παρεχόμενης διελδούντας αναπτυξιακής συνεργασίας. Διοργανώθηκε Διεθνές Συνέδριο με δέμα «Η Συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στην Αναπτυξιακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητος». Στο πλαίσιο του «Συμβουλίου Γενικών Υποδέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων» (ΣΓΥΕΣ), υιοθετήθηκαν δύο συμπεράσματα σχετικά με την αποσύνδεση της κοινοτικής αναπτυξιακής βοήθειας (untying of aid) και τη δεσμοδέτηση Ταμείου για τους υδάτινους πόρους (EU Water Initiative). Υιοθετήθηκαν επίσης, δύο κανονισμοί για την αναπαραγωγική υγεία στις αναπτυσσόμενες χώρες και για τις σχετιζόμενες με τη φτώχεια ασθένειες στις χώρες αυτές. Επί πλέον κατά τη διάρκεια της «Άτυπης Υπουργικής Συνάντησης Αναπτυξιακής Συνεργασίας» που πραγματοποιήθηκε στην Αλεξανδρούπολη, με συμμετοχή και των δέκα υπό ένταξη χωρών, εξετάσθηκε για πρώτη φορά το σημαντικό δέμα «Αναπτυξιακή Συνεργασία στην Ευρώπη των 25» και αποφασίσθηκε όπως η ιταλική Προεδρία συνεχίσει την εξέτασή του δίνοντας έμφαση στην αναπτυξιακή συνεργασία Βορρά-Νότου.

7. Συμμετοχή σε Διεθνείς Συνεδριάσεις Οργάνων Αναπτυξιακής Βοήθειας

Προσωπικό της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" παρακολούθησε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους τις συνεδριάσεις των Οργάνων (Επιτροπών, Ομάδων Εργασίας, Δικτύων), τόσο της DAC/ΟΟΣΑ, όσο και της Ε.Ε, οι οποίες ασχολούνται με δέματα αναπτυξιακής και ανδρωπιστικής συνεργασίας, συμβάλλοντας στην προώθηση τρεχόντων δεμάτων. Ακολούθως, ενημερώθηκαν οι Δ/νσεις της ΥΔΑΣ καθώς και άλλοι Φορείς του Δημοσίου που υλοποιούν προγράμματα-έργα αναπτυξιακής συνεργασίας σχετικά με τις κατευδυτήριες οδηγίες των υπόψη Οργάνων. Ομοίως, η ΥΔΑΣ εκπροσωπήθηκε σε ανάλογο επίπεδο στις Συνόδους ανωτέρου και ανωτάτου επιπέδου της DAC και της Ε.Ε. Τον Νοέμβριο του 2003 η Ελ-

λάς αποδέχθηκε (ως το νεότερο μέλος της DAC) τιμπτική πρόσκληση της Δημοκρατίας της Νοτίου Κορέας, για συμμετοχή σε σεμινάριο με αντικείμενο «Προσπάθειες της Διεθνούς Κοινότητας για τη μείωση της φτώχειας και η Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια της Κορέας», εν όψει της προοπτικής ένταξης της χώρας αυτής στην DAC. Το σεμινάριο διοργάνωσε το Υπουργείο Εξωτερικών και Εμπορίου της Νοτίου Κορέας σε συνεργασία με την DAC στη Σεούλ.

8. Στατιστικό Σύστημα Παρακολούθησης της Παρεχόμενης Αναπτυξιακής Βοήθειας

Μετά το τέλος της νεότερης αναβάθμισης του στατιστικού συστήματος παρακολούθησης της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας, η Χώρα μας ήταν σε δέση να ξεκινήσει, για πρώτη φορά, την αναφορά στατιστικών στοιχείων στο περιπλοκότερο και αναλυτικότερο στατιστικό ερωτηματολόγιο "Creditor Reporting System - CRS" της DAC. Τα αποτελέσματα ήσαν άριστα και αναγνωρίσθηκαν από την Υπηρεσία Στατιστικής της DAC.

9. Στελέχωση της ΥΔΑΣ "HELLENIC AID"

Ένας από τους στόχους της νέας οργανωτικής δομής της διοίκησης της αναπτυξιακής βοήθειας (2002) ήταν να διατηρήσει και να προωθήσει την εμπειρία που είχε αναπτυχθεί κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του 1ου ΠΠΑΣΒΕ (1997-2001). Με την ευκαιρία της μεταφοράς των αρμοδιοτήτων των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΟ) στο ΥΠΕΞ, μετετάγη στην ΥΔΑΣ (2003) ομάδα εμπειρογνωμόνων που υπηρετούσαν στο ΥΠΟΟ, ειδικών σε δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας, με αρμοδιότητες το σχεδιασμό, τη διοίκηση, τη διαχείριση και την υλοποίηση του 2ου ΠΠΑΣΒΕ. Στη συνέχεια, άλλο έμπειρο προσωπικό ανακλήθηκε από το εξωτερικό, κυρίως από τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε (MA/ΕΕ) καθώς και προσωπικό της Ε.Ε.

10. Προετοιμασία διαδικασιών για την υλοποίηση του ΕΣΟΑΒ

Στο πλαίσιο των προσπαθειών εμπέδωσης των αναπτυξιακών διαδικασιών στις χώρες της Βαλκανικής, εντάσσεται η κατάρτιση του «Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» (ΕΣΟΑΒ). Πρόκειται για ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα (2002-2006) ύψους 550,00 εκατ. ΕΥΡΩ που αφορά στην Αλβανία, στην π.Γ.Δ.Μ, στη Βουλγαρία, στη Ρουμανία, στη Βοσνία - Ερζεγοβίνη και στην Σερβία - Μαυροβούνιο. Ιστορικά το ΕΣΟΑΒ είναι το πρώτο ανάλογο εγχείρημα οργανωμένης οικονομικής συμπαράστασης της Χώρας μας προς τις γειτονικές της χώρες. Μέσω αυτού η Ελλάς αποδεικνύει τη σημασία που αποδίδει στην προσπάθεια των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, να ενσωματωθούν στις δομές της Ε.Ε. Κύριο χαρακτηριστικό του ΕΣΟΑΒ είναι η ευελιξία, καθώς παρέχεται η δυνατότητα συνδυασμού, τόσο με τα εδνικά προγράμματα των αποδεκτριών βοήθειας χωρών, όσο και με άλλα αντίστοιχα διεθνή αναπτυξιακά προγράμματα. Το ΕΣΟΑΒ απευθύνεται σε ένα ευρύ φάσμα Φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και στους ΜΚΟ, επιδιώκοντας παράλληλα διεθνείς συνεργασίες.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΣΟΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ**

1. Πλαίσιο Βασικής Αναπτυξιακής Πολιτικής και Νέοι Προσανατολισμοί

1.1 Γενικά

Η μεγαλύτερη πρόκληση μακροπρόδεσμα που πρέπει να αντιμετωπίσει η παγκόσμια κοινότητα για να οικοδομήσει ένα καλύτερο κόσμο, είναι ο αγώνας εναντίον της φτώχειας. Η ανάγκη αυτή είναι ακόμα πιο επείγουσα σήμερα, καθώς γνωρίζουμε ότι εξ' αιτίας και των συνεχιζόμενων τρομοκρατικών επιθέσεων, η μεγέθυνση στις αναπτυσσόμενες χώρες δια υποχωρίσει, δημιουργώντας περισσότερα εκατομμύρια φτωχών ανδρών και προκαλώντας το δάνατο δεκάδων χιλιάδων παιδιών από υποσιτισμό, ασθένειες και στερησεις.

Κοινός μας στόχος πρέπει να είναι:

- να εξαλείψουμε τη φτώχεια
- να προαγάγουμε την ένταξη και την κοινωνική δικαιοσύνη
- να φέρουμε τους περιθωριοποιημένους στο κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας και κοινωνίας
- να βελτιώσουμε το ρόλο των νέων και των γυναικών

Η προώθηση της ενσωμάτωσης και της κοινωνικής συνοχής δια συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόληψη των συγκρούσεων και στην ειρηνευτική διαδικασία. Δηλαδή να εξασφαλισθεί σε όλους η ευκαιρία μιας αμειβόμενης απασχόλησης και οι κοινωνίες να αποφεύγουν χάσματα ανάμεσα στα εισοδήματα, που μπορούν να υπονομεύσουν την κοινωνική σταδερότητα. Η ενσωμάτωση των αναπτυσσόμενων σημαίνει κυρίως συνεργασία με τους δωρητές, ώστε οι φτωχοί να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη και σε βασικές υπηρεσίες όπως το πόσιμο νερό, η αποχέτευση, η πλεκτρική ενέργεια και η χρηματοδότηση.

Πρόκειται για μια τεράστια πρόκληση που δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί μεμονωμένα παρά μόνο συλλογικά, σε έναν αλληλεξαρτώμενο κόσμο του οποίου οι κάτοικοι δια φδάσουν τα οκτώ δισεκατομμύρια τα επόμενα τριάντα χρόνια. Στην προσπάθεια πρέπει να εμπλακούν όλοι, με πρώτες τις αναπτυσσόμενες χώρες σε ρόλο αυτόνομο, αλλά και οι ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών.

Αναμφισβήτητα, δια απαύτηδει πριν απ' όλα η προοδευτική αύξηση της παρεχόμενης ODA, σε μια εποχή μάλιστα δύσκολη για την παγκόσμια οικονομία. Οι σύνοδοι του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) δια πρέπει να στρέψουν την πορεία ανάπτυξης, επιδιώκοντας να καταστήσουν το εμπόριο «εργαλείο» για τη μείωση της φτώχειας. Μία άλλη παράμετρος που καλείται να παίξει ουσιαστικό ρόλο είναι η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και σαν απόρροια, η αύξηση της παραγωγικότητος, της μεγέθυνσης και των δέσεων εργασίας. Τέλος, η συλλογική καταπολέμηση του διεθνούς εγκλήματος, των μεταδοτικών ασθενειών και η διαφύλαξη των φυσικών και περιβαλλοντικών πόρων.

1.2 Τρέχοντες κύριοι προσανατολισμοί πολιτικής

Η τελευταία αναδεώρηση της Ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής βοήθειας πραγματοποιήθηκε το έτος 2002 όταν εγκρίθηκε από την ΕΟΣΔΟΣ το «2ο ΠΠΑΣΒΕ (2002-2006)», σαν συνέχεια του πρώτου (1997- 2001). Το ίδιο έτος μεταφέρθηκε το σύνολο των αρμοδιοτήτων και των πόρων του προϋπολογισμού της αναπτυξιακής βοήθειας από το ΥΠΟΟ στην ΥΔΑΣ ή "Hellenic International Development Co-operation Department - "HELLENIC AID" του ΥΠΕΞ. Πρόκειται για Υπηρεσία που ιδρύθηκε το έτος 1999, με βάση το Άρθρο 18 του Ν. 2731/1999 (ΦΕΚ 138/A/5-7-1999), με κύρια ευδύνη της το συντονισμό, την επίβλεψη και την προώθηση δράσεων αναπτυξιακής βοήθειας όλων των μορφών.

Το όραμα και οι βασικοί στόχοι της ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας κατά την περίοδο 2002-2006, συμπίπτουν με αυτούς της αναπτυξιακής κοινότητος των δωρητριών βοήθειας χωρών. Πρόκειται για τους «Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας» (MDGs), που έχουν τεθεί στο πλαίσιο του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε) και έχουν χρονοδιάγραμμα υλοποίησης το έτος 2015. Κυρίαρχος στόχος για την Ελλάδα είναι η ουσιαστική προσπάθεια αειφόρου μείωσης της φτώχειας σε παγκόσμιο επίπεδο και η:

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 1

- γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες,
- ισότητα των δύο φύλων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση,
- μείωση της βρεφικής και νηπιακής δημοψημότητας,
- μείωση της γυναικείας δημοψημότητας κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό,
- πρόσβαση για όλα τα άτομα κατάλληλης ηλικίας στις υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού και ευγονικής,
- αειφόρος ανάπτυξη σε όλες τις χώρες,
- ανάπτυξη παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη

Λεπτομερή στοιχεία περί των "Millennium Development Goals" στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [1].

Συγχρόνως, ο στρατηγικός σχεδιασμός της ΥΔΑΣ βασίζεται στην προσέγγιση της Στρατηγικής κατά Χώρα (Country Strategies), λαμβάνοντας υπόψη όπου υφίστανται, τα "Poverty Reduction Strategy Papers" (PRSPs) ανά χώρα, όπως συνιστά και η DAC.

Άμεση επιδίωξη, η συνεισφορά στο γενικό στόχο:

- της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης,
- της μείωσης της φτώχειας,
- της ενίσχυσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου,
- του σεβασμού των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και των δεμελιωδών ελευθεριών,
- της ισότητας των φύλων και
- της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων

Συναφώς, οι κύριοι προσανατολισμοί πολιτικής της Ελλάδος στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας είναι ευδυγραμμισμένοι και προωθούν:

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 2

- τη νέα διεθνή στρατηγική που αντιλαμβάνεται τη σχέση μεταξύ μιας δωρήτριας και μιας αποδέκτριας χώρας, όχι σαν μια απλή σχέση συνεργασίας, αλλά ως σχέση «εταιρικότητος», που προωθεί την αειφόρο οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στον 21ο αιώνα
- την κοινώς αποδεκτή άποψη ότι η ανάπτυξη είναι τελικά ευδύνη των αποδεκτριών χωρών και ότι η εξωτερική βοήθεια στοχεύει στην στήριξη των προσπαθειών τους ώστε να δυνηθούν να δεμελιωθούν και να αναπτυχθούν τοπικές υποδομές, απαραίτητες για την περαιτέρω κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη
- τη συμπλήρωση άλλων πόρων των αποδεκτριών βοήθειας χωρών που χρησιμοποιούν για την ανάπτυξή τους
- τη δημιουργία τοπικής παραγωγικής ικανότητος στις αποδέκτριες χώρες και την υποστήριξη και ενδάρυνση της αρχής της «τοπικής ιδιοκτησίας πολιτικών και προγραμμάτων» που περιλαμβάνουν τοπικές προτεραιότητες, σχέδια και όργανα για την εφαρμογή τοπικά σχεδιασμένων στρατηγικών
- τη διαφάνεια των συμφερόντων των δύο εταίρων (δωρήτριας - αποδέκτριας χώρας) και την αμοιβαία εμπιστοσύνη με διάλογο.
- την αναγκαιότητα σύναψης μεσοπρόθεσμων συμφωνιών εταιρικότητος με αποδέκτριες βοήθειας χώρες εταίρους, με στόχο την εξασφάλιση της ενσωμάτωσης της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας στους εδνικούς ή τοπικούς προγραμματισμούς των αποδεκτριών χωρών

Οι σημαντικότεροι παράμετροι της πολιτικής αυτής περιλαμβάνουν την:

- Παροχή βοήθειας στα δύματα εκτάκτων καταστάσεων, μείωση της φτώχειας, εξασφάλιση βιωσιμότητας, ενίσχυση των πλέον μειονεκτούντων πληθυσμών, ενδυνάμωση των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και ενίσχυση της αλληλοκατανόησης των πολιτισμών.
- Συνεργασία με εταίρους που επιδύμιούν να εργασθούν με αίσθημα ευδύνης, ευρύτητα πνεύματος και αποδοτικότητα, ώστε να επιτευχθούν οι μακροχρόνιοι στόχοι. Δέσμευση για δημιουργία νέων συνεργασιών και για εν-

δυνάμωση των ήδη υπαρχόντων, σε τρία επίπεδα, με τους Έλληνες εταίρους της κοινωνίας των πολιτών, με διεθνείς εταίρους ιδιαίτερα με την Ε.Ε και με εταίρους αναπτυσσομένων χωρών.

- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της αναπτυξιακής βοήθειας. Η ΥΔΑΣ προσπαθεί να χρησιμοποιήσει δομές και διαδικασίες που δίνουν κίνητρα για βελτίωση της αποδοτικότητας, λειτουργώντας δημιουργικά και παρακάμπτοντας γραφειοκρατικές διαδικασίες και πρακτικές. Η αποτελεσματικότητα και η άμεση ανταπόκριση στη παροχή βοήθειας σε δύματα εκτάκτων καταστάσεων αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο των δραστηριοτήτων της ΥΔΑΣ.
- Βελτίωση της ενημέρωσης των Ελλήνων πολιτών για τα αποτελέσματα της πολιτικής αναπτυξιακής βοήθειας της Χώρας μας. Ευρεία διάχυση αξιολογήσεων και εμπειριών. Ενίσχυση των προγραμμάτων που οικοδομούν αναπτυξιακή συνείδηση και προωθούν την τοπική ιδιοκτησία πολιτικών.

Για την αύξηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, όπως διεθνώς συνιστάται, η παρεχόμενη ελληνική αναπτυξιακή βοήθεια επικεντρώνεται σε ένα περιορισμένο αριθμό δέκα οκτώ (18) Χωρών - Εταίρων (Χώρες Προτεραιότητος). Οι γεωγραφικές προτεραιότητες για τις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας είναι:

- οι Βαλκανικές Χώρες
- η περιοχή της Μαύρης Θάλασσας
- η Μέση Ανατολή και
- η Υποσαχαρική Αφρική

Η διαδικασία των στρατηγικών κατά χώρα, αλλά και παράλληλα η συνολική προσέγγιση που ακολουθείται, δίνει την δυνατότητα στην Ελλάδα να προβαίνει σε ετήσιες κατανομές πιστώσεων σε Χώρες Προτεραιότητος και σε κύριους Τομείς βοήθειας και να επιλέγει εν συνεχείᾳ ανάλογα τα κατάλληλα Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα, ΜΚΟ ή Πανεπιστήμια, που συμβάλλουν με τον καλύτερο τρόπο στους στόχους που έχουν τεθεί.

Οι τομεακές προτεραιότητες είναι οι εξής:

- υποδομές βασικής, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης
- υποδομές βασικής υγείας
- παροχή ύδατος και απολύμανση
- περιβάλλον και γεωργία
- ενίσχυση του εκδημοκρατισμού και των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, παράνομη διακίνηση γυναικών (women trafficking), οικοδόμηση θεσμών
- δημιουργία εισοδημάτων

1.3 Συμπλόρωση - αναθεώρηση πολιτικής

Επιπλέον των όσων εξετέθησαν στην παράγραφο [1.2] ανωτέρω, από το έτος 2002 η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" έχει αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών για την ανασυγκρότηση του συνολικού πλαισίου της αναπτυξιακής συνεργασίας της Ελλάδος, με γνώμονα αφενός τις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής και αφετέρου τις εισηγήσεις - προτάσεις που διατύπωσε η DAC κατά την πρώτη επιδεώρηση (Peer Review) της πολιτικής και των δράσεων της ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας. Απότερος στόχος, η περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητος της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών αυτών συνεχίσθηκαν και το 2003, ως εξής:

(βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [1- 3])

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 3

- Μεταφέρθηκε το σύνολο των αρμοδιοτήτων και των πόρων του προϋπολογισμού της παροχής αναπτυξιακής βοήθειας, από το ΥΠΟΟ στην ΥΔΑΣ του ΥΠΕΞ. Στο εξής, η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" διαχειρίζεται το σύνολο της Διμερούς βοήθειας, καθώς και μεγάλο μέρος της Πολυμερούς.
- Οι στόχοι της χιλιετίας (MDGs), αποτελούν πλέον το κύριο μέσο και τη βάση διαμόρφωσης της ελληνικής πολιτικής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας, η οποία επικεντρώνεται ως επί το πλείστον πλέον στην αειφόρο μείωση της φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Ως συνέπεια του ανωτέρω, η ελληνική πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας έχει επικεντρωθεί σε περιορισμένο αριθμό δέκα οκτώ (18) Χωρών Προτεραιότητος, ενώ δραστηριοποιείται και σε περιορισμένο α-

ριθμό Τομέων βοήθειας, στους οποίους η Ελλάς έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και αντιστοιχούν στους στόχους της χιλιετίας (MDGs). Σαν αποτέλεσμα αυτών, πολύ μεγάλο ποσοστό της παρεχόμενης ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας κατευθύνεται εκεί όπου είναι περισσότερο διεθνώς αναγκαίο.

- Με σκοπό τη διάχυση της φιλοσοφίας των (MDGs), η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" ενημερώνει τους εμπλεκόμενους ελληνικούς Φορείς (Υπουργεία, Ν.Π., ΜΚΟ, κλπ.) μέσω αποστολής σχετικού ενημερωτικού υλικού της DAC (κείμενα οδηγιών, «καλών πρακτικών», κειμένων εργασίας, κλπ.) το οποίο παρέχει οδηγίες για την κατάρτιση κατάλληλων προγραμμάτων σε αναπτυσσόμενες χώρες, με απώτερο στόχο το συντονισμό, τη συνοχή και την αλληλουχία πολιτικών, για την καταπολέμηση της φτώχειας.
- Μία φορά κατ' έτος η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" αποστέλλει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα (Ν.Π), ΜΚΟ κλπ. ώστε να αποστέλουν προτάσεις προγραμμάτων/έργων προς έγκριση. Με τον τρόπο αυτό επιλέγονται οι αριτότερες δράσεις και οι αξιότεροι Φορείς υλοποίησης.
- Υποστηρίζονται από την ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" δράσεις ή προγράμματα που λαμβάνονται σε διεθνή "fora" (Ε.Ε) και πρωθυδούν την συνοχή πολιτικών για την ανάπτυξη, ενώ συγχρόνως γίνονται κινήσεις προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της συνοχής των εσωτερικών ελληνικών πολιτικών, ώστε να είναι συναφείς με το στόχο της μείωσης της φτώχειας.
- Η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" επωμίσθηκε συντονιστικό ρόλο στην Ειδική Επιτροπή (task force) του Υ.Π.Ε.Ξ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας προσώπων καθώς και δεμάτων που αφορούν στο δίκτυο ανθρώπινης ασφάλειας, για την αρωγή δυμάτων διεθνικής σωματεμπορίας,
- Επεκτάθηκαν οι μακροπρόδειμμες αναπτυξιακές δράσεις (πολυετή προγράμματα) κυρίως μέσω ΜΚΟ και άλλων φορέων της κοινωνίας των πολιτών (Εκκλησίες, Πανεπιστήμια κ.α).
- Συνεχίσθηκε η προσπάθεια για αύξηση των δαπανών ODA και του ποσοστού ODA ως προς το ΑΕΕ.
- Τα «Γραφεία Πεδίου» αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος στις αναπτυσσόμενες χώρες ευρίσκονται πλέον εντός των κατά τόπους Ελληνικών Διπλωματικών Αρχών, όπου υπάλληλοι διορίζονται ως "Development Officers" και ασχολούνται ειδικά με δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας, συνεργαζόμενοι τόσο με τις τοπικές Αρχές των αποδεκτριών χωρών εταίρων, όσο και με τις αντίστοιχες επί του πεδίου αντιπροσωπείες διωρητριών χωρών.
- Ξεκίνησε, για πρώτη φορά, η αναφορά στατιστικών στοιχείων στο περιπλοκότερο και αναλυτικότερο στατιστικό ερωτηματολόγιο "Creditor Reporting System" (CRS) της DAC, σύμφωνα με συμβατική υποχρέωση μας προς την τελευταία.
- Αυξήνθηκε η ροή πληροφόρησης προς Κοινοβουλευτικούς και την Κοινή Γνώμη της Ελλάδος, όσον αφορά στα αποτελέσματα που επιτυχάνονται και στον αναπτυξιακό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται, από το 2ο ΠΠΑΣΒΕ.
- Προωθήθηκαν προγράμματα αναπτυξιακής εκπαίδευσης εντός Ελλάδος (κυρίως για νέους).

1.4 Νέες εξελίξεις ή προσανατολισμοί στις πολιτικές βοήθειας

1.4.1 Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ)

1.4.1.1 Εισαγωγή

Το «Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» (ΕΣΟΑΒ) αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό ελληνικό Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας (2002-2006), συνολικού κόστους 550,00 εκατ. ΕΥΡΩ, μέσω του οποίου γίνεται ορατή η συμβολή της Χώρας μας στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και ευημερία έξι βαλκανικών χωρών (Αλβανίας, Βουλγαρίας, Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, πΓΔΜ, Σερβίας - Μαυροβουνίου και Ρουμανίας).

Ο βασικός Νόμος που διέπει το ΕΣΟΑΒ (Ν. 2996/2002, ΦΕΚ 62/Α' 28-3-2002) και ρυθμίζει το σκοπό και τη λειτουργία, τα όργανα διοίκησης, καθώς και τις διαδικασίες διαχείρισης των πόρων του ΕΣΟΑΒ, ψηφίστηκε από την Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων το Μάρτιο του 2002.

Ακολούθως και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ως άνω Ν. 2996/2002, εκδόθηκε στις 24-4-2002, η απαιτούμενη Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εξωτερικών, με την οποία συγκροτήθηκε η «Επιτροπή Παρακολούθησης» του ΕΣΟΑΒ και δεσπόστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας της.

Παράλληλα, καταρτίστηκαν και υπογράφηκαν, μετά από διαπραγματεύσεις και σειρά διμερών συναντήσεων, μεταξύ των Κυβερνήσεων της Ελλάδος και των αποδεκτριών χωρών, οι προβλεπόμενες πενταετίες «Διμερείς Συμφωνίες Αναπτυξιακής Συνεργασίας» (Ιούλιος - Αύγουστος 2002).

Η Ελλάς επικυρώσεις πρώτη τις ως άνω «Διεδνείς Συμφωνίες», με την ψήφισή τους από την Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων, στις 7-1-2003 (Νόμοι: 3095/2003, 3096/2003, 3097/2003, 3098/2003 και 3099/2003). Επακολούθησε η ολοκλήρωση όλων των εσωτερικών διαδικασιών επικυρωσης στις αποδέκτριες χώρες και οι «Συμφωνίες» τέθηκαν σε ισχύ το Α' εξάμηνο του 2003.

1.4.1.2 Εξελίξεις - ενέργειες υλοποίησης ΕΣΟΑΒ

Το 2003, πρώτο έτος υλοποίησης του ΕΣΟΑΒ, οι εξελίξεις που σημειώθηκαν και στους τρεις βασικούς του άξονες, είναι οι εξής:

- Ιδιωτικές Παραγωγικές Επενδύσεις

Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν στο ΥΠΟΟ από επιχειρήσεις, για επιχορήνηση ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων (20% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος ΕΣΟΑΒ, δηλαδή 103,80 εκατ. ΕΥΡΩ) ανήλθαν στις εβδομήντα έξι (76). Η πλειονότητά τους εξετάστηκε, κατά τη διάρκεια του 2003, από την αρμόδια «Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή», η οποία μετά από αξιολόγηση, εισηγήθηκε την υπαγωγή στο Ν. 2601/1998 και επιδότηση στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ, τριάντα (30) ιδιωτικών επενδυτικών προγραμμάτων, συνολικού προϋπολογισμένου ύψους 89,90 εκατ. ΕΥΡΩ, τα οποία και άρχισαν να υλοποιούνται.

Οι επιχορηγήσεις, που θα καταβληθούν με την ολοκλήρωση των ως άνω επενδύσεων, εκτιμάται, ότι θα ανέλθουν, συνολικά, σε 25,80 εκατ. ΕΥΡΩ και οι νέες δέσεις εργασίας, που θα δημιουργηθούν, θα υπερβούν τις 2.000 (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΑ [1- 4] μέχρι [1- 7]).

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 4	
ΕΣΟΑΒ - ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 20%	
ΥΨΟΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ: 103.796.000 ΕΥΡΩ	
ΣΥΝΟΛΟ 2003 (μέχρι 31.12.2003)	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	30
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ	25.845.418
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ / ΕΥΡΩ	89.859.760
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.2003	24,90%

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 5			
ΕΣΟΑΒ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΧΩΡΑ / ΕΤΟΣ σε ΕΥΡΩ			
Αποδέκτρια χώρα	Σύνολο 2002-2006	Εγκρίσεις μέχρι 31.12.2003	Απορρόφηση μέχρι 31.12.2003
ΑΛΒΑΝΙΑ	9.978.000	5.711.070	57,24 %
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	3.906.000	0	0
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	10.858.000	9.309.400	85,73 %
ΠΓΔΜ	14.968.000	0	0
ΣΕΡΒΙΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	46.500.000 3.500.000	3.249.300 0	6,98 % 0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	14.086.000	7.575.648	53,78 %
ΣΥΝΟΛΟ	103.796.000	25.845.418	

Επισημαίνεται, ότι ο ρυθμός κατάδεσης νέων αιτήσεων για υλοποίηση επιχειρηματικών επενδυτικών σχεδίων στις αποδέκτριες χώρες είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικός, γεγονός που σημαίνει, ότι το ΕΣΟΑΒ, ως προς αυτήν του την πτυχή, εξελίσσεται πολύ αποτελεσματικά.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 6

ΕΣΟΑΒ - ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ / ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΕΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.2003

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Αποδέκτρια Χώρα	Υποβλήθηκαν	Απορρίφθηκαν Αποσύρθηκαν	Εγκρίθηκαν Εγκρίθηκαν	Υπό Αξιολόγηση
ΑΛΒΑΝΙΑ	29	22	6	1
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	0	0	0	0
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	20	6	10	4
ΠΓΔΜ	7	0	0	7
ΣΕΡΒΙΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	4	1	3	0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	16	4	11	1
ΣΥΝΟΛΟ	76	33	30	13

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 7

ΕΣΟΑΒ - ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΕΣ ΙΔΙΟΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αποδέκτρια Χώρα	Αριθμός Εγκρίσεων	Υψος επενδύσεων σε ΕΥΡΩ	Υψος επιχορήγησης σε ΕΥΡΩ	Νέες θέσεις εργασίας
ΑΛΒΑΝΙΑ	6	19.016.900	4.256.070	220
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	0	0	0	0
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	10	32.381.300	9.309.400	942
ΠΓΔΜ	0	0	0	0
ΣΕΡΒΙΑ- ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	3	10.831.200	3.249.300	78
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	11	27.630.360	7.575.648	848
ΣΥΝΟΛΟ	30	89.859.760	25.845.418	2.088

- Ταμείο Μικρών Έργων

Το δεύτερο σκέλος του ΕΣΟΑΒ, το «Ταμείο Μικρών Έργων» (ΤΜΕ), που αφορά στο 1% του συνολικού του προϋπολογισμού, δηλαδή 5.189.800 ΕΥΡΩ, άρχισε επίσης να εφαρμόζεται, με ικανοποιητικό ρυθμό.

Από τις Διπλωματικές Αρχές της Ελλάδος με έδρα στις αποδέκτριες χώρες υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2003, τριάντα τρεις (33) συγκεκριμένες προτάσεις, συνολικού προϋπολογισμένου ύψους 839.887 ΕΥΡΩ, οι οποίες προέγκριθηκαν. (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΑ [1- 8] μέχρι [1- 15]). Για την πλειονότητα των προτάσεων αυτών, εκδόθηκαν, ακολούθως, οι σχετικές εγκριτικές αποφάσεις του Υπουργού Εξωτερικών και προχώρησε η εκταρίευση των επιμέρους ποσών, ώστε να ξεκινήσουν οι διαδικασίες υλοποίησης των "micro-projects".

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 8

ΕΣΟΑΒ - ΤΑΜΕΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΜΕ) 1%

ΥΨΟΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ : 5.189.800 ΕΥΡΩ

ΣΥΝΟΛΟ 2003 (μέχρι 31.12.2003)

ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΩΝ ΕΡΓΩΝ / ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΜΕ 1%	33
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ	839.887
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.2003	16,18 %

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 9**ΕΣΟΑΒ - ΤΑΜΕΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΜΕ) - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΧΩΡΑ σε ΕΥΡΩ**

Αποδέκτρια χώρα	Σύνολο 2002-2006	2003	Προτάσεις 2003
ΑΛΒΑΝΙΑ	498.900	97.000	19,44 %
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	195.300	42.000	21,50%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	542.900	121.000	22,28%
ΠΓΔΜ	748.400	0	0,00%
ΣΕΡΒΙΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	2.325.000 175.000	409.327 35.560	17,61% 20,32%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	709.300	135.000	19,17%
ΣΥΝΟΛΟ	5.189.800	839.887	

ΕΣΟΑΒ 2003: ΕΡΓΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ**ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 10****ΕΣΟΑΒ - ΑΛΒΑΝΙΑ**

A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Αποκατάσταση προσόψεων κτιρίων κεντρικής οδού πόλης Ερσέκας	33.000
2.	Αποκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού δικτύου πόλης Φίερι	36.000
3.	Πεζοδρόμηση κεντρικής πόλης Πρεμετής	28.000
	ΣΥΝΟΛΟ	97.000

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 11**ΕΣΟΑΒ - ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ**

A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Μερική χρηματοδότηση δικτύου παροχής πλεκτρικού ρεύματος Κοινότητας Cincije Bukovacke Οντότητας ΣΔ	9.972
2.	Εξοπλισμός εργαστηρίων φυσικής και χημείας σχολείου «Γεώργιος Παπανδρέου» στο Λάκτασι Οντότητας ΣΔ	6.300
3.	Προμήδεια πλεκτρονικού εξοπλισμού Οργανισμού Προώθησης Ξένων Επενδύσεων	7.949
4.	Προμήδεια πλεκτρονικού εξοπλισμού για Συνταγματικό Δικαστήριο Β - Ε	17.779
	ΣΥΝΟΛΟ	42.000

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 12**ΕΣΟΑΒ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ**

A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Τεχνικές εργασίες σε «Ίδρυμα για παιδιά και νέους με διανοητική καθυστέρηση» στο Βιντράρε Δήμου Πράβετς Σόφιας	40.000
2.	Επισκευές σε Πλανεπιστήμιο Σόφιας «Κλήμης Αχρίδας»	40.000
3.	Επισκευές ίδρυματος για παιδιά με νοντική Καθυστέρηση «Ζβάντσε» Δήμου Σμόλιαν	17.000
4.	Επισκευή κτιρίου Δημοτικού Θεραπευτικού Κέντρου Δήμου Mineralni Bani	24.000
	ΣΥΝΟΛΟ	121.000

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 13		
ΕΣΟΑΒ - ΣΕΡΒΙΑ		
A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Επιχορήγηση «Humanitarian Center for Integration and Tolerance» για επίλυση νομικών δεμάτων Σέρβων προσφύγων	20.000
2.	Ανακαίνιση Δημοτικού Σχολείου «Skadarliga» Βελιγραδίου	12.700
3.	Εκπόνηση από Οικονομικό Ινστιτούτο δύο Μελετών για «Πρόγραμμα απόκτησης Διαμερισμάτων για μέλη Στρατού Σερβίας - Μαυροβουνίου», Μέρος Α' και Β'	49.000
4.		50.000
5.	Επισκευές τεσσάρων (4) κτιρίων (οικοδομήματα) Terazije 26,	37.690
6.	Kralja Milana 2,	9.496
7.	Zeleni Venac 4,	12.503
8.	Zeleni Venac 6 σε πλαίσιο προγράμματος UNDP «Beautiful Serbia»	18.363
9.	Ανακαίνιση Μονής Ζιτσας	15.000
10.	Μεταφορά κατασκευή γέφυρας από Σλοβακία (έργο Υπ. Πολεοδομίας και Μεταφορών Σερβίας)	22.875
11.	Επιχορήγηση Public Water Management Co., Novi Sad, για επισκευή υδατοφράκτη στο Δούναβη για πρόληψη πλημμύρων	39.700
12.	Προμήθεια εξοπλισμού για Γραφοκομείο «Karaburma»	37.100
13.	Επισκευές κτιρίου Δημοτικού Σχολείου «Akademik D. Lucic» Milosevac	24.000
14.	Επισκευές κτιρίου Σχολείου Δημ./Μέσης Εκπαίδευσης «Sveti Sava», UMKA	12.000
15.	Ανακύκλωση βιομηχανικής στάχτης «Localna Agenda 21» Δήμου Kostolac	10.000
16.	Δημιουργία συστήματος βάσης δεδομένων «Serbian Clinical Center of Endocrinology»	38.000
	ΣΥΝΟΛΟ	409.327

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 14		
ΕΣΟΑΒ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ		
A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Αγορά δεκατεσσάρων (14) Η/Υ για Σχολεία Μαυροβουνίου	14.945
2.	Μέρος δαπάνης κατασκευής - ανέγερσης Μνημείου ήρωα Βάσου Μαυροβουνιώτη	10.000
3.	Αγορά αυτοκινήτου για Κέντρο Υγείας Ποντυκόριτσας	10.615
	ΣΥΝΟΛΟ	35.560

ΠΛΑΙΣΙΟ 1- 15		
ΕΣΟΑΒ - ΡΟΥΜΑΝΙΑ		
A/A	ΕΡΓΑ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ / ΕΥΡΩ
1.	Ανακαίνιση κτιρίων και εξοπλισμός Γηροκομείου «Άγιος Νικόλαος» Βράλας	50.000
2.	Ανακαίνιση πτέρυγας και εξοπλισμός Τμήματος Νεοελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου	35.000
3.	Σχέδιο επιμόρφωσης άνεργων γυναικών ρουμανικού Κέντρου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Βουκουρεστίου	50.000
	ΣΥΝΟΛΟ	135.000

Αναφορικά με τα μικρο-προγράμματα που εντάσσονται στο ΤΜΕ, δα πρέπει να επισημανθεί, ότι πρόκειται για προμήδεις εξοπλισμού και μικρά, κυρίως τεχνικά έργα επειγούσης φύσεως, με άμεση ωφέλεια στις τοπικές κοινωνίες και με κόστος που δεν υπερβαίνει τα 50.000 ΕΥΡΩ. Το ΤΜΕ αποτελεί εφαρμογή εκ μέρους της Ελλάδος, της διεθνούς εμπειρίας των δωρητών, αλλά και διεθνών Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (Παγκόσμιας Τράπεζας) στον τομέα micro-projects.

- Έργα και δράσεις του Δημόσιου Τομέα (κατά κύριο λόγο έργα υποδομών)

Για την επιτάχυνση της εφαρμογής του τρίτου και βασικότερου άξονα του ΕΣΟΑΒ, του δημόσιου τομέα (79% του συνολικού προϋπολογισμού, δηλαδί 534,00 εκατ. ΕΥΡΩ), ολοκληρώθηκαν το 2003 μία σειρά διαδικαστικών ενεργειών και αναλήφθηκαν ορισμένες πρωτοβουλίες. Επίσης, από τους Εδυνικούς Συντονιστές των αποδέκτριων χωρών, υποβλήθηκε για χρηματοδότηση έργων και δράσεων, ένας αξιοσημείωτος αριθμός επίσημων προτάσεων, άνω των εξήντα (60) συνολικά, που σε ορισμένες περιπτώσεις καλύπτουν τις προβλεπόμενες για τις επιμέρους αποδέκτριες χώρες πιστώσεις.

Οι πρώτες είκοσι τέσσερις (24) από τις ανωτέρω επίσημες προτάσεις, εξετάστηκαν, κατ' αρχήν, από την «Επιτροπή Παρακολούθησης» και οι δέκα (10) αξιολογήθηκαν, σε τεχνικό επίπεδο, από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης γνωστοποιήθηκαν στις αποδέκτριες βαλκανικές χώρες, προκειμένου να συμπληρώσουν, με παροχή σε ορισμένες περιπτώσεις τεχνικής βοήθειας από την ελληνική πλευρά, τους φακέλους με τις επιμέρους μελέτες και τα τεχνικά στοιχεία που λείπουν, ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή ασφαλών και τεκμηριωμένων συμπερασμάτων, για το στάδιο τεχνικής «ωρίμανσης» των έργων και να διασφαλίζεται η αποδοτικότητα και ολοκλήρωσή τους.

Μεταξύ των έργων του δημόσιου τομέα, που στην προκαταρκτική φάση κρίθηκαν ωριμά και το 2003 προωθήθηκαν οι διαδικασίες για την έναρξη της υλοποίησής τους, με ελληνική συγχρηματοδότηση από το ΕΣΟΑΒ, πρέπει να αναφερθούν ιδιαίτερα:

- Το πρόγραμμα ανοικοδόμησης - ανακατασκευής του κτιρίου Αριθμ. 3 του κυβερνητικού οικοδομικού συγκροτήματος των «Κοινών Θεσμών» στο Σεράγεβο, που προτάθηκε επίσημα από το Υπουργικό Συμβούλιο της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης και αποτελεί έργο συμβολικής σημασίας για τη δεσμική, κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας αυτής.
- Η κατασκευή δύο τμημάτων στη Σερβία, του Πανευρωπαϊκού Οδικού Άξονα Μεταφορών (X), ενός μεγάλου, ιδιαίτερα σημαντικού έργου, που θα βελτιώσει τις οδικές υποδομές στην περιοχή των Βαλκανίων και η ολοκλήρωσή του θα συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη του βαλκανικού και του ευρύτερου χώρου της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης.

Για την παροχή της προβλεπόμενης στο ΕΣΟΑΒ οικονομικής υποστήριξης στην π.Γ.Δ.Μ., προωθήθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και ψηφίστηκε (Ν. 3196/2003) νομοδετική ρύθμιση, με την οποία καθορίζεται η ακολουθητέα διαδικασία, ώστε να αρχίσει η υλοποίηση του προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας με την εν λόγω χώρα.

Σε όλη τη διάρκεια του 2003, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με εκπροσώπους Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών (π.χ. Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης - ΕΤΑΑ, Παγκόσμιας Τράπεζας - Π.Τ, Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων - ΕΤΕ), του Συμφώνου Σταθερότητος Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης (ΣΣΝΑΕ), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ανασυγκρότησης, των Οργάνων της Ε.Ε και τους αρμόδιους Υπουργούς των Κρατών Μελών (ΚΜ) της Ε.Ε, όπως και με άλλους δωρητές, προς πληρέστερη ενημέρωσή τους για τους στόχους και τις αρχές του ΕΣΟΑΒ και συντονισμό των δράσεων παροχής αναπτυξιακής βοήθειας στην περιοχή των Βαλκανίων.

Για την καλύτερη στήριξη του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζει η Βόρειος Ελλάς στην υλοποίηση του ΕΣΟΑΒ και τη διαρκή ενημέρωση του βορειοελλαδικού επιχειρηματικού κόσμου, προχώρησαν οι διαδικασίες για την έναρξη της

λειτουργίας Γραφ. ΟΕΥ στη Θεσσαλονίκη, το οποίο δεσμοθετίδηκε το Δεκέμβριο του 2002 (Ν. 3072/2002).

Τέλος, για την πληρέστερη ενημέρωση των Ελλήνων και αλλοδαπών επιχειρηματιών, για τις δυνατότητες που προσφέρονται στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ, για επέκταση των δραστηριοτήτων τους, αλλά και για κοινή δραστηριοποίηση στις χώρες των Βαλκανίων, διοργανώθηκε σε όλη τη διάρκεια του 2003, σε συνεργασία και με τις ελληνικές Διπλωματικές Αρχές και επιχειρηματικούς Συνδέσμους και κλαδικούς φορείς, σειρά επιχειρηματικών αποστολών, ημερίδων, οικονομικών συνεδρίων και ενημερωτικών εκδηλώσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

1.4.2 Ελληνική Προεδρία της Ε.Ε. και διεθνής αναπτυξιακή συνεργασία

Η Ελλάς ανέλαβε την προεδρία της Ε.Ε το πρώτο εξάμηνο του έτους σε μια εποχή σταθμό στην ιστορία της Ευρώπης, καθώς δέκα νέα ΚΜ υπέγραψαν τη Συνθήκη ένταξής τους, για να ενώσουν τις δυνάμεις τους με τα δεκαπέντε υπάρχοντα, σε μια από τις πλέον θαρραλέες κινήσεις στην κατεύθυνση που έδωσαν οι ίδρυτές της Ένωσης. Στο διάστημα των έξι μηνών της Προεδρίας της (1/1 - 30/6 του 2003), η Ελλάς προώθησε μεταξύ άλλων και δέματα που άπτονται των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης και ειδικότερα της παρεχόμενης διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας.

Η Ελληνική Προεδρία πραγματοποιήθηκε μέσα σε ένα ιδιαίτερα ρευστό και απρόβλεπτο διεθνές περιβάλλον. Η ανάδειξη νέων συντελεστών στη διαμόρφωση της διεθνούς ισορροπίας, η διεθνής τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και γενικότερα η ανάπτυξη δυνάμεων που δεν υπακούουν σε κανένα θεσμικό έλεγχο και πειδαρχία, δημιουργούσαν κλίμα έντονης αβεβαιότητας στη διεθνή σκηνή.

Μεταξύ των προτεραιοτήτων της Ελληνικής Προεδρίας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων ήταν η εστίαση των προσπαθειών σε περιοχές άμεσης γειτνίασης, χωρίς να παραβλέπονται οι υποχρεώσεις της Ε.Ε έναντι άλλων περιοχών του κόσμου. Σύμφωνα με το σκεπτικό αυτό, τα Βαλκάνια, η Μεσόγειος και η Μέση Ανατολή, οι Παρευξείνεις χώρες, απαιτούν συνεχή εγρήγορση για τη διασφάλιση ειρήνης και δημοκρατίας. Απαιτείται επίσης, η ενεργός συμμετοχή της Ε.Ε στη μάχη της διεθνούς κοινότητας κατά της τρομοκρατίας, πρωθωνήτας την ανάπτυξη δυνατοτήτων και πολιτικών και ενισχύοντας την πολύπλευρη συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η μάστιγα αυτή που έχει αναδειχθεί σε μείζον διεθνές πρόβλημα. Παράλληλα, η ενίσχυση των πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας, την προστασία του περιβάλλοντος, τη μη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής, την επίλυση περιφερειακών διαφορών, την πρόληψη των συγκρούσεων και την αντιμετώπιση του προβλήματος διακίνησης των ναρκωτικών.

Τα αποτελέσματα της Ελληνικής Προεδρίας στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας συνοψίζονται πιο κάτω:

- "Follow up" των δεσμεύσεων του Monterrey (Σύνοδος για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, Μάρτιος 2003)

Η παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής των δεσμεύσεων των ΚΜ, η οποία διεξάγεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει ερωτηματολογίων και εκθέσεων προς τα ΚΜ, δα γίνεται, σύμφωνα με τα Συμπεράσματα που υιοθετήθηκαν επί Ελληνικής Προεδρίας, σε ετήσια βάση.

- Αποσύνδεση της Βοήθειας

Ολοκληρώθηκε επιτυχώς, με την υιοθέτηση Συμπερασμάτων, η δύσκολη συζήτηση επί της αποσύνδεσης της Κοινοτικής βοήθειας, που αποτελεί μέρος των δεσμεύσεων του Monterrey.

- Μετανάστευση και Ανάπτυξη

Η συνεκτική αντιμετώπιση του δίπτυχου αυτού δέματος οδήγησε στην υιοθέτηση Συμπερασμάτων του Συμβουλίου, έτσι ώστε να προωθηθούν οι σχετικές αποφάσεις της Ε.Ε με τρόπο συνδυασμένο και με σεβασμό των ανειλημμένων υποχρεώσεων, τόσο έναντι των ευρωπαίων πολιτών, όσο και έναντι των τρίτων χωρών.

- HIV/AIDS και αναπαραγωγική υγεία

Επί Ελληνικής Προεδρίας κατέστη δυνατή η πολιτική συμφωνία και υιοθέτηση δύο σημαντικών για τις αναπτυσσόμενες χώρες Κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τις μεταδοτικές ασθένειες και την αναπαραγωγική υγεία, οι οποίοι αφορούν σε συνολικό προϋπολογισμό ύψους 420,00 εκατ. ΕΥΡΩ.

- Σχέσεις ΕΕ - Αφρικής

Η πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των υδάτινων πόρων στην Αφρική, καθώς και η συζήτηση για την ίδρυση ενός χρηματοδοτικού μέσου για την διασφάλιση της ειρήνης στην Αφρική, συνέβαλαν στην προώθηση των σχέσεων ΕΕ-Αφρικής. Παρακολούθηση της εφαρμογής της Συμφωνίας της Κοτόνού. Η μόνη προτεραιότητα της Ελληνικής Προεδρίας που δεν υλοποιήθηκε τελικά ήταν η Διάσκεψη Κορυφής της Λισσαβόνας που ακυρώθηκε για πολιτικούς λόγους (Ζημάτιμους).

- Λοιπά δέματα

α) συμμετοχή μη κρατικών φορέων στην αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας, β) συζήτηση προσανατολισμού για τις εξωτερικές δράσεις της ΕΕ, γ) πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2003, δ) μεταρρύθμιση της διαχείρισης της αναπτυξιακής βοήθειας, ε) εφαρμογή του κοινού πλαισίου για τα Έγγραφα Στρατηγικής ανά Χώρα, ζ) προετοιμασία του Εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ανασκόπηση της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη, στ) σχέσεις ΕΕ - Λατινικής Αμερικής/Ασίας (Κανονισμός ΑΛΑ).

- 5-6 Μαΐου 2003:

Διοργάνωση Διεθνούς Συνεδρίου στην Αθήνα με δέμα «Η Συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στην Αναπτυξιακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας», με συμμετοχή του Έλληνα Υφυπουργού Εξωτερικών, του Επιτρόπου για την Ανάπτυξη και σαράντα πέντε εκ των μεγαλύτερων και εγκυρότερων ευρωπαϊκών και διεθνών ΜΚΟ. Τα αποτελέσματα αυτής της συνάντησης ανακοινώθηκαν επισήμως στο ΣΓΥΕΣ στις 20 Μαΐου στις Βρυξέλλες, ώστε να συνεκτιμηθούν στην εφαρμογή της σχετικής ανακοίνωσης της Επιτροπής, που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας.

- 19-20 Μαΐου 2003:

Στο πλαίσιο του ΣΓΥΕΣ:

- Υιοθετήθηκαν δύο Συμπεράσματα και δύο Κανονισμοί, ήτοι:

- * Συμπεράσματα για το επίμαχο δέμα της αποσύνδεσης της κοινοτικής βοήθειας (Untying of Aid), όπου μετά από πολύμηνες διαπραγματεύσεις, επετεύχθη πολιτική συμφωνία.
- * Συμπεράσματα για την θεσμοδέτηση ενός Ταμείου της Ε.Ε για τους υδάτινους πόρους, σε συνέχεια πρωτοβουλίας του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EU Water Initiative).
- * Δύο Κανονισμοί για την αναπαραγωγική υγεία στις αναπτυσσόμενες χώρες και για τις σχετιζόμενες με τη φτώχεια ασθένειες στις χώρες αυτές.
- Συμπεριλήφθηκαν, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της Σεβιλίης για την ενοποίηση των Συμβουλών, σε ημερήσια διάταξη, δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας της Ε.Ε.

- 2-3 Ιουνίου 2003:

Κατά τη διάρκεια της «Άτυπης Υπουργικής Συνάντησης Αναπτυξιακής Συνεργασίας» της Ε.Ε, που πραγματοποιήθηκε στην Αλεξανδρούπολη, με συμμετοχή και των δέκα υπό ένταξη χωρών, εξετάστηκε για πρώτη φορά το δέμα «Αναπτυξιακή Συνεργασία στην Ευρώπη των 25» και αποφασίστηκε όπως η ιταλική Προεδρία συνεχίσει να εξετάζει το σημαντικό αυτό δέμα, δίνοντας έμφαση στην αναπτυξιακή συνεργασία Βορρά - Νότου. Την τελευταία φάση των εργασιών του Συμβουλίου αυτού κλήθηκαν να παρακολουθήσουν, κατά τη διάρκεια γεύματος και οι αρμόδιοι Υφυπουργοί από την Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία.

1.5 Δημόσια συζήτηση για τη βασική πολιτική

Το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή Εξωτερικών και Αμύνης, αποτελούν βασικά όργανα δημόσιας συζήτησης της πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας της Χώρας. Η Βουλή των Ελλήνων έχει την ευκαιρία να ασχολείται με δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος.

- Πρώτον κατά τη διάρκεια της συζήτησης για την έγκριση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, όπου και διδεται η δυνατότητα σε όλες τις πτέρυγες της Βουλής να τοποθετηθούν για την ποσότητα και ποιότητα της προγραμματισμένης να παρασχεθεί το επόμενο έτος αναπτυξιακής βοήθειας.
- Δεύτερον, κατόπιν της ετήσιας υποβολής από την ΕΟΣΔΟΣ στην «Επιτροπή Εξωτερικών και Αμύνης» του Κοινοβουλίου, της «Ετήσιας Έκδεσης της Ελληνικής Διμερούς και Πολυμερούς Κρατικής Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας» που συντάσσει η ΥΔΑΣ. Η υπόψη Επιτροπής έχει αναδείξει τον ουσιαστικό ρόλο που πρέπει να παίζει το Κοινοβούλιο σε δέματα αναπτυξιακής βοήθειας ως προς πολιτική, τους ποσοτικούς στόχους, την χωρική και κατά είδος κατανομή της βοήθειας και έχει επανειλημμένως αναδείξει ενδιαφέρουσες προτάσεις για το μέλλον της βοήθειας. Έχει επίσης αναπτύξει ενδιαφέρον για δέματα διοίκησης και διαχείρισης της βοήθειας, καθώς και για δέματα που αφορούν στο ρόλο των ελληνικών ΜΚΟ στη διεθνή αναπτυξιακή διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό αριθμός κοινοβουλευτικών έχει επανειλημμένως διατυπώσει κοινοβουλευτικές ερωτήσεις.

2. Εφαρμογή των Αρχών Αναπτυξιακής Πολιτικής και των Υποδείξεων της DAC

2.1 Τρόποι υλοποίησης αρχών αναπτυξιακής πολιτικής και υποδείξεων της DAC

Σε ένα ολοένα και εντονότερα αλλοιλεξαρτώμενο περιβάλλον για ανδρώπους και οικονομίες, τόσο οι πλούσιες όσο και φτωχές χώρες είναι πλέον ευπρόσβλητες από κλυδωνισμούς του διεθνούς συστήματος. Είναι επομένως, άμεση η ανάγκη ουσιαστικής ανταπόκρισης των δωροτριών βοήθειας χωρών και των Διεθνών Οργανισμών, την ώρα αυτή της κρίσης και των αναπτυξιακών προκλήσεων.

Η Ελλάς αναγνωρίζει ότι η αειφόρος μείωση της φτώχειας δια πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς το φαινόμενο της φτώχειας έχει αρνητικό αντίκτυπο στη διεθνή ασφάλεια, την αειφόρο ανάπτυξη και την ευημερία. Η πρόκληση της μείωσης της φτώχειας δια παρατίθεται συντονισμό των πολιτικών αναπτυξιακής βοήθειας, τόσο στο εσωτερικό των δωροτριών χωρών, όσο και μεταξύ τους. Θα απαιτηθεί συνάφεια, συνοχή και αλληλουχία σε όλες τις κυβερνητικές πολιτικές των αναπτυγμένων χωρών που επηρεάζουν την ανάπτυξη, όπως σε δέματα εμπορίου, επενδύσεων, περιβάλλοντος, υγείας, γεωργίας, μετανάστευσης και ασφάλειας. Συναφώς, δια παρατίθεται οι δωρήτριες χώρες να εντείνουν τις προσπάθειες τους και να αναλάβουν κοινά έργα, να συνδυάσουν τους πόρους τους και να συνεργασθούν. Σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια διαδραματίζεται η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και τους Πολυμερείς Οργανισμούς για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών της παγκοσμιοποίησης και της ψηφιακής εποχής.

Η DAC από το 1996 ακόμη είχε δέσει το πλαίσιο των απαιτούμενων στόχων που έπρεπε επειγόντως να ληφθούν σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και με ορίζοντα επίτευξης μια εικοσαετία, ούτως ώστε να αντιμετωπισθεί ουσιαστικά το πρόβλημα της φτώχειας. Πρόκειται για την πρωτοβουλία που έγινε γνωστή με τον τίτλο "Shaping the 21st Century: The Contribution of Development Co-operation". Το κείμενο της υπόψη πρωτοβουλίας προέβλεπε: (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ 2-1).

ΠΛΑΙΣΙΟ 2- 1

- τον υποδιπλασιασμό του ποσοστού των ανδρώπων που ζουν σε ακραία εισοδηματική φτώχεια (κάτω από 1 δολάριο ΗΠΑ την ημέρα) μέχρι το έτος 2015,
- τη γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες μέχρι το έτος 2015,
- την πρόοδο στην ισότητα των δυο φύλων με την κατάργηση των διακρίσεων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέχρι το έτος 2005,
- τη μείωση της βρεφικής και παιδικής δηνομότητας κατά 2/3 μέχρι το έτος 2015,
- τη μείωση της δηνομότητας των γυναικών στην διάρκεια της εγκυμοσύνης και κατά τον τοκετό κατά τα τρία τέταρτα,
- την πρόσβαση όλων των ανδρώπων στις υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας μέσα από τις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίδαλψης μέχρι το έτος 2015 και
- την εφαρμογή εδνικών στρατηγικών για την αειφόρο ανάπτυξη σε όλες τις χώρες, ώστε να επιτευχθεί η αποκατάσταση και η διατήρηση του περιβάλλοντος μέχρι το έτος 2015

Στη συνέχεια, το Σεπτέμβριο του έτους 2000, οι χώρες μέλη του ΟΗΕ, ευρισκόμενες απέναντι στην εικόνα της παγκόσμιας φτώχειας και ανισότητας συμφώνησαν και υπέγραψαν το κείμενο «Διακήρυξη της Χιλιετίας» (UN Millennium Declaration). Το κείμενο αυτό αποτελεί μορφή οδικού χάρτη για τον 21ο αιώνα και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει οκτώ (8) βασικούς αναπτυξιακούς στόχους (Millennium Development Goals - MDGs). Οι διεθνείς αυτοί αναπτυξιακοί στόχοι, οι περισσότεροι για το έτος 2015, προβλέπουν τη μείωση της φτώχειας σε πολλές διαστάσεις, με έτος βάση το 1990 (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [1]).

Οι πρώτοι επτά (7) στόχοι επικεντρώνουν το ενδιαφέρον στη μείωση της φτώχειας σε όλες τις μορφές, έλλειψη εισοδήματος, ελλιπής εκπαίδευση και φροντίδας υγείας, πείνα, ανισότητα των φύλλων, υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ο κάθε στόχος είναι σημαντικός στην οντότητά του, πρέπει όμως να λαμβάνονται υπόψη σαν σύνολο, καθώς αλληλοενισχύονται. Η βελτίωση της φροντίδας υγείας αυξάνει τις εγγραφές μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μειώνει τη φτώχεια. Η βελτίωση της εκπαίδευσης βελτιώνει την υγεία, ενώ η αύξηση των εισοδημάτων παρέχει στους πληθυσμούς, περισσότερους πόρους για καλύτερη εκπαίδευση, καλύτερη φροντίδα υγείας και καθαρότερο περιβάλλον. Ο τελευταίος στόχος, η ανάπτυξη δηλαδή παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη, αφορά στα μέσα για την επίτευξη των επτά πρώτων στόχων.

Το ελληνικό πλαίσιο πολιτικής υποστηρίζει την ανάλυψη συντονισμένων ενεργειών στην κατεύθυνση της επίτευξης των «Διεθνών Στόχων Ανάπτυξης» (MDGs). Οι κύριοι προσανατολισμοί της ελληνικής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας συμπίπτουν με τους υπόψη στόχους. Κατ' αυτήν την έννοια γίνεται αποδεκτό ότι τελικός στόχος της αναπτυξιακής συνεργασίας είναι η μείωση της φτώχειας, ιδιαίτερα στις μη προνομιούχες από τις αναπτυσσόμενες χώρες, η σταθερή και βιώσιμη οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, η αρμονική και προοδευτική τους ενσωμάτωση στη διεθνή οικονομία και η διατήρηση της ειρήνης και της σταδερότητας, μέσω της ενίσχυσης των δημοκρατικών δεσμών και του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και των δεμελιώδων ελευθεριών. Επίσης, η κοινωνική πρόοδος, η ανάπτυξη και η οικονομική ευημερία όλων των λαών, καθώς και η διατήρηση και αειφορία του περιβάλλοντος. Εντός του ως άνω πλαισίου πολιτικής, οι δραστηριότητες του 2ου ΠΠΑΣΒΕ, ταξινομούνται, ανάλογα με το σκοπό που υπηρετούν, σε πέντε κύριες κατηγορίες (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ 2- 2)

ΠΛΑΙΣΙΟ 2- 2

Δράσεις που στοχεύουν κυρίως:

- στην οικονομική ανάπτυξη,
- στην κοινωνική ανάπτυξη,
- στη στήριξη της διατήρησης της ειρήνης,
- στην εξασφάλιση των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και της πολιτικής σταδερότητος
- στους επικαλυπτόμενους Τομείς και
- στην ανακούφιση πληγέντων από ανδρωπογενείς και φυσικές καταστροφές (Ανδρωπιστική Βοήθεια)

Η πολιτική αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος καλείται να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της φτώχειας εν μέσω ενός αλληλεξαρτώμενου και συνεχώς μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου συστήματος. Η ΥΔΑΣ από το 2002, εργάζεται ουσιαστικά και με συνέπεια για να επωφεληθεί των νέων ευκαιριών υπέρ των αναπτυσσόμενων χωρών αλλά και για να αντιμετωπίσει και τα δύσκολα εμπόδια, στη διαδικασία επίτευξης βελτιωμένων συνδηπονών χωρίς για τους φτωχούς πληθυσμούς του κόσμου μας.

3. Ανάπτυξη της Παραγωγικής Ικανότητος στις Χώρες Εταίρους

3.1 Προώθηση υγιούς πλαισίου πολιτικής, ενδέρρυνση σταδερών αναπτυσσόμενων οικονομών με πλήρεις προοπτικές για ισχυρό ιδιωτικό τομέα και κατάλληλη δημοσιοοικονομική βάση

3.1.1 Στόχος 8 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Ανάπτυξη παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη

3.1.1.1 Γενικά

Η βελτίωση της ανάπτυξης των πόρων που έχουν στη διάθεσή τους οι αναπτυσσόμενες χώρες, η δημιουργία δηλαδή ανδρώπινων, φυσικών και χρηματοοικονομικών πόρων που θα έχουν στη διάθεσή τους, απαιτεί πρωτοβουλίες τόσο στο εσωτερικό των χωρών αυτών, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στο εσωτερικό, οι κυβερνήσεις των αναπτυσσόμενων απαιτείται να λάβουν μια σειρά αποφάσεων με σκοπό την αύξηση των δημοσίων δαπανών για βασικές κοινωνικές και οικονομικές υπηρεσίες και για να αρμόδιουν οι περιορισμοί της ζήτησης. Επίσης να βελτιώσουν την ποιότητα της παροχής υπηρεσιών, είτε με μεταρρυθμίσεις στο δημόσιο τομέα για καλύτερη διακυβέρνηση (εκπαίδευση, υγεία κλπ.), είτε με ιδιωτικοποίησεις, που θα διασφαλίζουν την παροχή υπηρεσιών στους φτωχούς. Συναφώς, πρέπει να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή των φτωχών κοινοτήτων και νοικοκυριών στις αποφάσεις και στις επιλογές πολιτικών, καθώς και στην εφαρμογή και στον έλεγχο των υπηρεσιών.

Άλλα ουσιαστικά μέτρα που δύνανται να λάβουν οι κυβερνήσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι να ενδιαρύνουν αποδοτικές ιδιωτικές επενδύσεις, διαμορφώνοντας ένα σταδερό μακροοικονομικό, δεσμικό και πολιτικό πλαίσιο. Να λάβουν αυστηρά μέτρα κατά της διαφθοράς, σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που συχνά στηρίζεται σε επιδοτήσεις μεγάλων επενδυτών, σε ειδικές συμφωνίες και σε ευνοούμενα μονοπώλια. Επίσης, να δημιουργήσουν και να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες προϋποδέσεις για τη δημιουργία και ανάπτυξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), στις υπό μετάβαση οικονομίες και στις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να αντιμετωπίσουν τα διαρδηματικά προβλήματα των οικονομιών τους.

Σε διεθνές επίπεδο οι δράσεις που απαιτούνται είναι πιο περίπλοκες και σχετίζονται με το εμπόριο. Ήδη την τελευταία τριακονταετία έχει επέλθει μια ουσιαστική αλλαγή στις πολιτικές εμπορίου των αναπτυσσόμενων χωρών. Από την εποχή της υποκατάστασης εισαγωγών μέσω της εκβιομηχάνισης, βρισκόμαστε σήμερα στην εποχή της προώθησης των εξαγωγών, ως μέσου για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης και της μείωσης της φτώχειας. Σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, το άνοιγμα στις διεθνείς αγορές προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες για την αύξηση της απασχόλησης και του εισοδήματος. Άλλωστε όλες οι χώρες που μείωσαν σημαντικά τη φτώχεια αξιοποίησαν τις ευκαιρίες του διεθνούς εμπορίου.

Μεταξύ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας περιλαμβάνεται και η δημιουργία δικαιότερου διεθνούς εμπορικού και χρηματοοικονομικού συστήματος. Έχει μάλιστα υπολογισθεί ότι οι διευκολύνσεις στο διεθνές εμπόριο δα μπορούσαν να μειώσουν τον αριθμό των πτωχών στον αναπτυσσόμενο κόσμο κατά τριακόσια εκατομμύρια. Δυστυχώς η πορεία των διεθνών διαπραγματεύσεων για το δέμα δεν έχει προχωρήσει πολύ.

Οι δωρήτριες χώρες θα μπορούσαν επίσης σε διεθνές επίπεδο, να αυξήσουν την αναπτυξιακή βιοήδεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες που ακολουθούν σωστή πολιτική για τη μείωση της φτώχειας και να χρηματοδοτήσουν την πρωτοβουλία για τη μείωση του χρέους των υπερχρεωμένων πτωχών χωρών (Heavily Indebted Poor Countries Initiative - HIPC).

3.1.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η Ελλάς συμμετέχει ενεργά και παρέχει την υποστήριξή της σε Διεθνείς Φορείς που δραστηριοποιούνται σε δέματα εμπορίου, όπως η UNCTAD και ο WTO και ενσωμάτωσε αποφάσεις τους στο ελληνικό δίκαιο. Η συνεισφορά της στον WTO το 2003 ανήλθε σε 0,47 εκατ. δολ. ΗΠΑ.

Εντός του 2003 υλοποιήθηκαν δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο την ανάπτυξη ανοικτού εμπορικού και κρητηνοδοτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκαν δέκα τρία (13) έργα στις χώρες Γουιάνα, Αίγυπτος, Τουρκία, Αλβανία, Βουλγαρία, Βοσνία/Ερζεγοβίνη, Ρουμανία, Μολδαβία, Σερβία & Μαυροβούνιο, π.Γ.Δ.Μ και Κροατία, συνολικού κόστους 0,40 εκατ. δολ. ΗΠΑ.

Η Χώρα μας ήταν η πρώτη που ανταποκρίθηκε στην πρωτοβουλία της Π.Τ για τις υπερχρεωμένες πτωχές χώρες (HIPC Initiative). Κατ' αυτήν την έννοια συνεισέφερε το έτος 1996, το ποσό του 1,00 εκατ. δολ. ΗΠΑ. Στη συνέχεια η κατεβλήθη και δεύτερη συνεισφορά το έτος 2001 εκ 2,50 εκατ. δολ. ΗΠΑ.

Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των περικλειστών και των μικρών νησιωτικών χωρών, η Ελλάς σχεδιάζει να παράσχει και εντός του 2004, ODA προς ομάδα χωρών με τα χαρακτηριστικά αυτά. Το 2000 η βοήθεια προς περικλειστες χώρες είχε ανέλθει στο 7,70% της ODA, το 2002 στο 28,80%, ενώ το 2003 στο 11,60%. Για τις μικρές νησιωτικές χώρες τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 1.6%, 1.6% και 1.1% της ODA.

Η Ελλάς υλοποίησε εντός του 2003 δράσεις με αντικείμενο την επίτευξη του Στόχου 8 των MDGs στους τομείς, της απασχόλησης των νέων, της δημιουργίας υποδομής εμπορίου, των επικοινωνιών, της βιομηχανίας, των μεταφορών κλπ. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 55,70 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 49,30 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.1.1.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Σύμφωνα με τα διαδέσιμα στοιχεία για το έτος 2002, η συνολική ODA των δωρητριών χωρών ως ποσοστό του Ακαδάριστου Εδυνικού Προϊόντος τους (ΑΕΠ), αυξήθηκε κατά 5%, μετά από σημαντική πτώση που είχε παρατηρηθεί τα προηγούμενα χρόνια.
- Η ροές βοήθειας που υποσχέθηκαν οι δωρήτριες χώρες στη Διάσκεψη του Monterrey για την κρητηνοδότηση της ανάπτυξης (Μάρτιος 2002), δα αυξήσουν τη διαδέσιμη αναπτυξιακή βοήθεια το έτος 2006 και για κάθε επόμενο έτος, κατά 1.600 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.
- Τα τελευταία χρόνια οι άνευ δασμών εξαγωγές των αναπτυσσόμενων χωρών προς τις δωρήτριες (εκτός οπλικών συστημάτων και πετρελαίου) αυξήθηκαν σαν σύνολο, μειώθηκαν όμως οι άνευ δασμών εξαγωγές των ΛΑ-AX (Least Less developed Countries - LLDCs)
- Πολλές αναπτυσσόμενες χώρες δαπανούν περισσότερα για την αποπληρωμή του χρέους τους παρά για παροχή κοινωνικής μέριμνας στους πολίτες τους.

3.2 Προσπάθειες για μείωση της φτώχειας, προσανατολιζόμενες προς τον στόχο όπως το έτος 2015 συντελούν στη μείωση κατά το ήμισυ του ποσοστού των ανδρώπων που ζουν στα όρια της φτώχειας

3.2.1 Στόχος 1 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) Εξάλειψη της ακραίας εισοδηματικής φτώχειας και της πείνας

3.2.1.1 Γενικά

Η πρόσφατη ιστορία επιβεβαιώνει ότι μπορούμε να επιτύχομε θετικά αποτελέσματα στον αγώνα για τη μείωση της φτώχειας. Τα τελευταία είκοσι χρόνια ο αριθμός των φτωχών μειώθηκε κατά 200 εκατομμύρια, ενώ ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξήθηκε κατά 1,6 δισεκατομμύρια. Από το 1970 ο αναλφαβητισμός μειώθηκε δραστικά στις αναπτυσσόμενες χώρες, από 47% σε 25%. Από το 1960 το προσδόκιμο ζωής αυξήθηκε από τα 45 στα 64 χρόνια. Όμως, δεν πρέπει να υποτιμούμε τις προκλήσεις που έχομε μπροστά μας. Περίπου δύο δισεκατομμύρια άνδρωποι, οι μισοί διπλαδόν σχεδόν κάτοικοι του αναπτυσσόμενου κόσμου, ζουν σε χώρες όπου η μεγέθυνση τις τελευταίες δεκαετίες ήταν πολύ μικρή. Ακόμη και στις αναπτυσσόμενες χώρες που είχαν σχετικά ικανοποιητική πορεία, εκατοντάδες εκατομμύρια άνδρωποι έμειναν στο περιδώριο της διαδικασίας μεγέθυνσης. Το αποτέλεσμα είναι πάνω από ένα δισεκατομμύριο άνδρωποι, το 20% περίπου του πληθυσμού του πλανήτη, να ζουν σήμερα με λιγότερα από ένα δολάριο την ημέρα. Η πρόκληση είναι μεγάλη, καθώς στα επόμενα τριάντα χρόνια ο παγκόσμιος πληθυσμός υπολογίζεται ότι θα φθάσει από 6 σε 8 δισεκατομμύρια και περίπου τα δύο πρόσδετα δισεκατομμύρια θα ζουν στις φτωχές χώρες.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αειφόρος μείωση της φτώχειας απαιτείται άμεσα να τεθεί ως πρώτη προτεραιότητα των δωρητριών αναπτυξιακής βοήθειας χωρών, καθώς το φαινόμενο της φτώχειας στον αναπτυσσόμενο κόσμο έχει αρνητικό αντίκτυπο στη διεθνή ασφάλεια, την αειφόρο ανάπτυξη και την ευημερία. Η μείωση της φτώχειας προϋποδέτει

χρονιτή διακυβέρνηση, δίκαιη συμμετοχή, ανταγωνιστικές αγορές, αποτελεσματικούς θεσμούς και συνετή μακροοικονομική διαχείριση. Οι προτεραιότητες για τη μείωση της φτώχειας δια πρέπει να τίθενται από τους αναπτυσσόμενους και να σκοπεύουν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Θα απαιτηθεί συντονισμός πολιτικών, τόσο στο εσωτερικό των δωρητριών χωρών, όσο και μεταξύ τους.

3.2.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Ο κύριος στόχος της ελληνικής πολιτικής παροχής αναπτυξιακής βοήθειας και της "HELLENIC AID" είναι να συμβάλλει επουκοδομητικά στις διεθνείς προσπάθειες των δωρητών για την επίτευξη οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και μείωσης της φτώχειας στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Η Ελλάς υλοποίησε σειρά δράσεων εντός του 2003 με διάφορα αντικείμενα και κοινό στόχο την προώθηση της αειφόρου μείωσης της φτώχειας. Κατά μια έννοια μάλιστα, όλες οι δράσεις που υλοποιήθηκαν, δύνανται να δεωρηθούν ότι αποσκοπούσαν στον υποδιπλασιασμό του ποσοστού των ανδρώπων το εισόδημα των οποίων είναι κατώτερο του ενός δολαρίου ΗΠΑ την ημέρα και υποφέρουν από πείνα. Το 2003 υλοποιήθηκαν δράσεις συνολικού κόστους 0,38 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 0,34 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.2.1.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Σύμφωνα με τα τελευταία διαδέσμιμα στοιχεία ο σκοπός του υποδιπλασιασμού του ποσοστού των ανδρώπων, το εισόδημα των οποίων είναι κατώτερο του ενός δολαρίου ΗΠΑ την ημέρα, έχει κατά μεγάλο μέρος επιτευχθεί στις περιοχές, της Ανατολικής Ασίας και του Ειρηνικού, ενώ απαιτούνται εισέτι σημαντικές προσπάθειες στις περιοχές, Υποσαχαρική Αφρική, Λατινική Αμερική και Καραϊβική, Μέση Ανατολή, Βόρειος Αφρική και Νότιος Ασία.

3.3 Προσπάθειες με προσανατολισμό στόχων για την κοινωνική ανάπτυξη, κυρίως στη βασική εκπαίδευση, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και δραστηριότητες υγιούς αναπαραγωγής πλοδυσμού

3.3.1 Στόχος 2 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες μέχρι το έτος 2015

3.3.1.1 Γενικά

Υπολογίζεται ότι σήμερα περίπου εκατόν είκοσι εκατομμύρια παιδιά στον αναπτυσσόμενο κόσμο δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση. Μη πρόσβαση στην εκπαίδευση σημαίνει αφενός περιορισμό ευκαιριών και επιλογών για τους νέους πολίτες και αφετέρου δυσκολίες στην αντιμετώπιση της φτώχειας.

Ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα που αντιμετωπίζεται διεθνώς είναι η πρόσβαση ιδιαιτέρως των κοριτσιών στην εκπαίδευση, καθώς αδικούνται δραματικά, με αποτέλεσμα περίπου 65 εκατομμύρια να παραμένουν αναλφάβητα. Το τίμημα του αποκλεισμού είναι πολύ βαρύ, τόσο για τα κορίτσια, όσο και για τις οικογένειες και τις χώρες τους. Το πρόβλημα εστιάζεται παγκοσμίως σε πενήντα επτά χώρες, αλλά κυρίως στην Υποσαχαρική Αφρική, όπου ο αριθμός των κοριτσιών που στερούνται κατ' έτος πρόσβασης στην εκπαίδευση πλησιάζει τα είκοσι εκατομμύρια.

3.3.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Είναι προφανές ότι αν δεν εξασφαλισθεί το δικαίωμα της ισότιμης πρόσβασης στη βασική εκπαίδευση σε αγόρια και κορίτσια, πολύ δύσκολα θα υπάρξει πιθανότητα δραστικής μείωσης της φτώχειας, της παιδικής δηνοσιμότητας και του AIDS. Αυτό συμβαίνει επειδή τα μη εκπαιδευόμενα άτομα είναι πιο ευάλωτα στη φτώχεια, την πείνα, τις ασθένειες, τη βία και την εκμετάλλευση.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους η προώθηση αυτού του Αναπτυξιακού Στόχου της Χιλιετίας αποτελεί σημαντική προτεραιότητα της ελληνικής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας και της "HELLENIC AID".

Εντός του 2003 υλοποιήθηκαν δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο τη διασφάλιση ότι μέχρι το έτος 2015 τα παιδιά του αναπτυσσόμενου κόσμου, είτε αυτά είναι αγόρια είτε κορίτσια, θα μπορούν να τελειώσουν όλες τις Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 36,35 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 32,18 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.3.1.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Πολλές γεωγραφικές περιοχές του κόσμου έχουν επιτύχει σημαντική πρόοδο στην πορεία επίτευξης του σκοπού της διασφάλισης ότι μέχρι το έτος 2015, τα παιδιά του αναπτυσσόμενου κόσμου, είτε αυτά είναι αγόρια είτε κορίτσια, δια μπορούν να τελειώσουν όλες τις Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Προβλήματα, με τη μορφή περιορισμένης προόδου, συνεχίζουν να υφίστανται στις περιοχές, Υποσαχαρική και Δυτική Αφρική και Νότιος Ασία.

3.3.2 Στόχος 4 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Μείωση της βρεφικής και παιδικής δνησιμότητας

3.3.2.1 Γενικά

Περίπου δέκα εκατομμύρια παιδιά πεδαίνουν κάθε χρόνο στον αναπτυσσόμενο κόσμο από ιάσιμες ασθένειες όπως, η διάρροια και η ελονοσία. Σε ορισμένες χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής ένα στα ένδεκα παιδιά πεδαίνει πριν από τα πέμπτα του γενέθλια. Έχει υπολογισθεί ότι σε σχέση με το 1980, το ποσοστό αυτό έχει σήμερα μειωθεί κατά περίπου 20%. Μεταξύ των παραμέτρων που συμβάλλουν στο πρόβλημα είναι η έκρηξη συρράξεων, η αύξηση του πληθυσμού και η έλλειψη υποδομών και επενδύσεων στους τομείς υγείας και υδρεύσεως.

3.3.2.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Εντός του 2003 υλοποιήθηκαν δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας της "HELLENIC AID" με αντικείμενο τη μείωση της βρεφικής και παιδικής δνησιμότητας κατά τα δύο τρίτα μέχρι το έτος 2015. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 21,92 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 19,40 εκατ. ΕΥΡΩ. Για την Ελλάδα η κατάσταση δια μπορούσε να βελτιωθεί αισθητά μέσω της συστηματικής παροχής επαρκούς σίτισης και φροντίδας υγείας.

3.3.2.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Στις αναπτυσσόμενες χώρες ο αριθμός των παιδιών που πεδαίνουν πριν από τα πέμπτα τους γενέθλια μειώθηκε από 103 σε 91 ανά χίλια. Στην Υποσαχαρική Αφρική η υπόψη μείωσης είναι ελάχιστη. Με τους σημερινούς ρυθμούς μείωσης το έτος 2015 η μείωση της δνησιμότητας δια φράσει μόνο το ένα τέταρτο του στόχου.

3.3.3 Στόχος 5 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Βελτίωση της υγείας των εγκύων

3.3.3.1 Γενικά

Πλαγκόσμια στατιστικά στοιχεία φανερώνουν ότι κάθε χρόνο πεδαίνουν περίπου πεντακόσιες χιλιάδες γυναίκες από επιπλοκές κατά τη διάρκεια της κύνσης ή του τοκετού. Ακόμη μια έγκυος γυναίκα σε κάποια αναπτυσσόμενη χώρα, έχει εκατό φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να πεδάνει κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης ή κατά τον τοκετό από μια έγκυο που βρίσκεται σε ανεπτυγμένη χώρα.

3.3.3.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η "HELLENIC AID" εκτιμά ότι η πρόοδος προς την κάλυψη του υπόψη στόχου δια μπορούσε να επιτευχθεί με τη διαδεσμότητα αφενός πληροφόρησης σε δέματα οικογενειακού προγραμματισμού και κύνσης και αφετέρου προσβασιμότητας σε επείγουσα φροντίδα υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιήθηκαν εντός του 2003 δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο τη μείωση της δνησιμότητας των γυναικών στη διάρκεια της εγκυμοσύνης και κατά τον τοκετό κατά τα τρία τέταρτα μέχρι το έτος 2015. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 0,03 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 0,03 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.3.3.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Σύμφωνα με τις διεθνείς εκτιμήσεις η δνησιμότητα των γυναικών κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και κατά τον τοκετό είναι πολύ υψηλότερη σε όλες τις αναπτυσσόμενες περιοχές του κόσμου σε σύγκριση με τις ανεπτυγμένες περιοχές και πενήντα φορές υψηλότερη στην Υποσαχαρική Αφρική.

3.3.4 Στόχος 6 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs) Καταπολέμηση του υιού HIV/AIDS, της ελονοσίας και άλλων ασθενειών

3.3.4.1 Γενικά

Η εξάπλωση του υιού του AIDS, της ελονοσίας, της φυματίωσης και άλλων ασθενειών, αποτελεί το μεγαλύτερο εμπόδιο στην πορεία μείωσης της φτώχειας. Το 2002 περίπου πενήντα εκατομμύρια ενήλικες και πέντε εκατομμύρια παιδιά είχαν προσβληθεί από τον υιό του AIDS, εκ των οποίων το 95% στις αναπτυσσόμενες χώρες και περίπου τα δύο τρίτα στην Υποσαχαρική Αφρική. Μέχρι σήμερα έχουν πεθάνει είκοσι εκατομμύρια άνθρωποι από τον υιό του AIDS.

3.3.4.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η "HELLENIC AID" και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας (ΥΠΥΓΠΡ), υποστηρίζουν ουσιαστικά τις προσπάθειες επίτευξης του υπόψη στόχου. Η καταπολέμηση της ελονοσίας, της φυματίωσης και κυρίως της εξάπλωσης της επιδημίας του HIV/AIDS στις αναπτυσσόμενες χώρες, πρέπει να αποτελέσει κοινό σκοπό της διεθνούς αναπτυξιακής κοινότητος, ώστε τα αποτελέσματα να είναι άμεσα και ουσιαστικά. Συλλογικές κινήσεις δια πρέπει να ληφθούν προς την κατεύθυνση της μείωσης της εξάπλωσης των επιδημιών, της ενίσχυσης της υγειονομικής περιθαλψης, της ανάπτυξης επιστημονικών γνώσεων και της καταπολέμησης των διακρίσεων και του αποκλεισμού των πασχόντων.

Εντός του 2003 υλοποίησκαν δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με επίκεντρο την καταπολέμηση του υιού του AIDS, της ελονοσίας και άλλων σημαντικών ασθενειών. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 0,82 εκατ. δολ. ΉΠΑ ή 0,73 εκατ. ΕΥΡΩ. Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η Χώρα μας αύξησε ουσιαστικά τις δαπάνες της το 2003 για αυτόν το σημαντικό παγκόσμιο στόχο, καθώς αναγνωρίζει τη σημαντικότητά του στην πορεία επίτευξης μείωσης της φτώχειας. Η αύξηση ανήλθε σε 0,54 εκατ. δολ. ΉΠΑ ή 0,47 εκατ. ΕΥΡΩ, επομένως ποσοσταία αύξηση 293%. Εξετάζεται επίσης η πραγματοποίηση του επόμενου έτους 2004 της Ελλάς να συνεισφέρει στο «Παγκόσμιο Ταμείο για την καταπολέμηση του HIV/AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας», που δημιουργήθηκε το 2001 υπό την αιγίδα του ΟΗΕ (UNAIDS). Συνολικά το 2003 για το «Στόχο 6» δαπανήθηκαν 5,76 εκατ. δολ. ΉΠΑ ή 5,10 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.3.4.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Η εξάπλωση του υιού του AIDS συνεχίζει να αυξάνεται και στα δύο φύλα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η εξάπλωση στις γυναίκες είναι επτά φορές υψηλότερη στις αναπτυσσόμενες χώρες σε σύγκριση με τις ανεπτυγμένες και σχεδόν τρείς φορές για τους άνδρες, γεγονός το οποίο αποδεικνύει ότι η προώθηση της αναπαραγωγικής υγείας και των σχετικών με αυτήν δικαιωμάτων είναι υψηλή σημασίας.

3.4 Αυξημένη συμμετοχή όλων των πολιτών και κυρίως των γυναικών στην οικονομική και πολιτική ζωή, και μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων

3.4.1 Στόχος 3 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και παροχή δυνατοτήτων στις γυναίκες

3.4.1.1 Γενικά

Στις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες πολλές γυναίκες και νεαρά κορίτσια δεν απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες και δυνατότητες με τους άνδρες και τα νεαρά αγόρια στην κοινωνία. Ενυπάρχει δηλαδή μια μορφή ανισότητας μεταξύ των δύο φύλων. Η ανισότητα αυτή έχει άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στην παραγωγική διαδικασία των αναπτυσσόμενων χωρών και παρουσιάζει ποικίλες μορφές. Άνιση πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην αγορά εργασίας, στους πλουτοπαραγωγικούς πόρους, στο εισόδημα κλπ.

Σε όποιες περιοχές του κόσμου υφίσταται ανισότητα, οι γυναίκες δεν δύνανται να εξασφαλίσουν το μέλλον τους και να συνεισφέρουν στην οικονομία της πατρίδας τους. Πρόσφατες διεθνείς μελέτες μάλιστα αποδεικνύουν ότι τα δύο τρίτα των εννιακοσίων σχεδόν εκατομμυρίων ενηλίκων που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση είναι γυναίκες, όπως και το 70% των φτωχών της γης.

3.4.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η πολιτική αναπτυξιακής βοήθειας της "HELLENIC AID" προωθεί την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, προ-

σπαδώντας να διασφαλίσει την ίση συμμετοχή και των δύο φύλων στην αναπτυξιακή διαδικασία. Συναφώς αναγνωρίζεται ότι η προώθηση της δέσης της γυναίκας είναι σημαντικός παράγων στην πορεία μείωσης της φτώχειας. Στο πλαίσιο αυτό οι γυναίκες δα πρέπει από την πλευρά τους να επιδιώξουν τη δημιουργία ανδρωποκεντρικότερων κοινωνιών όπου η παροχή συμμετοχής δα δρα ως γέφυρα επικοινωνίας λαών και ανδρών.

Ελληνική προτεραιότητα αποτελεί η κατασκευή και/ή επισκευή σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η εγγραφή σε αυτά το δυνατόν περισσότερων κοριτσιών, πράγμα που αποτελεί δικαίωμα και όχι προνόμιο. Άλλα η παροχή αναπτυξιακής βοήθειας στον τομέα της βασικής εκπαίδευσης ειδικότερα έχει ευρύτερο δετικό αντίκτυπο στο οικογενειακό εισόδημα, στη μείωση του αριθμού των κυήσεων, καθώς και στην βελτίωση των συνδημών υγιεινής και σύτισης. Άλλες ελληνικές προτεραιότητες αποτελούν η προώθηση των ανδρωπίνων δικαιωμάτων αμφοτέρων των φύλων, η εξασφάλιση της ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στη διαδικασία εκδημοκρατισμού του αναπτυσσόμενου κόσμου και η αύξηση των ευκαιριών που δίδονται στις γυναίκες να ενταχθούν στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιήθηκαν εντός του 2003 δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο την εξάλειψη της ανισότητας των φύλων και την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 1,08 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 0,96 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.4.1.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

- Τα τελευταία χρόνια διαφαίνεται κάποια πρόοδος στον αριθμό των εγγραφών κοριτσιών σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όμως σχεδόν σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει ακόμη σημαντική διαφορά στον τομέα αυτό μεταξύ αγορών και κοριτσιών. Σήμερα, περίπου εκατό εκατομμύρια παιδιά (εξήντα εκατομμύρια κορίτσια και σαράντα πέντε αγόρια) παραμένουν αναλφάβητα.

3.5 Χρηστή διακυβέρνηση και δημόσια διοίκηση, δημοκρατική ευδύνη, προστασία των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, και των κανόνων δικαίου

3.5.1 Γενικά

Μεταξύ των πολλαπλών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο αναπτυσσόμενος κόσμος ξεχωριστή δέση κατέχει η ποιότητα διακυβέρνησης σε κάθε χώρα ξεχωριστά και σε ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές. Είναι σαφές ότι η αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης, η πληρμελής εφαρμογή των νόμων, η διαφθορά, οι περιορισμοί στην ελευθερία του Τύπου και οι παραβιάσεις των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, συνδέονται άμεσα με τους χαμηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και παρεμποδίζουν τη διαδικασία καταπολέμησης της φτώχειας.

3.5.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η Χώρα μας κοιτίδα της Δημοκρατίας, αποδίδει πρωταρχική σημασία στην εμπέδωση των δημοκρατικών δεσμών, στη λειτουργία του κράτους δικαίου και στην προάσπιση των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η Ελλάς υποστηρίζει την αλληλεξάρτηση μεταξύ, αφενός των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων και αφετέρου των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων. Θεωρεί ακόμη ότι ο σεβασμός των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και η προαγωγή της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, είναι παράγοντες που διασφαλίζουν την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, την ασφάλεια, τη σταθερότητα, τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη.

Εκτός των πολλών διμερών δράσεων, η Χώρα μας σε συνεργασία με τα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. χαράσσει και υλοποιεί πολιτική για την προώθηση των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, του εκδημοκρατισμού και του κράτους δικαίου σε τρίτες χώρες, στο πλαίσιο της «Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας» (ΚΕΠΠΑ), έναν από τους πέντε άξονες της οποίας συνιστά το εν λόγω τρίτυχο. Η Ελλάς μετέχει στις συντονιστικές συναντήσεις των «25» προς διαφόρωση κοινής δέσης, τόσο στο πλαίσιο της Γεν. Συνέλευσης του ΟΗΕ (Γ' Επιτροπή), όσο και των λειτουργικών επιτροπών του ECOSOC και πρωτίστως της Επιτροπής Ανδρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΑΔ).

Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιήθηκαν εντός του 2003 δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο την ενδυνάμωση της χρηστής διακυβέρνησης μέσω της δημόσιας διοίκησης, της προώθησης των δημοκρατικών δεσμών, της προστασίας των ανδρωπίνων δικαιωμάτων και των κανόνων του δικαίου. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 5,82 εκατ. δολ. Η.Π.Α ή 5,15 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.5.3 Πλαγκόσημα επιτεύγματα

- Η καταπολέμηση της διαφθοράς και η εφαρμογή του νόμου έχουν αποδώσει εντυπωσιακά αποτελέσματα σε αρκετές χώρες, καθώς για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού το κατά κεφαλήν εισόδημα την τελευταία δεκαετία διπλασιάσθηκε. Τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, σε συνδυασμό με την ελευθερία του Τύπου, βοήθησαν αισθητά στην καταπολέμηση της διαφθοράς και ταυτόχρονα βελτίωσαν την αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών και αύξησαν τον όγκο των επενδύσεων.

3.6 Δράσεις αειφόρου ανάπτυξης, περιβαλλαμβανομένων των στόχων των ετών 2005 και 2015

3.6.1 Στόχος 7 (εκ των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας - MDGs)

Διασφάλιση της αειφορίας του περιβάλλοντος

3.6.1.1 Γενικά

Με έναυσμα την Έκθεση "Brundland" (1987) με τίτλο «Το Κοινό μας Μέλλον», η «Διάσκεψη κορυφής του Ρίο» (1992) έδεσε την έννοια της «αειφόρου ανάπτυξης» ως ένα όραμα που θα πρέπει να καθοδηγεί τις αναπτυξιακές προσπάθειες όλων των χωρών διαρπτών και αποδεκτριών. «Αειφόρος ανάπτυξη» σημαίνει ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να δέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες. Στη συνέχεια η «Διάσκεψη του Κιότο» (Rio+5, το 1997) και η «Διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ» (Rio+10, το 2002) για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, αποτέλεσαν σημαντικά βήματα στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να εξασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον για τις επερχόμενες γενεές.

Ένα σημαντικό συμπέρασμα των τριών ανωτέρω παγκοσμίων Διασκέψεων ήταν ότι φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με τους φυσικούς πόρους και η ασφάλεια με το περιβάλλον, σε διακρατικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Η ύπαρξη χρονοδιαγραμμάτων, πρακτικών μέτρων εφαρμογής και η δυνατότητα συνεργασίας των κυβερνήσεων με την κοινωνία των πολιτών και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, στοιχεία που διέπουν το πρόγραμμα δράσης που αποφασίσθηκε στη «Διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ», δέτουν τη βάση για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

3.6.1.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Η Ελλάς είναι αποφασισμένη να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες στις περιβαλλοντικές προκλήσεις του 21ου αιώνα, καθώς θεωρεί ότι η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας, αφού αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για τη μείωση της φτώχειας. Για το σκοπό αυτό η Χώρα μας έχει ήδη επικυρώσει μια σειρά πολύ βασικών Διεθνών Συμβάσεων που αφορούν σε δέματα φυσικού περιβάλλοντος (φυσικό - θαλάσσιο περιβάλλον, λίμνες, ποτάμια, ατμόσφαιρα, απόβλητα, κλπ.).

Ειδικότερα πρόκειται για τη Σύμβαση "RAMSAR" (Ραμσάρ 1971 και Παρίσι 1982) για την «προστασία των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων», ιδίως ως υγροβιοτόπων, τη Σύμβαση "CITES" για το «Διεδνές εμπόριο αγρίων ειδών πανίδιας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση» (Ουάσιγκτων 1973), κι ακόμη τη Σύμβαση της Βασιλείας για τον «Ελεγχό της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάδεσής τους» (Βασιλεία 1989), για την «Καταπολέμηση της Απερημώσεως» (Παρίσι 1994), τη Σύμβαση Πλαίσιο για τις «Κλιματικές Άλλαγές» και τη «Βιολογική Ποικιλότητα» (Ρίο 1992), καθώς και το «Πρωτόκολλο του Κύοτο» (Κύοτο 1997) για τις «Κλιματικές Άλλαγές». Συγχρόνως, η Ελλάς προωθεί κάθε πρόσφορο μέτρο ώστε να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και συνδίκεις που απορρέουν από τις ανωτέρω Συμβάσεις.

Η Χώρα μας συνεισφέρει στην παγκόσμια προσπάθεια για την προστασία του στρώματος του όγοντος μέσω του «Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ», ενώ συνεχίζει να χρηματοδοτεί το «Ταμείο (Διευκόλυνσης) για το Παγκόσμιο Περιβάλλον» (Global Environment Facility - GEF), που σκοπό έχει να χρηματοδοτεί προγράμματα σε παγκόσμιο επίπεδο που συνεισφέρουν στην προστασία του κλίματος, την βιοποικιλία, τα διεθνή ύδατα και το στρώμα του όγοντος.

Η διεδνής κοινότητα, τόσο μέσω των «Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας» (MDGs), όσο και μέσω των αποτελεσμάτων της «Διάσκεψης του Γιοχάνεσμπουργκ», ανέλαβε συντονισμένη δράση και φιλόδοξους στόχους. Η Ε.Ε ανταποκρινόμενη, εγκατίσει την Πρωτοβουλία για το Νερό "Νερό για την Ζωή". Η Ελλάδα προστασία του σκέλους που αφορά στη Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένων και των Βαλκανικών χωρών.

Ειδικότεροι ελληνικοί στόχοι που προωθούνται κυρίως από το ΥΠΕΧΩΔΕ στις αποδέκτριες βοήθειας χώρες είναι, η προώθηση των αρχών της αειφορίας και της προστασίας του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με την ποιοτική αναβάθμιση και υποστήριξη των αναπτυξιακών προσπαθειών των χωρών αυτών, η συμβολή στην προστασία, διατήρηση και α-

ποκατάσταση - απορρύπανση υποβαθμισμένων φυσικών πόρων, η προώθηση δράσεων χωροταξικής ολοκλήρωσης και στρατηγικών σχεδίων χωρικής ανάπτυξης και σύγχρονης προστασίας του περιβάλλοντος μέσω της ορθολογικής οργάνωσης των χρήσεων γης, η προώθηση δράσεων για ευαισθητοποίηση, κατάρτιση, εκπαίδευση και ενημέρωση εδνικών και τοπικών αρμοδίων και εμπλεκομένων εταίρων σε δέματα προστασίας του περιβάλλοντος, η δημιουργία σταδερών δομών και μπχανισμών συστηματικής παρακολούθησης των περιβαλλοντικών και χωρικών παραμέτρων καθώς επίσης των δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης, η συμβολή στην αναπροσαρμογή του δεσμικού πλαισίου και των «εργαλείων» εφαρμογής της περιβαλλοντικής και χωροταξικής πολιτικής και η προώθηση της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών, για τη διαμόρφωση διαύλων επικοινωνίας - δικτύων συνεργασίας και τη σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των αρμοδίων ελληνικών Φορέων και των αντίστοιχων των αποδεκτριών χωρών.

Κατά το 2003 υλοποιήθηκαν κυρίως από την "HELLENIC AID" και το ΥΠΕΧΩΔΕ, δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο την ενσωμάτωση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης στις εδνικές πολιτικές και τα προγράμματα όλων των χωρών και αποκατάσταση και διατήρηση του περιβάλλοντος μέχρι το έτος 2015. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 6,60 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 5,84 εκατ. ΕΥΡΩ.

Επίσης, υλοποιήθηκαν εντός του ιδίου έτους δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο τον υποδιπλασιασμό μέχρι το έτος 2015 του ποσοστού των ανδρώπων χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο ύδωρ. Το συνολικό κόστος ανήλθε σε 1,35 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 1,19 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.6.1.3 Παγκόσμια επιτεύγματα

- Οι παγκόσμιες κατά κεφαλή εκπομπές διοξειδίου του άνθρακος (CO₂), που αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, είναι ουσιαστικά αμετάβλιπτες.
- Από την εποχή της υιοδέτησης του «Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ» (1986), η παγκόσμια κατανάλωση χλοροφρονδανθράκων (CFC), που αποτελούν την κύρια αιτία καταστροφής του στρώματος του όζοντος, έχει μειωθεί σημαντικά.
- Από το 1990 σχεδόν ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι έχουν πλέον πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο ύδωρ. Για να επιτευχθούν πλήρως οι MDGs στον τομέα αυτό μέχρι το 2015, θα απαιτηθεί να αποκτήσουν ανάλογη πρόσβαση ακόμη ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3- 1

Συμβολή της Ελλάδος στην πορεία επίτευξης των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας
"Millennium Development Goals" (MDGs)

Ελληνικές Δράσεις (προγράμματα/έργα) και Δαπάνες κατά Στόχο και Σκοπό
(σύμφωνα με τις οδηγίες του εγγράφου DCD/DAC/STAT(2003)⁷ της DAC/OECD

Στόχος Σκοπός	Αντικείμενο	Ελληνικές Δράσεις	Δαπάνη εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκατ. δολ. ΗΠΑ
ΣΤΟΧΟΣ 1	ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΑΚΡΑΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ	2	0,34	0,38
Σκοπός 1	Υποδιπλασιασμός του ποσοστού των ανδρώπων το εισόδημα των οποίων είναι κατώτερο του ενός (1) δολαρίου ΗΠΑ την ημέρα μέχρι το έτος 2015	*	*	*
Σκοπός 2	Υποδιπλασιασμός του ποσοστού των ανδρώπων που υποφέρουν από την πείνα μέχρι το έτος 2015	2	0,34	0,38
ΣΤΟΧΟΣ 2	ΓΕΝΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015	59	32,18	36,35
Σκοπός 3	Διασφάλιση ότι μέχρι το έτος 2015, τα παιδιά, είτε αγόρια είτε κορίτσια, θα μπορούν να τελειώσουν το Δημοτικό Σχολείο	59	32,18	36,35
ΣΤΟΧΟΣ 3	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	14	0,96	1,08
Σκοπός 4	Εξάλειψη της ανισότητος των φύλων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέχρι το έτος 2005 και σε όλα τα επίπεδα μέχρι το έτος 2015	14	0,96	1,08
ΣΤΟΧΟΣ 4	ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ	29	19,40	21,92
Σκοπός 5	Μείωση της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητος κατά τα δύο τρίτα μέχρι το έτος 2015	29	19,40	21,92

ΣΤΟΧΟΣ 5	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΓΚΥΩΝ	1	0,03	0,03
Σκοπός 6	Μείωση της δυνητικότητος των γυναικών στην διάρκεια της εγκυμοσύνης και κατά τον τοκετό κατά τα τρία τέταρτα μέχρι το έτος 2015	1	0,03	0,03
ΣΤΟΧΟΣ 6	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΥΙΟΥ HIV/AIDS, ΤΗΣ ΕΛΟΝΟΣΙΑΣ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	49	5,10	5,76
Σκοπός 5 Σκοπός 8 Σκοπός 17	Λοιπή υγεία	41	4,30	4,86
Σκοπός 7	Φραγμός και αναστροφή της εξάπλωσης του υιού HIV/AIDS μέχρι το έτος 2015	7	0,70	0,79
Σκοπός 8	Φραγμός και αναστροφή της εξάπλωσης της ελονοσίας και άλλων σημαντικών ασθενειών μέχρι το έτος 2015	1	0,10	0,11
ΣΤΟΧΟΣ 7	ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	79	5,84	6,60
Σκοπός 9	Ενσωμάτωση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης στις εδνικές πολιτικές και τα προγράμματα όλων των χωρών και αποκατάσταση και διατήρηση του περιβάλλοντος μέχρι το έτος 2015	63	4,65	5,25
Σκοπός 10	Υποδιπλασιασμός μέχρι το έτος 2015 του ποσοστού των ανδρώπων χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο νερό	16	1,19	1,34
Σκοπός 11	Σημαντική βελτίωση των συνθηκών ζωής τουλάχιστον 100 εκατ. κατοίκων εξαδλιωμένων γειτονιών μέχρι το έτος 2020	**	**	**
ΣΤΟΧΟΣ 8	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	271	49,30	55,70
Σκοπός 12	Περαιτέρω ανάπτυξη ενός ανοικτού, βασισμένου σε κανόνες, προβλέψιμου, χωρίς διακρίσεις, εμπορικού και χρηματοδοτικού συστήματος (Περιλαμβάνεται η δέσμευση για χρηστή διακυβέρνηση, ανάπτυξη και μείωση της φτώχειας - σε εδνικό και διεθνές επίπεδο)	11	0,38	0,42
Σκοπός 13	Αντιμετώπιση των Ειδικών Αναγκών των Λιγότερο Ανεπτυγμένων από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες (ΛΑΑΧ) (Περιλαμβάνεται η ελεύθερη [χωρίς δασμούς και ποσοστώσεις] διακίνηση των εξαγωγών των ΛΑΑΧ, ενισχυμένο πρόγραμμα ανακούφισης χρέους για τις Υπερχρεωμένες Φτωκές Χώρες (HIPC), διαγραφή διμερών κρατικών χρεών και παροχή περισσότερης ODA στις χώρες που έχουν αυτοδεσμευθεί να μειώσουν τη φτώχεια)			
Σκοπός 14	Αντιμετώπιση των Ειδικών Αναγκών των Περικλειστών και των Μικρών Νησιωτικών Χωρών (μέσω του προγράμματος Barbados και των προβλέψεων της 22ας Γενικής Συνέλευσης)	***	***	***
Σκοπός 15	Πλήρης αντιμετώπιση των προβλημάτων υπερχρέωσης των αναπτυσσόμενων χωρών μέσω εθνικών και διεθνών μέτρων ώστε να συγκρατηθεί μακροπρόθεσμα	0	0,00	0,00
Σκοπός 16	Σε συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες ανάπτυξη και υλοποίηση στρατηγικών για ικανοποιητική και παραγωγική εργασία των νέων	48	9,15	10,34
Σκοπός 17	Σε συνεργασία με φαρμακοβιομηχανίες παροχή πρόσβασης σε φθηνά βασικά φάρμακα στις αναπτυσσόμενες χώρες	****	****	****
Σκοπός 18	Σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, διαδεικνύοντα των ωφελημάτων των νέων τεχνολογιών, ειδικά της πληροφορικής και των επικοινωνιών	1	0,12	0,14
Σκοπός 3 Σκοπός 4 Σκοπός 16	Λοιπή εκπαίδευση (περιλαμβανεται η δευτεροβάθμια και η τριτοβάθμια)	211	39,65	44,80
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΟΧΩΝ		504	113,14	127,83

Σημειώσεις:

- * Κατά μια έννοια, όλες οι δράσεις που υλοποιήθηκαν, δύνανται να δεωρηθούν ότι αποσκοπούσαν στην επίτευξη του Στόχου 1.
- ** Δεν υλοποιήθηκαν δράσεις που θα συνέβαλαν στην επίτευξη του Σκοπού 11, του Στόχου 7.
- *** Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της DAC/OECD το ποσοστό ODA που παρασχέθηκε από την Ελλάδα προς Πε-

ρίκλειστες Χώρες ανίλδε το 2003 σε 11,60% δηλαδί 26,46 εκατ. Δολ. ΗΠΑ π 23,42 εκατ. ΕΥΡΩ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ODA που παρασχέθηκε προς όφελος των Μικρών Νησιωτικών Χωρών ανίλδε σε 1,10% δηλαδί 2,51 εκατ. Δολ. ΗΠΑ π 2,22 εκατ. ΕΥΡΩ.

**** Δεν υλοποιήθηκαν δράσεις που θα συνέβαλαν στην επίτευξη του Σκοπού 17, του Στόχου 8.

3.7 Αντιμετώπιση των βασικών αιτίων ενδεχόμενων συγκρούσεων, περιορισμός στρατιωτικών δαπανών και στοχοδεσία προσπάθειών ανασυγκρότησης και δόμησης της ειρήνης προς την κατεύδυνση μακροχρόνιας συμφιλίωσης και ανάπτυξης

3.7.1 Γενικά

Στις αρχές του νέου αιώνα ο κόσμος μας δεν μοιάζει πιο ειρηνικός από ότι ήταν τον προηγούμενο. Νέες συρράξεις μεταξύ χωρών και εξάρσεις βίας με τη μορφή εμφυλίων πολέμων και τρομοκρατικών ενεργειών ξεσπούν συχνά σε όλες τις γωνιές της υφαλίου. Όλα αυτά τα γεγονότα αποτρέπουν τους πολίτες από τα αγαδά της ειρηνικής συνύπαρξης, δημιουργώντας τεράστια προσωπικά και μακροοικονομικά κόστη, με συνέπεια τη διατήρηση και πολλές φορές ενίσχυση της υπανάπτυξης.

Η βιώσιμη ειρήνη είναι προϋπόδεση της βιώσιμης ανάπτυξης. Η πρώτη εξαρτάται από την ελευθερία των πολιτών. Ελευθερία επιλογής, συμμετοχής και ελευθερία από τον φόβο και τις διακρίσεις. Η παγίωση της ειρήνης δεν επιτυγχάνεται, ούτε εύκολα, ούτε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Συνήδως, απαιτείται μια χρονοβόρα και επίπονη, αλλά συγχρόνως δυναμική πορεία προσέγγισης της κατάστασης.

Η παγίωση της ειρήνης βασίζεται στις δεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας, της ασφάλειας των πολιτών, του σεβασμού των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, της χροντής διακυβέρνησης και της ελεύθερης οικονομίας. Η δημοκρατία εγγύάται την ασφάλεια, διότι αυτή δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη νομιμότητα. Όμως η δημοκρατία δεν επιβάλλεται, καλλιεργείται. Επομένως, απαιτείται η καθιέρωση δημοκρατικών διαδικασιών. Πρόκειται για παγκόσμια πρόκληση και στόχο τον οποίο δεν μπορούμε παρά να τον επιτύχουμε για να αποφύγουμε τη βία και την υπανάπτυξη.

Οι μεταρρυθμίσεις του τομέα ασφάλειας στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν πρέπει να αποτελούν μέρος της συνολικής εύρυθμης λειτουργίας του Δημόσιου Τομέα τους. Επομένως, απαιτείται η ενίσχυση της σχετικής νομοδεσίας, η πρώθηση της διαφάνειας των ενεργειών, του κράτους δικαίου, και της δημόσιας ευδύνης. Στην διαδικασία αυτή δα πρέπει να συμμετάσχουν διάφοροι Φορείς, όπως οι ένοπλες δυνάμεις, η αστυνομία, το δικονομικό σύστημα, Υπουργεία και κοινωνικοί εταίροι.

3.7.2 Ελληνικές δραστηριότητες

Για την Ελλάδα η αποτροπή ένοπλων συγκρούσεων αποτελεί ένα πολύ σημαντικό μέρος της όλης προσπάθειας μείωσης της φτώχειας. Μόνον όταν οι πολίτες αισθάνονται ασφαλείς δύνανται να προοδεύσουν ουσιαστικά σε όλους τους τομείς της ανδρωπίνης δραστηριότητας. Κατ' αυτή την έννοια πρόδηση της Ελλάδος είναι να προωθήσει την εμπέδωση της έννοιας «αποτροπή» στις αναπτυσσόμενες χώρες, με σκοπό την υιοδέτηση της αειφόρου ανάπτυξης.

Η Χώρα μας έχει αρκετή εμπειρία στον τομέα αυτό σε ολόκληρη την περιοχή των Βαλκανίων, με τη μορφή υλοποίησης μεγάλου αριθμού αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και ανδρωπιστικών παρεμβάσεων, πολλές μάλιστα από τις οποίες σε συνεργασία με Διεθνείς και Περιφερειακούς Οργανισμούς και ΜΚΟ. Επίσης έχει παράσχει τις καλές τις υπηρεσίες με τη μορφή διπλωματικών πρωτοβουλιών, και ειρηνευτικών αποστολών ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, στο πλαίσιο αποφάσεων του ΟΗΕ.

Οι ΜΚΟ μπορούν να παίξουν καταλυτικό ρόλο ιδιαίτερα με την ενεργοποίηση προγραμμάτων που αφορούν στις νεότερες γενεές. Εκεί το εδνοτικό χάσμα είναι βαθύτερο. Μεταξύ άλλων η συνεισφορά των πολιτών μπορεί να αποδειχθεί εργαλείο μεδόδευσης σε μακροπρόθεσμα κοινωνικού χαρακτήρα προγράμματα, όπως ο δύσβατος δρόμος της συμφιλίωσης. Η Ελλάδα έχει αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την Συμφιλίωση, την Δημοκρατία και τα Ανδρώπινα Δικαιώματα κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Ε.Ε.

Επίσης, τα Μέσα Μαζικής μπορούν να έχουν μια ουσιαστική συνεισφορά σε ένα ευρύ φάσμα δεμάτων: αλλαγή νοοτροπίας, εκπαίδευση, προώθηση καλής διακυβέρνησης μέσω ειδικών προγραμμάτων, κοινωνική ευασθητοποίηση για διάφορα ζητήματα (πολιτιστική διαφορετικότητα, ισότητα των δύο φύλων, αφοπλισμός περισυλλογή φορητού οπλισμού, κ.λ.π.)

Πέραν των ανωτέρω επιτυχών δράσεων οι οποίες δια συνεχισμούν και στο μέλλον, η προσπάθεια δια συνεχισμού είκε μέρους της Ελλάδος, μέσω μεσοπρόδεσμων αναπτυξιακών προγραμμάτων με τελικό σκοπό τη μείωση της φτώχειας και της ανισότητας. Όλες οι υπόψη δράσεις δια είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχύεται η αποτροπή συρράξεων και τρομοκρατικών ενεργειών, η ειρηνική επίλυση διαφορών και η παγίωση της ειρήνης. Επίσης, δια συνεχισμού η υποστήριξη προσπαθειών των αποδεκτριών χωρών για την ανάπτυξη τοπικών δυνατοτήτων διαχείρισης συρράξεων, μέσω της ιδρυσης δημοκρατικών δεσμών και μποχανισμών αποτροπής και επίλυσης διενέξεων.

Εν μέσω αυτής της διεθνούς συγκυρίας, οι πολίτες του κόσμου χρειάζονται παγκόσμιες εκδηλώσεις που θα προωθούν την ενότητα και τις κοινές αξίες της ανθρωπότητος. Μια τέτοια εκδήλωση αποτέλεσαν οι «Ολυμπιακοί Αγώνες» τους οποίους οργάνωσε η Ελλάς το 2004. Με την ευκαιρία αυτή η Χώρα μας κατέθεσε προς υιοθέτηση από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ψήφισμα με τίτλο «Η οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου μέσω του αδλοτεσμού και του Ολυμπιακού Ιδεώδους». Πρόδεση της Ελλάδος είναι η προώθηση της ιδέας ότι μέσω της κατάπauσης των εχδροπραξιών είναι δυνατή η παγίωση διαρκούς ειρήνης.

Κατά το 2003 υλοποιήθηκαν τέσσερις (4) δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας με αντικείμενο την αντιμετώπιση των βασικών αιτίων ενδεχόμενων συγκρούσεων, περιορισμός στρατιωτικών δαπανών και στοχοδεσία προσπαθειών ανασυγκρότησης και δόμησης της ειρήνης προς την κατεύθυνση μακροχρόνιας συμφιλίωσης και ανάπτυξης. Οι κυριότερες αποδεκτριες χώρες ήταν η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο και η π.Γ.Δ.Μ, ενώ το συνολικό κόστος ανήλθε σε 71,22 εκατ. δολ. ΗΠΑ ή 63,04 εκατ. ΕΥΡΩ.

3.7.3 Πλαγκόσμια επιτεύγματα

Η φύση των δραστηριοτήτων της διεθνούς κοινότητας των δωρητών, όσον αφορά σε δέματα αποτροπής και διακανονισμού - επίλυσης συρράξεων, έχει αλλάξει σημαντικά σαν αποτέλεσμα της περιπλοκότητας που χαρακτηρίζει τις συγκρούσεις σήμερα. Η πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας των δωρητών δεν πάνε ασφαλώς να αποτελεί ενεργό συνεισφορά στην πολιτική εδραίωσης της ειρήνης.

3.8 Περιφερειακή συνεργασία

3.8.1 Γενικά

Η Ελλάς συντονίζει κατά το δυνατόν τις προσπάθειές της παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας, με άλλες χώρες κυρίως της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής των Βαλκανίων και του Ευξείνου Πόντου. Από αυτήν την άποψη η Χώρα μας επιδιώκει τη συνεργασία με άλλες δωρήτριες βιούμειας χώρες με στόχο τον σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων και έργων εκ παραλλήλου με συγχρηματοδότηση ή με κάποια άλλη μορφή συνεργασίας. Αυτό έχει καταστεί ήδη δυνατό μέσω των προγραμμάτων PHARE, TACIS CARDS, SAPARD, ISPA, MEDA κλπ. της Ε.Ε προς όφελος των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΚΑΕ), της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών της πρώην ΕΣΣΔ (ΚΑΚ), των Βαλκανικών Χωρών και των χωρών της Μεσογείου. Επίσης, η Χώρα μας συνεργάζεται και με αριθμό αποδεκτριών χωρών για την προώθηση από κοινού, εδνικών προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, χωρίς να μειώσει το ενδιαφέρον της και τη συμμετοχή της στα προαναφερόμενα προγράμματα της Ε.Ε. Ειδικότερα και πέραν των ανωτέρω, η Ελλάς δραστηριοποιείται ως ακολούθως:

3.8.2 Βαλκανική Χερούνησος

Σημαντικός στόχος της Ελλάδος στα Βαλκάνια είναι η δημιουργία των προϋποδέσμευτων για ειρήνη, σταθερότητα, δημοκρατική ομαλότητα, λειτουργία των δεσμών, συνεργασία, ανάπτυξη και ευημερία, καθώς και η εκπλήρωση των σχετικών πολιτικών κριτηρίων ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη όλων ανεξαρέτως των χωρών στην Ε.Ε. Η προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας είναι βασική παράμετρος του υπόψη στόχου, καθώς ανοίγει το δρόμο για περιφερειακή σταθερότητα και ευημερία.

Ο παρατεταμένος κύκλος αποσταθεροποίησης στα Βαλκάνια οφείλεται κυρίως στους αργούς ρυθμούς των εσωτερικών μεταρρυθμίσεων των χωρών, στην εξάρτηση των οικονομιών από την βιούμεια με τη μορφή δανείων, στην παραοικονομία, στην παρουσία εξτρεμιστικών οργανώσεων και στην οργανωμένη εγκληματικότητα. Η σταθερότητα της περιοχής επομένως εξαρτάται από την περιφερειακή πολιτική των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η υπόψη πολιτική απαιτείται να διέπεται από τις αρχές της καλής γειτονίας, του απαραβίαστου των συνόρων, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών και της καταδίκης της βίας και της τρομοκρατίας.

Μετά το τέλος των συρράξεων στη Βαλκανική, ενεργοποιήθηκε αριθμός πρωτοβουλιών με σκοπό την προώθηση

της σταδερότητας και της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της περιοχής, στις οποίες συμμετέχει ενεργάς και η Ελλάς. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι κατωτέρω πρωτοβουλίες:

ΠΛΑΙΣΙΟ 3-2

- South East European Co-operation Process (SEECP)

Σκοπός της συνεργασίας αυτής είναι η διατήρηση της ειρήνης, της σταδερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή των Βαλκανίων, η αλληλοβούθιδεια, η προώθηση της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και κοινές δράσεις για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς.

- Royaumont

Πρωτοβουλία για τη σταδερότητα και καλή γειτονία στη Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη

- South East Europe Co-operation Initiative (SECI)

Πρωτοβουλία Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης με αντικείμενο την περιφερειακή συνεργασία και τη σταδερότητα και σκοπό την ένταξη των χωρών της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης στην Ε.Ε

- Stability Pact

Πρωτοβουλία για τη σταδεροποίηση της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης μέσω προγραμμάτων περιφερειακού χαρακτήρα στους τομείς, εκδημοκρατισμό και ανθρώπινα δικαιώματα, οικονομική ανασυγκρότηση, ανάπτυξη, συνεργασία, άμυνα και ασφάλεια

- Black Sea Economic Co-operation (BSEC)

- Trilateral Co-operation (Greece-Bulgaria-Romania)

- Organisation for the Reconstruction of the Balkans

Όλες οι ανωτέρω πρωτοβουλίες είναι κατ' εξοχή σε δέση να δράσουν καταλυτικά στην ενδυνάμωση της περιφερειακής συνεργασίας και να αναλαμβάνουν ρόλο πρόληψης συγκρούσεων.

Η Ελλάς με την ιδιότητά της ως μόνης χώρας μέλους της Ε.Ε στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ως χώρας με ιδιαίτερους παραδοσιακούς δεσμούς και κοινά σύνορα με πολλές από τις χώρες της περιοχής, έχει κάθε λόγο να επιδυψεί και στο μέτρο του δυνατού να προωθεί, μια συνολικότερη πολιτική συνεργασίας για την οικονομική ανάπτυξη και ειρηνική συνύπαρξη όλων των χωρών της περιοχής. Άλλωστε η συνολική ευημερία είναι βασική προϋπόθεση της βιώσιμης ειρήνης στα Βαλκάνια.

3.8.3 Ευξείνος Πόντος

Συμμετέχοντας ενεργά σε πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας για την ανάπτυξη, η Ελλάς είναι μέλος από το 1992 στην άτυπη «Διακυβερνητική Οικονομική Συνεργασία Ευξείνου Πόντου» και μετά το 1999 στον «Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου» (ΟΣΕΠ). Στον υπόψη Οργανισμό μετέχουν ένδεκα χώρες ως μέλη και εννέα παρατηρήτριες. Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι η επίτευξη ειρήνης, ασφάλειας και σταδερότητας στην περιοχή του Ευξείνου Πόντου μέσω της οικονομικής συνεργασίας.

Η διακυβερνητική συνεργασία στο πλαίσιο του ΟΣΕΠ εστιάζεται κυρίως στους τομείς του οργανωμένου εγκλήματος, των φυσικών καταστροφών, της ενέργειας, της διευκόλυνσης των μεταφορών προϊόντων και των τελωνειακών διατυπώσεων, της προώθησης των ΜΜΕ και της προστασίας του δαλασσιού περιβάλλοντος του Ευξείνου Πόντου.

Στο πλαίσιο του ΟΣΕΠ δημιουργήθηκε το «Διεθνές Κέντρο Μελετών Ευξείνου Πόντου» ΔΙΚΕΜΕΠ (International Centre for Black Sea Studies - ICBSS) με έδρα την Αθήνα, στη σύσταση του οποίου πρωτοστάτησε η Ελλάδα και το οποίο χρηματοδοτείται από τον ελληνικό προϋπολογισμό. Το ΔΙΚΕΜΕΠ είναι, βάσει της ελληνικής νομοθεσίας που διέπει το καθεστώς λειτουργίας του, Ίδρυμα Ιδιωτικού Δικαίου διεθνούς χαρακτήρα, με αντικείμενο τη συνεργασία μεταξύ επιστημονικών και ακαδημαϊκών κύκλων των χωρών του ΟΣΕΠ αλλά και άλλων Διεθνών Οργανισμών, καθώς και την εκπόνηση μελετών επί οικονομικών θεμάτων. Θεωρείται ως η δεξαμενή σκέψης του ΟΣΕΠ και καλύπτει ολόκληρο το πάσμα της ακαδημαϊκής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

4. Συντονισμός της Βοήθειας, Αναπτυξιακές Στρατηγικές και Στρατηγικές κατά Χώρα

4.1 Δραστηριότητες που ελήφθησαν για την υποστήριξη του συντονισμού της βοήθειας

Η Ελλάς επιδιώκει να εισαγάγει και να παγιώσει μακροχρόνιους διαύλους επικοινωνίας και συνεργασίας με όλους τους δρώντες της διεθνούς αναπτυξιακής κοινότητος, δηλαδή με τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες, τις δωρήτριες χώρες, Διεθνείς Οργανισμούς και ΜΚΟ, ώστε να επιτύχει το βέλτιστο βαθμό συντονισμού της παρεχόμενης αναπτυξιακής συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα, με τελικό αντικειμενικό σκοπό την αειφόρο μείωση της φτώχειας. Πρόκειται για περίπλοκη και επίπονη διαδικασία, καθώς εμπλέκονται πολλοί παράγοντες με κοινούς σκοπούς, αλλά διαφορετικές δυνατότητες και ικανότητες επίτευξης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η Ελλάς συνεχίζει να δραστηριοποιείται ως ακολούθως:

- **Συντονισμός με τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες και περιφερειακές πρωτοβουλίες**
Η συνεργασία, με τη μορφή εταιρικής σχέσης με περιορισμένο αριθμό δέκα οκτώ (18) αποδεκτριών βοήθειας χωρών, βασίζεται σε πλαίσιο συνεργασίας, που δέτει τις ευδύνες αμφοτέρων των πλευρών, υποστηρίζει τον τακτικό και ανοικτό διάλογο και επιτρέπει στις αποδέκτριες χώρες να πάρουν πρωτοβουλίες για τη χάραξη των ιδικών τους αναπτυξιακών στρατηγικών. Ο συντονισμός με περιφερειακές πρωτοβουλίες, έχει να επιδείξει ουσιαστικά αποτελέσματα (SEECP, SECI, Stability Pact, BSEC κλπ.)
- **Συντονισμός με τις δωρήτριες χώρες**
Η μορφή αυτή συνεργασίας αποκτά όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα στην διεθνή προσπάθεια παροχής αναπτυξιακής βοήθειας και προσφέρει στους Οργανισμούς παροχής βοήθειας των δωρητριών χωρών, τα οφέλη της κοινής πληροφόρησης, της ενδελεχούς ανάλυσης και των αποκτηδέντων εμπειριών από διαφορετικούς δωρητές. Η συνεργασία με άλλες δωρήτριες χώρες βασίζεται στο τρίπτυχο, συντονισμός, αλληλοσυμπλήρωση και συνοχή - συνάφεια πολιτικών και ενεργειών.
- **Συντονισμός με τους Διεθνείς Οργανισμούς**
Συνεχίς και ουσιαστική συνεργασία και συντονισμός με Διεθνείς Οργανισμούς όπως, η Ε.Ε, ο ΟΗΕ, ο Π.Τ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Δ.Ν.Τ) και ο ΟΟΣΑ (DAC), με σκοπό τη μείωση της φτώχειας. Ειδικά για τη συνεργασία με την Ε.Ε σημειώνεται ότι επιδιώκεται η αύξηση του βαθμού αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας της Ε.Ε, σε συνδυασμό με τα ελληνικά αντίστοιχα προγράμματα, που υλοποιούνται προς όφελος των αποδεκτριών χωρών, με βάση την πολιτική της Ε.Ε στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, η οποία είναι συμπληρωματική των πολιτικών που ακολουθούν τα ΚΜ. Σημαντικό ρόλο συντονιστού διαδραματίζουν επίσης οι Διεθνείς Διασκέψεις του ΟΗΕ, πολλές από τις οποίες έχουν να επιδείξουν ουσιαστικό έργο στο συντονισμό των δωρητών, με τη μορφή συντονισμένων ομόφωνων αποφάσεων για ουσιώδη δέματα διεθνούς ανάπτυξης, όπως η «Διάσκεψη του Monterrey» για τη «Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης», η παγκόσμια «Διάσκεψη του Johannesburg» για την «Αειφόρο Ανάπτυξη» και η παγκόσμια «Διάσκεψη της Rome» για δέματα Τροφίμων.
- **Συντονισμός με τις ΜΚΟ**
Η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" έχει παραγωγική συνεργασία για το συντονισμό της βοήθειας με μεγάλο αριθμό ελληνικών καθώς και αρκετούς διεθνείς ΜΚΟ, σε πολλούς αναπτυξιακούς τομείς.

Η πολιτική της Ελλάδος στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας δεωρεί ότι η σχέση μεταξύ μιας δωρήτριας και μιας αποδέκτριας χώρας, αποτελεί μια «εταιρική σχέση» που πρωθεί την ειρήνη, την κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη και τη σύσφιγξη των φυλικών σχέσεων και δεσμών. Η αντίληψη αυτή βρίσκεται στην ίδια κατεύθυνση της σύγχρονης διεθνούς «στρατηγικής της εταιρικότητος», που πρωθεί τις σχέσεις αναπτυξιακής συνεργασίας στον 21ο αιώνα. Ουσιώδες στοιχείο της υπόψη πολιτικής που ακολουθεί η Ελλάς, είναι η διεθνώς αποδεκτή πλέον άποψη ότι η ανάπτυξη μιας χώρας ανήκει στη δικαιοδοσία και την ευδύνη της ίδιας, καθώς η εξωτερικά παρεχόμενη αναπτυξιακή βοήθεια στοχεύει στην υποστήριξη της υλοποίησης του προγράμματος της αποδέκτριας, το οποίο η ίδια καταρτίζει και υλοποιεί.

Η Χώρα μας δεωρεί ότι η αναπτυξιακή βοήθεια συμπληρώνει άλλους πόρους που οι αποδέκτριες χώρες χρησιμοποιούν για την ανάπτυξή τους. Για το λόγο αυτό το 2ο ΠΠΑΣΒΕ έχει προσανατολισθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των αποδεκτριών χωρών-εταίρων, όπως αναλυτικά αναφέρονται οι ανάγκες αυτές στις αντίστοιχες τοπικές αναπτυξιακές στρατηγικές τους, που έχουν εκπονηθεί με δημοκρατικές διαδικασίες και με τη συμμετοχή όλων των ομάδων της κοινωνίας. Με αυτόν τον τρόπο η ελληνική πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας υποστηρίζει και ενδιαφέρεται την αρχή της «τοπικής ιδιοκτησίας πολιτικών και προγραμμάτων» που περιλαμβάνουν τοπικές προτεραιότητες, σχέδια και όργανα για την εφαρμογή τοπικά σχεδιασμένων στρατηγικών, που δημιουργούν τις απαραίτητες συνθήκες για μείωση της φτώχειας σε μεγάλες ομάδες του πληθυσμού.

Η πολιτική της Ελλάδος επίσης, βασίζεται στη διαφάνεια των συμφερόντων των δωρητριών και αποδεκτριών βοήθειας χωρών. Η σύναψη «Συμφωνιών - Πλαισίων Εταιρικής Συνεργασίας» (Partnership Framework Agreements) στοχεύει στην εξασφάλιση της ενσωμάτωσης της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας στους εδυνικούς προγραμματισμούς των αποδεκτριών χωρών. Σχετικές «Συμφωνίες» έχουν υπογραφεί στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ.

4.2 Στρατηγικές χωρών που χρησιμοποιούνται ως μέσο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και διάλογος για την πολιτική μεταξύ αποδεκτριών και δωρητριών χωρών

Η Ελλάς έχει κατανοήσει την ανάγκη εκπόνησης «Στρατηγικής» ανά αποδέκτρια βοήθειας χώρα (Country Strategy), στην οποία θα περιλαμβάνονται οι προτεραιότητες των χωρών αυτών, καθώς και οι δραστηρότητες άλλων δωρητριών χωρών, ώστε να γίνουν πιο σαφείς οι τρόποι που οι επιδιωκόμενοι ποιοτικοί στόχοι επιτυγχάνουν τη μείωση της φτώχειας και επομένως να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης βοήθειας.

Ειδικότερα, σε περιοχές προτεραιότητας για την Ελλάδα, η υιοδέτηση μιας τέτοιας πολιτικής θα καθορίσει τον καλύτερο τρόπο υποστήριξης της διαδικασίας τοπικής ανάπτυξης και επιλογής ανάλογων έργων, με βάση αφενός τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που έχουν προσδιορισθεί από τις ίδιες τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες και αφετέρου τις δραστηριότητες άλλων δωρητριών χωρών.

Αρχικά η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" προέβη στην εκπόνηση στρατηγικών ανά αποδέκτρια χώρα, ώστε να καλύψει τις ανάγκες του προγράμματος παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας μέσω ΜΚΟ. Έχει ήδη εκπονηθεί (2003) στρατηγική για την Ανατολική Μεσόγειο και ειδικότερα για τις χώρες Ιορδανία, Λίβανος, Εδάφος διοικούμενα από την Παλαιστινιακή Αρχή και Συρία. Αναμένεται στο άμεσο μέλλον να εκπονηθούν γενικότερες στρατηγικές για τις κυριότερες χώρες εταίρους της Ελλάδος, που θα καλύπτουν όλο το φάσμα της παροχής βοήθειας από όλους τους Φορείς υλοποίησης.

Σημαντικό ρόλο στην εκπόνηση των στρατηγικών αυτών αναμένεται να έχουν τα "Poverty Reduction Strategy Papers - (PRSPs)" που έχουν εκπονηθεί από αριθμό αναπτυσσόμενων χωρών. Πρόκειται για Εκδέσεις που συντάσσονται με βάση τις αρχές του "Comprehensive Development Framework - CDF".

Τα CDFs και τα PRSPs σε επίπεδο χώρας, αποτελούν πλέον βασικές και αποδεκτές παραμέτρους για την εφαρμογή της νέας συνεργασίας δωρητριών - αποδεκτριών βοήθειας χωρών. Τα CDFs καλύπτουν τις μακροχρόνιες αναπτυξιακές στρατηγικές κατά αναπτυσσόμενη χώρα, καθώς και τις μεσοπρόθεσμες πολιτικές για τη μείωση της φτώχειας. Τα PRSPs συντάσσονται με βάση τις αρχές των CDFs, καλύπτουν περίοδο τριών ετών και μετατρέπουν τη στρατηγική σε ένα χρονικά προσδιορισμένο πρόγραμμα δράσης.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των CDFs και των PRSPs είναι η εκπόνηση στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας από τις ίδιες τις αποδέκτριες χώρες και η εμπλοκή στη χάραξή τους πολιτικών, τόσο της κεντρικής κυβέρνησης, όσο και των κοινωνικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των ΜΚΟ. Η σημασία της διαδικασίας των CDFs και των PRSPs είναι η εναρμόνιση των προτεραιοτήτων μεταξύ αποδεκτριών και δωρητριών βοήθειας χωρών. Προϋπόθεση για την εύρυθμη χρήση τους είναι αμφότερα να υποστηρίζονται από ορθολογικά σχεδιασμένους προϋπολογισμούς, χρηστές διοικήσεις και επάρκεια δεσμών.

Εκτός από την εκπόνηση στρατηγικών ανά αποδέκτρια χώρα, η Ελλάς βρίσκεται και σε συνεχή επαφή και διάλογο με τις αποδέκτριες (Κυβερνήσεις, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης [OTA], εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και των φτωχότερων τμημάτων του πληθυσμού) σε όλες τις φάσεις των προγραμμάτων και των έργων, από το σχεδιασμό μέχρι και την τελική παράδοσή τους στις Αρχές και τους Φορείς της αποδέκτριας. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι προϋπόθεση για να αξιολογηθεί από την ΥΔΑΣ "HELLENIC AID", μια πρόταση υλοποίησης δράσης από Υπουργείο, Ν.Π. ή ΜΚΟ, είναι να έχει λάβει επίσημη έγκριση από την αρμόδια Υπηρεσία της αποδέκτριας χώρας, ως προς το εύλογο και αναγκαίο για την ανάπτυξη, χαρακτήρα της.

4.3 Ικανότητα του προσωπικού που βρίσκεται στο πεδίο για διάλογο περί της πολιτικής και συντονισμό της βοήθειας

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του 1ου ΠΠΑΣΒΕ (1997-2001) σε ρόλο «Γραφείων Πεδίου» (Field Offices) για την Ελλάδα, αρμόδιων για δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας, είχαν εμπλακεί τα Γραφεία ΟΕΥ των κατά τόπους Ελληνικών Πρεσβειών, που υπάγονταν στη Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του ΥΠΟΟ.

Στόχος της Χώρας μας από την εποχή ακόμη εκείνη, ήταν η κατάρτιση ειδικών επί της διεθνούς αναπτυξιακής βοήθειας, οι οποίοι θα στελέχωνταν τα «Γραφεία Πεδίου» της Ελλάδος σε Πρεσβείες, για να διαχειρισθούν και υλοποιήσουν προγράμματα/έργα αναπτυξιακής βοήθειας, στις κύριες αποδέκτριες βοήθειας χώρες. Το γεγονός της ανάγκης κατάρτισης ειδικών στελεχών είχε επισημάνει και η πρώτη επιδεώρηση των πολιτικών και προγραμμάτων της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας από την DAC Peer Review 2002), δέτοντας το ερώτημα κατά πόσον η προώθηση των εμπορικών ενδιαφερόντων μιας χώρας και η μείωση της φτώχειας, είναι συναρπείς δραστηριότητες και επομένως ότι υπάρχει εν δυνάμει κίνδυνος ανταγωνισμού των αντικειμενικών στόχων και έλλειψη εσωτερικής συνοχής, στο υλοποιούμενο πρόγραμμα αναπτυξιακής συνεργασίας.

Έκτοτε η Ελλάς όρισε ως "Development Officers", προσωπικό των ελληνικών Πρεσβειών που βρίσκονται στο έδαφος των αποδεκτριών βοήθειας χωρών. Τα υπόψη μέλη των Ελληνικών Διπλωματικών Αρχών ασχολούνται ειδικά με δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας, διαδέτουν επιστημονική κατάρτιση, διεθνή εμπειρία και ικανότητες στο πεδίο για διάλογο περί της πολιτικής και του συντονισμού της αναπτυξιακής συνεργασίας με τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες. Το προσωπικό αυτό συμμετέχει σε τοπικές συσκέψεις δωρητών και άλλες αντίστοιχες Διεθνών Οργανισμών, με αντικείμενο το συντονισμό επί τόπου της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας.

Στο μέλλον αναμένεται να τοποθετηθούν "Development Officers" σε Πρεσβείες της Ελλάδος στο εξωτερικό, στις Χώρες Προτεραιότητος, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του 2ου ΠΠΑΣΒΕ και να βελτιωθεί ο εσωτερικός συντονισμός.

Συναφώς, σημειώνεται ότι ο Ν. 2731/1999 που διέπει τις δραστηριότητες παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας, προβλέπει την απόσπαση δημοσίων υπαλλήλων στο εξωτερικό και την τοποθέτησή τους σε Πρεσβείες, ώστε να δύνανται να παρακολουθούν και να συντονίζουν την υλοποίηση προγραμμάτων/έργων αναπτυξιακής συνεργασίας. Σημειώνεται, ότι η ΥΔΑΣ "HELLENIC AID" αποστέλλει προσωπικό σε χώρες εταίρους όταν συμβαίνουν ανδρωπογενείς ή φυσικές καταστροφές, για τη διανομή επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας στα δύματα.

5. Αποδοτικότητα και Αποτελεσματικότητα της Βοήθειας και Αποτελέσματα

5.1 Δράσεις που ελήφθησαν για την υλοποίηση των αρχών της DAC για την αξιολόγηση της αναπτυξιακής συνεργασίας

Σύμφωνα με τον ορισμό της DAC η αξιολόγηση είναι μια εκτίμηση, κατά το δυνατόν πιο συστηματική και αντικειμενική, του σχεδιασμού, της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων, εν εξελίξει ή περατωμένων δραστηριοτήτων αναπτυξιακής συνεργασίας.

Κύριο έργο του αξιολογητή είναι η παροχή ενός αξιόπιστου «εργαλείου» στηρίζεως της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων, υπό τη μορφή συνόλου κατάλληλων πληροφοριών, προς υποβοήθηση βελτίωσης της αποτελεσματικότητος της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας.

Το έργο της αξιολόγησης απαιτείται να στηρίζεται στις κατωτέρω διεθνώς παραδεδεγμένες αρχές αξιολόγησης της αναπτυξιακής συνεργασίας:

(βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [5- 1])

ΠΛΑΙΣΙΟ 5- 1

- αξιοπιστία αποτελεσμάτων (credibility)
- χρησιμότητα μεθόδων/ «εργαλείων» (usefulness)
- συμμετοχή των παρεχόντων τη βοήθεια στα αποτελέσματα (participation of donors)
- συνεργασία φορέων για την αποφυγή επικαλύψεων (co-operation to avoid duplication)
- αμεροληψία και ανεξαρτησία των αποφάσεων και των ενεργειών (impartiality and independence)
- απίκηση και επιπτώσεις της βοήθειας προς τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες (impact to recipient countries)
- μετάδοση/ διασπορά των αποτελεσμάτων και των μεθόδων για την επίτευξη της αναγκαίας ανάδρασης και επικαιροποίησης (dissemination and feedback)

Το έτος 2001 το ΥΠΟΟ, αρμόδιο τότε μεταξύ άλλων και για το συντονισμό της παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, διεξήγαγε με τη βοήθεια ανεξάρτητου Γραφείου αξιολογητών που διέδετε εμπειρία στο αντικείμενο, την πρώτη επίσημη αξιολόγηση του 1ου ΠΠΑΣΒΕ. Η αξιολόγηση ήταν προαπαιτούμενη από την DAC, καθώς δα ακολουθούσε η πρώτη επιδεώρηση της Ελλάδος (Peer Review), το επόμενο έτος.

Στη συνέχεια, το επόμενο έτος, ακολούθησε η διαδικασία επιδεώρησης της πολιτικής και των έργων της ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας, από την DAC/ΟΟΣΑ. Η επιδεώρηση αφενός διαπίστωσε τη σημαντική παρουσία της Ελλάδος στο χώρο των Βαλκανίων και αναγνώρισε το συγκριτικό της πλεονέκτημα στην περιοχή, με την εντυπωσιακή δραστηριοποίηση πολλών ελληνικών φορέων και αφετέρου ανέδειξε τη σημαντική συμβολή της Ελλάδος στην υποστήριξη της αειφόρου μείωσης της φτώχειας στις περιπλοκες και πολυπολιτισμικές γειτονικές της περιοχές.

Ακολούθησε, μετά από μερικούς μήνες, η μεταφορά του φάσματος των αρμοδιοτήτων της αναπτυξιακής συνεργασίας από το ΥΠΟΟ στην ΥΔΑΣ/ΥΠΕΞ.

Το οργανόγραμμα της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" προβλέπει τη δημιουργία «Γραφείου Αξιολόγησης - Evaluation Office» (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [2]). Αρμόδιότητα του υπόψη Γραφείου είναι η περιστασιακή, αλλά συστηματική και αναλυτική εκπόνηση αξιολογήσεων, σχεδιασμένων για να καλύπτουν δέματα αποδοτικότητος, αποτελεσματικότητος, συνάφειας, αντίκτυπου και διαχρονικότητας των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων/ έργων αναπτυξιακής συνεργασίας. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων σκοπό έχουν να παρέχουν στη διοίκηση προτάσεις για βελτίωση ή για αλλαγές στις στρατηγικές προγραμμάτων/ έργων. Το Γραφείο αξιολόγησης της ΥΔΑΣ δεν έχει λειτουργήσει εισέτι.

Αντί αυτού, λειτουργεί στο πλαίσιο της ΥΔΑΣ, «Μηχανισμός - Σύστημα Παρακολούθησης Έργου» (Performance Monitoring System). Σκοπός του να παρακολουθεί και να ενημερώνει την πολιτική πγεσία και την ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID", κατά πόσο επιτυγχάνονται οι τεδέντες στόχοι, στο πλαίσιο των MDGs.

Το σύστημα έχει δομηθεί γύρο από μια σειρά ιεραρχημένων αντικειμενικών στόχων, που συνδέει τις δραστηριότητες και τη διαδέσιμη βούληση με ενδιάμεσα αποτελέσματα και στρατηγικούς στόχους, μέσω μιας σχέσης αιτίου - αιτιατού. Για κάθε στόχο επιλέγονται ένας ή περισσότεροι δείκτες για να μετρήσουν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα έναντι των στόχων, τα προγραμματισμένα αποτελέσματα δηλαδή που πρέπει να επιτευχθούν εντός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Κατ' αυτήν την έννοια, στελέχη της ΥΔΑΣ καθώς και Πρεσβειών της Ελλάδος στο εξωτερικό, διενεργούν ποιοτεκούς ελέγχους, τόσο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης, όσο και μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων / έργων αναπτυξιακής συνεργασίας (ex post evaluation). Το «σύστημα παρακολούθησης έργου» είναι συνήθης δραστηριότητα, που απαιτεί συλλογή πληροφοριών, ανάλυση και αναφορά αποτελεσμάτων σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Παρόλο που η «Αξιολόγηση» και το «Σύστημα Παρακολούθησης Έργου» είναι διαφορετικές δραστηριότητες, δα μπορούσαν με τον κατάλληλο συντονισμό να γίνουν συμπληρωματικές. Η «Αξιολόγηση» δα πρέπει να είναι στενά συνδεδεμένη ή ενσωματωμένη με το «Σύστημα Παρακολούθησης Έργου». Συχνά οι πληροφορίες από το «Σύστημα Παρακολούθησης Έργου» αποτελούν το έναυσμα της ανάγκης εκπόνησης «Αξιολόγησης», ιδιαίτέρως όταν παρατηρηθούν μη αναμενόμενα αποτελέσματα (θετικά ή αρνητικά) μεταξύ σχεδιασμού και αποτελεσμάτων.

6. Διοίκηση της Βοήθειας

6.1 Περιγραφή του συστήματος διοίκησης της βοήθειας, της οργάνωσης και της στελέχωσης

6.1.1 Διωπουργική Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΕΟΣΔΟΣ)

Η Επιτροπή έχει ως αντικείμενα (Απόφαση Πρωθυπουργού υπ. αριθμ. Υ 228 (ΦΕΚ 676/Β/31-5-2000):

- Τη συλλογή όλων των απαραίτητων πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με το συντονισμό και την οργάνωση των διεθνών οικονομικών σχέσεων της χώρας καθώς και τη μελέτη και επεξεργασία τους
- Την παρακολούθηση της εκτέλεσης των διεθνών οικονομικών συμφωνιών
- Τη σύνταξη σχετικών προγραμμάτων και προτάσεων

Εκτός των άλλων αντικειμένων της σχετικά με τις εξωτερικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις της Ελλάδος, η «Επιτροπή» είναι αρμόδια και για το σχεδιασμό της εδνικής πολιτικής και στρατηγικής της αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας.

Στην ΕΟΣΔΟΣ συμμετέχουν οι παρακάτω:

- Υπουργός Εξωτερικών ως Πρόεδρος
- Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών
- Υπουργός Ανάπτυξης
- Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας
- Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών
- Υπουργοί κατά περίπτωση αρμόδιοι για το συντούμενο θέμα ως μέλη.

Η «Επιτροπή» αποτελεί το υψηλού επιπέδου σώμα λήψης αποφάσεων για κάθε θέμα που σχετίζεται με τις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας. Οι αποφάσεις της έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή υποβάλλει εντός του Νοεμβρίου εκάστου έτους «Έτησια Έκθεση» στην Επιτροπή Εξωτερικών και Αμύνης του Κοινοβουλίου, με αντικείμενο την υλοποίηση του προγράμματος αναπτυξιακής βοήθειας κατά το προγούμενο ημερολογιακό έτος. Την υπόψη «Έκθεση» καταρτίζει και υποβάλλει στην ΕΟΣΔΟΣ, εντός του Οκτωβρίου εκάστου έτους, η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" του ΥΠΕΞ (Άρθρο 19, Ν. 2731/1999).

6.1.2 Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας

6.1.2.1 Γενικά

Το έτος 1999 ιδρύθηκε με βάση το Άρθρο 18 παρ. 1α του Ν. 2731/1999 η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) ή "Hellenic International Development Co-operation Department" ή "HELLENIC AID". Το Σεπτέμβριο του έτους 2000 τέθηκε σε ισχύ το ΠΔ 224/2000 (ΦΕΚ 193/Α' 6-9-2000) με θέμα «Οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών».

Πρόκειται για τη νεότερη Γενική Διεύθυνση του ΥΠΕΞ, με κύρια ευθύνη της την εποπτεία, το συντονισμό, την επίβλεψη και την προώθηση δράσεων επείγουσας ανδρωπιστικής ή άλλης μορφής βοήθειας, καθώς και βοήθειας για την αναδιάρθρωση και αποκατάσταση υποδομών των αναπτυσσομένων χωρών που υλοποιούνται από ΜΚΟ, Υπουργεία ή άλλους φορείς (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [2]).

6.1.2.2 Γενικές αρμοδιότητες

Στις κύριες αρμοδιότητες της ΥΔΑΣ περιλαμβάνονται:

- η διαχείριση όλων των προβλεπομένων πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού σχετικά με την αναπτυξιακή βοήθεια, καθώς επίσης και όλων των πιστώσεων που παρέχονται από Υπουργεία, Οργανισμούς και Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς εντός και εκτός της χώρας
- η παρακολούθηση και η διευκόλυνση των αναπτυξιακών προγραμμάτων/έργων, τα οποία υλοποιούνται από Δημόσιους Φορείς, ΜΚΟ και λοιπούς Οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών,
- η συλλογή, επεξεργασία και αποστολή στην DAC των στατιστικών στοιχείων παροχής αναπτυξιακής βοήθειας,
- η παρακολούθηση των συσκέψεων των Ομάδων Εργασίας και των Δικτύων της DAC και της Ε.Ε
- η διατύπωση προτάσεων στην ΕΟΣΔΟΣ, σχετικά με τον μελλοντικό προγραμματισμό της αναπτυξιακής πολιτικής προς τις χώρες προτεραιότητος, με στόχο την μεγιστοποίηση των δεικτών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή βιώσιμων προγραμμάτων,
- η χρηματοδότηση δραστηριοτήτων
  - επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας,
  - προγραμμάτων/έργων αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης, καθώς και της αναπτυξιακής εκπαίδευσης και ενημέρωσης για την προώθηση του εδελοντισμού
- στην Ελλάδα και στις αναπτυσσόμενες χώρες,
- η υποβοήθηση της ελληνικής συμμετοχής στην ECHO, στα προγράμματα της EUROPE - AID, καθώς και σε αυτά της Ε.Ε και άλλων Διεθνών Αναπτυξιακών Οργανισμών.

6.1.2.3 Διάρθρωση

Η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" με τη μορφή Γενικής Διεύθυνσης, διαρθρώνεται ως κατωτέρω:

ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 1

- ΥΔΑΣ-1 Διεύθυνση Επείγουσας Ανδρωπιστικής Βοήθειας
  - Τμήμα Αμεσης Παρέμβασης και Προώθησης της Ανδρωπιστικής Βοήθειας
  - Τμήμα Συντονισμού των Εμπλεκομένων Υπ. Δημ. και Ιδιωτικών Φορέων
- ΥΔΑΣ-2 Διεύθυνση Βοήθειας Αναδιάρθρωσης, Αποκατάστασης και Ανάπτυξης
  - Τμήμα Περιβαλλοντικής, Γεωργικής και Δασικής Ανάπτυξης
  - Τμήμα Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων καθώς και Τουρισμού
  - Τμήμα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Εκπαίδευσης και Πολιτιστικής Ανάπτυξης
  - Τμήμα Μικρών Έργων και Υποδομών
- ΥΔΑΣ-3 Διεύθυνση Γεωγραφικής Πολιτικής και Στρατηγικού Σχεδιασμού
  - Τμήμα Βαλκανικών Χωρών
  - Τμήμα Ανατολικής Ευρώπης και των Ανεξαρτήτων Χωρών της πρώην ΕΣΣΔ
  - Τμήμα Χωρών της Μεσογείου και Μέσης Ανατολής
  - Τμήμα Χωρών Αφρικής, Καραϊβικής, Ειρηνικού (ΑΚΕ)
  - Τμήμα Λατινικής Αμερικής και Ασίας
  - Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού
- ΥΔΑΣ-4 Διεύθυνση ΜΚΟ, Αναπτυξιακής Εκπαίδευσης και Αξιολόγησης
  - Τμήμα Ειδικού Μητρώου ΜΚΟ
  - Τμήμα Υποστήριξης ΜΚΟ
  - Τμήμα Αναπτυξιακής Εκπαίδευσης και Ενίσχυσης του Εδελοντισμού
  - Τμήμα Αξιολόγησης
- ΥΔΑΣ-5 Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Διαγωνισμών και Συμβάσεων
  - Τμήμα Κατασκευής Έργων και Υποδομών
- ΥΔΑΣ-6 Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Προσωπικού και Διοικητικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών και Χρηματοδότησης ΜΚΟ
- Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Ενημέρωσης
- Βιβλιοθήκη

6.1.2.4 Κύριες Αρμοδιότητες Διευδύνσεων

ΥΔΑΣ - 1 Δ/νση

Είναι αρμόδια για όλες τις δράσεις-προγράμματα (συντονισμός, συλλογή, αποστολή και διάθεση) έκτακτης ανδρωπιστικής ή επιστιτοικής βοήθειας που αποστέλλεται σε περιπτώσεις επειγουσών κρίσεων από φυσικές ή ανθρώπινες καταστροφές. Ελέγχει τα προϊόντα που αποστέλλονται ως προς την ποιότητα, την ποσότητα, το είδος, τη συμβατότητά τους με τα διεθνή πρότυπα, καθώς και ως προς τις ανάγκες των πλημυρών στους οποίους χορηγούνται. Αξιολογεί προγράμματα έκτακτης βοήθειας που υποβάλλονται από ΜΚΟ στην ΥΔΑΣ για ενδεχόμενη χρηματοδότηση. Παρακολουθεί τις συναντήσεις της ΕCHO και άλλων Διεθνών Οργανισμών που άπτονται ζητημάτων ανδρωπιστικής βοήθειας.

ΥΔΑΣ - 2 Δ/νση

Είναι αρμόδια για όλες τις φάσεις, από την αξιολόγηση μέχρι και την υλοποίηση, όλων των προγραμμάτων με αντικείμενο τη διεθνή ανάπτυξη και ανασυγκρότηση που υποβάλλονται από ΜΚΟ ή Πανεπιστήμια στην ΥΔΑΣ προς αξιολόγηση και ενδεχόμενη χρηματοδότηση. Ενισχύει, συντονίζει και επικουρεί τις ΜΚΟ για την ανάληψη υλοποίησης προγραμμάτων, σύμφωνα με τους διεθνούς στόχους ανάπτυξης. Διαχειρίζεται τις σχέσεις της Ελλάδος με την DAC, συμμετέχει στις Ομάδες και τα Δίκτυα Εργασίας της, καθώς και στα Συμβούλια Υπουργών. Τηρεί την επίσημη στατιστική βάσον δεδομένων της παρεχόμενης ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας και αποστέλλει τρεις φορές ανά έτος αναλυτικά στατιστικά στοιχεία στην DAC.

ΥΔΑΣ - 3 Δ/νση

Είναι αρμόδια για τη μελέτη και τον σχεδιασμό της εδινικής στρατηγικής αναπτυξιακής συνεργασίας. Εκπροσωπεί την ΥΔΑΣ στις σχετικές γεωγραφικές Ομάδες Εργασίας των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε, άλλων Διεθνών Οργανισμών, καθώς και στις Συνόδους των τακτικών και άτυπων Συμβουλίων Υπουργών Ανάπτυξης της Ε.Ε. Ενημερώνει επίσης και στηρίζει τις ΜΚΟ για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα της Ε.Ε (PHARE, TASIS, CARDS, MEDA) και άλλων Διεθνών Οργανισμών. Αξιολογεί προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας που υποβάλλονται από κρατικούς Φορείς στην ΥΔΑΣ για ενδεχόμενη χρηματοδότηση. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην ΕΟΣΔΟΣ για ενημέρωση της Βουλής των Ελλήνων για τις δραστηριότητες της ΥΔΑΣ.

ΥΔΑΣ - 4 Δ/νση

Είναι αρμόδια για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, την ενίσχυση των αναπτυξιακών ΜΚΟ και τον σχεδιασμό πολιτικής για τη δημιουργία νέων. Ενημερώνει και ευαισθητοποιεί την κοινή γνώμη σε δέρματα που αφορούν στην ανδρωπιστική και αναπτυξιακή συνεργασία στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Αξιολογεί προγράμματα αναπτυξιακής εκπαίδευσης που υποβάλλονται από ΜΚΟ στην ΥΔΑΣ για ενδεχόμενη χρηματοδότηση. Εποπτεύει δράσεις και προγράμματα που αφορούν στην αναπτυξιακή εκπαίδευση και προωθεί την εμπέδωση του εδελοντισμού. Τηρεί το «Ειδικό Μητρώο ΜΚΟ» της ΥΔΑΣ και παρέχει βεβαιώσεις εγγραφής.

ΥΔΑΣ - 5 Δ/νση (ανενεργός)

Αποτελεί τον τεχνικό σύμβουλο της Γενικής Διεύθυνσης. Είναι αρμόδια για την προκήρυξη διαγωνισμών και μελετών, καθώς και για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων. Ελέγχει την πορεία εκτέλεσης των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, συντονίζει την υλοποίηση κατασκευής τους και υποστηρίζει τεχνικά τα Υπουργεία, τις ΜΚΟ κ.α. που αναλαμβάνουν αναπτυξιακή δράση σε αναπτυσσόμενες χώρες. Σημειώνεται ότι η υπόψη Δ/νση δεν έχει εισέτι ενεργοποιηθεί.

ΥΔΑΣ - 6 Δ/νση

Είναι αρμόδια για δέρματα διοικητικών και οικονομικών υποδέσεων της ΥΔΑΣ. Προετοιμάζει όλες τις διοικητικές και τεχνικές διαδικασίες για την υποβολή προς έγκριση όλων των αποφάσεων που αφορούν στην χρηματοδότηση δράσεων ή προγραμμάτων Δημόσιων φορέων ή ΜΚΟ στην πολιτική πολιτική του ΥΠΕΞ. Προωθεί τις συμβάσεις χρηματοδότησης μεταξύ της ΥΔΑΣ και φορέων που υλοποιούν προγράμματα αναπτυξιακής συνεργασίας.

6.1.2.5 Συντονιστικός ρόλος

Για την επίτευξη της βέλτιστης αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης από την Ελλάδα αναπτυξιακής συνεργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες, η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" προβαίνει σε σειρά ενεργειών, για την εποπτεία, το συντονισμό, την επίβλεψη και την υλοποίηση δράσεων επειγουσας ανδρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας. Ειδικότερα:

- Η ΥΔΑΣ αποστέλλει, μία φορά κατ' έτος, Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος προς Υπουργεία, Ν.Π., ΜΚΟ, Πανεπιστήμια κλπ. για να αποστέλλουν προτάσεις προγραμμάτων/έργων προς αξιολόγηση. Στην προκήρυξη περιλαμβάνονται οι στόχοι πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας για το έτος, οι Τομείς Προτεραιότητος της βοήθειας, οι Χώρες Προτεραιότητος, σε σχέση με τους MDGs, καθώς και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας υποβολής των προτάσεων.

Αρχικά, οι προτάσεις προγραμμάτων/έργων αξιολογούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις της ΥΔΑΣ. Κατόπιν, σε δεύτερο στάδιο, εξετάζονται από την εννεαμελή γνωμοδοτική «Επιτροπή Πιστοποίησης και Αξιολόγησης των ΜΚΟ». Σκοπός της υπόψη «Επιτροπής» είναι, αφενός να διασφαλίσει ότι όλα τα εγκεκριμένα προγράμματα/έργα εμπίπτουν στους στόχους της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής και στις γεωγραφικές και τομεακές προτεραιότητες του ΠΠΑΣΒΕ και αφετέρου να διαχειρισθεί την υλοποίηση του προϋπολογισμού της διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας.

- Συγκαλεί διυπουργικές συσκέψεις στο ΥΠΕΞ για το συντονισμό, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της υλοποίησης του 2ου ΠΠΑΣΒΕ. Στις υπόψη συσκέψεις συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των Φορέων υλοποίησης προγραμμάτων/έργων αναπτυξιακής συνεργασίας και εξετάζονται μεταξύ άλλων δέματα, ως ακολούθως:

ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 2

- εξασφάλιση της επιλεξιμότητος των ενεργειών και των έργων
- εξασφάλιση της συμβατότητος των ενεργειών και των έργων με τις κατεύδυτητικές γραμμές της DAC, των MDGs και τις προτεραιότητες της ελληνικής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας
- οργάνωση της αξιολόγησης του πενταετούς προγράμματος (ενδιάμεση και τελική)
- λίψη κάθε πρόσφορου μέτρου που δεωρείται απαραίτητο για την επιτάχυνση του ρυθμού εφαρμογής του προγράμματος σε περίπτωση καθυστέρησης, με βάση την παρακολούθηση και τους ενδιάμεσους επιτόπιους ελέγχους
- εξέταση της αναγκαιότητος τροποποίησης του προγράμματος, δηλαδή, αύξηση του αριθμού των δραστηριοτήτων ενός ή περισσοτέρων Φορέων υλοποίησης, μεταφορά πιστώσεων από έναν Φορέα σε άλλον, ανάλογα με την αντίστοιχη απορρόφησή τους, χωρίς να αλλοιωθεί ο συνολικός προϋπολογισμός βοήθειας οποιουδήποτε συγκεκριμένου οικονομικού έτους
- παροχή πληροφοριών για το ΠΠΑΣΒΕ σε όλους τους Φορείς υλοποίησης

Εντός του 2003 συνεκλήθησαν διυπουργικές συσκέψεις με αντικείμενα δράσεις, για την καταπολέμηση της φτώχειας, την αειφορία του περιβάλλοντος και την παροχή ύδατος.

- Επικοινωνεί με Πρεσβείες ξένων χωρών που εδρεύουν στην Ελλάδα, για συντονισμό ενεργειών σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων/έργων αναπτυξιακής συνεργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες
- Συμμετέχει σε Ομάδες Εργασίας και Δίκτυα της DAC, με σκοπό την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων και το συντονισμό των εθνικών ενεργειών. Συναφώς γίνεται ενημέρωση των εμπλεκόμενων ελληνικών Φορέων (Υπουργείων, Ν.Π., κλπ.) μέσω αποστολής ενημερωτικού υλικού της DAC (κείμενα οδηγιών, «καλών πρακτικών», κειμένων εργασίας, MDGs. κλπ.) το οποίο παρέχει οδηγίες για την κατάρτιση προγραμμάτων προς τους υλοποιούντες Φορείς δράσεων σε αναπτυσσόμενες χώρες, με απώτερο στόχο το συντονισμό, τη συνεργεία και την αλληλουχία πολιτικών, για την καταπολέμηση της φτώχειας.

6.1.3 Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για δέματα ΜΚΟ

Στο ΥΠΕΞ υφίσταται «Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για δέματα ΜΚΟ», σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 2731/1999).

Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο Υπουργός Εξωτερικών που αναπληρώνεται από νόμιμο αναπληρωτή. Μέλη της Επιτροπής δύνανται να συμμετέχουν:

- εκπρόσωποι των αρμόδιων κάθε φορά Υπουργείων και των λοιπών φορέων εκτέλεσης προγραμμάτων διμερούς κρατικής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας,
- εκπρόσωποι των εγγεγραμμένων στο «Ειδικό Μητρώο της ΥΔΑΣ» ΜΚΟ,
- εκπρόσωποι άλλων Φορέων που έχουν αναλάβει ή προτίθενται να αναλάβουν δράσεις διεθνούς ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής συνεργασίας και
- διακεκριμένες προσωπικότητες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και διαδέτουν σημαντική εμπειρία στον τομέα.

Η Επιτροπή συνεδριάζει ανά εξάμηνο ή εκτάκτως εφόσον επιβάλλεται από τις περιστάσεις, μετά από σχετική επίγνωση της ΥΔΑΣ.

6.1.4 Προσωπικό Αναπτυξιακής Συνεργασίας

Το εξειδικευμένο προσωπικό που χειρίζεται τα δέματα της ελληνικής διεύρυνσης αναπτυξιακής συνεργασίας εργάζεται σε διάφορες Υπηρεσίες, όπως στην ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" καθώς και στους Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων (Υπουργεία και Ν.Π).

Το υπόψη προσωπικό έχει επιλεγεί εις τρόπον ώστε να περιλαμβάνει στελέχη με επιστημονική κατάρτιση, που πολλά από αυτά κατέχουν ειδικά πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους Ανωτάτων Σχολών του εσωτερικού και του εξωτερικού, γνωρίζουν μια ή δύο ξένες γλώσσες, διαδέτουν πολύτιμη διεύρυνση εμπειρία και μέρος αυτών είναι απόφοιτοι και της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης της Ελλάδος - ΕΣΔΔ (Οικονομολόγοι, Διεύθυνση Επιστήμων, Νομικοί, Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί, Γεωπόνοι, Υγειονομικοί και άλλοι).

Το 2003 το προσωπικό της ΥΔΑΣ ανερχόταν σε τριάντα πέντε (35) άτομα κατανεμημένα στις Δ/νσεις ως ακολούθως (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [6- 3]):

ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 3		
Α/Α	Διεύθυνση	Προσωπικό
1.	Γραφείο Αναπληρωτού Γενικού Δ/ντού	Αναπλ. Γεν. Δ/ντης +2
2.	ΥΔΑΣ-1 Διεύθυνση: Επείγουσα, Ανθρωπιστική και Επιστητική Βοήθεια	Διευθυντής +6
3.	ΥΔΑΣ-2 Διεύθυνση: Αναδιάρθρωσης και Ανάπτυξης	Διευθυντής +6
4.	ΥΔΑΣ-3 Διεύθυνση: Γεωγραφική Πολιτική και Στρατηγικός Σχεδιασμός	Διευθυντής +7
5.	ΥΔΑΣ-4 Διεύθυνση: ΜΚΟ και Αναπτυξιακή Εκπαίδευση	Διευθυντής +3
6.	ΥΔΑΣ-5 Διεύθυνση: Τεχνικές Υπηρεσίες (δεν λειτουργεί εισέτι)	-
7.	ΥΔΑΣ-6 Διεύθυνση: Προσωπικό και Χρηματοδοτικά	Διευθυντής +5
	Σύνολο	35

Αντιστοίχως, το προσωπικό που απασχολήθηκε σε άλλους κρατικούς Φορείς υλοποίησης τομεακών προγραμμάτων, εμφαίνεται στο ΠΛΑΙΣΙΟ [6- 4].

ΠΛΑΙΣΙΟ 6- 4		
Α/Α	Φορέας	Προσωπικό
1.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤ. ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚ. ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ (ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α)	8
2.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (ΥΠ.Ο.Ο)	5
3.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ (ΥΠ.Ε.Θ.Α)	23
4.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒ. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε)	5
5.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ (ΥΠ.Ε.Π.Θ)	6
6.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΥΠ.ΥΓ.Π.Π)	8
7.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ (ΥΠ.Γ.ΓΕ)	6
8.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (Υ.Ε.Ν)	5
9.	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (Ο.Π.Ε)	4
10.	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ)	10
11.	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (Ε.Ο.Τ)	7
12.	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ)	8
	Σύνολο	95

Σημειώνεται ότι κάθε ένας από τους περίπου τριακόσιους είκοσι (320) εγγεγραμμένους στο «Ειδικό Μητρώο» της ΥΔΑΣ-4 Δ/νσης ΜΚΟ, έχει κατ' ελάχιστο πέντε μέλη.

Απαιτείται περαιτέρω αύξηση και ενίσχυση του δυναμικού αναπτυξιακής συνεργασίας των κρατικών Φορέων, μέσω νεοτέρης «στρατολόγησης» στελεχών, δια βίου εκπαίδευσης και απόκτησης περισσότερης και ευρύτερης κυρίως διεύρυνσης εμπειρίας. Ισως απαιτηθεί να εξετασθούν εκ νέου οι προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας του προσωπικού και να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την προώθηση της σταδερότητας και του κατάλληλου μίγματος ειδι-

κοτήτων, τόσο ως προς το υπάρχον όσο και ως προς το μελλοντικό προσωπικό.

6.2 Μέτρα που ελήφθησαν για την ενδυνάμωση της διοίκησης της βοήθειας

Πέραν των όσων αναφέρονται στην παράγραφο [6.1.2.5] ανωτέρω, η νέα οργανωτική δομή (2002) της διοίκησης της αναπτυξιακής βοήθειας, έχει ως στόχο να διατηρήσει και να προωθήσει την εμπειρία που είχε αναπτυχθεί κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του 1ου ΠΠΑΣΒΕ (1997-2001).

Είναι πολύ σημαντικό για την Ελλάδα η νέα κεντρική Υπηρεσία παροχής αναπτυξιακής βοήθειας ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID", να έχει προσωπικό με γνώσεις και εμπειρογνωμοσύνη στις αρχές και τις πρακτικές της αναπτυξιακής βοήθειας. Με την ευκαιρία της μεταφοράς των αρμοδιοτήτων των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων από το ΥΠΟΟ στο ΥΠΕΞ, δημιουργήθηκε στην ΥΔΑΣ ομάδα εμπειρογνωμόνων ειδικών σε δέματα διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας με αρμοδιότητες το σχεδιασμό, τη διοίκηση, τη διαχείριση και την υλοποίηση του 2ου ΠΠΑΣΒΕ (ΦΕΚ 153/Γ' 2-7-2003). Με τον τρόπο αυτό η ΥΔΑΣ στελεχώθηκε και με έμπειρο προσωπικό από το ΥΠΟΟ. Στη συνέχεια, άλλο έμπειρο προσωπικό ανακλήθηκε από το εξωτερικό (κυρίως από τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε και προσωπικό της Ε.Ε).

Στο Αργανιστάν τοποθετήθηκε "Development Officer" αμέσως μετά την κρίση. Αναμένεται στο μέλλον να τοποθετηθούν περισσότεροι "Development Officers" σε Πρεσβείες της Ελλάδος στο εξωτερικό στις Χώρες Προτεραιότητος, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των προγραμμάτων/έργων της αναπτυξιακής βοήθειας και να βελτιωθεί ο εσωτερικός συντονισμός καθώς και η συνεργασία με τις επιτόπιες Αρχές.

Προβλέπεται επίσης η απόσπαση υπαλλήλων σε Αρχές του εξωτερικού ώστε να παρακολουθούν και να συντονίζουν την υλοποίηση προγραμμάτων/έργων αναπτυξιακής συνεργασίας. Η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" αποστέλλει επανευλημένως προσωπικό σε χώρες όταν συμβαίνουν φυσικές καταστροφές, για την εξασφάλιση ορθολογικής διανομής της ανδρωπιστικής και επισιτιστικής βοήθειας.

Κατά τη διάρκεια του 2003 προσωπικό της ΥΔΑΣ συνέχισε να παρακολουθεί τις συνεδριάσεις των Δικτύων και των Ομάδων Εργασίας της DAC του ΟΟΣΑ με διάφορα αντικείμενα που αφορούν στην αναπτυξιακή συνεργασία. Ομοίως, προσωπικό συμμετείχε σε αντίστοιχες συνεδριάσεις Ομάδων Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον ανδρωπιστικό και αναπτυξιακό τομέα.

6.3 Ανταπόκριση σε διεδνείς επιχειρήσεις εκτάκτου ανάγκης

Το 2ο ΠΠΑΣΒΕ προβλέπει την άμεση ανταπόκριση της Ελλάδος σε διεδνείς επιχειρήσεις εκτάκτου ανάγκης, με τη μορφή δράσεων επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας.

Οι δράσεις αυτές προϋποδέτουν κατάλληλες υποδομές, ετοιμότητα, και οργανωτική εμπειρία. Υλοποιούνται άλλοτε σε συνεργασία ελληνικών Φορέων (Υπουργεία, Ν.Π., ΜΚΟ κλπ.) και άλλοτε υπό την εποπτεία Διεθνών Οργανισμών, ως προγράμματα αμέσου δράσεως και επομένως προωθούνται με ταχείς ρυθμούς, σε γεωγραφικές περιοχές όπου εξελίσσονται κρίσεις με τη μορφή ανδρωπογενών (συρράξεις) ή φυσικών καταστροφών (σεισμοί, πλημμύρες, λιμοί, πυρκαγιές, κλπ.). Κυρίως παρέχεται βοήθεια άμεσης όπως, τρόφιμα, πόσιμο ύδωρ, είδη προσωπικής υγιεινής, κλινοσκεπάσματα, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, είδη ένδυσης και υπόδησης, δημιουργία καταυλισμών κλπ.

Η επιτυχία των αποστολών επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας έγκειται στην ορθολογική οργάνωση των υπεύθυνων κρατικών Υπηρεσιών, οι οποίες απαιτείται να ευρίσκονται πάντοτε σε ετοιμότητα, ούτως ώστε να αντεπεξέρχονται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα στις απαιτήσεις των επείγουσών καταστάσεων. Στις δραστηριότητές τους περιλαμβάνονται οι διαδικασίες ασφαλούς συγκέντρωσης, μεταφοράς και διανομής της επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας στον προορισμό της. Η επείγουσα ανδρωπιστική βοήθεια αποβλέπει στο να παράσχει ανακούφιση σε πληθυσμούς που υποφέρουν και κατ' επέκταση στη σταδεροποίηση της οικονομίας και της κοινωνικής κατάστασης και η διευκόλυνση της μετάβασης στη φάση της αποκατάστασης και ανάπτυξης. Η χρονική διάρκεια των προγραμμάτων ανδρωπιστικής βοήθειας δεν ξεπερνά συνήθως τους έξι μήνες, ανάλογα όμως με τις επικρατούσες συνθήκες κρίνεται κατά περίπτωση η δυνατότητα παράτασής τους.

Ο κρατικός διοικητικός μηχανισμός της Ελλάδος υπεύθυνος για την οργάνωση και αποστολή επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας στο εξωτερικό, προς αντιμετώπιση κρίσεων εκτάκτου ανάγκης, προβλέπει στενή συνεργασία της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" με άλλα συναρμόδια Υπουργεία.

Συγκεκριμένα, μετά από σχετικό αίτημα της πληγείσας χώρας ή διεθνούς έκκλησης για βοήθεια, λαμβάνεται από ελληνικής πλευράς η συναρπήσιμη πολιτική απόφαση για αποστολή ανδρωπιστικής βοήθειας, σε συνεννόηση και με τις κατά

τόπους Διπλωματικές Αρχές. Στη συνέχεια, η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση «Επείγουσας Ανδρωπιστικής και Επισιτιστικής Βοήθειας» κινητοποιεί όλο το φάσμα του εμπλεκόμενου για την αντιμετώπιση ανδρωπιστικών κρίσεων κρατικού μηχανισμού, ούτως ώστε να συγκεντρωθούν και να μεταφερθούν άμεσα τόσο ανδρωπιστικό υλικό όσο και κατάλληλα εκπαιδευμένο ανδρώπινο δυναμικό. Η μεταφορά διεξάγεται με μεταφορικά αεροσκάφη C-130 "Hercules" της Πολεμικής Αεροπορίας. Οι συνήδωμας εμπλεκόμενοι φορείς είναι τα Υπουργεία Εθνικής Αμύνης (ΥΠΕΘΑ), Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ) μέσω της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, Γεωργίας (ΥΠΓΕ), Υγείας & Πρόνοιας (ΥΠΥΓΠΡ), το Πυροσβεστικό Σώμα (ΠΣ), το Εθνικό Κέντρο Αμέσου Βοηθείας (ΕΚΑΒ) κ.λ.π. Η ανδρωπιστική βοήθεια προωθείται στον προορισμό της μέσω των ελληνικών Πρεσβειών στο εξωτερικό και μέσω ελληνικών ΜΚΟ.

Προβλέπεται επίσης εδελοντική συνεισφορά στις εκκλήσεις για βοήθεια Διεθνών Οργανισμών και Οργάνων του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, όπως η «Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες» (UNHCR), το «Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά» (UNICEF), το «Συντονιστικό Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για Ανδρωπιστικά Θέματα» (UNOCHA) και άλλα.

Η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση συμμετέχει στις συνεδριάσεις του "European Community Humanitarian Office" (ECHO), στην ομάδα εργασίας του Συμβουλίου της Ε.Ε για την επισιτιστική βοήθεια, στις συνεδριάσεις της "Food Aid Committee", καθώς και στις συνεδριάσεις του "International Grain Council", στο Λονδίνο. Συμμετέχει, επίσης, στις ad hoc συσκέψεις αξιολόγησης ανδρωπιστικών δράσεων που γίνονται στα πλαίσια Διεθνών Οργανισμών, για την επίτευξη του βέλτιστου αποτέλεσματος των συνεισφορών των δωρητών Οργανισμών, όπως το "Office for Co-ordination of Humanitarian Affairs" (OCHA) του ΟΗΕ.

6.4 Ευελιξία προϋπολογισμού και μεταφορές πιστώσεων

Οι πιστώσεις για την χρηματοδότηση του 2ο ΠΠΑΣΒΕ (2002-2006) εγγράφονται ετησίως στον Κρατικό Προϋπολογισμό, μετά από πρόταση του Υπουργού Εξωτερικών και κατόπιν απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID":

- χρηματοδοτεί την υλοποίηση προγραμμάτων/ έργων αναπτυξιακής βοήθειας μέσω Υπουργείων, Ν.Π, ΜΚΟ, Πανεπιστημίων ή άλλων Φορέων. Οι προτάσεις δράσεων που υποβάλλονται στην ΥΔΑΣ αξιολογούνται, ώστε να διασφαλισθεί ότι είναι σύμφωνες με τις γεωγραφικές και τομεακές προτεραιότητες του 2ου ΠΠΑΣΒΕ.
- μεταφέρει πιστώσεις για την υλοποίηση του ΕΣΟΑΒ

Οι ετήσιες συνεισφορές σε Διεθνείς Οργανισμούς ή οι χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων που υλοποιούνται μέσω αυτών (πολυμερής βοήθεια), καταβάλλονται από τους προϋπολογισμούς των καδ' ύλη αρμόδιων Υπουργείων. Επομένως, οι αποφάσεις για την παροχή πολυμερούς βοήθειας λαμβάνονται στο πλαίσιο αξιολόγησης που διενεργείται στα υπόψη Υπουργεία σύμφωνα με τις εσωτερικές και διεθνείς προτεραιότητές και τις ανάγκες τους.

Σημειώνεται ότι προβλέπεται η δυνατότητα ανακατανομής των διατιθέμενων πιστώσεων στους ανωτέρω Φορείς αναπτυξιακής συνεργασίας, για την καλύτερη κατ' έτος απορρόφησή τους ή για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών. Το σύστημα είναι ευέλικτο ώστε να διευκολύνεται το έργο των Φορέων υλοποίησης προγραμμάτων/ έργων.

6.5 Κατανομή ευδυνών στα «Γραφεία Πεδίου» σε Πρεσβείες

Τα «Γραφεία Πεδίου» αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος στις αναπτυσσόμενες χώρες ευρίσκονται εντός των κατά τόπους Ελληνικών Διπλωματικών Αρχών. Προσωπικό των ελληνικών Πρεσβειών έχουν ορισθεί ως "Development Officers" και ασχολούνται ειδικά με δέματα αναπτυξιακής συνεργασίας. Διαδέτουν επιστημονική κατάρτιση, πολύτιμη διεθνή εμπειρία και ικανότητες στο πεδίο για διάλογο περί της πολιτικής και του συντονισμού της αναπτυξιακής συνεργασίας με τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες.

Τα «Γραφεία Πεδίου» έχουν περιορισμένη εξουσιοδότηση λήψεως αποφάσεων, καθώς το σύστημα δεν είναι αποκεντρωμένο και οι ουσιώδεις αποφάσεις λαμβάνονται κεντρικά από την ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID". Το προσωπικό των «Γραφείων Πεδίου» συμμετέχει σε τοπικές συσκέψεις δωρητών και άλλες αντίστοιχες Διεθνών Οργανισμών, με αντικείμενο το συντονισμό επί τόπου, της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας. Τα «Γραφεία» μεταξύ άλλων, προτείνουν στην ΥΔΑΣ προγράμματα/ έργα προς υλοποίηση στην χώρα ευδύνης τους και έρχονται σε επαφή με τις αρμόδιες κατά τόπους κρατικές Υπηρεσίες και τους ελληνικούς ή διεθνείς ΜΚΟ που υλοποιούν προγράμματα/ έργα. Παρακολουθούν την εξέλιξη υλοποίησης των δράσεων αναπτυξιακής συνεργασίας και παρέχουν πληροφόρηση στην κεντρική Υπηρεσία, όσον αφορά σε ενδεχόμενα προβλήματα ή καθυστερήσεις που αντίκεινται στους όρους των Συμβάσεων ανάληψης προγραμμάτων/ έργων, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή ολοκλήρωσή τους.

7. Συνοχή Εδνικών Πολιτικών ως προς τις Αναπτυσσόμενες Χώρες

7.1 Καταγραφή δραστηριοτήτων και πολιτικών που επηρεάζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες και πρωτοβουλίες ή μέτρα που λαμβάνονται και αφορούν στη συνοχή των εδνικών τομεακών πολιτικών

Η παγκόσμια διάσταση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας αποτελεί μια ουσιαστική πρόκληση για την εμπέδωση συνεργασιών σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Τα αναφύομενα προβλήματα αποκτούν ολοένα πολυπλοκότερο και συνδετότερο χαρακτήρα με αποτέλεσμα να μη δύνανται να λυθούν μονομερώς. Κανένας λαός, ή ομάδα λαών από μόνοι τους, δεν μπορούν να δώσουν λύσεις, όσο πολιτικά και οικονομικά δυνατοί κι αν είναι. Οι όποιες προσπάθειες για επίλυση των περιφερειακών και παγκόσμιων προβλημάτων δα αποτύχουν, αν όλες οι χώρες δεν κατανούσουν ότι οφείλουν να συμμετάσχουν και να αντιμετωπίσουν συλλογικά τα προβλήματα αυτά.

Η Ελλάς αναγνωρίζει ότι προϋπόθεση για την αειφόρο μείωση της φτώχειας και την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (MDGs) στις αναπτυσσόμενες χώρες, είναι η υιοθέτηση αλληλουσιμότητας και συνεκτικών πολιτικών (policy coherence), σε ευρύ φάσμα εμπορικών, χρηματο-οικονομικών, κοινωνικών, αγροτικών και περιβαλλοντικών δεμάτων, καθώς και δεμάτων χρηστής διακυβέρνησης και συρράξεων. Η συνοχή πολιτικών αποτελεί για τις χώρες μέλη της DAC σημαντική πρόκληση, καθώς τα δέματα της ημερήσιας διάταξης αφορούν τόσο ομάδες συμφερόντων του πληθυσμού στις δωρήτριες χώρες, όσο και κρατικές Υπηρεσίες, που έχουν εντελώς διαφορετικά συμφέροντα και υποχρεώσεις, από τη μείωση της φτώχειας.

Η Χώρα μας υποστηρίζει δράσεις που λαμβάνονται σε διεθνή "fora", όπως στην DAC και στην E.E και προωθούν τη συνοχή πολιτικών για την ανάπτυξη, ενώ συγχρόνως κινείται προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της συνοχής των εσωτερικών της πολιτικών, ώστε να συμβιβάζονται με το στόχο της μείωσης της φτώχειας. Σημαντικό παράγοντα αποτελεί το γεγονός ότι οι διμερείς σχέσεις της Ελλάδος με τις γειτονικές της χώρες είναι σχεδόν αποκλειστικά σχέσεις με τον αναπτυσσόμενο κόσμο και με χώρες που έχουν οικονομίες υπό μετάβαση.

7.1.1 Διεθνές εμπόριο

- Γενικά

Η έναρξη Νέου Γύρου διαπραγματεύσεων για την περαιτέρω απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, αποφασίστηκε κατά τη διάρκεια της Τέταρτης Υπουργικής Διάσκεψης του ΠΟΕ που διεξήχθη στη Ντόχα του Κατάρ (2002). Η επόμενη Πέμπτη Υπουργική Διάσκεψη στο Κανκούν του Μεξικό (2003) δεν κατέληξε σε αποτελέσματα, όμως συνεχίζονται οι εργασίες στο πλαίσιο του ΠΟΕ, με στόχο την επίτευξη των στόχων που ετέθησαν στο πλαίσιο της "Ατζέντα της Doha".

Η Ε.Ε μαζί με τους αναπτυσσόμενους εταίρους της και όλα τα άλλα κράτη μέλη του ΠΟΕ καταβάλλει προσπάθειες για πρόοδο των εργασιών και τελική επίτευξη των στόχων του Νέου Γύρου, όπου όλα τα κράτη μέλη του ΠΟΕ, καθώς και οι αναπτυσσόμενες χώρες, μπορούν να αποκομίσουν σημαντικό όφελος.

Η περαιτέρω απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, με την συνεπακόλουθη αύξηση του, μπορεί να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και στην ευημερία όλων των χωρών και συγχρόνως στην αναπτυξιακή προσπάθεια των αναπτυσσόμενων. Όμως το γεγονός ότι τα οφέλη από την απελευθέρωση δεν κατανέμονται ισομερώς σε όλα τα κράτη μέλη του ΠΟΕ, δεν σημαίνει ότι δεν παρουσιάζονται από το διεθνές εμπόριο ευκαιρίες για όλους. Οι ασθενέστεροι εταίροι του διεθνούς εμπορίου και κυρίως οι ελάχιστα αναπτυγμένες χώρες, δα πρέπει να βοηθηθούν ώστε να αποκομίσουν και αυτές τα μέγιστα δυνατά οφέλη.

- Οι ελληνικές δέσεις μετά τη διάσκεψη στο Κανκούν συνοψίζονται ως εξής:

ΠΛΑΙΣΙΟ 7- 1

- Υποστήριξη της περαιτέρω απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου, με την συνεπακόλουθη αύξηση του. Στόχος, μαζί με την Ε.Ε, είναι η επιτυχία του Νέου Γύρου σε όλους τους τομείς που αποφασίσθηκαν στην "Ατζέντα της Doha".
- Υποστήριξη των αιτημάτων των αναπτυσσομένων χωρών για αυξημένη πρόσβαση στην αγορά της Ε.Ε, για παροχή εξαιρέσεων και αποκλίσεων σε αυτές από τους κανόνες του ΠΟΕ, όπου αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα εφαρμογής των υψηλαντικών συμφωνιών του. Επίσης υποστήριξη της αύξησης της παροχής τεχνικής βοήθειας, προκειμένου αυτές να μπορέσουν να επωφεληθούν τα μέγιστα από το διεθνές εμπόριο και να ενσωματωθούν πληρέστερα στην διεθνή οικονομία και στον ΠΟΕ. Εκτιμάται ότι αυτές μπορούν να αποκομιδουν σημαντικά οφέλη από την επιτυχία του Νέου Γύρου.
- Όσον αφορά στον ευαίσθητο τομέα της γεωργίας, εκτιμάται ότι η Ε.Ε και ειδικά η Χώρα μας, έχει σημαντικά συμβάλλει στις διαπραγματεύσεις του Νέου Γύρου, μειώνοντας σημαντικά τις αγροτικές επιδοτήσεις που επηρεάζουν και στρεβλώνουν το εμπόριο. Με την αναδεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της, η Ε.Ε μείωσε σημαντικά τις επιδοτήσεις αυτές. Συγχρόνως, η Ε.Ε και η Ελλάς εκτιμούν ότι ο αγροτικός τομέας καρακτηρίζεται από «πολυλειτουργικότητα», δηλαδή συνεισφέρει και στο περιβάλλον και στην διατροφική ασφάλεια του πληθυσμού και αποτελεί ένα «ιδιαίτερο τομέα» με σημαντικές διαφορές από τους άλλους οικονομικούς τομείς.

7.1.2 Διεθνή χρηματοπιστωτικά μέσα

7.1.2.1 Ξέπλυμα χρήματος

- Γενικά

Η μαζική εισροή προσφύγων και οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα από γειτονικές βαλκανικές χώρες, χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και χώρες της Μέσης Ανατολής, αύξησε την εγκληματικότητα στη Χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό είναι επιτακτικό να αντιμετωπισθεί το «ξέπλυμα χρήματος» τόσο στον τραπεζικό όσο και στον μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό τομέα. Το πρόβλημα γίνεται οξύτερο επειδή πολλές από τις χώρες που συνορεύουν με την Ελλάδα έχουν ελλιπή ή ατελή νομοθεσία και πολιτική για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

- Ελληνικές ενέργειες

Για να αντιμετωπίσει την ανωτέρω κατάσταση η Ελλάς έχει δεσπόσει σχετικό νομοδετικό κανονιστικό πλαίσιο. Ο Ν. 2331/1995 όπως ισχύει έχει ενσωματώσει τη νομοθεσία της Ε.Ε και τις σαράντα (40) συστάσεις της "Financial Action Task Force" (FATF). Επιπλέον, έχουν ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο, οκτώ νέες συστάσεις του ίδιου Οργάνου για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και η σχετική Οδηγία της Ε.Ε.

Το 1996 συστήμπηκε η «Επιτροπή» του Αρθρου 7 του υπόψη Νόμου, που είναι αρμόδια για την επεξεργασία των πληροφοριών από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για ύποπτες συναλλαγές. Η «Επιτροπή» λειτουργεί με αυξημένη αποτελεσματικότητα. Το έτος 2001 δέσμευσε κεφάλαια ύψους 7.100 εκατ. Δρχ. (20,84 εκατ. ΕΥΡΩ), ενώ μόνο στις αρχές του επομένου έτους 3.400 εκατ Δρχ. (9,98 εκατ ΕΥΡΩ). Συγχρόνως, η «Επιτροπή» έχει ευρύτατες προανακριτικές εξουσίες, πρόσβαση σε πολλά αρχεία (Τραπεζών, ΑΧΕ, Ασφαλιστικών Εταιριών, Αποδετηρίου Χρηματιστηρίου, φορολογικές δηλώσεις, ποινικά μητρώα, κλπ.) και διευρυνόμενη διεθνή συνεργασία με άλλες αρμόδιες Αρχές χωρών μελών της Ε.Ε αλλά και άλλων εκτός αυτής. Η διεθνής συνεργασία, στην οποία συμμετέχει και η Ελλάς, πραγματοποιείται κυρίως με ανταλλαγή πληροφοριών, είναι σημαντική και προωθείται σε τεχνικό επίπεδο από το "Egmont Group" ομάδα που αποτελείται κυρίως από εκπροσώπους των αρμοδίων αυτών Αρχών που στη «διάλεκτο» της FATF ονομάζονται "Financial Intelligence Unit" (FIU) και περιλαμβάνει πενήντα δύο (52) χώρες, ενώ η FATF μόνο τριάντα (30) χώρες.

Η Ελλάς έχει περάσει με επιτυχία δύο (2) αμοιβαίες αξιολογήσεις (mutual evaluations) μετά από ενδελεχή έλεγχο, μέσω αντίστοιχων επισκέψεων ειδικών στη Χώρα μας. Επίσης η Ελλάς μετέχει σε συνεχείς ασκήσεις αυτοαξιολόγησης (self assessment excercises) συμπληρώνοντας μεγάλο αριθμό ερωτηματολογίων. Στις υπόψη ασκήσεις που εξετάζουν το βαθμό συμμόρφωσης των χωρών μελών της FATF με τις σαράντα (40) συστάσεις της, η Χώρα μας βρίσκεται μεταξύ των πρώτων.

Περαιτέρω, η Χώρα μας έχει δεσμευθεί να ενσωματώσει μέσα στις ταχδείσες προδεσμίες στην εσωτερική της νομοθεσία, τα ακόλουθα νομικά κείμενα:

- την Απόφαση-Πλαίσιο της Ε.Ε για την τρομοκρατία
- την Απόφαση-Πλαίσιο της Ε.Ε για το ένταλμα συλλήψεως

- την Απόφαση-Πλαίσιο της Ε.Ε για το πάγωμα των λογαριασμών και την δέσμευση άλλων περιουσιακών στοιχείων.
- τον Κανονισμό του Συμβουλίου της Ε.Ε για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την δέσμευση κεφαλαίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων.
- την Οδηγία της Ε.Ε για το ξέπλυμα χρήματος.

Σχετικά με την αποτροπή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συγκεκριμένες οδηγίες έχουν δοθεί στα αρμόδια υπουργεία, ΥΠΟΟ και Υπουργείο Δικαιοσύνης (ΥΠΔΙΚ), ώστε το συγκεκριμένο δέρμα να καλυφθεί επαρκώς από τον αντιτρομοκρατικό νόμο (σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2331/1995 για την "αποτροπή και καταστολή της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος").

Εξάλλου, η Ελλάδα έχει δεσμευθεί να εφαρμόσει όλο το θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε σχετικά με την κίνηση και δέσμευση κεφαλαίων, περιουσιακών στοιχείων και άλλων πόρων ατόμων ή νομικών προσώπων άμεσα ή έμμεσα αναμεμψένων με τρομοκρατικές ενέργειες.

7.1.3 Κοινωνικά δέματα

7.1.3.1 Σχέση φτώχειας και φύλου

- Γενικά

Έχει παραπροδεί ότι στην περιοχή της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης πολλοί από τους παραγωγούς και καταναλωτές που επιρρέαζονται περισσότερο από την απελευθέρωση των οικονομιών και την παγκοσμιοποίηση είναι γυναίκες. Αυτό συμβαίνει επειδή δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση σε σχέση με τους άνδρες, αναιρούμενα με την πρόσβαση στις πλουτοπαραγωγικές πηγές, την πληροφόρηση και την τεχνολογική πρόοδο.

- Ελληνικές ενέργειες

Τα ανωτέρω έχουν τύχει διερεύνησης από την ελληνική πλευρά, με στόχο αφενός την κατανόηση του είδους της φτώχειας που επιρρέαζει τις γυναίκες στην περιοχή και αφετέρου τη διαμόρφωση σχετικής πολιτικής, την αξιολόγηση του αντίκτυπου που θα είχε πιθανή υλοποίησή της, καθώς και την ανάπτυξη αποτελεσματικών συναρφών πολιτικών και πρωτοβουλών, προς όφελος τόσο των αποδεκτρών χωρών όσο και της Ελλάδος.

Προς την κατεύθυνση αυτή υλοποιήθηκε μεγάλος αριθμός προγραμμάτων/έργων από ελληνικούς ΜΚΟ μετά από χρηματοδότηση της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID", που σκοπό είχαν την διασφάλιση περισσότερων ευκαιριών συμμετοχής των γυναικών στην παραγωγική διαδικασία και την οικονομική ανάπτυξη.

7.1.3.2 Παράνομη διακίνηση προσώπων

- Γενικά

Η παράνομη διακίνηση προσώπων (illegal trafficking in persons) έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες σε ολόκληρο τον κόσμο. Το «παραδοσιακό» εμπόριο δούλων και η δουλεία έχουν πλέον μετεξελιχθεί σε μία σύγχρονη επιχείρηση οικονομικής εκμετάλλευσης, ιδίως της εξαναγκαστικής εργασίας των προσώπων και της γενετήσιας ζωής τους. Εκτιμάται ότι η παράνομη διακίνηση προσώπων αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη "εγκληματική επιχείρηση" μετά την παράνομη εμπορία ναρκωτικών και όπλων.

Κοινωνικοί παράγοντες, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η άγνοια της γλώσσας, η οικονομική δυσπραγία, καθηστούν τις γυναίκες, τους ανήλικους και τους αλλοδαπούς ευάλωτους και δύματα του απεχδούς αυτού εγκλήματος, με τις γνωστές επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική τους υπόσταση.

Η μαρική ροή προσφύγων προς την Ελλάδα, μετά τις πολιτικο-κοινωνικές αλλαγές στις χώρες ΚΑΕ και στα Βαλκανια, συνέβαλλε στην δραματική αύξηση της εγκληματικότητας στη Χώρα μας. Μεταξύ των αρνητικών αυτών φαινομένων συγκαταλέγεται και η παράνομη διακίνηση και εμπορία προσώπων (κυρίως αλλοδαπών γυναικών) που στην προσπάθεια αναζίτησης νέων ευκαιριών εργασίας και καλύτερης τύχης, πολλές από αυτές παγιδεύονται και καταλήγουν στην πορνεία. Παράλληλα η Ελλάς αποτελεί και χώρα διέλευσης (transit) σημαντικού αριθμού γυναικών, προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

- Ελληνικές ενέργειες

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση αυτών των ειδεχθών εγκλημάτων και την εξασφάλιση πολύπλευρης και επαρκούς βοήθειας εκ μέρους της πολιτείας στα δύματα, η Ελλάς πέραν των Νόμων 2928/2001 (ΦΕΚ 141/A'/27-6-2001) για το οργανωμένο έγκλημα και 2910/2001 (ΦΕΚ 91/A'/2-5-2001) για τη μετανάστευση, προώθησε την ψήφιση του Ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248/A'/15-10-2002) για την "Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γε-

νετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα δύματα των πράξεων αυτών".

Με τις διατάξεις του νόμου τιμωρούνται αυστηρότερα (ορισμένες σε βαθμό κακουργίματος) όλες οι σύγχρονες μορφές παράνομης διακίνησης ανδρώπων, όπως αυτή της αφαίρεσης οργάνων του σώματος, της εξαναγκαστικής και απατηλής εκμετάλλευσης εργασίας προσώπων, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, της στρατολόγησης ανηλίκων για χρηματοποίηση σε ένοπλες συγκρούσεις, ενώ δίδεται έμφαση ιδιαίτερα στην προστασία ανηλίκων και άλλων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (γυναικών, αλλοδαπών). Επί πλέον δε, με ρωτή διάταξη, αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της παιδικής πορνογραφίας που με την ανάπτυξη του διαδικτύου έχει προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις.

Εκτός των ανωτέρω με τον ίδιο νόμο δεσπίζεται για πρώτη φορά στη χώρα μας το απαιτούμενο νομοθετικό πλαίσιο για την παροχή προστασίας και αρωγής στα δύματα των συγκεκριμένων εγκληματικών πράξεων. Έτσι, με βάση τον ανωτέρω Νόμο, καταρτίστηκε και δημοσιεύτηκε το Π.Δ 233/2003 (ΦΕΚ 204/Α'28-8-2003) για την "Προστασία και αρωγή στα δύματα των εγκλημάτων των άρδρων 323Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ), κατά το άρθρο 12 του Ν. 3064/2002.

Ειδικότερα, η ΥΔΑΣ είχε επωμισθεί το συντονιστικό ρόλο στην Ειδική Επιτροπή (task force) του ΥΠΕΞ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας προσώπων, καθώς και δεμάτων που αφορούν στο δίκτυο ανδρώπινης ασφάλειας, η οποία λειτουργούσε συμπληρωματικά με το Π.Δ για την αρωγή δυμάτων διεθνικής σωματεμπορίας, τα συναρμόδια Υπουργεία και τις διυπουργικές επιτροπές, και είχε στόχο να επισημάνει παραλείψεις και να επιλύει προβλήματα με έναν ευέλικτο τρόπο, αξιοποιώντας την προστιθέμενη αξία της συμμετοχής ΜΚΟ και την εμπειρογνωμοσύνη εξειδικευμένου προσωπικού.

Οι στόχοι της Ειδικής Επιτροπής κινήθηκαν σε δυο παράλληλα επίπεδα:

Πρώτον, συνεργασία σε διμερές και πολυμερές επίπεδο στους Διεθνείς Οργανισμούς, με τις χώρες προέλευσης για την εκπόνηση και υλοποίηση αναπτυξιακών στρατηγικών που θα περιόριζαν την εισορού δυμάτων σε περιφερειακό επίπεδο (προσφορά), και παράλληλα στο εσωτερικό, διευκολύνοντας την αρωγή των δυμάτων με προγράμματα ΜΚΟ και δεσμικές πολιτικές αρωγής, αλλά και με εκστρατείες ενημέρωσης που θα είχαν στόχο να περιορίσουν την zήτηση, και να δεσμούν τους «επισκέπτες» ενώπιον των ιδικών τους ευδυνών και τους διακινητές ενώπιον των ποινικών κυρώσεων.

Στο πλαίσιο αυτό το ΥΠΕΞ προέβη στη διάθεση 1,10 εκατ. ΕΥΡΩ για υλοποίηση προγραμμάτων που αποσκοπούσαν στη δημιουργία «καταφυγίων» για την περιόδιψη και φιλοξενία των δυμάτων, και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης έναντι του προβλήματος. Για το 2004 δεσμεύτηκε η πολιτική προστασία για αύξηση του προϋπολογισμού καταπολέμησης του trafficking.

7.1.3.3 Μετανάστευση

- Γενικά

Η ανασφάλεια, οι περιορισμένες προοπτικές οικονομικής ευημερίας και οι πτωχές συνδήκες διαβιώσεως είναι παράγοντες που ωδούν φτωχούς πληθυσμούς να υιοθετούν τη λύση της μετανάστευσης. Το φαινόμενο παρατηρείται και στην περιοχή της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης και ειδικότερα των Βαλκανίων, όπου ολόκληρες οικογένειες ξενιτεύονται για να εξεύρουν εργασία στη Δυτική Ευρώπη, αλλά και στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα το μεγαλύτερο ρεύμα μεταναστών προέρχεται από τη γειτονική Αλβανία. Τα αποτελέσματα είναι θετικά και αρνητικά και για τις δύο πλευρές. Τα σημαντικά ποσά που αποστέλλουν στην πατρίδα τους, μέσω εμβασμάτων, οι Αλβανοί μετανάστες που εργάζονται στα εκτελούμενα έργα υποδομής στην Ελλάδα και έφθαναν περίπου το 1,00 εκατ. Δολ. ΗΠΑ την ημέρα το έτος 2002, αποτελούν βασικό μοχλό της δυναμικής που παρουσιάζει η οικονομία της χώρας τους. Στα αρνητικά αποτελέσματα συγκαταλέγεται η παράνομη μετανάστευση (λαδρομετανάστευση) που σχετίζεται με εγκληματική συμπεριφορά.

- Ελληνικές ενέργειες

Σε ότι αφορά στην αντιμετώπιση της λαδρομετανάστευσης και της διασυνοριακής εγκληματικότητας, η Ελλάς, συμπροφούμενη και με το κεκτημένο "Schengen", έλαβε μέτρα πρόληψης και καταστολής. Τα κυριότερα ήταν:

- συγκρότηση «Υπηρεσίας Συνοριακής Φύλαξης» με σαράντα οκτώ (48) «Τμήματα Συνοριακής Φύλαξης», συνολικής δύναμης τριών χιλιάδων επτακοσίων ατόμων, τα οποία έχουν αναπτυχθεί κατά μήκος της παραμεδόριας περιοχής, καθώς και σε Αστυνομικές Δ/νσεις, όπου γειτνιάζουν με αυτές, με αποκλειστική αποστολή την επιτήρηση της μεθορίου, προς αντιμετώπιση της παράνομης εισόδου λαδρομεταναστών και τη διώχη των διακινητών τους.
- συγκρότηση ειδικών «Ομάδων Ελέγχου» και «Ομάδων Πρόληψης και Καταστολής Εγκληματικότητας» για τον ίδιο ως άνω σκοπό.

- εσωτερικοί έλεγχοι που αποσκοπούν στον εντοπισμό και στην απομάκρυνση παράνομων αλλοδαπών, καθώς και των κυκλωμάτων διακίνησης αυτών.
- εντατικοποίηση ελέγχων και δραστηριοποίηση στο έπακρο των αστυνομικών που υπηρετούν στα συνοριακά σημεία διέλευσης των συνόρων, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες (Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές).
- δραστηριοποίηση του συνόλου σχεδόν της δυνάμεως των αστυνομικών Δ/νσεων των δαλασσίων συνόρων κατά προτεραιότητα στον τομέα της καταπολέμησης της λαθρομετανάστευσης σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (ΥΕΝ).
- δραστηριοποίηση του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως (ΥΠΔΗΤΑ) προς την κατεύδυνση της σύναψης Συμφωνιών «Αστυνομικής Συνεργασίας» και επανεισδοχής για την καταπολέμηση διαφόρων μορφών εγκληματικότητας, μεταξύ των οποίων την παράνομη μετανάστευση και τη διασυνοριακή εγκληματικότητα.

7.1.3.4 Οργανωμένο Έγκλημα

- Γενικά

Πρόκειται για την πιο σημαντική μη στρατιωτική απειλή. Κύρια χαρακτηριστικά της η παράνομη διακίνηση ανθρώπων, η πορνεία, η παράνομη διακίνηση όπλων, ναρκωτικών και το «ξέπλυμα» παράνομου χρήματος. Οι ενέργειες, αυτές αφενός υπονομεύουν τις προσπάθειες των Βαλκανικών λαών να κτίσουν δημοκρατικούς δεσμούς και παρεμποδίζουν τις υγείες οικονομικές πολιτικές, περιορίζοντας τα κίνητρα για άμεσες ξένες επενδύσεις και αφετέρου οι ασθενείς πολιτικές επιβολής του νόμου αποτελούν εγγύηση ότι οι δράστες έχουν λίγα να φοβηθούν. Στα Δυτικά Βαλκάνια, η πολυπλοκότητα του προβλήματος συνδέεται με το γεγονός ότι υπάρχουν εξτρεμιστικές οργανώσεις σε περιοχές (Κόσοβο / Νότια Σερβία / πΓΔΜ) που γειτονεύουν με την Αλβανία και κατοικούνται από αλβανικούς πληθυσμούς (μειονότητα ή πλειοψηφία). Κρίσματος παράγοντες είναι, το ασθενές δεσμικό περιβάλλον, η απουσία δημοκρατικών κριτηρίων (πολυεθνικές, κοινωνίες των πολιτών), η ανεργία, η άνιση διανομή πρόσβασης στο δημόσιο τομέα στην αστυνομία και στην εκπαίδευση, προσδίδουν στις απαιτήσεις των Αλβανών εδυνικιστική απόχρωση, αφήνοντας χώρο στις εξτρεμιστικές οργανώσεις να προβάλλουν τον ένοπλο αγώνα ως εναλλακτική λύση.

Οσο πιο πολύ εκτείνεται το οργανωμένο έγκλημα τόσο η Ευρω-ατλαντική προοπτική των χωρών αυτών επηρεάζεται αρνητικά. Αντί λουπόν να ελκύουν τη συνεισφορά των χωρών της Ε.Ε και του ΝΑΤΟ, τις στρέφουν στην υιοθέτηση μιας εσωστρεφούς στάσης προκευμένου να διασφαλίσουν την ασφάλεια τους.

- Ελληνικές ενέργειες

Η Ελλάς - ως χώρα μέλος της Ε.Ε και του ΝΑΤΟ - έχει αναλάβει το εγχείρημα να ενισχύσει τους γείτονές της να αντιμετωπίσουν το οργανωμένο έγκλημα, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, ενισχύοντας την περιφερειακή συνεργασία.

Προβλέπεται περιφερειακή συνεργασία στους τομείς της έννομης τάξης, επίβλεψης των συνόρων και των ελέγχων. Η Ε.Ε, το ΝΑΤΟ και η Διαβαλκανική Συνεργασία αποτελούν απαραίτητους μηχανισμούς προς αυτό το σκοπό.

Ειδικότερα:

- Ε.Ε: οφέλο από προγράμματα - δράσεις με αντικείμενο το άσυλο και τη μετανάστευση, από την Ε.Ε, για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, όπου ΚΜ της Ε.Ε καλούνται να καταδέσουν προγράμματα προς χρηματοδότηση.
- Ε.Ε: εσωτερικές και δικαστικές υποδέσεις. Πιθανότητες για τη δημιουργία μιας συντονισμένης πολιτικής βοήθειας προς τις χώρες της περιοχής.
- ΝΑΤΟ: μεταρρυθμίσεις στις στρατιωτικές δομές χωρών - διαδικασία εκδημοκρατισμού του στρατού - εντατικοποίηση της ασφάλειας των συνόρων και μέτρα ελέγχου (παράνομη διακίνηση όπλων). Πολιτική και στρατιωτική παρουσία σε περιφερειακό επίπεδο, όπου η Ελλάδα και η Ιταλία μπορούν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο. Η πρόσφατη υπογραφή Συμφωνίας Συνοριακής Συνεργασίας ανάμεσα στη KFOR στο Κόσσυφοπέδιο και της Αλβανικής κυβέρνησης, αποτελεί δεικτική εξέλιξη.
- Περαιτέρω ενδυνάμωση της τριμερούς συνεργασίας, η οποία ξεκίνησε από ΚΜ της Ε.Ε (π.χ Ελλάδα και Ιταλία), με χώρες της περιοχής, όπως η περίπτωση της Αλβανίας, ή συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, όπως το υπηρεσιακό Κέντρο για την παράνομη διακίνηση προσώπων στην Vlora / Αλβανία (Ελλάδα, Ιταλία, Γερμανία και Αλβανία).
- Συντονισμός με τις πρωτοβουλίες των ΗΠΑ στην περιοχή (αστυνομικό-δικαστικό σύστημα), με σκοπό να αποφύγονται οι επαναλήψεις και οι επικαλύψεις.

Σε εδυνικό επίπεδο η Ελλάς έχει σημειώσει σημαντικά βήματα με κίνητρο όχι μόνον τις διεδνείς δεσμεύσεις της, αλλά και τη διαπίστωση των δικών της αναγκών. Κατ' αυτήν την έννοια, πέραν της ενεργού συμμετοχής της στις εργασίες διαφόρων Διεθνών Οργανισμών (ODCCP, UNDCP, GPML, CICP, GPAC, GPAOC, GPATHB, UNCCPCJ, EMCD-DA) και Οργάνων, η Χώρα μας έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία επίσημης δέσμευσής της ως προς την εφαρμογή του νο-

μικού πλαισίου, με την επικύρωση όλων των συναφών διεδνών συμβάσεων και την ενσωμάτωση του Κοινοτικού Κεκτημένου στο εσωτερικό της δίκαιο. Επί πλέον, σε επίπεδο εφαρμογής των ανωτέρω διεδνών δεσμεύσεών της, αλλά και προς πρακτική αντιμετώπιση του προβλήματος στο εσωτερικό της Χώρας, έχει ήδη ολοκληρώσει τη χάραξη της εθνικής της στρατηγικής επί του δέματος. Η στρατηγική αυτή διατυπώθηκε στο «Ελληνικό Σχέδιο Δράσης», το οποίο εκπονήθηκε από το αρμόδιο Διωπουργικό Όργανο (Απόφαση Y876, ΦΕΚ 1389/Β'22-10-2001), ενώ η αρμοδιότητα παρακολούθησης της εφαρμογής του ανετέθη στον Οργανισμό κατά των Ναρκωτικών (OKANA) [Ν. 2955/2001, ΦΕΚ 256/Α'2-11-2001].

Επιπλέον, η Χώρα μας έχει αναπτύξει σημαντικό πλέγμα διμερών συμφωνιών αστυνομικής συνεργασίας με είκοσι (20) χώρες (Αίγυπτος, Αλβανία, Αρμενία, Βουλγαρία, Γαλλία, ΗΠΑ, Ιράν, Ισραήλ, Ιταλία, Κίνα, Κροατία, Κύπρο, Λιθουανία, Λεττονία, Ουγγαρία, πΓΔΜ, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβενία, Τυνησία, Τουρκία) με τις οποίες καλύπτονται όλες οι μορφές οργανωμένου εγκλήματος.

Σε περιφερειακό επίπεδο, η Ελλάς συμμετέχει στο "Task Force - Regional Anticrime Center" του Βουκουρεστίου στο πλαίσιο του SECI, καθώς και στην «Πρωτοβουλία της Αδριατικής και του Ιονίου» και τη σχετική με την αστυνομική συνεργασία σε δέματα οργανωμένου εγκλήματος, «Στρογγυλή Τράπεζα».

7.1.4 Χρηστή διακυβέρνηση - συρράξεις

7.1.4.1 Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη

- Γενικά

Στο πλαίσιο της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, η Χώρα μας προωθεί πλέγμα αρχών και κανόνων που θα εφαρμόζονται ενιαία και με συνέπεια σε ολόκληρη την περιοχή της ευρύτερης Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης.

Σημαντικές ήταν οι εξελίξεις των τελευταίων ετών στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Διεύρυνσης της Ε.Ε.». Συναφώς, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι (Δεκ. 1999) ελήφθησαν αποφάσεις όσον αφορά στην ευρωπαϊκή υποψηφιότητα της Τουρκίας, στη διασφάλιση της ενταξιακής προοπτικής της Κύπρου, καθώς και η αναγνώριση των υποψηφιοτήτων της Βουλγαρίας και Ρουμανίας. Αντιστοίχως σημαντικές ήταν οι Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης (Δεκ. 2002), σχετικά με την εισδοχή στην Ε.Ε δέκα νέων χωρών μελών, μεταξύ των οποίων δυο χώρες της ευρύτερης Ν.Α. Ευρώπης (Κύπρος και Σλοβενία).

Παράλληλα η Ε.Ε δρομολόγησε από το 1999 τη «Διαδικασία Σταδεροποίησης & Σύνδεσης» που καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια. Την ίδια εποχή ξεκίνησε τη δραστηριότητά του το «Σύμφωνο Σταδερότητας Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης - ΣΣΝΑΕ». Η απόφαση, τέλος, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Φέιρα (Ιούν. 2000) να αναγορεύσει τις χώρες της «Διαδικασίας Σταδεροποίησης και Σύνδεσης» ως «εν δυνάμει υποψήφιες για ένταξη στην Ε.Ε», συνιστά ένα ακόμη αποφασιστικό βήμα στην πορεία ενσωμάτωσης στις ευρωπαϊκές δομές των Δυτικών Βαλκανίων.

- Ελληνικές ενέργειες

Όλες αυτές οι διεργασίες διαμορφώνουν ένα πλαίσιο αρχών για ολόκληρη τη Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη στην πορεία της σταδιακής ένταξής της στον κύριο κορμό της Ευρώπης. Για το σκοπό αυτό η Ελλάς στήριξε με ζήλο την ουσιαστική υποψηφιότητα της Τουρκίας, αλλά και την αναβάθμιση των σχέσεων των λοιπών χωρών της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης με την Ε.Ε, είτε στο πλαίσιο της καθαυτό «Διαδικασίας της Διεύρυνσης», είτε σε εκείνο της «Διαδικασίας Σταδεροποίησης και Σύνδεσης». Η Χώρα μας επομένως, προωθεί ένα συνολικό σχέδιο, οραματικό και συνεπές, βασιζόμενο σε αρχές και διεπόμενο από συγκεκριμένα στάδια και χρονοδιαγράμματα. Εφόσον αυτές οι αρχές εφαρμοστούν από την Κροατία, την Βοσνία-Ερζεγοβίνη μέχρι την Κύπρο, ο δρόμος για μια ευρύτερη περιφερειακή ασφάλεια θα έχει ανοίξει. Η στρατηγική της Ε.Ε, της Ευρω-Ατλαντικής και της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας στη Νότιο-Ανατολική Ευρώπη οφείλει να εδράζεται στη δημοκρατία, στην ασφάλεια και στην ανάπτυξη. Η ανάπτυξη, με τη σειρά της, θα πρέπει να εστιάζεται σε προγράμματα που θα ωφελούν το σύνολο της περιοχής και θα προωθούν τη διαπεριφερειακή συνεργασία με αντίστοιχη αποτροπή των συρράξεων.

7.1.4.2 Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

- Γενικά

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, με την Απόφαση 1373 (2001) της 28ης-9-2001, υιοδέτησε ομόφωνα συγκεκριμένες δράσεις τις οποίες θα πρέπει να αναλάβουν οι χώρες-μέλη για αποτελεσματικότερη συνεργασία στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Οι δράσεις αυτές συνοπτικά αφορούν, στην απαγόρευση της καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότησης των ακόμη και καθ' υπόνοια τρομοκρατικών πράξεων και οργανώσεων, στην έγκαιρη συνεργασία και ενημέρωση

των υπολοίπων κρατών για ενδεχόμενες τρομοκρατικές δραστηριότητες, στην άρνηση ασύλου σε όποιους εμπλέκονται έστω και έμφεση σε τέτοιες δραστηριότητες, στην επιβολή αυστηρότατων ελέγχων έκδοσης ταξιδιωτικών εγγράφων και διασυνοριακής κυκλοφορίας προσώπων, καθώς και σε σειρά άλλων πρωτοβουλιών των οποίων, σημειωτέον, ο χαρακτήρας είναι δεσμευτικός.

- Ελληνικές ενέργειες

Η Ελλάς έχει κυρώσει 12 Συμβάσεις που έχουν από το 1963 υιοθετηθεί για τη θεσμική αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Έχει επίσης ενισχύσει την συνεργασία σε εδνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, έχοντας υπογράψει δεκτές και πολυμερείς συμφωνίες Αστυνομικής Συνεργασίας, οι οποίες περιλαμβάνουν και διατάξεις περί κοινών δράσεων κατά της τρομοκρατίας.

Ανταποκρινόμενη στις επιταγές της Απόφασης 1373(2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, η Χώρα μας υιοθέτησε την αντιμετώπιση του δέματος της τρομοκρατίας επί τη βάσει τριών αξόνων:

- Ενεργό συμμετοχή στις συντονισμένες προσπάθειες σε όλα τα αρμόδια διεθνή "fora",
- Πρακτική συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο, και
- Εναρμόνιση της εδνικής νομοδεσίας σε ό,τι αφορά στην τρομοκρατία και στο οργανωμένο έγκλημα.

Η Ελλάς συμμετέσκει εποικοδομητικά στην διαμόρφωση και υιοθέτηση από την Ε.Ε. του «Κοινού Σχεδίου» δράσης, καθώς και συγκεκριμένων Ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με τα οποία διαμορφώνονται κοινές πολιτικές κατά της τρομοκρατίας. Η Χώρα μας συνεισφέρει εποικοδομητικά στο σημαντικό έργο της αναδεώρησης της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Επίσης, συμμετέχει ενεργά στο δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών, το οποίο έχει ιδρυθεί στο πλαίσιο της Ε.Ε. και περιλαμβάνει τακτικές συναντίσεις υψηλών αξιωματούχων, αρμόδιων για δέματα τρομοκρατίας και διακίνησης όπλων και εκρηκτικών. Η Ελλάς είναι παρούσα επίσης στη διαδικασία ενίσχυσης της συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο και συγκεκριμένα στην περιοχή της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, μέσω μίας σειράς διμερών και πολυμερών συμφωνιών με αντικείμενο την έγκαιρη ειδοποίηση και ανταλλαγή πληροφοριών για παράνομες δραστηριότητες. Επί πλέον, ως κράτος-μέλος του "SCHENGEN", η Ελλάς συμμετέχει στο σχετικό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών και εφαρμόζει αυστηρά όλες τις προβλέψεις της Συμφωνίας που αφορούν την διακίνηση των πολιτών τρίτων κρατών.

Στο εσωτερικό της Χώρας και με στόχο τον καλλύτερο συντονισμό και την αποφυγή επικαλύψεων, οι ελληνικές Αρχές προέβησαν στις ακόλουθες ενέργειες:

- σύσταση στο ΥΠΕΞ ενός «Συντονιστικού Γραφείου» με επικεφαλής υψηλόβαθμο διπλωματικό υπάλληλο, επιφορτισμένο με τον διυπουργικό συντονισμό και συνεπικουρούμενο από «Ομάδα Εργασίας», αρμόδια για την παρακολούθηση των διατάξεων της Απόφασης 1373(2001).
- σύμφωνα με τον Ν. 2928/2001 (ΦΕΚ 141/A'/27-6-2001) περί "Προστασίας των πολιτών από εγκληματικές ενέργειες εγκληματικών οργανώσεων", το ΥΠΔΙΚ προχώρησε στις απαραίτητες τροποποιήσεις του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Διαδικασίας, προς νομοθετική κάλυψη των τρομοκρατικών πράξεων.
- καταρτίσθηκε και ψηφίσθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων ο Ν. 3251/2004 (ΦΕΚ 127/A'/9-7-2004) με αντικείμενο το «Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, τροποποίηση του Ν. 2928/2001 για τις εγκληματικές οργανώσεις και άλλες διατάξεις», ο οποίος περιλαμβάνει την ποινικοποίηση όλων των τρομοκρατικών ενεργειών και συμπληρώνει - αναδεωρεί την προηγούμενη νομοθεσία.

Μετά τις τρομοκρατικές επιδρούσεις διεθνώς τα μέτρα ασφαλείας και προστασίας αναδεωρήθηκαν σε εδνικό επίπεδο ενώ ελήφθησαν επί πλέον μέτρα ως προς ενδεχόμενους ελληνικούς ή αλλοδαπούς στόχους υψηλού κινδύνου. Ταυτοχρόνως, όλα τα μέτρα ασφαλείας στα σημεία εισόδου και τα σύνορα της χώρας αυξήθηκαν, ενώ εναλλακτικά σχέδια εκπονήθηκαν για περιπτώσεις κρίσεων. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδουν οι αρμόδιες αρχές στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες, καθώς εξετάζονται εξονυχιστικά όλες οι περιπτώσεις, κυρίως αυτών που έρχονται από κράτη που υποστηρίζουν ή υποδάλπουν την τρομοκρατία. Αποτελεσματικοί έλεγχοι εφαρμόζονται επίσης στην έκδοση ταυτοτήτων και ταξιδιωτικών εγγράφων, ενώ επί πλέον μέτρα υιοθετήθηκαν για να αποτρέψουν την παραχάραξη, την πλαστογραφία ή την παράνομη χρήση ταυτοτήτων και ταξιδιωτικών εγγράφων.

7.1.5 Περιβαλλοντική βιωσιμότης

- Γενικά

Στην παγκόσμια «Διάσκεψη για την Βιώσιμη Ανάπτυξη» (Γιοχάνεσμπουργκ 2002), η διεθνής κοινότητα συνειδοποίησε ότι η φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με τους φυσικούς πόρους και ότι η ασφάλεια και η σταθερότητα σε επίπεδο διακρατικό, περιφερειακό και παγκόσμιο, είναι άμεσα συνδεδεμένη με το περιβάλλον. Η υπόψη Διάσκεψη αποτέ-

λεσε επίσης ένα σημαντικό βήμα στις προσπάθειες της διεδνούς κοινότητας να εξασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον για τις επερχόμενες γενεές. Η ύπαρξη χρονοδιαγραμμάτων, πρακτικών μέτρων εφαρμογής και η δυνατότητα συνεργασίας των κυβερνήσεων με την κοινωνία των πολιτών και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, στοιχεία που διέπουν το πρόγραμμα δράσης που αποφασίσθηκε στην ανωτέρω «Διάσκεψη», θέτουν τη βάση για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

- Ελληνικές ενέργειες

Η Ελλάς δεωρεί ότι η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η Χώρα μας μέσω του ΥΠΕΧΩΔΕ έχει ενσωματώσει την παγκόσμια περιβαλλοντική διάσταση, σε όσο το δυνατόν περισσότερες εσωτερικές πολιτικές της, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της Ε.Ε. Για την Ελλάδα η περιφερειακή συνεργασία αποτελεί στοιχείο απαραίτητο για την αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό έχει πρωθήσει την κατάρτιση «Μνημονίων Συνεργασίας» με τις γειτονικές της χώρες.

Εκτός των άλλων η Ελλάς έχει κυρώσει το «Πρωτόκολλο του Κιότο για τις Κλιματικές Αλλαγές» και υποστηρίζει την επικύρωση και δέστη σε εφαρμογή του από όλες τις χώρες, ενώ το Μάρτιο του 2002 εκπονήθηκε το «Εθνικό Πρόγραμμα για τις Κλιματικές Αλλαγές», που επιβάλλει την μείωση των εκπομπών αερίων δερμοκηπίου για την περίοδο 2000-2010. Η Χώρα μας έχει επίσης υπογράψει το «Πρωτόκολλο της Καρδαγένης για την Βιοασφάλεια», ενώ παρακολουθεί ανελλιπώς δέματα της «Σύμβασης για την Βιοποικιλότητα» και της «Σύμβασης για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης», στα πλαίσια της οποίας η Ελλάς είναι ενεργό μέλος της ομάδος των χωρών του 4ου Πρωτοκόλλου (Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα, Τουρκία, Μονακό). Σε εφαρμογή της Σύμβασης η χώρα μας έχει ιδρύσει «Εθνική Επιτροπή» και έχει υιοθετήσει «Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης».

Η Ελλάς μέσω του ΥΠΕΧΩΔΕ έχει έντονη δραστηριοποίηση σε περιβαλλοντικά δέματα μεσογειακού ενδιαφέροντος. Στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και στην Μεσόγειο, τόσο οι επιφανειακοί όσο και οι υπόγειοι υδάτινοι πόροι είναι περιορισμένοι και υπόκεινται σε διάφορες φυσικές και ανθρωπογενείς πλέσεις. Υπάρχει κίνδυνος τα κοινά ύδατα να αποτελέσουν αφορμή προστριβών, συνιστούν όμως και ευκαιρία συνεργασίας. Για να συνητηθούν τα ανωτέρω δέματα, η Ελληνική Προεδρία της Ε.Ε. διοργάνωσε μέσω του ΥΠΕΞ σε συνεργασία με την Π.Τ και το ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεθνή Διάσκεψη με τίτλο «Βιώσιμη Ανάπτυξη για μια Διαρκή Ειρήνη: Κοινά Ύδατα, Κοινό Μέλλον, Κοινή Γνώση», με έμφαση στα διασυνοριακά ύδατα.

8. Κοινή Γνώμη, Πληροφόρηση και Αναπτυξιακή Εκπαίδευση

8.1 Αναφορές δημοσκοπήσεων, κοινή γνώμη και αναπτυξιακή συνεργασία με τον αναπτυσσόμενο κόσμο

Μέχρι σήμερα δεν έχει διενεργηθεί από επίσημο ελληνικό Φορέα δημοσκόπηση της ελληνικής κοινής γνώμης για τη διερεύνηση των απόψεων της, όσον αφορά σε δέματα παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες εκ μέρους της Ελλάδος.

Το "Development Centre" του ΟΟΣΑ δημοσίευσε εντός του 2003 την έκδοση "Public Opinion and the Fight Against Poverty" των I. Mc Donnel et all., με αντικείμενο έρευνα για τις αντιλήψεις τις ευρωπαϊκής κοινής γνώμης για την αναπτυξιακή βοήθεια. Τα αποτελέσματά της αποδεικύουν ότι η ελληνική κοινή γνώμη δεωρεί σημαντικό γεγονός και διάκειται ευμενώς, στην παροχή αναπτυξιακής βοήθειας σε τρίτες χώρες εκ μέρους της Ελλάδος (93,7% το 2003 έναντι 87,3 το 1998) όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε είναι 82,5%. Ουσιαστικής σημασίας είναι επίσης το εύρημα της ίδιας έρευνας, σύμφωνα με το οποίο το 68,5% της ελληνικής κοινής γνώμης δεωρεί ότι η ελληνική αναπτυξιακή βοήθεια πρέπει να αυξηθεί περαιτέρω, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος για τις 15 χώρες Μέλη της Ε.Ε είναι 56,8%.

Η ευαισθητοποίηση των ελλήνων πολιτών και των Φορέων της κοινωνίας των πολιτών έχει επανειλημμένως διαπιστωθεί και στην πράξη. Υπενδυμίζεται ότι σε όλες τις περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών αποστολής ανδρωπιστικής βοήθειας, μετά από φυσικές καταστροφές ή εμπόλεμες καταστάσεις, η ελληνική κοινή γνώμη και η κοινωνία των πολιτών ήλθε αρωγός στην προσπάθεια του Κράτους και συνεισφέρει σημαντικές ποσότητες σε είδος βοήθειας για την ανακούφιση των πληγέντων (Τουρκία, Χώρες πρώην Γιουγκοσλαβίας, Αφγανιστάν, Ιράκ, κλπ.). Σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης έχουν παίξει τόσο η «Εκκλησία της Ελλάδος» και οι ΜΚΟ, όσο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι υπόψη Φορείς παροτρύνουν τους πιστούς και τους πολίτες, ώστε να συνεισφέρουν ποικιλοτρόπως, ιδίως δε σε είδος. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις διοργανώνονται αποστολές ανδρωπιστικής βοήθειας από τους Φορείς αυτούς, οι οποίοι μεταφέρουν και παραδίδουν με δικά τους έξοδα την υπόψη βοήθεια, απευθείας στους πληγέντες.

8.2 Μέτρα που ελήφθησαν για τη βελτίωση της κατανόησης των αντικειμενικών σκοπών της βοήθειας από την κοινή γνώμη

Βάσει του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την ΥΔΑΣ, η ΥΔΑΣ-4 Δ/νση «ΜΚΟ, Αναπτυξιακής Εκπαίδευσης και Αξιολόγησης», είναι αρμόδια για την ενίσχυση των υφιστάμενων κυρίως αναπτυξιακών ΜΚΟ, την παροχή της αναγκαίας τεχνογνωσίας για τη λειτουργία τους και το σχεδιασμό και υιοθέτηση εκείνης της πολιτικής που επιτρέπει την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και την ενδάρρυνση της δημιουργίας νέων ΜΚΟ, ή άλλων συναφών οργανώσεων και αναπτυξιακών δικτύων, τόσο στις πόλεις, όσο και στην περιφέρεια.

Η Δ/νση εποπτεύει τις δράσεις και τα προγράμματα που αφορούν στην αναπτυξιακή εκπαίδευση και τη συστηματική και ανελλιπή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ιδίως των νέων, σε δέματα που αφορούν στην ανδρωπιστική και αναπτυξιακή συνεργασία, ενώ προωθεί μεθόδους για την εμπέδωση και προώθηση της ιδέας του εδελοντισμού στην κοινωνία των πολιτών και ιδιαιτέρως στην νεολαία.

Στη Διεύδυνση, τηρείται «Ειδικό Μητρώο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων» στο οποίο εγγράφονται, βάσει των προϋποθέσεων που δέτει ο Νόμος, οι ΜΚΟ που επιδύονται να δραστηριοποιηθούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Εντός του 2003 αναπτύχθηκαν οι κατωτέρω δραστηριότητες, που αφορούν στην Κοινωνία των Πολιτών στην Ελλάδα:

- Χρηματοδότηση, της «3ης Πανελλήνιας Έκδεσης για τις ΜΚΟ», που πραγματοποιήθηκε στις 25-26/10/2003 στο Ζάππειο Μέγαρο, από τη ΜΚΟ «Γέρφυρες Φιλίας», υπό την αιγίδα της ΥΔΑΣ και της «Ομοσπονδίας Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδος», με συμμετοχή περίπου εκατόν είκοσι (120) ΜΚΟ από όλη την Ελλάδα. Σκοπός της «Έκδεσης», την οποία επισκέφτηκαν εκατοντάδες πολίτες, ήταν η προβολή του ανδρωπιστικού αναπτυξιακού και περιβαλλοντικού έργου των ΜΚΟ, η προώθηση του Εθελοντισμού και της συ-

νεργασίας όλων των παραγόντων της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και η προβολή της αναγκαιότητας συμβολίς στην καταπολέμηση των προβλημάτων φτώχειας στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

- Σχεδιασμός, χρηματοδότηση, υλοποίηση και συντονισμός του προγράμματος της διοργάνωσης Διεθνούς Συνεδρίου με δέμα «Συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στην Αναπτυξιακή Πολιτική της Ε.Ε.», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 5-6/5/2003, κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας. Συμμετείχε ο Επίτροπος για την Ανάπτυξη της Ε.Ε. κ. Nielson, ο Έλλην Υφυπουργός Εξωτερικών και εκπρόσωπος της Κοινωνίας των Πολιτών από 49 ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΥΔΑΣ-4 Δ/νση επιμελήθηκε της έκδοσης των Συμπερασμάτων του Συνεδρίου, τα οποία προωθήθηκαν στο ΣΓΥΕΣ και στο «Άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Ανάπτυξης» της Αλεξανδρούπολης.
- Εποπτεία και συντονισμός της διοργάνωσης από την «Ελληνική Πλατφόρμα ΜΚΟ» στη Θεσσαλονίκη, της Διάσκεψης για την Ανάπτυξη με δέμα «Το Μέλλον της Ευρώπης στα Χέρια των Πολιτών της» (6-7/6/2003). Η ΥΔΑΣ-4 Δ/νση συμμετείχε στο panel με αντικείμενο «το Μέλλον της Αναπτυξιακής Συνεργασίας της Ε.Ε.».
- Συμμετοχή στο Συνέδριο της Συνομοσπονδίας των Ευρωπαϊκών ΜΚΟ για την Ανάπτυξη (CONCORD), με δέμα «Χρηματοδότηση για την Ανάπτυξη και οι Στόχοι της Χιλιετίας» (Βρυξέλλες, 12-14/5/2003), εκπροσωπώντας την Ελληνική Προεδρία, στο panel με δέμα «την Καμπάνια για την επίτευξη των Στόχων της Χιλιετίας».
- Χρηματοδότηση του περιοδικού της «Ομοσπονδίας Εδελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδος» που τιτλοφορείται «Εδελοντική Έκφραση»

Το ύψος των πιστώσεων που αναλώθηκαν το έτος 2003 για επαύξηση της πληροφόρησης και του ενδιαφέροντος για την αναπτυξιακή συνεργασία ανήλθε σε 0,25 εκατ. Δολ. ΉΠΑ.

8.3 Αναπτυξιακή εκπαίδευση και εδελοντισμός

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού πολιτικής περί αναπτυξιακής εκπαίδευσης και εδελοντισμού από την ΥΔΑΣ-4 Δ/νση, υποβλήθηκαν προτάσεις που αφορούν στην ενίσχυση των ΜΚΟ και στην προώθηση του εδελοντισμού.

8.3.1 Αναπτυξιακή εκπαίδευση και ενίσχυση του εδελοντισμού

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού πολιτικής για την ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών και την ενίσχυση του εδελοντισμού έχουν προταθεί:

- Δημιουργία βάσης δεδομένων προσφοράς και αναζήτησης εδελοντικής εργασίας στην ΥΔΑΣ. Δίκτυο επικοινωνίας ΥΔΑΣ - Εδελοντών μέσω του διαδικτύου, σε συνεργασία με την ίδιη υφιστάμενη ιστοσελίδα του ΥΠΕΞ.
- Συμμετοχή εδελοντών της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από αυτήν.
- Ανάπτυξη Προγράμματος ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της νεολαίας και της ελληνικής κοινωνίας των πολιτών σε δέματα ανδρωπιστικής και αναπτυξιακής συνεργασίας, με στόχο την ενίσχυση και ανάπτυξη του εδελοντισμού, τόσο στην Αθήνα, όσο και σε άλλες πόλεις της χώρας. Ενδεικτικές δράσεις, ημερίδες και σεμινάρια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, ιδίως των νέων, σε δέματα που αφορούν στα προβλήματα των αναπτυσσόμενων χωρών, στην ανδρωπιστική και αναπτυξιακή συνεργασία.
- Θέσπιση κινήτρων - προώθηση και ενεργοποίηση των ίδιων παρεχομένων από το Νόμο, για την προώθηση του εδελοντισμού.
- Θεσμοδέτηση εκδηλώσεων, βραβεύσεων και χορήγησης διπλωμάτων ή μικρών αναγνωριστικών επάθλων / αναμνηστικών αντικειμένων για τη συμμετοχή σε διοργανώσεις ή δράσεις Εδελοντισμού.

8.3.2 Υποστήριξη - ενίσχυση ΜΚΟ

Έχει προταθεί η κατάρτιση προγράμματος δράσεων για την υποστήριξη, ενίσχυση και ενδυνάμωση των υφισταμένων αναπτυξιακών ΜΚΟ (capacity building). Θεωρείται επιβεβλημένη η υιοθέτηση δυναμικής στρατηγικής για την ενημέρωση και παροχή τεχνογνωσίας σχετικά με τη σύσταση και λειτουργία τους, με τελικό στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητος των υλοποιούμενων δράσεων και προγραμμάτων. Ενδεικτικές δράσεις:

- Πρόγραμμα διοργάνωσης ημερίδων - σεμιναρίων ανά δεματική ενότητα, στην Αθήνα και την περιφέρεια, για τους εγγεγραμμένους κατ' αρχήν στο Μπτρώ ΜΚΟ της ΥΔΑΣ και σε συνεργασία με την «Πλατφόρμα» και την «Ομοσπονδία» ΜΚΟ, και σε επόμενο στάδιο με την Ε.Ε., με στόχο την:

- Παροχή τεχνογνωσίας για τη δημιουργία νέων ΜΚΟ, τόσο στις πόλεις, όσο και στην περιφέρεια, όπως και για τη λειτουργία των υφιστάμενων ΜΚΟ (διοικητικά, λογιστικά κλπ)
- Παροχή τεχνογνωσίας για τη μεθοδολογία διαμόρφωσης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, τις επιλέξιμες δράσεις και τις χώρες προτεραιότητος της ΥΔΑΣ
- Παροχή τεχνογνωσίας για τις δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω προγραμμάτων της ΕΕ και παροχή τεχνογνωσίας για την υποβολή προγραμμάτων συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο αυτό
- Παροχή κινήτρων, δεσμοδέτησης εκδηλώσεων, βραβεύσεων, απονομής διπλωμάτων στις ΜΚΟ, για επιτυχείς και συνεπείς δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

9. Όγκος Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA) και Προβλέψεις

9.1 Τάσεις στις δαπάνες ODA

Δαπάνη αναπτυξιακής βοήθειας προς αναπτυσσόμενη χώρα, ορίζεται ως Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (Official Development Assistance - ODA) όταν πληροί τρία κριτήρια:

- προσφέρεται από κρατικό φορέα,
- έχει αναπτυξιακό στόχο και
- προσφέρεται με παραχωρητικούς όρους και περιλαμβάνει το στοιχείο της δωρεάς

Σύμφωνα με το πρώτο, το κριτήριο του «κρατικού φορέα», για να δεωρηθεί μια οικονομική ροή ως ODA, δα πρέπει να προσφέρεται είτε από την Κυβέρνηση, είτε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είτε από τους εκτελεστικούς φορείς τους. Αυτό που ενδιαφέρει δηλαδή είναι να γίνεται η χρηματοδότηση του αναπτυξιακού προγράμματος από επίσημη κρατική πηγή. Όσον αφορά στην υλοποίηση του προγράμματος, οι επιλογές είναι περισσότερες: ο κρατικός Φορέας μπορεί, είτε να αναλάβει ο ίδιος την υλοποίηση του προγράμματος μέσω των υπηρεσιών του, είτε να την αναδέσει σε ένα ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στον τομέα της παροχής αναπτυξιακής βοήθειας ή σε άλλο φορέα.

Σύμφωνα με το κριτήριο του «αναπτυξιακού στόχου», για να δεωρηθεί μια οικονομική ροή ως ODA δα πρέπει να δίδεται με σκοπό την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη βελτίωση των συνδημικών διαβίωσης και την επίτευξη της ευημερίας, σε αναπτυσσόμενες χώρες. Υπό αυτό το πρίσμα, εξαιρούνται δάνεια ή δωρεές για στρατιωτικούς σκοπούς.

Η DAC ορίζει μόνο τις χώρες προς τις οποίες η παροχή αναπτυξιακής βοήθειας δεωρείται ως ODA, «Χώρες Κατηγορίας I» [Part I countries] (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]) με βάση τα χαρακτηριστικά της οικονομίας τους και την ένταση των προβλημάτων τους. Επιπλέον, στην προσπάθεια διασφάλισης του αναπτυξιακού στόχου, και προκειμένου να αποφευχθούν οι παρανοίσεις σχετικά με τον τύπο των προγραμμάτων / έργων που δύνανται να υλοποιήσουν οι δωρήτριες χώρες, η DAC έχει καταρτίσει πίνακα των επιλεξιμων δραστηριοτήτων (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [4]).

Τέλος, σύμφωνα με το τρίτο κριτήριο, η ύπαρξη «παραχωρητικών όρων» και του στοιχείου δωρεάς, σε ποσοστό τουλάχιστον 25%, είναι απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου μια δαπάνη προς αναπτυσσόμενη χώρα να δεωρηθεί ODA.

Η αναπτυξιακή βοήθεια δεν παίρνει πάντα τη μορφή της καθαρής δωρεάς (grant), δηλαδή της μεταφοράς κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών η οποία δε συνοδεύεται από καμία απαίτηση επιστροφής των πόρων αυτών στο μέλλον. Στην αναπτυξιακή βοήθεια συμπεριλαμβάνονται και τα δάνεια (loans) που παρέχονται σε αναπτυσσόμενες χώρες, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δίδονται με παραχωρητικούς όρους και περιλαμβάνουν ένα στοιχείο δωρεάς το οποίο αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 25%. Ο βαθμός παραχωρητικότητος αντικατοπτρίζει το όφελος που αποκομίζει ο δανειζόμενος, σε σύγκριση με ένα δάνειο το οποίο θα σύναπτε με τους όρους της αγοράς.

Στόχος της Ελλάδος από το 1996, έτος κατά το οποίο εκπονήθηκε το πρώτο μεσοπρόδεσμο «Πενταετές Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Βοήθειας της Ελλάδος» (Ιο ΠΠΑΣΒΕ 1997-2001), ήταν η συνολική ODA που επρόκειτο να παρασχεθεί σε διμερή και πολυμερή βάση κατά τα έτη 1997-2001, να ανέλθει στο 0,20% του ΑΕΠ (0,10% διμερής και 0,10% πολυμερής), από 0,12% του ΑΕΠ που ήταν το 1996 (0,02 διμερής και 0,10 πολυμερής) (βλέπε ΠΙΝΑΚΑ [1]).

Πράγματι, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, οι συνολικές δαπάνες για παροχή Διμερούς ODA αυξήθηκαν σημαντικά, ενώ οι αντίστοιχες της Πολυμερούς ODA παρέμειναν σχεδόν σταθερές. Η εικόνα που διαμορφώθηκε ήταν η εξήν:

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 1

Διμερής ODA

- έτος 1997: ποσοστό 0,03 % του ΑΕΠ ή 36,33 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.
- έτος 1998: ποσοστό 0,05 % του ΑΕΠ ή 63,32 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, αύξηση δηλαδή κατά 26,99 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.
- έτος 1999: ποσοστό 0,06 % του ΑΕΠ ή 79,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, δηλαδή αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 15,70 εκατ. Δολ. ΗΠΑ και σε σχέση με το 1997 κατά 42,69 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.
- έτος 2000: ποσοστό 0,09 % του ΑΕΠ ή 98,91 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, αύξηση σε σχέση με το 1999 κατά 19,89 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.
- έτος 2001: ποσοστό 0,07 % του ΑΕΠ ή 82,52 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, μοναδική χρονιά με μείωση κατά 16,32 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

(βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [A]).

Ο ανωτέρω στόχος επετεύχθη το έτος 2000, ένα χρόνο νωρίτερα από τα προβλεπόμενα. Κατά τη διάρκεια της πρώτης Επιδεώρησης (Peer Review) της πολιτικής και των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας της Ελλάδος από την DAC (2002), η Επιτροπή χαιρέτησε τις ελληνικές προσπάθειες και σημείωσε ότι η Ελλάς έκανε μια καλή αρχή στην πορεία παροχής αναπτυξιακής βοήθειας, φράνοντας σχεδόν τον μέσο όρο των 22 ΚΜ της DAC (0,22% του ΑΕΠ).

Τα δύο πρώτα έτη του 2ου ΠΠΑΣΒΕ (2002-2003) η αυξητική τάση των δαπανών διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας (ODA) ήταν ακόμη μεγαλύτερη. Συγκεκριμένα:

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 2

Διμερής ODA

- έτος 2002: ποσοστό 0,08% του ΑΕΕ ή 106,97 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, δηλαδή αύξηση κατά 24,45 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 29,5% σε σχέση με το έτος 2001.
- έτος 2003: ποσοστό 0,13% του ΑΕΕ ή 228,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, αύξηση δηλαδή κατά 121,29 εκατ. Δολ. ΗΠΑ σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

(βλέπε και ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [A])

Σημαντικό γεγονός αποτελεί η αύξηση της παρεχόμενης ODA προς τις χώρες της Αφρικής γενικά και ειδικά της Υποσαχαρικής, όπου βρίσκεται η πλειοψηφία των «Λιγότερο Ανεπτυγμένων από τις Αναπτυσσόμενες Χώρες» (ΛΑΑΧ), που αποτελούν τις κύριες χώρες στόχους της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας.

Το έτος 2003 η διμερής ODA που παρασχέθηκε στις χώρες της Αφρικής ανήλθε σε 13,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, ενώ το προηγούμενο έτος ήταν 2,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. Πρόκειται για γενναία αύξηση των διμερών ODA από την Ελλάδα προς τις χώρες της Αφρικής, κατά 11,42 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή περίπου κατά 500%.

Ειδικότερα, η συνολική διμερής ODA που παρασχέθηκε από την Ελλάδα στις χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής το έτος 2002 ανήλθε στα 1,40 εκατ. Δολ. ΗΠΑ εκ των οποίων 1,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,09 εκατ. Δολ. με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Το επόμενο έτος 2003 η παρασχεδείσα ODA αυξήθηκε κατά 1,65 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 120% και ανήλθε στα 3,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Χώρα μας είχε δεσμευθεί στην DAC το έτος 2000, να αυξάνει κατ' έτος την παρεχόμενη ODA προς τις ΛΑΑΧ, κατά περίπου 20-25%. Επιδίωξη, των προγραμμάτων/έργων που υλοποιήθηκαν στις υπόψη χώρες τα έτη 2002 και 2003, ήταν η επίτευξη των στόχων της χιλιετίας (MDGs). Ειδικότερα, η παρασχεδείσα από την Ελλάδα διμερής ODA προς τις ΛΑΑΧ κατά το 2002 ανήλθε σε 11,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, μέσω της υλοποίησης εκατόν δύο (102) δράσεων. Το 2003 η βοήθεια αυξήθηκε κατά 10,96 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 95%, φράνοντας τα 22,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, ξεπερνώντας τον ετήσιο στόχο.

9.2 Πολυμερής σε σύγκριση με τη διμερή ODA

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του 2ου ΠΠΑΣΒΕ, οι συνολικές δαπάνες για παροχή πολυμερούς ODA όταν παραμείνουν σχεδόν σταθερές, γύρω στο 0,10% του Ακαδάριστου Εθνικού Εισοδήματος (ΑΕΕ). Η εικόνα που διαμορφώθηκε ήταν η εξής:

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 3	
Πολυμερής ODA	
• έτος 1997: ποσοστό 0,11 % του ΑΕΠ	ή 136,31 εκατ. Δολ. ΉΠΑ
• έτος 1998: ποσοστό 0,10 % του ΑΕΠ	ή 118,47 εκατ. Δολ. ΉΠΑ
• έτος 1999: ποσοστό 0,10 % του ΑΕΠ	ή 118,00 εκατ. Δολ. ΉΠΑ
• έτος 2000: ποσοστό 0,11 % του ΑΕΠ	ή 129,41 εκατ. Δολ. ΉΠΑ
• έτος 2001: ποσοστό 0,10 % του ΑΕΕ	ή 119,02 εκατ. Δολ. ΉΠΑ

Το 2002 η συνολική κρατική αναπτυξιακή βιούδεια της Ελλάδος (διμερής και πολυμερής - ODA) είχε ανέλθει σε 276,14 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή ποσοστό 0,21% του ΑΕΕ. Από το ποσό αυτό η πολυμερής ODA έφερασε τα 169,17 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή 0,13% του ΑΕΕ, ενώ η διμερής ODA τα 106,97 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή 0,08% του ΑΕΕ.

Το έτος 2003 η συνολική κρατική αναπτυξιακή βιούδεια της Ελλάδος (διμερής και πολυμερής - ODA) ανήλθε στο ποσό των 362,16 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή ποσοστό 0,21% του ΑΕΕ. Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αύξηση κατά 86,02 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή 31%. Η πολυμερής ODA έφερασε τα 133,90 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή 0,08% του ΑΕΕ, ενώ η διμερής ODA τα 228,26 εκατ. Δολ. ΉΠΑ ή 0,13% του ΑΕΕ. Στο σύνολο της ODA το μερίδιο της πολυμερούς ήταν 37% και της διμερούς 63%.

(βλέπε ΠΙΝΑΚΑ [1A] και ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [A1])

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, βελτιώθηκε η θέση της Ελλάδος, σε σχέση με τις άλλες χώρες μέλη της DAC, τόσο ως προς το ύψος της παρασχεδείσας κατά το 2003 διμερούς και πολυμερούς ODA, όσο και ως προς το ποσοστό αυτής σε σχέση με το ΑΕΕ. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της DAC έτους 2003, η Χώρα μας βρέθηκε στην 19η θέση μεταξύ των 22 ΚΜ της DAC ως προς το ύψος της παρασχεδείσας ODA (362,16 εκατ. Δολ. ΉΠΑ) και στην 17η θέση ως προς το λόγο ODA προς ΑΕΕ (0,21%). Το 2002 η Ελλάς βρισκόταν αντιστοίχως στην 20η και 20η θέσης.

(βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ [5] και [6])

Κύριοι αποδέκτες της παρασχεδείσας Πολυμερούς ODA της Ελλάδος κατά το έτος 2003 ήταν:

- η Ε.Ε με 115,52 εκατ. Δολ. ΉΠΑ. Πρόκειται για το ποσοστό συμμετοχής της Ελλάδος στον προϋπολογισμό της Ε.Ε για υλοποίηση προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας και τη συμμετοχή της Χώρας μας στο "European Development Fund" (EDF). (86,27% στο σύνολο της πολυμερούς ODA),
- η Πλαγκόσμια Τράπεζα με τους διυγατρικούς Οργανισμούς της με 6,32 εκατ. Δολ. ΉΠΑ. (4,72% στο σύνολο της πολυμερούς ODA),
- ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εδινών και οι διυγατρικοί του με 6,64 εκατ. Δολ. ΉΠΑ. (4,96% στο σύνολο της πολυμερούς ODA), ενώ
- το υπόλοιπο ποσό εκ 5,42 εκατ. Δολ. ΉΠΑ. (4,05% στο σύνολο της πολυμερούς ODA), μοιράσθηκε σε άλλους Διεθνείς Οργανισμούς και Περιφερειακές Αναπτυξιακές Τράπεζες.

Η πολυμερής ODA της Χώρας μας κατά το έτος 2003 παρασχέθηκε ως εξής:

ΠΛΑΙΣΙΟ 9-4

σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ			
ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	ΠΟΣΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συνεισφορά της Ελλάδος στον προϋπολογισμό της Ε.Ε για την προώθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων σε αναπτυσσόμενες χώρες	EU, EDF	115,52	86,27%
ΥΠΟΟ	GEF (77%), IDA, UNIDO	11,10	8,29%
ΥΠΕΞ	ICSG, IFAD, INSG, INSTRAW, ITTO, OECD, UNDP, UNDCP, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM, UNITAR, UNO, UNOCHA, UNRWA, UNVFVT	2,50	1,87%
ΥΠΕΧΟΔΕ	EEB, IUCN, UNEP, UN-CBD, UN-EMEP, UNESCO, UNFCCC, UN-HABITAT, UN-TF-OZON, RAMSAR	1,78	1,33%
ΥΠΥΓΠΡ	ASPER, EPFA, ICRC, IHF, IUSTI, UNO, WHO	1,57	1,17%
ΥΠΓΕ	CIHEAM, EPPO, FAO, ISTA	1,42	1,06%
ΥΠΕΘΑ	WMO	0,01	0,01%
	ΣΥΝΟΛΟ	133,90	100%

Η συνολική εικόνα της αναπτυξιακής βοήθειας που παρασχέθηκε από τη Χώρα μας εντός του 2003 (κρατική διμερής και πολυμερής ODA και OA) εμφαίνονται στον ΠΙΝΑΚΑ [1A].

9.3 Διεδνείς δεσμεύσεις της Χώρας αναφορικά με τις δαπάνες ODA, λόγος - αναλογία ODA/AEE και στόχοι

Η Χώρα μας έχει δέσει ένα νέο στόχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης του 2ου ΠΠΑΣΒΕ. Να επεκτείνει προοδευτικά πολυετείς αναπτυξιακές δραστηριότητες και να συνεχίσει να αυξάνει το ποσοστό της ODA (βοήθεια παρεχόμενη μόνον στις πιό φτωχές από τις αναπτυσσόμενες χώρες) ως προς το AEE. Η Ελλάς δεσμεύθηκε για την επίτευξη του υπόψη στόχου σε τρία διεθνή "fora", ήτοι: στη «Σύνοδο της Μαδρίτης» στο πλαίσιο της Ε.Ε, κατά τη διάρκεια του «Παγκόσμιας Διάσκεψης για τη Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης» που διεξήχθη στο Monterrey του Mexico (Μάρτιος 2002) και στην DAC. Η δέσμευση συνίσταται στην αύξηση της συνδυασμένης ODA (διμερούς και πολυμερούς) από το 0,20% του AEE το 2002, στο 0,33% μέχρι το έτος 2006. Η πολυμερής βοήθεια προβλέπεται να παραμείνει σταδερή σε όλη τη διάρκεια της πενταετίας στο 0,10% του AEE κατ' έτος. Ο σχεδιασμός του προϋπολογισμού της διμερούς και πολυμερούς ODA για την πενταετία 2002-2006, παρουσιάζει την ακόλουθη εικόνα (ΠΛΑΙΣΙΑ [9- 5], [9- 6] και [9- 7]):

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 5									
Προϋπολογισμός Δαπανών Διμερούς και Πολυμερούς ODA									
Έτος 2002		Έτος 2003		Έτος 2004*		Έτος 2005*		Έτος 2006*	
\$	AEE	\$	AEE	\$	AEE	\$	AEE	\$	AEE
276,1	0,21%	362,1	0,21%	467,5	0,26%	561,0	0,30%	642,0	0,33%
				\$172.892		\$179.808		\$187.000	
									\$194.480

* Εκτιμήσεις

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 6									
Προϋπολογισμός Δαπανών Διμερούς ODA									
Έτος 2002		Έτος 2003		Έτος 2004*		Έτος 2005*		Έτος 2006*	
\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE
106,9	0,08	228,3	0,13	287,7	0,16	374,0	0,20	447,3	0,23%

* Εκτιμήσεις

ΠΛΑΙΣΙΟ 9- 7

Προϋπολογισμός Δαπανών Πολυμερούς ODA

Έτος 2002		Έτος 2003		Έτος 2004*		Έτος 2005*		Έτος 2006*	
\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE	\$	% AEE
169,2	0,13	133,9	0,08	179,8	0,10	187,0	0,10	194,5	0,10

* Εκτιμήσεις

Η υλοποίηση του έτους 2002 έφερε το στόχο της ODA (διμερούς και πολυμερούς) στο ύψος του 0,21% του Α-ΕΕ, με δαπάνες 276,14 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. Το 2003 παρά τη μεγάλη αύξηση των δαπανών διμερούς και πολυμερούς ODA, καθώς οι δαπάνες ανέλθαν στα 362,16 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (αύξηση 86,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 31% σε σχέση με το 2002), το ποσοστό ODA ως προς το ΑΕΕ παρέμεινε σταθερό (0,21%), κυρίως λόγω της μεγάλης αύξησης του ΑΕΕ σχεδόν κατά 8%, συμπεριλαμβανομένου και του πληθωρισμού. (βλέπε ΠΙΝΑΚΑ [2])

Κατόπιν των ανωτέρω, είναι δύσκολο να υπάρξει ακρίβεια ως προς το δέμα των μελλοντικών σχεδίων των προϋπολογισμών της αναπτυξιακής βοήθειας, επειδή εμπλέκονται διάφορες παράμετροι, όπως μεταξύ άλλων, η πορεία του Α-ΕΕ, η συναλλαγματική ισοτιμία ΕΥΡΩ Δολαρίου ΗΠΑ, η κυβερνητική βούληση ως προς τις δεσμεύσεις ODA/ΑΕΕ, η ψήφιση σχετικής νομοθεσίας, η ψήφιση κρατικών προϋπολογισμών κλπ. Κατ' αυτήν την έννοια, όλες οι εκτιμήσεις στο στάδιο αυτό πρέπει να δεωρηθούν αποκλειστικά και μόνο προκαταρκτικές. Οι προβολές των παροχών ODA μέχρι το έτος 2006 έχουν εκτιμηθεί με την υπόθεση ότι η μέση πραγματική αύξηση του ΑΕΕ θα φθάσει περίπου το 4% ετησίως.

10. Στατιστική Αναφορά Στοιχείων Αναπτυξιακής Βοήθειας

10.1 Συμπόρωση με τις απαιτήσεις του στατιστικού συστήματος της DAC

Στο πλαίσιο της συμμετοχής της Ελλάδος ως πλήρους μέλους της DAC, το σύστημα στατιστικής παρακολούθησης της παρεχόμενης αναπτυξιακής βοήθειας, σχεδιάσθηκε, υλοποιήθηκε και λειτούργησε από το 1997 έως και το 2001, με τη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών ειδικού εξωτερικού συνεργάτη εκτός κρατικής Υπηρεσίας, ο οποίος δραστηριοποιήθηκε σε στενή συνεργασία με το προσωπικό του ΥΠΟΟ, με σκοπούς:

ΠΛΑΙΣΙΟ 10- 1

- την παροχή στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που τίθενται από τα Στατιστικά Ερωτηματολόγια της DAC [a) «Ετήσιο Προκαταρτικό Ερωτηματολόγιο για τα Κυριότερα Σύνολα Δαπανών» - "Advance Questionnaire on Main DAC Aggregates", και β) «Ετήσιο Κύριο Ερωτηματολόγιο» - "Main DAC Questionnaire"]
- τις ανάγκες παρακολούθησης του προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας εντός Ελλάδος (ιεραρχία ΥΠΟΟ και ΥΠΕΞ, ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID", άλλων Δ/νσεων ΥΠΕΞ, άλλων Υπουργείων, κλπ.) για τη βελτίωση της πολιτικής παροχής βοήθειας, μέσω της ανάδρασης των αποτελεσμάτων
- τις ειδικές ανάγκες παροχής πληροφόρησης στις ελληνικές Πρεσβείες και τα Γραφεία ΟΕΥ τους

Στο παραπάνω χρονικό διάστημα διαπιστώθηκε τόσο από το ΥΠΟΟ όσο και από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες της DAC, ότι το μηχανογραφικό σύστημα στατιστικής παρακολούθησης της Ελλάδος σχεδιάσθηκε σωστά και λειτουργεί με ικανοποιητικό τρόπο.

Το υπόψη σύστημα δέχθηκε συνεχείς βελτιώσεις και επεκτάσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες που προέκυπταν κατ' έτος, προκειμένου να καλύπτει αφενός τις διευρυνόμενες δραστηριότητες της Χώρας μας στην παροχή διμερούς κρατικής αναπτυξιακής συνεργασίας και βοήθειας και αφετέρου τις μετεξελισσόμενες απαιτήσεις του στατιστικού συστήματος της DAC.

Μετά τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της παροχής αναπτυξιακής βοήθειας από το ΥΠΟΟ στο ΥΠΕΞ το έτος 2002, τη στατιστική κάλυψη του 2ου ΠΠΑΣΒΕ ανέλαβε η ΥΔΑΣ-2 Δ/νση. Κατά τη διάρκεια των ετών 2002-2003 δημιουργήθηκαν νέες απαιτήσεις για την επέκταση του συστήματος στατιστικής παρακολούθησης της Ελλάδος. Η ΥΔΑΣ-2 Δ/νση προέβη στις παρακάτω ενέργειες:

- επέκταση του συστήματος ώστε να υπάρχουν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τη συμπλήρωση τεχνικών στατιστικών δελτίων της Ε.Ε
- προσαρμογή εκτυπώσεων και πινάκων της βάσης δεδομένων σε αξίες ΕΥΡΩ
- έναρξη μελέτης για την κάλυψη αναγκών συμπλήρωσης του αναλυτικότερου και τρίτου ετήσιου Στατιστικού Ερωτηματολογίου "Creditor Reporting System - CRS" της DAC. Σημειώνεται ότι η Ελλάς είχε zητήσει από την DAC περίοδο χάριτος ώστε να προβεί στην αναβάθμιση του υπάρχοντος στατιστικού συστήματός της, ώστε αυτό να αποκτήσει τη δυνατότητα αναφοράς στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με το CRS.
- προσαρμογή της στατιστικής βάσης δεδομένων κατόπιν της επικείμενης έναρξης της διαδικασίας αξιολόγησης των προγραμμάτων/ έργων αναπτυξιακής συνεργασίας
- προσαρμογή της βάσης δεδομένων για τη συγκέντρωση, σύμφωνα με τις επιταγές του στατιστικού συστήματος της DAC, στατιστικών στοιχείων για τις ιδιωτικές ροές
- κάλυψη αναμενόμενων νέων αναγκών του στατιστικού συστήματος

Μετά το τέλος της νεότερης αναβάθμισης του συστήματος, με τη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών εξωτερικών συνεργατών οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν σε στενή συνεργασία με το προσωπικό της ΥΔΑΣ-2 Δ/νση, διενεργήθηκαν δοκιμές ορδότητος αποτελεσμάτων (test runs) με απόλυτη επιτυχία. Έτσι το έτος 2003 η ΥΔΑΣ-2 Δ/νση ήταν σε δέση να ξεκινήσει, για πρώτη φορά, την αναφορά στατιστικών στοιχείων στο περιπλοκότερο και αναλυτικότερο στατιστικό ερωτηματολόγιο "CRS" της DAC. Τα αποτελέσματα ήταν άριστα και αναγνωρίσθηκαν από την Υπηρεσία Στατιστικής του ΟΟΣΑ.

11. Σύσταση της Βοήθειας και Τομεακή Κατανομή της

11.1 Εξελίξεις στη σύσταση της βοήθειας

Τα έργα και τα προγράμματα διεδνούς αναπτυξιακής και ανδρωπιστικής βοήθειας αποτελούν μέρος της αναπτυξιακής διπλωματίας και ουσιαστικό τμήμα της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδος. Με γνώμονα αυτό, τις συστάσεις της πρώτης αξιολόγησης των πολιτικών και των προγραμμάτων της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας από την DAC, καθώς και τους «Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας» (MDGs) (κυρίως μείωση κατά 50% του επιπέδου της φτώχειας μέχρι το έτος 2015), η σύσταση της ελληνικής διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας (ODA/OA), έχει ως εξής:

11.1.1 Αναπτυξιακά Προγράμματα

Τα αναπτυξιακά προγράμματα/ έργα έχοντας ως βάση τους MDGs, στοχεύουν κυρίως την εξάλειψη της φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, μέσα από την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και την ουσιαστική βελτίωση των τοπικών δυνατοτήτων ανάπτυξης.

Τα υλοποιούμενα προγράμματα ανταποκρίνονται στα παρακάτω βασικά κριτήρια:

- αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις βασικές ανάγκες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του πληθυσμού των αναπτυσσομένων χωρών και κυρίως των φτωχότερων στρωμάτων και των ευάλωτων ομάδων, όπως τα παιδιά και οι γυναίκες
- βελτιώνουν την ποιότητα ζωής της ομάδας - στόχου και ταυτόχρονα να ενισχύουν την ικανότητα του τοπικού πληθυσμού να προωθήσει με τις δικές του δυνάμεις την ανάπτυξη και τη βελτίωση των εισοδημάτων του
- λαμβάνουν υπόψη τις αναπτυξιακές προτεραιότητες και στόχους που έχουν τεθεί από τις κυβερνήσεις και τις αποκεντρωμένες διοικήσεις των αναπτυσσομένων και υπό μετάβαση χωρών στο πλαίσιο μιας «εταιρικής σχέσης»
- προωθούν την οικειοποίηση των αναπτυξιακών πλεονεκτημάτων, που δημιουργούνται από την υλοποίηση των προγραμμάτων από τις τοπικές κοινωνίες

11.1.2 Προγράμματα Επείγουσας Ανδρωπιστικής και Επιστιτιστικής Βοήθειας

Τα προγράμματα/ έργα επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας αναφέρονται σε καταστάσεις όπου μια κρίση βρίσκεται σε εξέλιξη. Απαιτούν προϋπάρχουσα υποδομή, ετοιμότητα, και εμπειρία της οργάνωσης που προτίθεται να τα υλοποιήσει. Είναι δράσεις άμεσης ενέργειας και υλοποιούνται σε συνεργασία και υπό την εποπτεία των Διεθνών Οργανισμών και του Δ. Ερυθρού Σταυρού. Παρέχουν βοήθεια άμεσης ανάγκης, π.χ. τρόφιμα, πόσιμο νερό, είδη υγιεινής, κλινοσκεπάσματα, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, είδη ένδυσης, μεταφορά ατόμων, δημιουργία και διαχείριση καταυλισμών, καθώς και χορήγηση επιστιτιστικής βοήθειας.

Τα προγράμματα/ έργα επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας αποβλέπουν κυρίως:

- να παρέχουν βοήθεια και ανακούφιση σε πληθυσμούς που υποφέρουν από πολυετείς κρίσεις (συρράξεις, εμφυλίους πολέμους)
- να μεταφέρουν και να διανείμουν τη βοήθεια στους πάσχοντες
- να βοηθήσουν τους πρόσφυγες και τους εκτοπισμένους στις χώρες και στις περιοχές όπου έχουν βρει καταφύγιο και στη συνέχεια για να επανεγκατασταθούν στην πατρίδα τους.
- να υλοποιούν σε σύντομο χρονικό διάστημα εργασίες επισκευών βασικών υποδομών με σκοπό τη δυνατότητα βασικής αυτοεξυπηρέτησης των πληγέντων, σταδεροποίησης της οικονομίας και της κοινωνικής κατάστασης, διευκολύνοντας ταυτόχρονα τη μετάβαση στη φάση της αποκατάστασης και ανάπτυξης.
- να σχεδιάζονται έτσι ώστε ει δυνατόν να προλαμβάνουν συρράξεις και συγκρούσεις και να συμβάλουν στην επίτευξη κλίματος σταδερότητας.

11.1.3 Προγράμματα Αναπτυξιακής Εκπαίδευσης

Ο όρος «αναπτυξιακή εκπαίδευση» περιλαμβάνει διεθνώς όλες εκείνες τις δραστηριότητες και τις δράσεις ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης οι οποίες αναφέρονται σε χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου. Οι ευρωπαϊκές ΜΚΟ για την ανάπτυξη, χαρακτηρίζουν με αυτό τον όρο ένα σύνολο δράσεων που έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα και απευθύνονται σε κοινωνικούς εταίρους, σε φοιτητές, σε νέους και στην ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση σε δέματα που δίγουν τις σχέσεις Βορρά-Νότου και την προώθηση του εδελοντισμού, τόσο στις δωρότριες, όσο και στις αποδέκτριες χώρες.

11.2 Δομή της Αναπτυξιακής Βοήθειας κατά Τομέα

Με βάση τους MDGs, οι τομείς προτεραιότητος της Ελληνικής αναπτυξιακής συνεργασίας είναι οι ακόλουθοι:

- Προγράμματα υποδομών στον τομέα της βασικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στον τομέα της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης και κυρίως αυτής που δημιουργεί νέες δέσεις εργασίας
- Προγράμματα υποδομών στον τομέα της υγείας, των μικρών ιατρικών κέντρων περιθαλψης, κυρίως των παιδιών και των γυναικών που αποτελούν τις πλέον μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού των ΛΑΑΧ
- Προγράμματα στον τομέα της ύδρευσης και του ποσίμου ύδατος, των μικρών φραγμάτων, της επιδιόρθωσης κατοικιών, καθώς και των βασικών κοινωνικών υποδομών χωριών ή μικρών πόλεων
- Προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας και γεωργικής ανάπτυξης, επισκευής γεωργικών μηχανημάτων, νέων καλλιεργειών και όλα τα προγράμματα δημιουργίας νέων δέσεων εργασίας και δημιουργίας εισοδημάτων
- Προγράμματα οικοδόμησης και ενδυνάμωσης δεσμών, ενίσχυσης εκδημοκρατισμού και ενίσχυσης της δέσης των νέων και των γυναικών για την ισότιμη πρόσβασή τους στους τομείς της βασικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της υγείας, των χρηματοδοτήσεων κ.α.

Ακολουθεί μια αναλυτική, συνολική θεώρηση που παρουσιάζει τα βασικά στατιστικά στοιχεία σε κάθε τομέα βοήθειας, για το έτος 2003 (βλέπε και ΠΙΝΑΚΑ [4] για επιμέρους στοιχεία χωρών Κατηγορίας I και II).

11.2.1 Κοινωνική Υποδομή και Κοινωνικές Υπηρεσίες

Κατά τη διάρκεια του 2003, αυτός ο κύριος τομέας προτεραιότητος για την Ελλάδα που αφορά κυρίως σε ενέργειες ανάπτυξης του ανδρώπινου δυναμικού των αποδεκτριών βοήθειας χωρών, έλαβε το 80,74% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας (ODA/OA), δηλαδή 201,09 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 177,98 εκατ. ΕΥΡΩ. Ειδικότερα:

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 191,50 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 169,50 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	4,41	4,98
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,88	0,99
3.	Τεχνική Συνεργασία	95,93	108,38
4.	Λοιπή Βοήθεια	68,28	77,15
	ΣΥΝΟΛΟ	169,50	191,50

11.2.1.1 Εκπαίδευση

Ο τομέας αυτός αποτελεί για την Ελλάδα προτεραιότητα και γι' αυτόν το λόγο δίδεται κάθε χρόνο ιδιαίτερη έμφαση και καταβάλλονται πρόσδετες προσπάθειες. Το 2003 χρηματοδοτήθηκε με το 32,88% των συνολικών πιστώσεων (ODA/OA), δηλαδή με 81,90 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 72,49 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 11110 Εκπαιδευτική πολιτική και διοίκηση (0,42 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,37 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11120 Εκπαιδευτική υποδομή και κατάρτιση (8,49 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 7,52 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11130 Εκπαιδευτικό προσωπικό (3,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 2,89 εκατ. ΕΥΡΩ)

- 11220 Βασική εκπαίδευση (20,53 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 18,17 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11240 Προσχολική εκπαίδευση (15,83 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,01 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11320 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (24,44 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 21,63 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11330 Επαγγελματική εκπαίδευση (8,61 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 7,62 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 11430 Τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση (0,32 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,29 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 80,46 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 71,22 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμημένης ως ακολούθως:

Τομέας: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	1,35	1,52
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,37	0,42
3.	Τεχνική Συνεργασία	69,49	78,51
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,01	0,01
	ΣΥΝΟΛΟ	71,22	80,46

11.2.1.2 Υγεία

Το 2003, το 10,79% των συνολικών πιστώσεων (ODA/OA), διετέθη στον τομέα της Υγείας, δηλαδή 26,88 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 23,79 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 12110 Πολιτική και διοίκηση του τομέα υγείας (0,78 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,69 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12181 Ιατρική εκπαίδευση και εξάσκηση (1,03 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,92 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12191 Ιατρικές υπηρεσίες (1,30 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,15 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12220 Πρωτοβάθμια ιατρική περιθαλψη (21,92 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 19,40 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12230 Βασική ιατρική υποδομή (1,64 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,45 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12250 Έλεγχος μεταδοτικών ασθενειών (0,11 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 12282 Ανάπτυξη προσωπικού υγιεινής (0,10 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,09 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 21,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 18,60 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμημένης ως ακολούθως:

Τομέας: ΥΓΕΙΑ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,76	0,86
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,50	0,57
3.	Τεχνική Συνεργασία	12,29	13,88
4.	Λοιπή Βοήθεια	5,05	5,71
	ΣΥΝΟΛΟ	18,60	21,02

11.2.1.3 Προγράμματα και πολιτικές για τον πληθυσμό και την αναπαραγωγική υγεία

Το 0,33% των συνολικών πιστώσεων (ODA/OA), διετέθη στον τομέα των προγραμμάτων και των πολιτικών για τον πληθυσμό και την αναπαραγωγική υγεία, δηλαδή 0,82 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,73 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 13020 Φροντίδα αναπαραγωγικής υγείας (0,03 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,03 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 13040 Έλεγχος σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων [περιλαμβάνεται το AIDS] (0,79 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,70 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,82 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,73 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών

(grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΥΓΕΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,11	0,12
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,43	0,48
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,19	0,22
	ΣΥΝΟΛΟ	0,73	0,82

11.2.1.4 Παροχή ύδατος και απολύμανση

Ποσοστό 0,54% των συνολικών πιστώσεων (ODA/OA), διετέθη στον τομέα της παροχής και απολύμανσης ύδατος, δηλαδή 1,35 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,19 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 14010 Πολιτική και διοίκηση υδάτινων πόρων (0,06 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,05 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 14015 Προστασία υδάτινων πόρων (0,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,25 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 14030 Πόσιμο ύδωρ και βασική απολύμανση (0,74 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,65 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 14050 Διαχείριση και διάθεση αποβλήτων (0,27 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,24 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 1,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,10 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΠΑΡΟΧΗ ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,69	0,78
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,41	0,46
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	1,10	1,24

11.2.1.5 Διοίκηση και αστική κοινωνία

Το 2003, το 33,35% των συνολικών πιστώσεων (ODA/OA), διετέθη στον τομέα της διοίκησης και αστικής κοινωνίας, δηλαδή 83,07 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 73,53 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 15010 Οικονομική & αναπτυξιακή πολιτική / σχεδιασμός (0,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15030 Ανάπτυξη του νομικού και δικαιού συστήματος (0,67 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,59 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15040 Κρατική διοίκηση (1,32 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,17 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15050 Ενίσχυση της αστικής κοινωνίας (0,06 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,06 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15061 Αποκατάσταση της ειρήνης μετά από συρράξεις [ΟΗΕ] (71,22 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 63,04 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15063 Ανθρώπινα δικαιώματα (3,77 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 3,34 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15064 Αποστράτευση (0,78 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,69 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 15066 Άρση ναρκοπεδίων (5,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 4,45 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 80,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 70,85 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ : Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	7,82	8,83
4.	Λουπτή Βοήθεια	63,03	71,22
	ΣΥΝΟΛΟ	70,85	80,05

11.2.1.6 Λουπές κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες

Ποσοστό 2,84% των συνολικών πιστώσεων (ΟΔΑ/ΟΑ), διετέθη στον τομέα των λουπών κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών, δηλαδή 7,07 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 6,26 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 16110 Πολιτική και διοίκηση απασχόλησης
(1,40 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,24 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 16210 Πολιτική και διοίκηση στέγασης (0,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,25 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 16310 Κοινωνικές υπηρεσίες / Υπηρεσίες πρόνοιας
(2,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,81 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 16350 Πολιτισμός και αναψυχή (3,34 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 2,96 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 7,92 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 7,01 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ : Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	1,50	1,69
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	5,51	6,23
4.	Λουπτή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	7,01	7,92

11.2.2 Οικονομική Υποδομή και Οικονομικές Υπηρεσίες

Κατά τη διάρκεια του 2003 αυτός ο κύριος τομέας έλαβε το 0,90% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας ΟΔΑ/ΟΑ, δηλαδή 2,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,97 εκατ. ΕΥΡΩ.

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 1,99 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,76 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ : Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,12	0,14
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,04	0,05
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,60	1,80
4.	Λουπτή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	1,76	1,99

11.2.2.1 Μεταφορές

Ποσοστό 0,10% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA, διετέθη στον τομέα των μεταφορών, δηλαδή 0,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,23 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 21020 Οδικές μεταφορές (0,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,21 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 21040 Θαλάσσιες και λοιπές μεταφορές (0,03 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,03 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,04	0,05
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,16	0,18
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,20	0,23

11.2.2.2 Επικοινωνίες

Ποσοστό 0,05% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA, διετέθη στον τομέα των επικοινωνιών, δηλαδή 0,14εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,12 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 22020 Τηλεπικοινωνίες (0,14 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,12 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,14 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,12 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,12	0,14
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,12	0,14

11.2.2.3 Τραπεζικές και χρηματοδοτικές υπηρεσίες

Ποσοστό 0,09% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA διετέθη στον τομέα των τραπεζικών και χρηματοδοτικών υπηρεσιών, δηλαδή 0,22 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,19 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 24010 Χρηματοδοτική πολιτική και διοίκηση (0,11 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,09 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 24081 Εκπαίδευση / Κατάρτιση στα τραπεζικά και χρηματοδοτικές υπηρεσίες (0,11 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,09 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,19 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,21 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,19	0,21
4.	Λουπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,19	0,21

11.2.2.4 Ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

Ποσοστό 0,65% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ, διετέθη στον τομέα της ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, δηλαδή 1,61 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,43 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 25010 Υπηρεσίες και ιδρύματα επιχειρηματικής υποστήριξης
(1,61 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,43 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 1,41 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,25 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,25	1,41
4.	Λουπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	1,25	1,41

11.2.3 Τομείς Παραγωγής

Κατά τη διάρκεια του 2003 οι τομείς αυτοί έλαβαν το 1,47% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας ΟΔΑ/ΟΑ, δηλαδή 3,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 3,24 εκατ. ΕΥΡΩ.

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 2,96 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 2,62 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	2,46	2,78
4.	Λουπή Βοήθεια	0,16	0,18
	ΣΥΝΟΛΟ	2,62	2,96

11.2.3.1 Γεωργία

Ποσοστό 0,86% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα της γεωργίας, δηλαδή 2,15 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,90 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 31110 Γεωργική πολιτική και διοίκηση (0,31 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,28 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 31120 Γεωργική ανάπτυξη (0,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,11 εκατ. ΕΥΡΩ)

- 31163 Κτηνοτροφία (0,38 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,34 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 31181 Γεωργική εκπαίδευση / κατάρτιση (1,31 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,16 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 31183 Γεωργική έρευνα (0,03 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,03 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 1,70 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 1,50 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΓΕΩΡΓΙΑ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,35	1,54
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,15	0,18
	ΣΥΝΟΛΟ	1,50	1,70

11.2.3.2 Βιομηχανία

Ποσοστό 0,17% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA διετέθη στον τομέα της βιομηχανίας, δηλαδή 0,43 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,38 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 32130 Ανάπτυξη ΜΜΕ (0,43 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,38 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,20	0,23
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,20	0,23

11.2.3.3 Πολιτική και κανονισμοί εμπορίου

Ποσοστό 0,17% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA διετέθη στον τομέα της πολιτικής και των κανονισμών εμπορίου, δηλαδή 0,42 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,37 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 33110 Εμπορική πολιτική και διοίκηση (0,06 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,05 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 33120 Προώθηση του εμπορίου (0,08 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,07 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 33130 Περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες [RTAs] (0,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,25 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,37 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,33 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,33	0,37
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,33	0,37

11.2.3.4 Τουρισμός

Ποσοστό 0,27% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα του τουρισμού, δηλαδή 0,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,58 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 33210 Τουριστική πολιτική και διοίκηση (0,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,58 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,58 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,66	0,58
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,66	0,58

11.2.4 Έκταση/ Επείγουσα βοήθεια

Κατά τη διάρκεια του 2003 αυτός ο τομέας έλαβε το 4,49% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας ΟΔΑ/ΟΑ, δηλαδή 11,17 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 9,89 εκατ. ΕΥΡΩ. Ειδικότερα:

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 10,60 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 9,38 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΕΚΤΑΚΤΗ / ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΒΟΗΘΕΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λοιπή Βοήθεια	9,38	10,60
	ΣΥΝΟΛΟ	9,38	10,60

11.2.4.1 Έκταση επισιτιστική βοήθεια

Ποσοστό 0,05% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα της έκτακτης επισιτιστικής βοήθειας, δηλαδή 0,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 71010 Έκτακτη επισιτιστική βοήθεια (0,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,10	0,12
	ΣΥΝΟΛΟ	0,10	0,12

11.2.4.2 Λοιπή έκταση βοήθεια

Ποσοστό 4,41% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα της λοιπούς έκτακτης βοήθειας, δηλαδή 10,98 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 9,72 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 72010 Λοιπή έκτακτη βοήθεια (7,65 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 6,78 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 72020 Βοήθεια σε πρόσφυγες [στη δωρήτρια χώρα] (3,13 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 2,77 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 72030 Βοήθεια σε πρόσφυγες [στην αποδέκτρια χώρα] (0,20 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,18 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 10,48 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 9,28 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΛΟΙΠΗ ΕΚΤΑΚΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λοιπή Βοήθεια	9,28	10,48
	ΣΥΝΟΛΟ	9,28	10,48

11.2.4.3 Βοήθεια ανασυγκρότησης

Ποσοστό 0,03% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα της βοήθειας ανασυγκρότησης, δηλαδή 0,07 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,06 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 73010 Βοήθεια ανασυγκρότησης (0,07 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,06 εκατ. ΕΥΡΩ)

11.2.5 Λοιπά

Κατά τη διάρκεια του 2003 αυτός ο τομέας έλαβε το 6,57% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας ΟΔΑ/ΟΑ, δηλαδή 16,36 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,48 εκατ. ΕΥΡΩ. Ειδικότερα:

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 16,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,37 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΛΟΙΠΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λουπή Βοήθεια	14,37	16,24
	ΣΥΝΟΛΟ	14,37	16,24

11.2.5.1 Διοικητικές δαπάνες της δωρήτριας χώρας

Ποσοστό 6,46% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα διοικητικές δαπάνες της δωρήτριας χώρας, δηλαδή 16,10 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,25 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 91010 Διοικητικά κόστη (16,10 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,25 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 16,04 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 14,20 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΔΩΡΗΤΡΙΑΣ ΧΩΡΑΣ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,00	0,00
4.	Λουπή Βοήθεια	14,20	16,04
	ΣΥΝΟΛΟ	14,20	16,04

11.2.5.2 Απροσδιόριστα/ Μη εντασσόμενα

Ποσοστό 0,10% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα των απροσδιορίστων / μη εντασσομένων, δηλαδή 0,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,23 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 99820 Προώθηση ενημέρωσης για την ανάπτυξη (0,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,23 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 0,20 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,18 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΑ / ΜΗ ΕΝΤΑΣΣΟΜΕΝΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,18	0,20
4.	Λουπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,18	0,20

11.3 Δράσεις έκτασης / επείγουσας βοήθειας

11.3.1 Έκταση Επισιτιστική βοήθεια

Η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση του ΥΠΕΞ συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Ομάδας του Συμβουλίου της Ε.Ε. για την επισιτιστική βοήθεια, όπου στην παρούσα φάση συζητείται η επαναδιαπραγμάτευση της "Food Aid Convention". Στο πλαίσιο αυτό, η Χώρα μας έχει δεσμευθεί για την απονομή ετήσιας επισιτιστικής βοήθειας στην Αρμενία, Ερυθραία και Αιδιοτίπια, οι οποία διεξάγεται μέσω διαγωνισμών που πραγματοποιούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης (ΥΠΑΝ) και το ΥΠΓΕ.

11.3.2 Λουπή Έκτακτη βοήθεια

Μετά τη δημιουργία της ΥΔΑΣ, η Χώρα μας έκανε τα πρώτα της οργανωμένα βήματα στον τομέα της παροχής επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας το έτος 2003, με στόχο την ταχεία και αποτελεσματική ανταπόκριση σε επείγουσες ανάγκες που εμφανίζονται ανά την υφήλιο. Ο υπόψη τομέας βοήθειας αποτελεί μορφή δράσης που εκφράζει το πνεύμα αλληλεγγύης της Χώρας μας προς τη διεθνή κοινωνία.

Η Ελλάς ανταποκρίνεται πλέον άμεσα, έγκαιρα και με πνεύμα αλληλεγγύης οπουδήποτε στον κόσμο υπάρχει ανάγκη σε περιπτώσεις φρουτών και ανθρωπογενών καταστροφών (σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες, ξηρασίες, λιμοί, ένοπλες συρράξεις, τρομοκρατικές ενέργειες ή άλλου είδους απρόβλεπτα γεγονότα) που προκαλούν την ανάγκη άμεσης αποστολής βοήθειας.

Πρόκειται για προσπάθεια της οποίας η υλοποίηση είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των Διπλωματικών Αρχών της Ελλάδος στο εξωτερικό, των αρμόδιων κρατικών Υπηρεσιών στο κέντρο (ΥΠΕΞ, ΥΠΕΘΑ, ΥΠΕΣΔΔΑ, ΥΠΥΓΠΡ, ΥΠΓΕ, ΕΚΑΒ, ΠΣ, κλπ.) καθώς και των ΜΚΟ, που αποτελούν έμπρακτη απόδειξη των δυνατοτήτων της Κοινωνίας των Πολιτών, προσφέροντας την τεχνογνωσία τους και φέρνοντας την Ελλάδα κοντά σε εκείνους που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας οπουδήποτε στην υδρόγειο.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση συντόνισε την αποστολή δύο ειδών βοήθειας στο εξωτερικό. Αφενός εκείνης που είχε συγκεντρωθεί από δημόσιους φορείς του κράτους και αφετέρου της βοήθειας μέσω των προγραμμάτων/έργων των ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται από την ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID". Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις ανταποκρίθηκε σε εκκλήσεις Διεθνών Οργανισμών συνεισφέροντας οικονομικά, ενώ σε άλλες περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, απέστειλε απευθείας χρηματική ενίσχυση στις πληγείσες χώρες, μέσω των κατά τόπους ελληνικών Πρεσβειών, οι οποίες και παρέδιναν την υπόψη βοήθεια στους αρμόδιους επιτόπιους Φορείς για άμεση αντιμετώπιση των κρίσεων.

Τα ανθρωπιστικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" και υλοποιούνται από ΜΚΟ έχουν στόχο την παροχή φροντίδας στα άμεσα ή έμμεσα δύματα οιασδήποτε μορφής ανθρωπιστικής κρίσης. Η ανθρωπιστική διαχείριση και αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν στις περιπτώσεις ανθρωπιστικών κρίσεων αποτελεί αντικείμενο ευρέως προβληματισμού από πλευράς της ΥΔΑΣ και για το λόγο αυτό ο σχεδιασμός των δράσεων περιλαμβάνει το δύσκολο αυτό τομέα. Η προετοιμασία, η συγκέντρωση υλικού και ο προγραμματισμός συντονισμός του πρακτικού μέρους της υλοποίησης των προγραμμάτων, προσδίδει στη Χώρα μας το απαραίτητο "Know how" στην αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις μόνιμη μέριμνα της ΥΔΑΣ-1 Δ/νση πήταν η εξασφάλιση της παραλαβής του συνόλου της βοήθειας που αντιστοιχούσε στον τελικό αποδέκτη. Για το σκοπό αυτό, είτε η βοήθεια συνοδεύθηται από στέλεχος της Υπηρεσίας, είτε κατά την παραλαβή εμπλέκονταν σε σημαντικό βαθμό στελέχη των κατά τόπους ελληνικών Πρεσβειών.

Η ελληνική ανθρωπιστική δράση ανά τον κόσμο το έτος 2003 είχε ως εξής:

• AZERMPIAITSAN

Αποστολή επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας για τη συνδρομή προσφύγων και εκτοπισμένων ύψους 0,04 εκατ. ΕΥΡΩ.

• ARMENIA

Για να καλυφθούν ανάγκες που προέκυψαν από την καταστροφή της γεωργικής παραγωγής, κυρίως αμπέλων, φρούτων και πατάτας, από εκτεταμένο παγετό, η Ελλάς προσέφερε στο Υπουργείο Γεωργίας της Αρμενίας τον Απρίλιο του 2003, το ποσό των 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ.

• ALGERIA

Μετά τον καταστροφικό σεισμό που έπληξε την Αλγερία στις 21-5-2003, η Χώρα μας έσπευσε άμεσα να βοηθήσει την πληγείσα περιοχή. Ο σεισμός προκάλεσε το θάνατο 550 ατόμων και τον τραυματισμό 5.000. Η ελληνική πλευρά δηλώσει αμέσως την ετοιμότητά της να συνδράμει και απέστειλε μεταφορικό αεροσκάφος C-130 της Πολε-

μικής Αεροπορίας με ανδρωπιστική βοήθεια (σκηνές, κουβέρτες, επιδεσμικό και ιατροφαρμακευτικό υλικό), καδώς και ομάδες έρευνας και διάσωσης, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγοντο οι ΜΚΟ «Ελληνική Ομάδα Διάσωσης» και «Προμηθέας». Επιπροσδέτως, διατέθηκε χρηματικό ποσό ύψους 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ για την ανακούφιση των πληγέντων.

- **ΓΕΩΡΓΙΑ**

Οικονομική στήριξη για αποκατάσταση ζημιών σε ΥΠΕΞ ύψους 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΜΕΞΙΚΟ**

Τον Ιανουάριο του 2003, σεισμός έπληξε την επαρχία Colima του Μεξικού. Μετά από έκκληση της μεξικανικής κυβέρνησης προς τη διεθνή κοινότητα για επείγουσα αποστολή ανδρωπιστικής βοήθειας, η Ελλάς έθεσε στη διάθεση του Μεξικού 0,20 εκατ Δολ. ΉΠΑ.

- **KINA**

Σεισμός έπληξε την επαρχία Σιντζιάν στη Βόρειο-Δυτική Κίνα. Απεδείχθη ιδιαιτέρως καταστροφικός, προκαλώντας 260 νεκρούς, 2.000 τραυματίες και εκτενείς ζημιές σε πάνω από 8.000 κτίρια. Η Ελλάς ήταν η πρώτη χώρα που εξέφρασε εμπράκτως τη συμπαράστασή της και διέθεσε 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ για την ανακούφιση των πληγέντων.

- **ΤΟΥΡΚΙΑ**

Για ακόμη μια φορά, άμεση ήταν η αντίδραση της Ελλάδος, στην πρόταση προσφοράς χρηματικής και υλικής βοήθειας για κάλυψη των αναγκών που προκάλεσε ο σεισμός που εκδηλώθηκε στην περιοχή Πουλουμούρ του Τουντζελί της Τουρκίας στις 27-1-2003. Η ελληνική πλευρά έθεσε στη διάθεση της Τουρκίας την «Ομάδα Άμεσης Βοήθειας» απαρτιζόμενη από 100 άτομα. Επίσης χρηματική βοήθεια ύψους 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ διατέθηκε στους πληγέντες. Συναφώς, την άνοιξη του ιδίου έτους σεισμός εκδηλώθηκε στο Νομό Μπινγκόλ της Ανατολικής Τουρκίας. Η Χώρα μας, σε εκδήλωση της συμπάθειάς της, διέθεσε 0,30 εκατ. ΕΥΡΩ προς ανακούφιση των πληγέντων.

- **ΜΑΛΑΟΥΙ**

Αποστολή ανδρωπιστικής βοήθειας για τη συνδρομή των δυμάτων του κυκλώνα "Delphina" ύψους 0,07 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΠΑΚΙΣΤΑΝ**

Το καλοκαίρι του 2003, καταστροφικές πλημμύρες έπληξαν το Πακιστάν στις περιοχές Sindh και Balochistan. Μετά από έκκληση της κυβέρνησης του Πακιστάν προς τη διεθνή κοινότητα, η Ελλάς διέθεσε χρηματικό ποσό ύψους 0,05 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΣΟΥΔΑΝ**

Αποστολή ανδρωπιστικής βοήθειας με αεροσκάφος C-130 της Πολεμικής Αεροπορίας (ιατροφαρμακευτικό υλικό, σκηνές, κουβέρτες) για τη συνδρομή δυμάτων από πλημμύρες, συνολικού κόστους 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ**

Μετά από τους σεισμούς που έπληξαν το Ελ Σαλβαδόρ τα έτη 2001 και 2002, ο πληθυσμός συνέχισε μέχρι και το 2003 να διαβιεί υπό δυσμενείς συνθήκες. Οι σεισμοί κατέστρεψαν πολλά δημόσια κτίρια, μεταξύ των οποίων και σχολεία. Η Ελλάς προσφέρθηκε να "υιοθετήσει" και να συνδράμει, με το ποσό των 0,05 εκατ. ΕΥΡΩ, την ανοικοδόμηση ενός από τα καταστραφέντα σχολεία.

- **ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ**

Παροχή έκτακτης ανδρωπιστικής βοήθειας στους τομείς εκπαίδευσης και υγείας ύψους 0,19 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΝΗΣΟΙ ΦΙΤΖΙ**

Παροχή έκτακτης ανδρωπιστικής βοήθειας στους πληγέντες από τον κυκλώνα "Amis" ύψους 0,07 εκατ. ΕΥΡΩ.

- **ΙΠΑΚ**

Τα γεγονότα στο Ιράκ κυριάρχησαν στην διεθνή επικαιρότητα το πρώτο εξάμηνο του 2003 και συνέπεσαν με την άσκηση της Προεδρίας της Ε.Ε από την Ελλάδα.

Η ελληνική δέση για την κρίση στο Ιράκ και τα συναφή ανδρωπιστικά προβλήματα ήταν ότι ο ΟΗΕ έπρεπε να αναλάβει το συντονισμό των σχετικών δράσεων. Σε κάθε περίπτωση η ελληνική Προεδρία συνέδραμε τις σχετικές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και πρότεινε όπως αποσταλεί αεροσκάφος με φάρμακα στο Ιράκ υπό την αιγίδα της ECHO και την μεταφορά παιδιών του Ιράκ για νοσηλεία στην Ευρώπη, που απετέλεσε άλλωστε και συμπέρασμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Αθήνα, τον Απρίλιο του 2003.

Η ελληνική πλευρά υποστήριξε πλήρως, τόσο στο ΣΥΕΣ της Ε.Ε, όσο και με επιστολές, τις προσπάθειες του αρμόδιου για την ανδρωπιστική βοήθεια Επιτρόπου κ. P. Nielson, από τον οποίο και ζήτησε την ετοιμότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση των συνεπιών της κρίσης. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή προώθηση της ανδρω-

πιστικής βοήθειας, απεστάλη επιστολή (21-4-2003) προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ κ. K. Annan, με την οποία ζητήθηκε όπως η διαπίστευση των ΜΚΟ στο Ιράκ προβλεφθεί σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς του ΟΗΕ.

Το ενδιαφέρον της Ελλάδος για ανθρωπιστικά δέματα που αφορούν στο Ιράκ υπογραμμίστηκε με τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Πριν ακόμη από την έναρξη της κρίσης στο Ιράκ, η ΥΔΑΣ - 1 Δ/νση συντόνισε συσκέψεις αντιμετώπισης της κρίσης και καθόριζε την πολιτική ως προς τους στόχους, σε δράσεις και σε γεωγραφικές περιοχές που είχε η χώρα μας.
- Στις 26-3-2003 ανακοινώθηκε στην Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ κα L. Frechette, η συνεισφορά της Ελλάδος εκ ποσού 1,00 εκατ. Δολ. ΗΠΑ υπέρ του Ιράκ. Το ποσό παρέδωσε στην έδρα του Οργανισμού, ο Έλληνας Μόνιμος Αντιπρόσωπος στον ΟΗΕ, προτείνοντας να κατανεμηθεί, μεταξύ των Οργανισμών του συστήματος των Ηνωμένων Εδικών, ως εξής: 0,30 εκατ. Δολ. ΗΠΑ στο UNHCR, 0,20 εκατ. Δολ. ΗΠΑ στην UNICEF, 0,20 εκατ. Δολ. ΗΠΑ στο WFP, 0,20 εκατ. Δολ. ΗΠΑ στον WHO και 0,10 εκατ. Δολ. ΗΠΑ στον OCHA.
- Ανταποκρινόμενοι άμεσα σε έκκληση του Ιορδανικού Υπουργείου Προγραμματισμού, διατέθηκαν 0,25 εκατ. ΕΥΡΩ (30-4-2003) για άμεση παροχή φαρμακευτικού υλικού και νοσηλευτικής βοήθειας στον Ιρακινό πληθυσμό, μέσω Ιορδανικών αρμόδιων Υπουργείων.
- Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας της Ε.Ε, διοργανώθηκε από την ΥΔΑΣ-1 Δ/νση η «Άτυπη Συνάντηση Ανθρωπιστικής Βοήθειας» (Ζάππειο Μέγαρο 22-23/5/2003). Στην συνάντηση συμμετείχαν οι διευθυντές ανθρωπιστικής βοήθειας από τα ΚΜ της Ε.Ε, εκπρόσωποι των υπό ένταξη κρατών, στελέχη του ECHO και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και μέλη ΜΚΟ. Η συνάντηση εξέτασε δέματα άμεσης παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στο πεδίο, και ειδικότερα ζητήματα πολιτικής εισόδου - εξόδου από την ανθρωπιστική κρίση (entry - exit strategy), κριτηρίων επιλογής των χωρών και συντονισμού μεταξύ των διοικητικών κέντρων και του πεδίου, μέσω εξέτασης δύο "case studies". Συζητήθηκαν επίσης θεσμικά δέματα σε σχέση με το μέλλον της ανθρωπιστικής βοήθειας, μέσα από τις εργασίες της Συντακτικής Συνέλευσης. Η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση δέχθηκε τα συγχαρητήρια της ECHO, τόσο για την διοργάνωση, όσο και για την ποιότητα των εισηγήσεων και του όλου περιεχομένου της συνάντησης.
- Σε συντονισμό με την ECHO, η ΥΔΑΣ-1 Δ/νση συμμετείχε στη συμπληρωματική φόρτωση μεταγωγικού αεροσκάφους του ECHO, που ταξίδεψε από τις Βρυξέλλες προς το Ιράκ στις 6-5-2003, με ενδιάμεση στάση στην Αθήνα. Στο αεροσκάφος φορτώθηκε ανθρωπιστικό υλικό που είχαν συγκεντρώσει οι ΜΚΟ «Γιατροί του Κόσμου» και «Έλληνική Ομάδα Διάσωσης». Επίσης η ίδια Δ/νση συντόνισε στο εσωτερικό, με την βοήθεια της «Έλληνικής Ομάδας Διάσωσης», αφενός τη συγκέντρωση ανθρωπιστικού υλικού, που είχε προγουμένως συγκεντρωθεί από Νομαρχίες της Χώρας μας, μετά από σχετική πρωτοβουλία Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και αφετέρου την αποστολή του με διαδοχικά δρομολόγια εμπορικών πλοίων προς το Ιράκ, μέσω Ιορδανίας. Επιπλέον εστάλησαν τρία μεταφορικά αεροσκάφη C-130 της Πολεμικής Αεροπορίας, με εξειδηκευμένα τρόφιμα και φάρμακα, μέσω Ιορδανίας.
- Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στο πρόγραμμα αερομεταφοράς τραυματισμένων και αρρώστων παιδιών από το Ιράκ προς Ευρωπαϊκές χώρες για νοσηλεία. Η Ελληνική Προεδρία ενέδραρχε την πραγματοποίηση αξιολόγησης για λογαριασμό της ECHO από τη ΜΚΟ «Γιατροί του Κόσμου - Ελλάς», ενός αριθμού παιδιών τα οποία θα μπορούσαν να μεταφερθούν στην Ευρώπη για νοσηλεία. Κατόπιν αυτού επελέγησαν διακόσια (200) παιδιά. Από αυτά τα πρώτα τριάντα επτά (37), μέσω του ελληνικού προγράμματος «Αλυσίδα Ελπίδας», μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα, νοσηλεύθηκαν επιτυχώς και τα περισσότερα επέστρεψαν στο Ιράκ. Σημειώνεται ότι η Ελλάς είναι η μόνη χώρα η οποία ανταποκρίθηκε και χρηματοδότησε παρόμοιο πρόγραμμα.
- Ήδη από τις πρώτες εβδομάδες του Απριλίου του 2003, το ΥΠΕΞ σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΑ, πραγματοποίησε αερομεταφορά ανθρωπιστικού υλικού της Αρχιεπισκοπής Αθηνών στο Αρμάν, το οποίο πρωθυπουργός, σε συνεργασία με τις ελληνικές Πρεσβείες Αρμάν και Βαγδάτης, στον τελικό προορισμό του.
- Επίσης εγκρίθηκαν για το Ιράκ, προγράμματα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας από ελληνικές ΜΚΟ, τα οποία αφορούν στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε εσωτερικά μετακινούμενους πρόσφυγες (φάρμακα, επιστητική βοήθεια, κουβέρτες, εξοπλισμός), βελτίωση υπηρεσιών παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εξασφάλιση ποσίμου ύδατος, τεχνική βοήθεια σε άλλες ΜΚΟ και αερομεταφορά παιδιών για νοσηλεία στην Ελλάδα.

Αξιοσημείωτη είναι η ταχύτητα κινητοποιήσεως των ελληνικών ΜΚΟ, δυο εκ των οποίων, οι "Γιατροί του Κόσμου" και οι "Γιατροί Καρδιάς", παρά τις αντίξοες συνδικάτες και την έλλειψη ασφαλούς διαβιώσεως, επέτυχαν την μεταφορά υλικού, κατά τη διάρκεια του πολέμου, εντός του Ιράκ. Η πρώτη ΜΚΟ μετέφερε, παρόλεις τις δυσκολίες, περίπου

τριάντα έξι (36) τόνους ανδρωπιστικής βοήθειας και η δεύτερη ποσότητες φαρμάκων, που εστάλησαν από τη Βουλή των Ελλήνων στην Πρεσβεία της Ελλάδος στη Δαμασκό.

Οι ΜΚΟ που δραστηριοποιήθηκαν στο Ιράκ κατά το 2003 σε ανδρωπιστικές δράσεις, ήταν οι εξής:

ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 1		
A/A	ΜΚΟ	Πρόγραμμα/έργο
1.	Αλληλεγγύη	Αποστολή Φαρμάκων (σύνορα Ιορδανίας - Ιράκ)
2.	Γιατροί του Κόσμου	Αλυσίδα Ελπίδας (Μεταφορά και νοσηλεία παιδιών τραυματών από Ιράκ)
3.	Γιατροί του Κόσμου	Ανδρωπιστική δράση και στήριξη του πανεπιστημιακού παιδιατρικού νοσοκομείου και του νοσοκομείου Al-KADISIYA της Βαγδάτης
4.	Διεθνές Αναπτυξιακό Κέντρο	Υγεία και Ειρήνη-Ιράκ 2003
5.	Διεθνής Ανδρωπιστικός Οργανισμός των Ορδοδόξων Χριστιανών (I.O.C.C.)	Άμεση ανταπόκριση του IOCC στη κρίση του Ιράκ - Επείγουσα βοήθεια (Βαγδάτη-Μοσούλη)
6.	Ελληνική Επιτροπή Διεθνούς Δημοκρατικής Αλληλεγγύης	Παροχή κινητής ιατρικής μονάδας στο ιρακινό Κουρδιστάν για τη περιθαλψη τραυματών και εκτοπισμένων
7.	Ελληνική Ομάδα Διάσωσης	Μεταφορά από την Ελλάδα και διανομή σημαντικής ποσότητος φαρμακευτικού υλικού και τροφίμων που συγκεντρώθηκαν από Νομαρχίες
8.	Ελληνική Ομάδα Διάσωσης	Επείγουσα ανδρωπιστική βοήθεια σε πληθυσμούς ευρισκόμενους σε κίνδυνο στο Ιράκ (αγορά 2 ασθενοφόρων)
9.	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	Ανδρωπιστική Βοήθεια αποτελούμενη από 21.000 κουβέρτες και 1.000 σετ σκευών μαγειρικής
10.	Ελληνικός Σύνδεσμος για τη Διεθνή Ανάπτυξη	Παροχή ανδρωπιστικής βοήθειας στο Νοτιο-Ανατολικό Ιράκ, περιοχή Βασόρας και Αν. Νασρίγια
11.	Ευρωπαϊκή Προοπτική	Έκτακτη ανδρωπιστική βοήθεια στο Β.Ιράκ και σύσταση δικτύου Ελληνικής Ανδρωπιστικής Βοήθειας
12.	Μια Γη	Πρόγραμμα εξασφάλισης ποσίμου ύδατος στον πληθυσμό του Ιράκ
13.	Κλίμακα	Κινητή μονάδα πρωτοβάθμιας φροντίδας και πρόληψης στο Β. Ιράκ
14.	ΚΕΣΣΑ Δήμοτρα	Διανομή έκτακτης ανδρωπιστικής βοήθειας σε αναξιοπαθούντες πληθυσμούς της Βαγδάτης
15.	Παρέμβαση-Δίκτυο ΜΚΟ	Υγειονομική και ψυχοπαιδαγωγική βοήθεια στο Ιράκ

Το ΥΠΕΞ βράβευσε στις 16-7-2003, τις ΜΚΟ «Γιατροί του Κόσμου», «Ελληνική Ομάδα Διάσωσης» και την Οργάνωση «Γιατροί Καρδιάς», για το ανδρωπιστικό τους έργο στο Ιράκ. Οι υπόψη ΜΚΟ ήταν οι πρώτες διεθνώς, που πέρασαν τα σύνορα του Ιράκ κατά την διάρκεια των εχδροπραξιών.

Οι δαπάνες για δράσεις έκτακτης / επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας, που υλοποιήθηκαν από την Ελλάδα το έτος 2003, κατά γεωγραφική περιφέρεια, παρουσιάζονται κατωτέρω.

ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 2		
A/A	Γεωγραφική Περιφέρεια	Δαπάνη (σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ)
1.	"ODA"	
1.	ΕΥΡΩΠΗ	3,99
2.	ΑΦΡΙΚΗ	0,65
3.	ΑΜΕΡΙΚΗ	0,26
4.	ΑΣΙΑ	5,70
5.	ΩΚΕΑΝΙΑ	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ "ODA"	10,60
2.	"OA"	
6.	ΠΙΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ	0,07
7.	ΧΩΡΕΣ ΚΑΚ/ΚΑΕ	0,43
	ΣΥΝΟΛΟ "OA"	0,50
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ "ODA' και "OA"	11,10

11.4 Βοήθεια για ειδικούς σκοπούς

Γυναικες στην αναπτυξιακή διαδικασία (WID), περιβάλλον, πολυτομεακή εκπαίδευση

11.4.1 Πολυτομεακά Προγράμματα

Κατά τη διάρκεια του 2003 αυτός ο τομέας έλαβε το 5,83% των συνολικών πιστώσεων της διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας ODA/OA, δηλαδή 14,51 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 12,84 εκατ. ΕΥΡΩ. Ειδικότερα:

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 4,97 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 4,40 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΠΟΛΥΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ: Δαπάνες ODA έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	1,40	1,58
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	3,00	3,39
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	4,40	4,97

11.4.1.1 Γενική περιβαλλοντική προστασία

Με κύριο Φορέα υλοποίησης το ΥΠΕΧΩΔΕ, ποσοστό 2,10% των συνολικών πιστώσεων ODA/OA διετέθη στον τομέα της γενικής περιβαλλοντικής προστασίας, δηλαδή 5,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 4,64 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 41010 Περιβαλλοντική πολιτική και διοίκηση (0,74 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,66 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 41020 Προστασία της βιόσφαιρας (0,47 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,42 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 41030 Βιοποικιλότητα (0,53 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,47 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 41081 Περιβαλλοντική εκπαίδευση / Κατάρτιση (2,69 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 2,38 εκατ. ΕΥΡΩ)
- 41082 Περιβαλλοντική έρευνα (0,81 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,72 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ODA στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 3,89 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 3,44 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	1,40	1,58
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	2,04	2,31
4.	Λουπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	3,44	3,89

11.4.1.2 Γυναίκες στην αναπτυξιακή διαδικασία

Ποσοστό 0,43% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα της ενεργού ένταξης των γυναικών στην ανάπτυξη, δηλαδή 1,08 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,96 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 42010 Γυναίκες και ανάπτυξη (1,08 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,96 εκατ. ΕΥΡΩ)

Οι δαπάνες ΟΔΑ στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 1,08 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,96 εκατ. ΕΥΡΩ, είχαν τη μορφή δωρεών (grants) και κατανεμήθηκαν ως ακολούθως:

Τομέας: ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Δαπάνες ΟΔΑ έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη εκ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,00
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,96	1,08
4.	Λουπή Βοήθεια	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ	0,96	1,08

11.4.1.3 Λουπά πολυτομεακά προγράμματα

Ποσοστό 3,29% των συνολικών πιστώσεων ΟΔΑ/ΟΑ διετέθη στον τομέα των λουπών πολυτομεακών προγραμμάτων, δηλαδή περίπου 8,19 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 7,25 εκατ. ΕΥΡΩ. Επί μέρους δραστηριότητες:

- 43081 Πολυτομεακή εκπαίδευση [υποτροφίες] (8,19 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 7,25 εκατ. ΕΥΡΩ)

11.5 Συνοχή-αλληλουχία μεταξύ στρατηγικών στόχων και τομεακής κατανομής της βοήθειας

Στρατηγικός στόχος της Ελλάδος και της ΥΔΑΣ-2 Δ/νσης είναι κυρίως η επίτευξη της αειφόρου μείωσης της φτώχειας και των MDGs, μέσω υλοποίησης προγραμμάτων/έργων σε συγκεκριμένους τομείς, στους οποίους και επικεντρώθηκε η παροχή αναπτυξιακής βοήθειας της Χώρας μας κατά το έτος 2003 και μάλιστα αποκλειστικά με τη μορφή δωρεών (grants). Ειδικότερα, η μελέτη των στοιχείων των κεφαλαίων [11.2] και [11.3] ανωτέρω, καθώς και των αντίστοιχων στατιστικών στοιχείων του έτους 2002, παρουσιάζει την κατωτέρω εικόνα δαπανών κατά τομέα προτεραιότητος (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [11- 3]).

σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 3				
ΤΟΜΕΙΣ	Έτος 2002	Έτος 2003	Διαφορά	
Κατασκευή/επισκευή υποδομών βασικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	2,83	8,49	+ 5,66	
Επαγγελματική κατάρτιση για τη δημιουργία νέων δέσεων εργασίας	0,22	0,32	+ 0,10	
Κατασκευή/επισκευή υποδομών υγείας, μικρών ιατρικών κέντρων περιθαλψης για γυναίκες και παιδιά	0,90	1,64	+ 0,74	
Κατασκευή/επισκευή δικτύων ύδρευσης πόσιμου ύδατος και μικρών φραγμάτων	0,38	0,74	+ 0,36	
Επιδιόρθωση κατοικιών, καδώς και βασικών κοινωνικών υποδομών χωριών ή κωμοπόλεων	0,79	2,33	+ 1,54	
Περιβαλλοντική προστασία	5,82	4,65	- 1,17	
Γεωργική ανάπτυξη, δημιουργία νέων δέσεων εργασίας και δημιουργία εισοδημάτων	1,03	2,15	+ 1,12	
Οικοδόμηση και ενδυνάμωση δεσμών, ενίσχυση εκδημοκρατισμού	4,28	2,05	- 2,23	
Ενίσχυση της δέσης των γυναικών για την ισότιμη πρόσβασή τους στους τομείς της βασικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της υγείας και των χρηματοδοτήσεων	0,43	1,08	+ 0,65	

Συνάγεται ότι υφίσταται συνοχή και αλληλουχία μεταξύ στρατηγικών στόχων και τομεακής κατανομής της βοήθειας, καδώς οι δαπάνες στους τομείς στρατηγικής προτεραιότητος της αναπτυξιακής συνεργασίας, παρουσιάζουν σημαντική αύξηση μεταξύ των ετών 2002 και 2003. Μείωση παρατηρείται μόνο στους τομείς προστασίας του περιβάλλοντος και οικοδόμησης δεσμών, η οποία χαρακτηρίζεται συγκυριακή.

11.6 Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων / έργων διεμνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και δαπάνες

Στο πλαίσιο [11- 4] εμφαίνονται οι πρωτεύοντες Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων/ έργων διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας της Ελλάδος (ODA/OA), καδώς και οι δαπάνες στις οποίες προέβη ο καθένας κατά το έτος 2003.

ΠΛΑΙΣΙΟ 11- 4				
A/A	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ (σε εκατ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ	
1.	ΥΠΕΣΔΔΑ	0,42 €	0,48 \$	0,19%
2.	ΥΠΟΟ	3,63 €	4,10 \$	1,65%
3.	ΥΠΕΞ	38,18 €	43,14 \$	17,32%
4.	ΥΠΕΘΑ	63,12 €	71,31 \$	28,63%
5.	ΥΠΑΝ	0,13 €	0,14 \$	0,06%
6.	ΥΠΕΧΩΔΕ	2,31 €	2,61 \$	1,05%
7.	ΥΠΕΠΘ	71,75 €	81,07 \$	32,54%
8.	ΥΠΥΓΠΡ	20,07 €	22,68 \$	9,10%
9.	ΥΠΓΕ	1,16 €	1,31 \$	0,53%
10.	YEN	0,26 €	0,30 \$	0,12%
11.	ΥΠΜΑΘΡΑ	0,04 €	0,04 \$	0,02%
12.	ΕΟΜΜΕΧ	0,37 €	0,42 \$	0,17%
13.	Άλλοι	18,99 €	21,45 \$	8,62%
	ΣΥΝΟΛΟ	220,43 €	249,05 \$	100,00%

12. Πολυμερείς Συνεισφορές της Χώρας

12.1 Διοίκηση της πολυμερούς βοήθειας παράλληλα με άλλους διαύλους με στόχο αντικειμενικούς σκοπούς στρατηγικής συνεργασίας

Για να επιτευχθεί ο στόχος, αφενός της προβολής της χώρας ως αξιόπιστου διεθνούς δωρητή και αφετέρου της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων πιστώσεων αναπτυξιακής βοήθειας, η Ελλάς δραστηριοποιείται σε ένα πλήθος Διεθνών Οργανισμών οικονομικού/ χρηματοδοτικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα, των οποίων οι στόχοι προωθούν τους αναπτυξιακούς σκοπούς που έχει δέσει και η Χώρα μας. Δηλαδή, τη μείωση της φτώχειας, την ανάπτυξη ανδρωπίνου και παραγωγικού δυναμικού, την αειφόρο ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος. Οι δραστηριότητες των ανωτέρω Διεθνών Οργανισμών σε συνδυασμό, συνάρτηση και συντονισμό με την παρεχόμενη από την Ελλάδα διμερή κρατική αναπτυξιακή βοήθεια, συμβάλλουν ουσιαστικά και συμπληρωματικά προς την επίτευξη των διεθνώς παραδεδεγμένων αναπτυξιακών στόχων.

Ιδρυτικό μέλος των κυριοτέρων Διεθνών Αναπτυξιακών Οργανισμών καθώς και αρκετών Περιφερειακών Αναπτυξιακών Τραπεζών η Ελλάς, δεωρεί το έργο τους πολύ σημαντικό και συνεισφέρει ανελλιπώς χρηματικώς, τόσο στους προϋπολογισμούς τους όσο και σε Διαχειριστικά Ταμεία (Trust Funds) που συστήνουν σε "ad hoc" βάση, για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων τομεακών αναγκών.

Οι συνολικές πολυμερείς συνεισφορές της Χώρας μας (ODA & OA) προς Διεθνείς Οργανισμούς για το έτος 2003, ανήλθαν σε 194,29 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,11% του ΑΕΕ. Από αυτές οι συνεισφορές ODA ανήλθαν σε 133,90 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 0,08% του ΑΕΕ. Οι συνολικές συνεισφορές παρασχέθηκαν:

ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 1

- στον προϋπολογισμό της Ε.Ε για δράσεις διεθνούς ανάπτυξης,
- στην Π.Τ και τους δυγατρικούς Οργανισμούς της,
- σε πολλούς Οργανισμούς των Ηνωμένων Εδυνών όπως UNDP, UNDCP, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM, UNITAR, UNO, UNOCHA, UNRWA, UNVFVT UNEP, UN-CBD, UN-EMEP, UNESCO, UNFCCC, UN-HABITAT, UNIDO, WHO, FAO, WMO,
- σε Περιφερειακές Αναπτυξιακές Τράπεζες όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) κ.α.

Η συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς επιδιώκεται κυρίως με τρεις τρόπους:

- συντονισμό,
- συνοχή-συνάρεια και
- αλληλοσυμπλήρωση των πολιτικών και των ενεργειών.

Η Ελλάς συμμετέχει και συνεισφέρει σε Διεθνείς Οργανισμούς έτσι ώστε να δύνανται να υλοποιούνται συντονισμένες ενέργειες στον τομέα πολυμερούς βοήθειας, ενώ συγχρόνως συμμετέχει και συνεισφέρει στις δραστηριότητες πολυμερούς βοήθειας που έχουν αφετηρία την Ε.Ε.

12.2 Υπηρεσίες με ευδύνες επίβλεψης Πολυμερών Διεθνών Οργανισμών

Κάθε Υπηρεσία του Ελληνικού Κράτους, Υπουργείο ή Νομικό Πρόσωπο, ανάλογα με το αντικείμενο και τις υποχρεώσεις του, που απορρέουν από Διεθνείς Συμβάσεις, παρέχει πιστώσεις για διεθνείς αναπτυξιακούς σκοπούς, μέσω Διεθνών Οργανισμών. Επομένως, η πολυμερής αναπτυξιακή βοήθεια που παρέχεται από την Ελλάδα μέσω διαφόρων Διεθνών Αναπτυξιακών Οργανισμών, Περιφερειακών Αναπτυξιακών Τραπεζών και μέσω της Ε.Ε, δεν έχει συγκεκριμένη πηγή.

Βοήθεια παρέχεται επίσης και σε περιπτώσεις, εκτάκτων αναγκών ή άλλων "ad hoc" αναγκών, μέσω ειδικών Δια-

χειριστικών Ταμείων (Trust Funds) που ιδρύονται κατά περίπτωση για συγκεκριμένους σκοπούς από Διεθνείς Αναπτυξιακούς Οργανισμούς.

Η Ελλάς πριν προβεί στην παροχή πολυμερούς βοήθειας, συμμετέχει στις προπαρασκευαστικές - διερευνητικές διεθνείς διασκέψεις που συγκαλούνται από τους Διεθνείς Οργανισμούς και συντονίζει την πολιτική της αναλόγως των αποφάσεων των συσκέψεων αυτών. Επομένως, βρίσκεται συνεχώς ενήμερη περί των διεθνών εξελίξεων και πάντοτε έτοιμη να συμβάλλει δετικά. Επιπροσδέτως, και στις περιπτώσεις περιφερειακών πρωτοβουλιών, η χώρα έρχεται σε επαφή και διμερώς με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος.

Η πορεία των πολυμερών συνεισφορών της Ελλάδος υλοποιήθηκε και το 2003 ομαλά και μάλιστα το ύψος των εν λόγω συνεισφορών, στις περισσότερες των περιπτώσεων, διαφοροποιείται αυξητικά σύμφωνα με τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας. Κατά το εξεταζόμενο έτος οι κυριότερες πολυμερείς συνεισφορές υλοποιήθηκαν μέσω των : ΥΠΕΞ, ΥΠΟΟ, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΠΥΓ-ΠΡ και ΥΠΓΕ (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [9- 4]).

12.3 Πολυμερής δια-κυβερνητικός συντονισμός για τις Πολυμερείς Αναπτυξιακές Τράπεζες (MDBs), προγράμματα των Ηνωμένων Εδρών και άλλα

Η ανάπτυξη της δια-κυβερνητικής συνεργασίας και του συντονισμού αρχικά πραγματοποιείται με την παρακολούθηση των εργασιών των Διεθνών Οργανισμών και των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Τράπεζών. Στην φάση αυτή πραγματοποιείται η αναγνώριση των προγραμμάτων, για τα οποία δύναται να υπάρξει συνεργασία με το ελληνικό Πρόγραμμα διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας. Στη συνέχεια ακολουθούν διαβούλευσης για τον καθορισμό των όρων και συνεργασιών αυτών και προωθούνται οι διαδικασίες για την υπογραφή Συμφωνιών συνεργασίας (Trust Fund Agreements ή Contribution Agreements) μεταξύ της ελληνικής Κυβερνήσεως και των Οργανισμών αυτών. Η χρηματοδότηση των επιλεγέντων προγραμμάτων γίνεται με την έκδοση σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων.

12.3.1 Ομάδα Παγκόσμιας Τράπεζας (Π.Τ.) World Bank Group (IBRD, IDA, IFC, MIGA)

12.3.1.1 Γραφείο Διασύνδεσης Ιδιωτικού Τομέα της Παγκόσμιας Τράπεζας «Private Sector Liaison Office»

Συνεχίσθηκε η λειτουργία του «Γραφείου Διασύνδεσης Ιδιωτικού Τομέα» - (Private Sector Liaison Office) της Π.Τ, που είχε ιδρυθεί το 2000 στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα (ΕΒΕΑ), από την Π.Τ, τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης (International Finance Corporation - IFC) και τον Πολυμερή Οργανισμό Ασφάλισης Επενδύσεων (Multilateral Investment Guarantee Agency - MIGA), σε συνεργασία με το Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο (ΔΙ-ΠΕΚ). Ρόλος του Γραφείου, η ενημέρωση του Ιδιωτικού Τομέα σε δέματα προγραμμάτων και χρηματοδοτικών δυνατοτήτων της Π.Τ, με σκοπό της αύξηση της συμμετοχής του τομέα αυτού στις επενδυτικές δραστηριότητες της Τράπεζας.

12.3.1.2 Δημιουργία Ειδικών Λογαριασμών «Trust Funds» σε συνεργασία με δυνατρικούς Οργανισμούς της Παγκόσμιας Τράπεζας

Από τη δεκαετία του 1970 η Π.Τ συνάπτει με τα ΚΜ της «Συμφωνίες Ειδικών Ταμείων» (Trust Fund Agreements - TF) με διαφορετικούς αναπτυξιακούς αντικειμενικούς σκοπούς, τα οφέλη των οποίων καρπώνονται τόσο οι αποδέκτριες και οι δωρήτριες βοήθειας χώρες, όσο και η ίδια η Π.Τ. Οι συνεισφορές στα TFs αυξήθηκαν σε μια δεκαετία από 676 εκατ. Δολ. ΉΠΑ το 1991, σε σχεδόν 2.200 εκατ. Δολ. ΉΠΑ το 2001, ενώ ο αριθμός τους από 655 έφθασε τα 861 την ίδια χρονική περίοδο. Η ειδοποιός ποιοτική αναπτυξιακή διαφορά των TFs, σε σχέση με άλλες δράσεις της Π.Τ, είναι η ουσιαστική ευελιξία τους στην διακίνηση πόρων για αναπτυξιακούς σκοπούς και η διευκόλυνση που παρέχουν στις δωρήτριες χώρες να εφαρμόσουν αλληλοσυμπληρωμένες πολιτικές συνεργασίας για την ανάπτυξη.

Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Π.Τ κατά κανόνα υλοποιούνται από επιχειρήσεις των ανεπτυγμένων χωρών (τεχνικές, προμηθευτικές, συμβουλευτικές). Επειδή η συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων στην υλοποίηση των προγραμμάτων της Π.Τ είναι μικρή σε σχέση με τις υπάρχουσες δυνατότητες, το ΥΠΟΟ μέσω της αρμόδιας Δ/νσης «Διεθνών Οργανισμών και Πολιτικών», ξεκίνησε προσπάθεια για την ανάπτυξη συνεργασίας με την Τράπεζα, ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή επιχειρήσεων της Χώρας μας στην υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από την IBRD/IDA και τον IFC. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου αποφασίσθηκε η δημιουργία δύο (2) ελληνικών «Ειδικών Λογαριασμών» (Trust Funds) με την IBRD/IDA και τον IFC με σκοπό την παροχή τεχνικής βοήθειας σε προγράμματα που χρηματοδοτούν οι Οργανισμοί αυτοί, τα οποία θα υλοποιούνται από ελληνικές Εταιρείες Συμβούλων, ως εξής:

ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 2

- με την IBRD/IDA:

η αρχική συνεισφορά της Χώρας μας το έτος 1999 ανήλθε στο ποσό των 2,00 εκατ ΕΥΡΩ για δραστηριότητες στις χώρες Βουλγαρία, Ρουμανία, πΓΔΜ, Αλβανία και Ο.Δ.Γ, περιλαμβανομένης και της περιοχής του Κοσσυφοπεδίου. Το 2001 έγινε αναπλήρωση των πόρων του TF με ποσό 1,10 εκατ. ΕΥΡΩ.
- με τον IFC:

η αρχική συνεισφορά το έτος 1999 ανήλθε σε 1,00 εκατ. ΕΥΡΩ για δραστηριότητες στις χώρες Βουλγαρία, Μολδαβία, Ρουμανία, πΓΔΜ, Αλβανία και Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Το 2001 έγινε αναπλήρωση των πόρων του Trust Fund με το ποσό του 1,25 εκατ. ΕΥΡΩ.

12.3.1.3 Αναπλήρωση πόρων του Διεθνούς Οργανισμού Ανάπτυξης (IDA)**International Development Association - IDA**

Το Συμβούλιο των Διοικητών του «Διεθνούς Οργανισμού Ανάπτυξης» (International Development Association - IDA) ενέκρινε το έτος 1999 την 12η αναπλήρωση των πόρων του Οργανισμού. Κατά τις διαπραγματεύσεις του IDA με τους αντιπροσώπους των δωρητηριών χωρών αποφασίσθηκε το ύψος της αναπλήρωσης να ανέλθει στο ποσό των 8.650 εκατ SDR. Το ποσό αυτό θα διατίθεται από τον Ιούλιο του 1999 έως και τον Ιούνιο του 2002.

Η Ελλάς αύξησε τη συνεισφορά της στη 12η αναπλήρωση των πόρων του IDA (IDA-12) από 4,32 εκατ. SDRs σε 10,00 εκατ. SDRs (11,98 εκατ. ΕΥΡΩ), επειδή το ποσοστό συμμετοχής της χώρας μέχρι την 11η αναπλήρωση ήταν χαμηλό σε σχέση με το επίπεδο ανάπτυξης της, καθώς ανερχόταν σε 0,05% του συνόλου. Το 2001 το ποσοστό συμμετοχής της Ελλάδος ανήλθε σε 0,12% του συνόλου.

Κατά τη διάρκεια του 2003 κατεβλήθησαν 2,82 εκατ. ΕΥΡΩ συνεισφορά στην IDA-12 και 0,90 εκατ. ΕΥΡΩ συνεισφορά στην IDA-13.

12.3.2 Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου**Black Sea Trade and Development Bank (BSTDB)**

Η «Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου» (Black Sea Trade and Development Bank - BSTDB) ή «Παρευξείνια Τράπεζα», αποτελεί το σημαντικότερο βήμα για την πραγματοποίηση των στόχων του «Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου» (ΟΣΕΠ). Η Ιδρυτική Συμφωνία υπεγράφη κατά τη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών του ΟΣΕΠ, στην Τιφλίδα της Γεωργίας, τον Ιούνιο του 1994 και τέθηκε σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 1997. Θεματοφύλακας της Συμφωνίας ορίστηκε η Ελληνική Δημοκρατία. Η Τράπεζα είναι ένα ανεξάρτητο διεθνές ίδρυμα με πλήρη νομική προσωπικότητα. Ξεκίνησε τη λειτουργία της τον 1-6-1999.

Σκοπός της Τράπεζας είναι η αποτελεσματική συμβολή της στη διαδικασία μετάβασης των KM προς την οικονομική ευημερία, η χρηματοδότηση και προώθηση περιφερειακών προγραμμάτων και η παροχή άλλων Τραπεζικών υπηρεσιών σε προγράμματα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα των KM και σε εμπορικές δραστηριότητες μεταξύ των KM. Η Τράπεζα προωθεί:

ΠΛΑΙΣΙΟ 12- 3

- το ενδοπεριφερειακό εμπόριο ιδίως των κεφαλαιουχικών αγαθών,
- την περιφερειακή αναπτυξιακή συνεργασία και γενικά την συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών καθώς και επενδύσεις σε προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής υποδομής σε αυτά
- τη χρηματοδότηση παραγωγικών προγραμμάτων και επιχειρήσεων στις χώρες μέλη,
- τη συνεργασία με άλλα διεθνή αναπτυξιακά ιδρύματα και συναφή ιδρύματα των κρατών μελών
- την ίδρυση και διαχείριση ειδικών ταμείων για συγκεκριμένους σκοπούς, οι οποίοι θα αποφασίζονται από το Συμβούλιο των Διοικητών.

Ιδρυτικά μέλη της BSTDB είναι οι 11 χώρες μέλη του ΟΣΕΠ (Αζερμπαϊτζάν, Αλβανία, Αρμενία, Βουλγαρία, Γεωργία, Ελλάς, Μολδαβία, Ουκρανία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία και Τουρκία).

Η Ελλάς είναι ιδρυτικό μέλος της Τράπεζας με ποσοστό 16,5 % του μετοχικού της κεφαλαίου. Υπέγραψε την Ιδρυτική Συμφωνία της Τράπεζας στην Τιφλίδα της Γεωργίας στις 30/6/1994 και την κύρωσε με τον Ν. 2380/1996 (ΦΕΚ

38/A/7-3-1996).

Η Χώρα μας δίδει ιδιαίτερη σημασία στο θεσμό της BSTDB, διότι πιστεύει ότι δια αποτελέσει κινητήριο μοχλό για την πραγματοποίηση των στόχων του ΟΣΕΠ καθώς επίσης, διότι είναι το πρώτο διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έχει έδρα τη χώρα μας. Ως εκ τούτου κατέβαλε κάθε προσπάθεια για να επιταχύνει τη διαδικασία έναρξης λειτουργίας της.

Στα πλαίσια αυτά, εκτός από την εκπλήρωση των συμβατικών της υποχρεώσεων,

- συγκάλεσε και φιλοξένησε τις τέσσερις Συνόδους της Προπαρασκευαστικής Επιτροπής για την έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας, καθώς και τις τρεις Συνόδους της Ομάδας Εμπειρογνωμόνων για την προετοιμασία του Επιχειρησιακού Σχεδίου,
- φρόντισε για τη χρηματοδότηση του «Επιχειρησιακού Σχεδίου» από το Πρόγραμμα του Κανονισμού TACIS της Ε.Ε με το ποσό των 0,25 εκατ. ECU,
- συγκάλεσε και φιλοξένησε στην Αθήνα έκτακτη Σύνοδο των KM που είχαν μέχρι τότε εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις απέναντι στην Τράπεζα
- συγκάλεσε και φιλοξένησε σε δύο φάσεις τις εναρκτήριες Συνόδους των Συμβουλίων Διοικητών της Τράπεζας και την ετήσια Σύνοδο έτους 2000
- χρηματοδότησε επίσης με τη μορφή δωρεάς, το ποσό που αντιστοιχεί στη συμμετοχή της Αρμενίας και της Γεωργίας στο «καταβλητέο κεφάλαιο» (paid in capital) της Τράπεζας.

Η Ελλάς συμφώνησε με τη BSTDB να συνεισφέρει το ποσόν των 0,80 εκατ ΕΥΡΩ για τη δημιουργία ενός «Ειδικού Ταμείου Τεχνικής Συνεργασίας». Το «Ταμείο» έχει ως στόχο,

την υποστήριξη της προετοιμασίας έργων και δια χρηματοποιηθεί από την Τράπεζα για πρόσληψη συμβούλων που θα συνδράμουν το έργο της, στη σύνταξη μελετών σκοπιμότητας και επιχειρησιακών σχεδίων, στην αναβάθμιση οικονομικών καταστάσεων και λογαριασμών, καθώς και σε μια πληθώρα ακόμη δεμάτων τεχνικής βοηθείας όπως αυτά απαιτούνται για τη βελτίωση των έργων που υποβάλλονται από τα KM της Τράπεζας για χρηματοδότηση.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η «Παρευείνια Τράπεζα» είναι το πρώτο Αναπτυξιακό Περιφερειακό Ίδρυμα που εγκαταστάθηκε στην ιστορικά ευαίσθητη περιοχή των Βαλκανίων και του Ευζείνου Πόντου, η Ελληνική παρουσία σε όλα τα επίπεδα διοίκησης φροντίζει να είναι εποικοδομητική και προσβλέπει στο να την καταστήσει ένα λειτουργικό «εργαλείο» που θα συμβάλει:

- στην άμβλυνση των οικονομικών ανισοτήτων στην περιοχή,
- στην εκσυγχρονισμό των KM και εδραίωση της πολιτικής σταδερότητας, παρέχοντας τις εγγυήσεις όταν πρέπει να ληφθούν αποφάσεις για έργα τα οποία αποβλέπουν στην ανάπτυξη, σε συνδυασμό με την πορεία σε μετάβαση των αποδεκτριών χωρών.

12.4 Πορεία της πολυμερούς χρηματοδότησης για συνεισφορές, συνεισφορές κεφαλαίου, αναπλήρωση κεφαλαίων και άλλες διαδικασίες συνεισφορών

Η Ελλάς είναι πάντοτε συνεπής στις χρηματοδοτικές υποχρεώσεις της έναντι των Διεθνών Οργανισμών και έχει επιλέξει το σύστημα της καταγραφής των καταβαλλομένων ποσών με τη μορφή συνεισφορών, ευδύς ως τα ποσά αυτά καταβληθούν και όχι κατά την υποβολή στους Διεθνείς Οργανισμούς των «Υποσχετικών Τίτλων» (Promissory Notes). Κατ' αυτόν τον τρόπο στα καταγραφόμενα στοιχεία δεν υπάρχουν πλασματικοί αριθμοί. Εφόσον υιοθετηθεί το ίδιο σύστημα από όλα τα KM της DAC, θα υπάρχει πλήρης συσχετισμός στατιστικών στοιχείων.

(βλεπε και Παράγραφο [12.1])

13. Αναδιάρθρωση Χρέους, Διαγραφή χρεών

13.1 Πολιτικές για την ανακούφιση του χρέους των αναπτυσσομένων χωρών

Η Ελλάς παρέχει το σύνολο σχεδόν της διμερούς ODA προς αναπτυσσόμενες και υπό μετάβαση χώρες, με τη μορφή δωρεών (grants). Παρόλα αυτά συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ανακούφιση του χρέους των αναπτυσσομένων.

Η Χώρα μας ανταποκρίθηκε στην πρωτοβουλία της Π.Τ για τις υπερχρεωμένες πτωχές χώρες (Heavily Indebted Poor Countries Initiative - HIPC). Κατ' αυτήν την έννοια και κατά την έναρξη εφαρμογής της υπόψη πρωτοβουλίας, συνεισέφερε το έτος 1996 το ποσό του 1,00 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. Η σημασία της προσφοράς αυτής αναγνωρίσθηκε από την Π.Τ. Στη συνέχεια η Χώρα μας κατέβαλε και δεύτερη συνεισφορά για την πρωτοβουλία HIPC, το έτος 2001 εκ 2,50 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.

13.2 Πρόσφατες δράσεις για την ανακούφιση χρέους μορφής ODA

Στην Ετήσια Σύνοδο του ΔΝΤ και της Π.Τ έτους 1999, υιοδετήθηκε η «Ενισχυμένη Πρωτοβουλία HIPC» (Enhanced HIPC Initiative). Σκοπός, να προωθηθεί η ευρύτερη, ταχύτερη και ουσιαστικότερη ανακούφιση του προβλήματος της υπερχρέωσης. Συμφωνήθηκε ότι η μεταφορά πόρων με σκοπό την ανακούφιση του χρέους, καθώς και ο υπό όρους δανεισμός των υπερχρεωμένων φτωχών χωρών, θα γίνεται με την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενες χώρες θα έχουν καταρτίσει «Εθνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής για τη Μείωση της Φτώχειας». Αποφασίσθηκε τα υπόψη προγράμματα στρατηγικής να αποτυπώνονται στο εξής στα "Poverty Reduction Strategy Papers" (PRSPs). Θα καταρτίζονται από τις υπόψη χώρες, με τη συμμετοχή και συνεργασία της τοπικής κοινωνίας, του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας, τους ΜΚΟ και τη συνδρομή των δωρητριών χωρών, των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Τραπεζών, του ΔΝΤ και της Π.Τ, με σκοπό να σκιαγραφούν την ακολουθητέα στρατηγική για τη μείωση της φτώχειας.

Τα δετικά αποτελέσματα της Ενισχυμένης Πρωτοβουλίας HIPC διαφαίνονται με την πάροδο των ετών και ήδη είναι ουσιαστική η συμβολή της στη μείωση των χρεών των πτωχών χωρών. Η επιτυχημένη ολοκλήρωση της πρωτοβουλίας, θα συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί από τη διεθνή κοινότητα, για μείωση μέχρι το 2015 στο μεσό του πληθυσμού που σήμερα ζει κάτω από συνδήκες απόλυτης φτώχειας (1ος Αναπτυξιακός Στόχος της Χιλιετίας - MDG) (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [1]).

14. Γεωγραφική Κατανομή

14.1 Πολιτικές και πρωτοβουλίες στη γεωγραφική κατανομή της βοήθειας μεταξύ των αποδεκτών χωρών και κατηγορίες χωρών

Σύμφωνα με το σχεδιασμό της γεωγραφικής κατανομής της διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας της Ελλάδος, έχουν καθορισθεί συγκεκριμένες προτεραιότητες με στόχο την ουσιαστική συμβολή στην αντιμετώπιση των πολύμορφων προβλημάτων που απασχολούν τις κοινωνίες των αναπτυσσόμενων και υπό μετάβαση χωρών.

Η Ελλάς ακολουθεί τις διεθνώς αποδεκτές στρατηγικές ανάπτυξης. Κατ' αυτή την έννοια, η παρεχόμενη αναπτυξιακή βοήθεια καλύπτει τις ανάγκες και τις επιθυμίες των αποδεκτριών βοήθειας χωρών. Προϋπόθεση για την επιλογή μιας χώρας ως αποδέκτριας, είναι η εκπεφρασμένη από πλευράς της βούληση να αναπτυχθεί, εντός του πλαισίου αναπτυξιακής στρατηγικής της Ελλάδος. Να δίδει προτεραιότητα δηλαδή στη μείωση της φτώχειας, την ενδυνάμωση των δημοκρατικών δεσμών, των ανδρωπίνων δικαιωμάτων, της χρηστής διακυβέρνησης και της αειφορίας του περιβάλλοντος.

Οι αναπτυσσόμενες χώρες αποτελούν ένα πολυποίκιλο σύνολο εδηνών, όσον αφορά στα οικονομικά, και κοινωνικά συστήματα, στην κοινωνική και πολιτική οργάνωση και στον πολιτισμό. Έχουν επιλέξει διαφορετικές αναπτυξιακές στρατηγικές και επηρεάζονται σε διαφορετικό βαθμό από τις διεθνείς οικονομικές συνδηκές ή κρίσεις. Από την άλλη πλευρά, χώρες με οικονομίες σε μετάβαση, όπως κυρίως της Βαλκανικής, της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΚΑΕ) και της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ), παρουσιάζουν ειδικά και μοναδικά χαρακτηριστικά που τις καθιστούν ένα πολύ ελκυστικό αποδέκτη πρωτοβουλιών αναπτυξιακής συνεργασίας.

Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και τις αρχές της DAC, καθώς και για την αύξηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας, έχει ληφθεί μέριμνα ώστε αυτή να επικεντρώνεται σε ένα περιορισμένο αριθμό Χωρών Προτεραιότητος (βλέπε χάρτη στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου). Συναφώς, στο μέτρο που η αναπτυξιακή βοήθεια της Ελλάδος διασυνδέεται και με τους γεωπολιτικούς προσανατολισμούς της εξωτερικής πολιτικής της Χώρας, σε συνάρτηση με τους διεθνώς αποδεκτούς αναπτυξιακούς στόχους, η γεωγραφική κατανομή του 2ου ΠΠΑΣΒΕ κατευθύνεται κατά προτεραιότητα κυρίως στις παρακάτω γεωγραφικές ζώνες, με βάση τις στρατηγικές ανάχωρα:

ΠΛΑΙΣΙΟ 14-1

- Βαλκανική χερσόνησος
- Μαύρη Θάλασσα
- Μέση Ανατολή
- Υποσαχαρική Αφρική

Η διαδικασία των στρατηγικών κατά χώρα, αλλά και παράλληλα η συνολική προσέγγιση που ακολουθείται, δίνει την δυνατότητα στην Χώρα μας να προβαίνει σε ετήσιες κατανομές πιστώσεων σε χώρες προτεραιότητας και σε κύριους τομείς και να επιλέγει εν συνεχεία ανάλογα τα Υπουργεία, Ν.Π, ή ΜΚΟ, που συμβάλλουν με τον καλύτερο τρόπο στους στόχους που έχουν τεθεί.

Βαθμιαία, μεγαλύτερο τμήμα της παρεχόμενης βοήθειας, μετακινείται προς τις ΛΑΑΧ της Ασίας και της Αφρικής. Αυτό αποτελεί δέσμευση της Διεθνούς Κοινότητας. Κατ' αυτήν την έννοια το ελληνικό στρατηγικό πλαίσιο στις κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής του για το 2ο ΠΠΑΣΒΕ, περιλαμβάνει νέες πρωτοβουλίες που απευθύνονται στις ΛΑΑΧ, μεταξύ των οπίων και η επόμενη αύξηση της παρεχόμενης ODA.

Εξ αιτίας της περιορισμένης εμπειρίας στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας με τις ΛΑΑΧ, η Ελλάς αρχικά εργάζεται για να εγκαθιδρύσει και αναπτύξει τις απαραίτητες πολιτικές, μηχανισμούς και διαδικασίες ώστε να αναπτύξει περαιτέρω την παροχή αποτελεσματικής βοήθειας στις χώρες αυτές. Οι δραστηριότητες βοήθειας εστιάζονται στη μείωση της φτώχειας και στους διεθνείς αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας (MDGs).

Ως προς την κατανομή των πιστώσεων ανάμεσα στις Χώρες Κατηγορίας I [Part I] και II [Part II] (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]), προβλέπεται συγκέντρωση των πιστώσεων στις πρώτες σε ποσοστό άνω του 80% σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της DAC. Ο προγραμματισμός αυτός ανταποκρίνεται σε δύο κυρίως ανάγκες:

- στην στήριξη των οικονομιών των χωρών που αντιμετωπίζουν έντονο πρόβλημα ένδειας και μάλιστα πολλές από αυτές ευρίσκονται στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή της Ελλάδος. Η οικονομική ανάπτυξη αυτών των χωρών δα εξαρτηθεί από την επιτυχή έκβαση της μετάβασης προς την οικονομία της αγοράς
- στην εκπλήρωση των υπεσχημένων στην DAC για διατήρηση της κατανομής της αναπτυξιακής βοήθειας στα ανωτέρω ποσοστά ανάμεσα στις χώρες Κατηγορίας I και II.

(βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [B])

14.2 Χώρες προτεραιότητος ή συγκέντρωσης της βοήθειας

Οι γεωγραφικές περιοχές και οι χώρες στις οποίες κατευδύνθηκε το μεγαλύτερο μέρος της Ελληνικής διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας το 2003, ήταν όλες Κατηγορίας I (πλην δύο) και συγκεκριμένα:

ΠΛΑΙΣΙΟ 14- 2

- **Βαλκανικές Χώρες**
Αλβανία, Σερβία - Μαυροβούνιο, Βοσνία/Ερζεγοβίνη, π.Γ.Δ.Μ, Βουλγαρία (Κατηγορία II),
Ρουμανία (Κατηγορία II)
- **Μαύρη Θάλασσα**
Αρμενία, Γεωργία
- **Μέση Ανατολή**
Τουρκία, Συρία, Λίβανος, Εδάφον Διοικούμενα από την Παλαιστινιακή Αρχή, Ιορδανία, Ιράκ και Αφγανιστάν
- **Υποσαχαρική Αφρική**
Αιδιοτίπα, Ακτή Ελεφαντοστού

(βλέπε χάρτη στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου)

Ειδικότερα και σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση χωρών που ακολουθεί η DAC, οι κυριότερες δράσεις στις Χώρες Προτεραιότητος διαμορφώθηκαν ως εξής:

Χώρες Κατηγορίας I (Part I της DAC)

Στις χώρες Κατηγορίας I (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]) δαπανήθηκαν 228,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 202,03 εκατ. ΕΥΡΩ, δηλαδί το 91,65% της συνολικής διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας (ODA/OA) που ανήλθε σε 249,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 220,43 εκατ. ΕΥΡΩ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [B]).

14.2.1 ΕΥΡΩΠΗ

Ο στρατηγικός στόχος της Ελλάδος στη Νοτιο Ανατολική Ευρώπη είναι η δημιουργία των προϋποδέσεων για σταθερότητα, δημοκρατική ομαλότητα, λειτουργία των δημοσών, συνεργασία, ανάπτυξη και ευημερία, καθώς και η εκπλήρωση των σχετικών πολιτικών κριτηρίων, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη όλων ανεξαρέτως των χωρών στην Ε.Ε.

Η συνολική διμερής ODA που παρασχέθηκε στις χώρες Κατηγορίας I της Ευρωπαϊκής ηπείρου ανήλθε σε 176,81 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Γ]), εκ των οποίων 89,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 3,99 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Η εικόνα που διαμορφώθηκε ως προς τις χώρες προτεραιότητας ήταν η ακόλουθη:

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΑΛΒΑΝΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός μακευτηρίου Τιφάνων • Εγκατάσταση διαδικτυακής υποδομής Πανεπιστήμιο Κορυτσάς • Δημιουργία κέντρου κακοποιημένων γυναικών • Πιλοτικό πρόγραμμα κατά της σωματεμπορίας γυναικών/νέων • Ανέγερση κέντρου πολιτισμού Κορυτσάς • Υποστήριξη εκπαίδευσης όλων των βαδιμίδων • Ομάδα έργων στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ • Καταπολέμηση παράνομης διακίνησης προσώπων • Ανοικοδόμηση Σχολείου Α' Δημιας εκπαίδευσης - Σκόδρα • Παροχή πλεκτρικού ρεύματος - Σκόδρα • Αποκατάσταση αποχετευτικού δικτύου πόλης Φίερι • Μεταφορά και διανομή ανδρωπιστικής βοήθειας • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην ΑΛΒΑΝΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,78	0,884
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,92	1,039
3.	Τεχνική Συνεργασία	66,98	75,673
4.	Λοιπή Βοήθεια	5,12	5,785
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΑΛΒΑΝΙΑ		73,80	83,380

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΣΕΡΒΙΑ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία δομών τεχνολογικής υποστήριξης της επιχειρηματικότητος • Ανοικοδόμηση κατοικιών στο Κοσσυφοπέδιο • Ενίσχυση της συμφιλίωσης και της ειρήνης • Οικονομική στήριξη περιφερειακού clearing point • Εξοπλισμός εξωτερικών λατρείων • Ανάπτυξη ειρηνευτικής εκπαίδευσης • Ενίσχυση τεχνογνωσίας στον τομέα εκπαίδευσης • Αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών • Οικοδόμηση, ενδυνάμωση δεσμών για βιώσιμη ανάπτυξη • Ομάδα έργων στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ • Μεταφορά και διανομή ανδρωπιστικής βοήθειας • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στη ΣΕΡΒΙΑ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,21	0,232
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	3,80	4,294
4.	Λοιπή Βοήθεια	48,40	54,682
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΣΕΡΒΙΑ - ΜΑΥΡΟΒ.		52,40	59,208

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ 	<ul style="list-style-type: none"> • Αποναρκοδέτηση περιοχής Starigrad • Ενίσχυση νομικής μεταρρύθμισης στο Brcko • Ανάπτυξη αποτελεσματικών «εργαλείων» για την ενίσχυση της συμφιλίωσης και της ειρήνης στη Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη • Μεταφορά και διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας • Παροχή υγειονομικής υποστήριξης • Οργάνωση ογκολογικής μονάδας και παροχή διαγνωστικών μηχανημάτων στην Πανεπιστημιακή Κλινική Φότσα • Αναδιοργάνωση εκπαιδευτικού συστήματος • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην ΒΟΣΝΙΑ - ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,000
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	2,10	2,377
4.	Λοιπή Βοήθεια	2,60	2,938
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΒΟΣΝΙΑ - ΕΡΖΕΓΟΒ.		4,70	5,314

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
π.Γ.Δ.Μ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανακατασκευή σχολικών κτιρίων στους Δήμους Gostivar και Bitola • Αναβάθμιση συστήματος καθαρισμού υδάτων ύδρευσης στο Δήμο Kratovo • Ανέγερση/ανακατασκευή περιφερειακού εκπαιδευτικού κέντρου Ερυθρού Σταυρού • Δημιουργία κέντρων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης νέων στις πόλεις Gostivar, Tetovo, Prilep • Εκπαίδευση επιστημόνων σε δέματα αειφορικής διαχείρισης υδάτινων πόρων • Προώθηση ισότητος φύλων • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην π.Γ.Δ.Μ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,16	0,178
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,52	1,717
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ π.Γ.Δ.Μ		1,68	1,895

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΤΟΥΡΚΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία και διαχείριση υγροτοπικών πόρων • Προληπτική ιατρική και δωρεά υπερσύγχρονης κινητής μονάδας μαστογραφίας και αναλύσεων αίματος/ούρων • Επαγγελματική κατάρτιση στο Δήμο Mordogan • Δημιουργία κέντρου ανάπτυξης επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας στην Yialova • Ιδρυση Κέντρου δημιουργικής απασχόλησης γυναικών - παιδιών • Ανδρωπιστική βοήθεια για τους σεισμοπαθείς • Ιδρυση και λειτουργία δομών κοινωνικής στήριξης • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στην ΤΟΥΡΚΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	1,44	1,621
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,78	2,007
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,50	0,565
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΡΚΙΑ	3,71	4,193

14.2.2 ΑΣΙΑ

Για ιστορικούς και γεωγραφικούς λόγους οι σχέσεις της Ελλάδος με τις ασιατικές χώρες διαφέρουν σημαντικά ως προς το βαθμό ανάπτυξης. Μόνο με την ινδική υποίπειρο η Χώρα μας έχει παλαιές σχέσεις. Αντίδετα με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής και ειδικά με την Άπω Ανατολή, οι σχέσεις της Ελλάδος αναπτύσσονται προσφάτως, τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα. Η Χώρα μας παρέχει την υποστήριξή της σε πρωτοβουλίες με στόχο τον τερματισμό όλων των υπαρχόντων διαφορών ή και συγκρούσεων, την αποφυγή των αρνητικών συνεπειών των διεθνών ή περιφερειακών οικονομικών κρίσεων και των φυσικών καταστροφών στις οικονομίες των χωρών της Ασίας, τον εκδημοκρατισμό μέσω δεσμικών αλλαγών, τη μάχη κατά της παράνομης καλλιέργειας και εμπορίας ναρκωτικών, και τις προσπάθειες εξασφάλισης του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου.

Η συνολική διμερής ODA που παρασχέθηκε στις χώρες Κατηγορίας I της Ασιατικής περίορου ανήλθε σε 37,33 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Γ]), εκ των οποίων 20,68 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 5,70 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Η εικόνα που διαμορφώθηκε ως προς τις χώρες προτεραιότητας ήταν η ακόλουθη:

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
IPAK	 <ul style="list-style-type: none"> Παροχή και οργάνωση διανομής ανθρωπιστικής βοήθειας στα δύματα του πολέμου Εξασφάλιση ποσίμου ύδατος, αποκατάσταση υδρευτικού, αποχετευτικού συστήματος Παροχή κινητών ιατρικών μονάδων Επείγουσα ιατροφαρμακευτική περίδαλψη Ψυχοπαθαγωγική βοήθεια για παιδιά Νοσηλεία στην Ελλάδα τραυματισμένων παιδιών από τον πόλεμο

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στο IPAK κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,23	0,264
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,59	1,802
4.	Λοιπή Βοήθεια	3,01	3,402
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ IPAK	4,84	5,468

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΙΟΡΔΑΝΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> Κοινωνική επανένταξη γυναικών Χειραφέτηση και βελτίωση βιοτικού επιπέδου γυναικών Διαχείριση υδάτινων πόρων Στήριξη παιδιών - εφήβων προσφύγων Παροχή επείγουσας βοήθειας για πρόσφυγες Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στην ΙΟΡΔΑΝΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,00	0,000
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,79	0,897
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,85	0,956
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΙΟΡΔΑΝΙΑ		1,64	1,853

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΛΙΒΑΝΟΣ 	<ul style="list-style-type: none"> Αποναρκοδέτηση Νοτ. Λιβάνου Αποναρκοδέτηση περιοχής Nabatieh Σύσταση κέντρου περιβαλλοντικών (δαλασσίων) μελετών Πανεπιστημίου Balamand Δημιουργία κέντρου ψυχικής υγείας στο Νοτ. Λίβανο και Δυτ. Bekaa Παροχή επείγουσας βοήθειας

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στο ΛΙΒΑΝΟ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,10	0,113
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	3,17	3,584
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,06	0,073
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΛΙΒΑΝΟ		3,34	3,770

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/Έργα
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΗ ΑΡΧΗ 	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή σχολικού συγκροτήματος στην πόλη Beit Jala Επείγουσα επισκευή υποδομών παροχής νερού Οικονομική στήριξη για τη σύνταξη Παλαιστινιακού Συντάγματος Απασχόληση ανέργων στη Δυτική Όχθη Παροχή κινητής μονάδας πρωτοβάθμιας υγείας στη Λωρίδα της Γάζας Επανένταξη στην κοινωνία ατόμων με ειδικές ανάγκες Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΗ ΑΡΧΗ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,48	0,542
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	1,29	1,462
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,000
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝ. ΑΡΧΗ	1,77	2,004

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/Έργα
ΣΥΡΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή σχολικού συγκροτήματος στο Χαλέπι • Στήριξη ανάπτυξης γεωργικών περιοχών Sweeda • Προμήθεια χειρουργικής μονάδος - Νοσοκομείο "Al Hussein" • Δημιουργία Ιατρικού Κέντρου • Κέντρο ενίσχυσης επιχειρηματικότητας γυναικών • Εγκατάσταση συστήματος επιδημιολογικής επιτήρησης της Βρουκέλωσης • Αντιμετώπιση λοιμωδών νοσημάτων • Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για γυναίκες • Παροχή επείγουσας βοήθειας • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

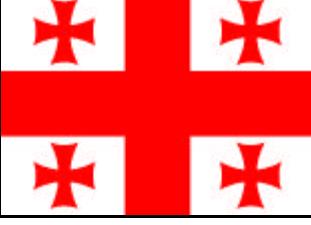
Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στη ΣΥΡΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,89	1,003
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	2,61	2,950
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,28	0,317
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΣΥΡΙΑ	3,78	4,270

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανακατασκευή Μουσείου Kabul • Ιδρυση, λειτουργία και εξοπλισμός κέντρου επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών • Σύσταση κέντρου υποστήριξης γυναικών και διεξαγωγή προγραμμάτων κατάρτισης • Στήριξη προνοσοκομειακής και νοσοκομειακής περιθαλψης • Παροχή βοήθειας και επισκευές σε σχολεία • Παροχή συμβουλευτικής για τη νομική μεταρρύθμιση • Μεταφορά και διανομή ανδρωπιστικής βοήθειας

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στο ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,07	0,076
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,42	0,472
4.	Λοιπή Βοήθεια	7,14	8,067
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	7,63	8,615

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ARMENIA 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή δικτύου ύδρευσης • Συμβούλευτική για την βελτίωση του νομοδετικού έργου • Εκπαίδευση αναπαραγωγικής υγείας • Πρόγραμμα κατά των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων • Υποστήριξη εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων • Εκπαίδευση για την ευρήνη • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης • Ίδρυση και λειτουργία προτύπου Κέντρου ψυχικής υγείας

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στην ARMENIA κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,40	0,450
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	2,13	2,409
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ARMENIA		2,53	2,859

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΓΕΩΡΓΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδυνάμωση κοινωνικά αποκλεισμένων γυναικών • Αναδιάρθρωση του Κοινοβουλίου (GEOPARES) • Εκπαίδευση αναπαραγωγικής υγείας • Πρόγραμμα κατά των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων • Ιατρικές υποδομές, εξοπλισμός και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη • Επιμόρφωση νέων νομικών • Υποστήριξη εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων • Αποκατάσταση ζημιών σε κτίριο ΥΠΕΞ • Παροχή επείγουσας βοήθειας • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στη ΓΕΩΡΓΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,15	0,169
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	4,06	4,584
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,39	0,442
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑ		4,60	5,195

14.2.3 ΑΦΡΙΚΗ

Οι επαρφές Ελλήνων με την Αφρική χρονολογούνται από αρχαιοτάτων χρόνων. Η Χώρα μας διατηρεί ιδιαίτερα φιλικές σχέσεις με τις χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής και έχει υπογράψει ικανό αριθμό Συμφωνιών στους ακόλουθους τομείς:

- Οικονομική και Τεχνική Συνεργασία,
- Τουρισμός,
- Γεωργική συνεργασία κλπ.

Βάσει των Συμφωνιών αυτών, πολλοί Αφρικανοί φοιτητές παρακολουθούν προγράμματα ελληνικών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ), Κολεγίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ), κάνοντας χρήση υποτροφιών που χορηγούνται από την Ελλάδα.

Η συνολική διμερής ODA που παρασχέθηκε το 2003 στις χώρες της Αφρικανικής ηπείρου (Κατηγορίας I) ανήλθε σε 13,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Γ]), εκ των οποίων 6,04 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,65 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας.

Το 2002 η συνολική διμερής ODA προς χώρες της Αφρικής είχε ανέλθει σε 2,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, εκ των οποίων 1,83 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,23 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Επομένως, η διμερείς δωρεές ODA από την Ελλάδα προς τις χώρες της Αφρικής αυξήθηκε μεταξύ 2002 και 2003 κατά 11,42 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή περίπου κατά 500%.

Αντιστοίχως, η παρασχεδείσα διμερής ODA προς τις χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής παρουσίασε αυξητικές τάσεις. Συγκεκριμένα, το 2002 η συνολική ODA προς τις χώρες αυτές είχε ανέλθει σε 1,40 εκατ. Δολ. ΗΠΑ, ενώ το επόμενο έτος 2003 αυξήθηκε κατά 1,65 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή περίπου 120% και ανήλθε σε 3,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.

Η εικόνα που διαμορφώθηκε, ως προς τις χώρες προτεραιότητος για την Ελλάδα, ήταν η ακόλουθη:

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή ορφανοτροφείου για παιδιά φορείς του υιού HIV/AIDS στην περιοχή Dabou • Ενίσχυση γυναικείων συνεταιρισμών • Ενίσχυση αγροτικής παραγωγής • Βελτίωση συνδηκών διαβιώσεως • Ενέργειες για τη μείωση της ανεργίας • Πρόγραμμα μεταποίησης αγροτικών προϊόντων • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,11	0,124
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,09	0,103
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,000
ΣΥΝΟΛ. ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ		0,20	0,227

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΑΙΓΑΙΟΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη και δημιουργία εισοδήματος σε αγροτικές κοινότητες • Κατασκευή σχολικού συγκροτήματος Α' θμιας εκπαίδευσης στην περιοχή Bulbulo αυτόνομης πολιτείας Amhara • Εκπαίδευση εκπαιδευτών στην καλλιέργεια, άρδευση και στη διαχείριση υδάτινων πόρων • Κατασκευή συστήματος καθαρισμού ποσίμου ύδατος / διαχείριση υδάτινων πόρων • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγηθέντα στην ΑΙΓΑΙΟΝ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,03	0,033
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,00
3.	Τεχνική Συνεργασία	0,19	0,209
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,16	0,175
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΑΙΓΑΙΟΝ		0,37	0,417

14.2.4 ΑΜΕΡΙΚΗ

Η Ελλάς διατηρεί κατά παράδοση ιδιαίτερα φιλικές σχέσεις με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (ΛΑΚ), παρά τη μεγάλη γεωγραφική απόσταση που τη χωρίζει από αυτές. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η «ελληνική κλασσική παιδεία» αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος αρκετών χωρών της Λατινικής Αμερικής και καίρει μεγάλης εκτιμήσεως. Επιπλέον, η θετική παρουσία των ελληνικών παροικιών σε πολλές χώρες της ΛΑΚ, λειτουργεί ως γέφυρα αμοιβαίας πολιτιστικής ανταλλαγής και συνεργασίας. Η Χώρα μας και οι χώρες ΛΑΚ συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο των Διεθνών Οργανισμών. Η αφοσίωση αμφοτέρων στις Αρχές και τους Κανόνες του Διεθνούς Δικαίου και τις αποφάσεις των Διεθνών Οργανισμών διευκολύνει περαιτέρω τη σχετική συνεργασία.

Η Ελλάς παρέχει την πλήρη υποστήριξή της σε πρωτοβουλίες για δημιουργικό διάλογο με στόχο την ειρηνική επίλυση των διαφορών στην περιοχή των χωρών ΛΑΚ, καθώς και τον περιορισμό των αρνητικών συνεπειών των διεθνών ή περιφερειακών οικονομικών κρίσεων και των φυσικών καταστροφών στις οικονομίες τους, ενώ στηρίζει κάθε προσπάθεια περαιτέρω εκδημοκρατισμού και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παράλληλα, υποστηρίζει σταθερά τις προσπάθειες των χωρών της περιοχής στον αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς που πλήττει την κοινωνική συνοχή. Η Χώρα μας παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον τις πρωτοβουλίες για την προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης στην περιοχή.

Η συνολική διμερής ODA που παρασχέθηκε στις χώρες Κατηγορίας I της Αμερικανικής περιόδου (χώρες ΛΑΚ) ανήλθε σε 0,47 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Γ]), εκ των οποίων 0,18 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,26 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Η εικόνα που διαμορφώθηκε (δεν υπάρχουν χώρες προτεραιότητος στην ίπερο αυτή) ήταν η ακόλουθη:

- Μεξικό : 0,22 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- Ελ Σαλβαδόρ : 0,02 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- Κούβα : 0,03 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

14.2.5 ΩΚΕΑΝΙΑ

Για ιστορικούς και γεωγραφικούς λόγους οι σχέσεις της Ελλάδος με τις χώρες της Ωκεανίας διαφέρουν σημαντικά ως προς το βαθμό ανάπτυξης. Με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία η Χώρα μας διατηρεί στενές σχέσεις λόγω κυρίως της πολυάριθμης και σημαντικής αλλά και της συμπαράταξης στους δύο παγκοσμίους πολέμους. Σε γενικές γραμμές οι σχέσεις της Ελλάδος με την ευρύτερη περιοχή αναπτύσσονται σήμερα με ταχείς ρυθμούς, τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα.

Η Χώρα μας παρέχει την πλήρη υποστήριξή της σε πρωτοβουλίες για δημιουργικό διάλογο με στόχο τον τερματισμό όλων των υπαρχόντων διαφορών ή και συγκρούσεων, την αποφυγή των αρνητικών συνεπειών των διεθνών ή περιφερειακών οικονομικών κρίσεων και των φυσικών καταστροφών στις οικονομίες των χωρών του Ειρηνικού, τον εκδημοκρατισμό μέσω δεσμικών αλλαγών, τη μάχη κατά της παράνομης καλλιέργειας και εμπορίας ναρκωτικών, και τις προσπάθειες εξασφάλισης του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου. Η Ελλάς παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον τις πρωτοβουλίες για πρόσδιο στην περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση της περιοχής.

Το 2003 δεν παρασχέθηκε από την Ελλάδα αναπτυξιακή βοήθεια προς τις χώρες της Ωκεανίας (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Γ]).

14.2.6 ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΛΑΑΧ)

Το έτος 2000 η Ελλάς είχε δεσμευθεί στην DAC να αυξάνει κατ' έτος την παρεχόμενη ODA προς τις ΛΑΑΧ (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]) κατά περίπου 20-25%. Τα προγράμματα/έργα που υλοποιήθηκαν τη διετία 2002-2003 ήταν συμβατά με το πλαίσιο που έχει δέσει η διεθνής αναπτυξιακή κοινότητα των δωρητών, η επίτευξη δηλαδή των στόχων της κυλιετίας (MDGs). Ειδικότερα, το 2002 η ODA που παρασχέθηκε στις ΛΑΑΧ ανήλθε σε 11,28 εκατ. Δολ. ΗΠΑ μέσω της υλοποίησης εκατόν δύο (102) δράσεων, ενώ το επόμενο έτος αυξήθηκε κατά 10,96 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή περίπου 95% και ανήλθε σε 22,24 εκατ. Δολ. ΗΠΑ. Ενδεικτικά παρατίθενται χαρακτηριστικές δράσεις του έτους 2003:

• Μπαγκλαντές

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,50 εκατ. Δολ. ΗΠΑ.

Κυριότερες δράσεις:

- Παροχή ιατρικών υπηρεσιών σε ανασφάλιστους αλλοδαπούς στην Ελλάδα
- Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

• Σουδάν

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,37 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Κυριότερες δράσεις:

- Παροχή ανώτατης τεχνικής και διοικητικής κατάρτισης
- Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Επείγουσα ανδρωπιστική βοήθεια προς πλημμυροπαδείς

• Ουγκάντα

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,17 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Κυριότερες δράσεις:

- Δημιουργία εκπαιδευτικού ιδρύματος μεταποίησης σπουδαστών, καθώς και πολυκλαδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- Δημιουργία αστικού κέντρου υγείας, προσβάσιμου από πληθυσμούς ανεξαρτήτως φυλής, δροσερίας και εδυντότητος.
- Ανοικοδόμηση βάσην προτύπου αρχιτεκτονικού σχεδίου προσαρμοσμένου στις τοπικές συνθήκες, τεσσάρων κέντρων υγείας σε αγροτικές περιοχές, προσβάσιμων από πληθυσμούς ανεξαρτήτως φυλής, δροσερίας και εδυντότητος.
- Κατασκευή εκπαιδευτικών χώρων, εξοπλισμός αιδουσών, εργαστηρίων φυσικής-χημείας-βιολογίας, προσφορά σχολικών βιβλίων
- Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

• Λιβερία

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,16 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Κυριότερες δράσεις:

- Επισκευή κατεστραμένων σχολείων από τον εμφύλιο πόλεμο, ανοικοδόμηση κτιρίων και παροχή επίπλων και εξοπλισμού.

• Λαϊκή Δημοκρατία Κογκό

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,15 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Κυριότερες δράσεις:

- Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

• Μαυριτανία

Συνολική παρασχεδείσα ODA 0,12 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Κυριότερες δράσεις:

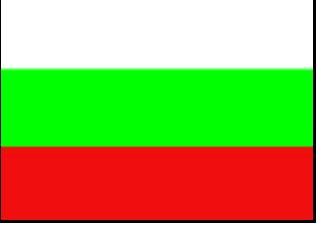
- Συγχρηματοδότηση με τη Νορβηγία προγράμματος επιστιτικής βοήθειας της UNICEF για τα λιμοκτονούντα παιδιά.

Χώρες Κατηγορίας II (Part II της DAC)

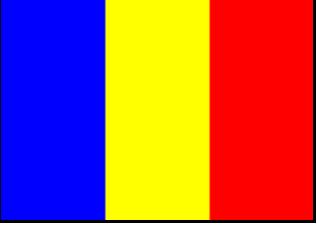
Στις χώρες Κατηγορίας II (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]) δαπανήδηκαν 20,79 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 18,40 εκατ. ΕΥΡΩ, δηλαδή 8,35% της συνολικής διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας (ODA/OA) που ανήλθε σε 249,05 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 220,43 εκατ. ΕΥΡΩ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [B]).

14.2.7 ΧΩΡΕΣ ΚΑΚ/ ΚΑΕ

Η συνολική διμερής ΟΑ που παρασχέθηκε στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στις χώρες της Κοινοπολειτείας Ανεξαρτήτων Κρατών [χώρες ΚΑΚ/ΚΑΕ Κατηγορίας II] (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]), ανήλθε σε 19,41 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Δ]), εκ των οποίων 18,66 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,43 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας. Η εικόνα που διαμορφώθηκε ως προς τις χώρες προτεραιότητας ήταν η ακόλουθη:

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση νέων για τη δημιουργία ΜΜΕ • Συνεισφορά για την αποξήλωση του πυρηνικού εργοστασίου Kozlodui • Κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση αγροτικών περιοχών • Ανάπτυξη υποβαθμισμένων αγροτικών περιοχών Sliven μέσω αναβάθμισης καλλιεργειών • Συνεργασία κέντρων ενημέρωσης για το περιβάλλον • Δημιουργία κέντρου εκπαίδευσης γυναικών • Δημιουργία κέντρου επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών • Ανάπτυξη μοντέλου ειρηνευτικής εκπαίδευσης • Ομάδα έργων στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στη ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,08	0,092
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	5,04	5,698
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,00	0,000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ		5,12	5,789

Χώρα	Κυριότερα Προγράμματα/ Έργα
ΡΟΥΜΑΝΙΑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία κέντρου εκπαίδευσης και υποστήριξης παιδιών της μειονότητας των αδηγάνων (ROMA) • Πρόγραμμα εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων • Ομάδα έργων στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ • Παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας • Ανάπτυξη ειρηνευτικής εκπαίδευσης • Ενίσχυση τεχνογνωσίας στον τομέα της εκπαίδευσης • Παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Είδη αναπτυξιακής βοήθειας χορηγημένα στη ΡΟΥΜΑΝΙΑ κατά το έτος 2003			
A/A	Είδος Βοήθειας	Δαπάνη σε εκατ. ΕΥΡΩ	Δαπάνη σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ
1.	Επενδύσεις	0,11	0,119
2.	Αναπτυξιακά Σχέδια	0,00	0,000
3.	Τεχνική Συνεργασία	3,01	3,404
4.	Λοιπή Βοήθεια	0,38	0,428
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑ		3,50	3,950

14.2.8 ΠΙΟ ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η συνολική διμερής ΟΑ που παρασχέθηκε στις πιο ανεπτυγμένες από τις αναπτυσσόμενες χώρες Κατηγορίας II (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [3]), ανήλθε σε 1,38 εκατ. Δολ. ΗΠΑ (βλέπε ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ [Δ]), εκ των οποίων 1,31 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή τεχνικής συνεργασίας και 0,07 εκατ. Δολ. ΗΠΑ με τη μορφή επείγουσας βοήθειας.

Η εικόνα που διαμορφώθηκε πήταν η ακόλουθη (δεν υπάρχουν χώρες προτεραιότητος σε αυτήν την κατηγορία χωρών):

- Κύπρος : 0,47 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- Ισραήλ : 0,47 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- Σλοβενία : 0,25 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- Κορέα : 0,15 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

Σημείωση:

Οι δαπάνες έτους 2003, διμερούς ODA προς χώρες Κατηγορίας I και διμερούς OA προς χώρες Κατηγορίας II, κατά είδος βοήθειας, εμφαίνονται στον (ΠΙΝΑΚΑ [3]) και στις (ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ [E] και [ΣΤ]).

Τα είδη της αναπτυξιακής βοήθειας σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της DAC είναι:

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

(περιλαμβάνονται)

- Εμπειρογνώμονες και εξοπλισμός
(π.χ. αποστολές ιατρών, νομικών, στελεχών της Διοίκησης, κλπ., περιλαμβάνεται η ενδεχόμενη αποστολή βοηθητικού εξοπλισμού)
- Ερευνητικά προγράμματα και μελέτες
(π.χ. χρηματοδότηση ιδρυμάτων ή προγραμμάτων για την έρευνα και μελέτη προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες Χώρες).
- Υποτροφίες
- Κατάρτιση

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

(περιλαμβάνονται)

- Υποστήριξη Προϋπολογισμού & Ισοζυγίου Πληρωμών για Διαφθορτική Προσαρμογή

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

(περιλαμβάνονται)

- Κατασκευή & Επισκευή διαφόρων έργων & υποδομών
- Τεχνική συνεργασία συναρτωμένη με τα επενδυτικά προγράμματα (Investment Related Technical Co-operation)
- Οι ενέργειες προετοιμασίας για την εκτέλεση του επενδυτικού προγράμματος
- Κάθε άλλη δαπάνη που αφορά στην εκτέλεση του επενδυτικού έργου

ΔΟΙΠΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

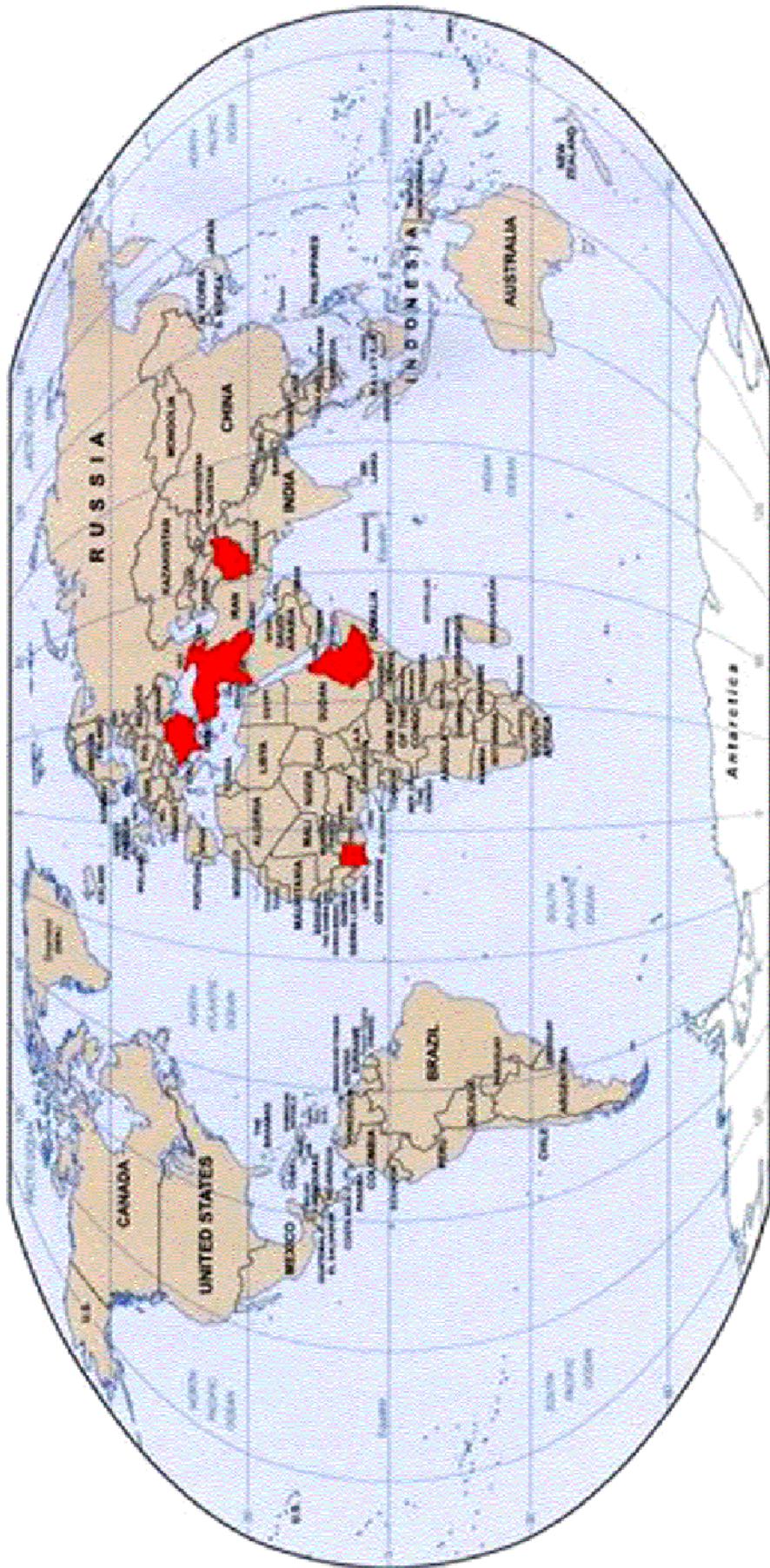
(περιλαμβάνονται)

- Αγαδά για άμεση κατανάλωση ή χρήση (βοήθεια σε είδος)όπως επιστιτική, έκτακτη, επείγουσα (τρόφιμα, φάρμακα, κλινοσκεπάσματα, κλπ).
- Κάλυψη ελλειμάτων (βοήθεια σε χρήμα).
- Δωρεές σε ΜΚΟ
- Διοικητικά Κόστη
- Ποσά που κατά τον χρόνο καταχώρησης τους δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί με σαφήνεια η μορφή βοήθειας.

14.3 Διαδικασία σχεδιασμού για τη γεωγραφική κατανομή

Ο σχεδιασμός της εδινικής πολιτικής και στρατηγικής της Ελλάδος, όσον αφορά στη γεωγραφική κατανομή της αναπτυξιακής συνεργασίας, αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΟΣΔΟΣ [βλέπε Παράγραφο 6.1.1 ανωτέρω] μετά από σχετική επόνηση της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID". Για το σκοπό αυτό η ΥΔΑΣ συντάσσει στρατηγικές ανά χώρα, λαμβάνοντας υπόψη, για όσες χώρες υφίστανται (περίπου 40, λόγω αδυναμίας ευρείας συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών των αναπτυσσομένων χωρών), τα «Έγγραφα Στρατηγικής Μείωσης της Φτώχειας» (Poverty Reduction Strategy Papers - PRSPs).

Χάρης Προτεραιότητος της Ελληνικής Ανοικτού Συνεργασίας

Βαλκανικές Χώρες
Αλβανία, Σερβία-Μαυροβούνιο, Βοσνία/Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Βουλγαρία, Ρουμανία

Μαύρη Ωκεανός
Αργεντινή, Γεωργία

Μέση Ανατολή
Τουρκία, Συρία, Λιβανός, Παλαιστινιακή Άρκτη, Ιορδανία, Ιράκ, Αφγανιστάν

Υποσαχαρική Αφρική
Αιγαίνοια, Ερυθραία, Ακτή Ελεφαντοστού

15. Τεχνική Συνεργασία

15.1 Πολιτικές και πρακτικές Τεχνικής Συνεργασίας

15.1.1 Αναπτυξιακή βοήθεια με τη μορφή «Τεχνικής Συνεργασίας

- Γενικά

Η παρεχόμενη αναπτυξιακή βοήθεια με τη μορφή «Τεχνικής Συνεργασίας» (Τ.Σ), περιλαμβάνει σειρά δραστηριοτήτων με αντικείμενο την ανάπτυξη ανδρωπίνων πόρων, μέσω της βελτίωσης δεξιοτήτων, γνώσεων, τεχνογνωσίας και παραγωγικών κλίσεων του ανδρώπινου δυναμικού των αποδεκτριών βοήθειας χωρών.

Κατ' αυτήν την έννοια, η Τ.Σ περιλαμβάνει αποστολές εμπειρογνωμόνων ή/και εξοπλισμού στις αποδέκτριες βοήθειας χώρες, υποδοχή εκπαιδευομένων στην Ελλάδα για κατάρτιση, παροχή υποτροφών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, σε φοιτητές από αναπτυσσόμενες χώρες σε ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς επίσης και χρηματοδότηση προγραμμάτων/έργων για έρευνα και μελέτη προβλημάτων που αντικατεπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες.

Τα υπόψη προγράμματα/έργα υλοποιούνται σε χρονικό ορίζοντα από ένα μέχρι πέντε έτη και επικεντρώνονται σε δράσεις συνεργασίας, που πρωθδούν την ανάπτυξη οικονομικής ανεξαρτησίας και την εκπαίδευση - κατάρτιση ανδρωπίνων πόρων στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ειδικότερα, η Ελλάς ειδικεύεται στην παροχή Τ.Σ του τομέα «Κοινωνικών Υποδομών και Υπηρεσιών», δηλαδή σε δράσεις κοινωνικής ανάπτυξης, προαγωγής της περιόδαψης, της υγείας, της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των πληθυσμών, παροχής ποσίμου ύδατος και απολύμανσης, επαγγελματικής κατάρτισης των νέων και των γυναικών για τη δημιουργία δέσεων εργασίας, οικοδόμησης θεσμών, ενίσχυσης του εκδημοκρατισμού και προώθησης της ισότιμης πρόσβασης των γυναικών στη διαδικασία της ανάπτυξης.

Η αναπτυξιακή βοήθεια με τη μορφή Τ.Σ που παρέχεται δωρεάν από την Ελλάδα περιλαμβάνει τη δημιουργία οργανωτικών και θεσμικών δομών, που αποτελούν προϋπόθεσης εγγύησης ότι οι δεξιότητες και η τεχνολογία που μεταφέρεται στις αποδέκτριες βοήθειας χώρες, θα έχει ουσιαστικές βάσεις και θα επιτρέψει στις χώρες αυτές να υλοποίησουν συναρπή προγράμματα/έργα χωρίς εξωτερική βοήθεια, όταν θα έχει λάξει η ελληνική δραστηριότητα.

- Αποστολές εμπειρογνωμόνων

Στις περισσότερες των περιπτώσεων, ο Φορέας υλοποίησης του ελληνικού προγράμματος/έργου, αποστέλλει στο έδαφος της αποδέκτριας χώρας, εμπειρογνώμων ή ομάδα ειδικών, οι οποίοι και μεταλλαμπαδεύουν ουσιαστικές δεξιότητες και τεχνογνωσία, στους αρμόδιους διαχειριστές, ερευνητές και τεχνικούς της ενδιαφερόμενης χώρας. Για την εξασφάλιση αποτελεσματικότητας στη μεταφορά τεχνολογίας, λαμβάνεται μέριμνα ώστε αυτή να είναι συμβατή και επομένως κατάλληλη για την περιοχή για την οποία προορίζεται.

- Αποστολές υλικού

Επιπροσθέτως, παρέχεται όπου και όταν απαιτείται, εξοπλισμός και υλικό για την υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων, σε περιπτώσεις που η αποδέκτρια χώρα εταίρος αδυνατεί να τα παράσχει η ίδια. Η μεταφορά τεχνογνωσίας από έλληνες εμπειρογνώμονες, περιλαμβάνει και την κατάλληλη εκπαίδευση για την ορθή χρήση του εξοπλισμού από προσωπικό της αποδέκτριας χώρας.

- Κατάρτιση

Η κατάρτιση διεξάγεται μέσω της μετακίνησης ανδρώπινου δυναμικού του Δημοσίου ή του Ιδιωτικού τομέα, από τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες στην Ελλάδα και την παρακολούθηση μαθημάτων, σεμιναρίων, συνεδρίων κλπ. σε ερευνητικά Ινστιτούτα, εκπαιδευτικά Ιδρύματα, νοσοκομεία, εργαστήρια κλπ. για τη μελέτη μεδόδων διαχείρισης προγραμμάτων/έργων και βελτίωση των τεχνικών τους ειδικοτήτων. Σε πολλές περιπτώσεις η Ελληνική συμμετοχή σε παρόμοια προγράμματα έχει επιτρέψει τη δημιουργία διεθνώς ανεγνωρισμένης εξειδικευμένης τεχνογνωσίας. Κατάρτιση διεξάγεται και στο έδαφος των αναπτυσσομένων χωρών από Έλληνες ειδικούς που αποσπώνται από την Ελλάδα. Σε πολλές περιπτώσεις η κατάρτιση αφορά προσωπικό εκπαιδευτών με διάφορες ειδικότητες.

- **Υποτροφίες**

Η Ελλάς παρέχει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα παροχής υποτροφιών μέσω αριθμού Υπουργείων (ΥΠΕΠΘ/ΙΚΥ, ΥΠΟΟ, ΥΠΕΞ, ΥΠΜΑΘΡΑ, ΥΠΥΓΠΡ). Οι υποτροφίες καλύπτουν την εκμάθηση της νέας ελληνικής γλώσσας και πλήρη φοίτηση σε Τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ, ανάλογα με τα έτη σπουδών που απαιτούνται σε κάθε κατεύδυνση. Συναφώς, έχουν συνταχθεί κανονισμοί - οδηγίες για υποτρόφους, ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Γενικά οι υπότροφοι οφείλουν να παρακολουθούν κανονικά τα μαθήματα τους και να προσέρχονται σε όλες τις εξεταστικές περιόδους, ώστε να υπάρχει συνέχεια και σταδερότητα στην επίδοσή τους. Υποτροφίες μπορούν να διακοπούν, όχι μόνο εξ' αιτίας έλλειψης ικανοποιητικής προόδου στις σπουδές, αλλά και για παράνομη κατά οποιονδήποτε τρόπο συμπεριφορά των υπότροφων. Οι υπότροφοι έχουν εκτός των άλλων την ευκαιρία, όχι μόνο να απαιτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, αλλά και να γνωρίσουν από κοντά τον ελληνικό πολιτισμό και τους δεσμούς της ελληνικής κοινωνίας.

- **Μελέτες**

Η υλοποίηση προγραμμάτων/ έργων για έρευνα και μελέτη προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες, χρηματοδοτείται από την ελληνική πλευρά με τη μορφή δωρεάς και την προοπτική ότι η τελική μελέτη κατατίθεται προς χρήση στους αρμόδιους Φορείς της αποδέκτριας χώρας. Η υπόψη βοήθεια δεν συνδέεται επ' ουδενί με την ανάλυψη από ελληνικής πλευράς αντίστοιχων έργων, που ίσως απορρέουν από τις σχετικές έρευνες και μελέτες.

15.1.2 Τοπική ιδιοκτησία προγραμμάτων/ έργων «Τεχνικής Συνεργασίας»

Τα προγράμματα/ έργα Τ.Σ επιστατούνται στις πλείστες των περιπτώσεων από προσωπικό προερχόμενο από την Ελλάδα αλλά και την αποδέκτρια χώρα. Μετά το πέρας των προγραμμάτων έργων η τελική ιδιοκτησία ανήκει στην αποδέκτρια χώρα. Εάν οι υπόψη χώρες δεν έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν τις κατάλληλες υποδομές (π.χ. κτίρια) για την παροχή Τ.Σ, τότε αυτές παρέχονται από την ελληνική πλευρά, μαζί με τον κατάλληλο εξοπλισμό. Πριν από το τέλος εκάστου προγράμματος αξιολογούνται μια σειρά δεμάτων όπως, ο βαθμός επίτευξης των αρχικών στόχων, τα αποτελέσματα, καθώς και οι προοπτικές οπτικοποίησης (visibility) για την αποδέκτρια χώρα, ως προς το κατά πόσο δύναται να αναλάβει τη λειτουργία - διαχείριση του προγράμματος/ έργου στο μέλλον. Στις περιπτώσεις που δεωρείται απαραίτητο, επιμηκύνεται η χρονική διάρκεια του προγράμματος/ έργου κατά ένα ή και δύο έτη, με σκοπό την τόνωσή του και την παροχή συνδρομής στην αποδέκτρια χώρα, ώστε να το διαχειρισθεί χωρίς βοήθεια από το εξωτερικό.

15.1.3 Περιεχόμενο και αποτελέσματα προγραμμάτων/ έργων «Τεχνικής Συνεργασίας»

Σκοπός της Ελλάδος στο χώρο της ανάπτυξης του κοινωνικού τομέα, δεν είναι απλώς η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της βελτίωσης των κοινωνικών υποδομών, αλλά και η υλοποίηση προγραμμάτων/ έργων προσανατολισμένων στον άνθρωπο και στην κοινωνία, μέσω για παράδειγμα της δημιουργίας οργανώσεων και δεσμών και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων με ευρύτητα δεξιοτήτων.

Η Ελλάς αντιμετωπίζει με σύνδετο τρόπο τον χειρισμό δεμάτων που σχετίζονται με το πρόβλημα της φτώχειας. Εκτός της άμεσης στήριξης των φτωχών, αναγνωρίζεται ότι απαιτείται αγαστή συνεργασία μεταξύ ανθρώπινου δυναμικού και οργανωτικής ανάπτυξης για τη μείωση της φτώχειας. Απαιτείται δηλαδή τα προγράμματα/ έργα που στοχεύουν στην ανακούφιση των πλομυσμάτων από τη μάστιγα της φτώχειας, να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και στήριξη για την οργάνωση κοινοτήτων, μέσω της συμμετοχικής διαδικασίας και της εκπαίδευσης κρατικών λειτουργών, ώστε να δραστηριοποιηθούν ουσιαστικά με τα προβλήματα της φτώχειας.

Στην περίπτωση των προγραμμάτων/ έργων τεχνικής κατάρτισης, η εκμάθηση εξειδικευμένων δεξιοτήτων μέσω συμβατικών μεδόδων, δεν αποτελεί πλέον την καταλληλότερη μέθοδο. Δημιουργείται σωρευτικά η ανάγκη ύπαρξης οργανώσεων και δεσμών που θα διασφαλίζουν ότι οι δεξιότητες που μεταφέρονται στην αποδέκτρια χώρα, αφενός θα τεθούν πάνω σε στέρεες δεσμικές βάσεις και θα έχουν ουσιαστικό αποτέλεσμα στο μέλλον και αφετέρου ότι η αποδέκτρια χώρα θα έχει τη δυνατότητα να διαχειρισθεί τα προγράμματα/ έργα αναπτυξιακής βοήθειας που έχουν υλοποιηθεί μετά το τέλος των ελληνικών δράσεων.

Όσον αφορά στην παροχή αναπτυξιακής βοήθειας με τη μορφή Τ.Σ στον τομέα του περιβάλλοντος, η Ελλάς αναγνωρίζει ότι απαιτείται η αντιμετώπιση παγκόσμιων δεμάτων σε διασυνοριακό επίπεδο. Κατά συνέπεια, γίνονται προσπάθειες για την ενίσχυση αμοιβαίων δεσμών, μέσω της δικτύωσης συγγενών προγραμμάτων/ έργων και την ανταλλαγή πληροφόρων συμπερασμάτων.

Ο τομέας της υγείας είναι κεφαλαιώδους σημασίας, καθώς αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίδο δημιουργίας συνεκτικής κοινωνίας σε περιφερειακό, εδυνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες όμως μεγάλο ποσοστό του πλημυρισμού κινδυνεύει από σοβαρότατες ασθένειες (AIDS, φυματίωση, ελονοσία) άδιλες συνδημίκες υγιεινής και υπο-

σιτισμό. Συγχρόνως, το υψηλό ποσοστό δανάτων ννηπίων και οι δύσκολες συνδήκες διαβιώσεως για άτομα και οικογένειες, παρεμποδίζουν την οικονομική ανάπτυξη. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, η Ελλάς χρηματοδοτεί μεταξύ άλλων, προγράμματα/έργα πολιτικής και διοίκησης του τομέα υγείας, εκπαίδευσης ιατρών σε ελληνικά νοσοκομεία, κατάρτισης νοσηλευτικού προσωπικού στην Ελλάδα και στο έδαφος των αποδεκτριών χωρών, αντιμετώπισης των σεξουαλικώς μεταδιδόμενων νοσημάτων, παροχής αρωγής σε πάσχοντες από φυματίωση, ελονοσία και άλλες μεταδοτικές ασθένειες.

Η Τ.Σ που παρέχεται από την Ελλάδα στον τομέα της γεωργίας σκοπό έχει να συνεισφέρει, στην αύξηση της παραγωγής τροφίμων, στην αύξηση του αγροτικού εισοδήματος και του επιπέδου ζωής των αγροτών, στην αποκατάσταση των περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό των αποδεκτριών χωρών, στην αποτελεσματική χρήση των πλουτοπαραγωγικών πηγών και στην αειφορία του περιβάλλοντος. Μέσα για την επίτευξη των σκοπών αυτών αποτελούν, η ανάπτυξη γεωργικών και κτηνοτροφικών μεδόδων, κατάλληλων για τις ιδιαιτερότητες κάθε αναπτυσσόμενης περιοχής, η κατάρτιση αγροτών, η πανεπιστημιακή έρευνα, καθώς επίσης και η κατάλληλη χρήση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της γεωργίας. Η παρεχόμενη Τ.Σ στον τομέα της γεωργίας περιλαμβάνει επίσης και άλλα διαφοροποιημένα προγράμματα/έργα που εμπειρέχουν και άλλους σκοπούς όπως, τη μείωση της φτώχειας, και τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών και ιδιαιτέρως των γυναικών στην αγροτική ανάπτυξη.

15.2 Προσωπικό και δαπάνες Τεχνικής Συνεργασίας

Για την υλοποίηση των επί μέρους έργων του 2ου ΠΠΑΣΒΕ 2002-2006, γίνεται χρήση αριθμού προσωπικού Τ.Σ, που περιλαμβάνει, καθηγητές από την Πανεπιστημιακή Κοινότητα της Ελλάδος, άλλο εξειδικευμένο και έμπειρο εκπαιδευτικό προσωπικό, όσον αφορά τα προγράμματα κατάρτισης, καθώς επίσης και εδελοντές κυρίως στην υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων των ΜΚΟ.

Ο Ν. 2731/1999 προβλέπει την παροχή κινήτρων σε όσους επιδυμούν ή από τους οποίους ζητείται να συμμετάσχουν σε δράσεις αναπτυξιακής συνεργασίας που υλοποιούνται από ελληνικούς ΜΚΟ σε αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς επίσης και κανονισμούς που αφορούν σε δέματα εκπαίδευσης, προσβλέποντας να προωθήσει το πνεύμα της εδελοντικής εργασίας μεταξύ των νέων και ιδιαιτέρως των φοιτητών. Ακόμη, ο υπόψη Νόμος προβλέπει την απονομή μη χρηματεκών βραβείων σε νέους για τη συμμετοχή τους σε αποστολές ή ανδρωπιστικές δράσεις που υλοποιούνται από Ελληνικούς ΜΚΟ.

Οι δαπάνες για δράσεις διμερούς Τ.Σ, που υλοποιήθηκαν από την Ελλάδα κατά το έτος 2003, κατά γεωγραφική περιφέρεια, παρουσιάζονται κατωτέρω, (βλέπε ΠΛΑΙΣΙΟ [15- 1]).

ΠΛΑΙΣΙΟ 15- 1		
A/A	Γεωγραφική Περιφέρεια	Δαπάνη (σε εκατ. Δολ. ΗΠΑ)
	"ODA" (Official Development Assistance)	-
1.	ΕΥΡΩΠΗ	89,66
2.	ΑΦΡΙΚΗ	6,04
3.	ΑΜΕΡΙΚΗ	0,18
4.	ΑΣΙΑ	20,68
5.	ΩΚΕΑΝΙΑ	0,00
	ΣΥΝΟΛΟ Τ.Σ "ODA"	116,56
	"OA" (Official Aid)	-
6.	ΠΙΟ ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ	1,31
7.	ΧΩΡΕΣ ΚΑΚ/ΚΑΕ	18,66
	ΣΥΝΟΛΟ Τ.Σ "OA"	19,97
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Τ.Σ	136,53

16. Συνδεδεμένη Βοήθεια και Συνδεδεμένη Χρηματοδότηση

16.1 Πολιτικές πρακτικές και τάσεις χειρισμού της συνδεδεμένης και μη βοήθειας, περιλαμβανομένης και της δέσης σε εφαρμογή των Νέων Μέτρων της DAC στο πεδίο της συνδεδεμένης βοήθειας, σχεδιασμένων να περιορίσουν την παραμόρφωση της βοήθειας και του εμπορίου

Ο αντικειμενικός σκοπός της DAC είναι η κατά το δυνατόν «αποδέσμευση» της αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχεται σε αναπτυσσόμενες και υπό μετάβαση χώρες. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη DAC ορίζονται:

ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 1

Ως «Συνδεδεμένη» βοήθεια (tied aid),

η παροχή αναπτυξιακής συνεργασίας με τη μορφή δωρεάς ή δανείου που είναι συνδεδεμένη:

- μέσω υπογραφής σύμβασης ή
- μέσω τυπικών ή άτυπων διαδικασιών που διέπουν επιλέξιμες πηγές προμηθειών (μια συναλλαγή δεωρείται συνδεδεμένη στην περίπτωση αυτή, εάν υπόκειται σε τυπικές ή άτυπες συνεννοήσεις μεταξύ αποδέκτριας και δωρήτριας χώρας, είτε εάν περιλαμβάνει πρακτικές τις οποίες η DAC δεωρεί ότι μπορεί να καθορίσουν το αποτέλεσμα - τη βοήθεια συνδεδεμένη)

με την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών:

- μόνο από δωρήτρια χώρα
- από δωρήτρια χώρα και συγκεκριμένες αποδέκτριες αναπτυσσόμενες χώρες
- από συγκεκριμένες αποδέκτριες βοήθειας αναπτυσσόμενες χώρες
- από συγκεκριμένες ανεπτυγμένες χώρες και αναπτυσσόμενες αποδέκτριες
- άλλα

ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 2

Ως «Μη Συνδεδεμένη» βοήθεια (untied aid),

η παροχή αναπτυξιακής συνεργασίας με τη μορφή δωρεάς ή δανείου, η οποία είναι πλήρως και ελεύθερα διαδέσμηνη για την χρηματοδότηση προμηθειών από ουσιαστικά όλα τα ΚΜ μέλη του ΟΟΣΑ, καθώς και όλες τις αποδέκτριες βοήθειας αναπτυσσόμενες χώρες.

ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 3

Ως «Μερικώς μη Συνδεδεμένη» βοήθεια (partially untied aid),

η παροχή αναπτυξιακής συνεργασίας με τη μορφή δωρεάς ή δανείου, η οποία είναι στην ουσία συνδεδεμένη με τη χρηματοδότηση προμηθειών από τη δωρήτρια χώρα και περιορισμένο αριθμό χωρών στις οποίες περιλαμβάνονται ουσιαστικά όλες οι αναπτυσσόμενες χώρες.

Η Ελλάς δεν διαδέτει μηχανισμούς για την υλοποίηση μεγάλων κρατικών προγραμμάτων και έργων αναπτυξιακής συνεργασίας. Στο σύνολό τους σχεδόν οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται είναι μικρές και το κόστος τους κάτω από το κατώφλι των Οδηγιών της Ε.Ε. Πρόκειται κυρίως για πολλά και μικρά προγράμματα παροχής υπηρεσιών, επιμορφωτικών σεμιναρίων και παροχής υποτροφιών, που υλοποιούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα, με σταδερό και χαμηλό κόστος, χωρίς την υπέρβαση των Οδηγιών της Ε.Ε. Κατά κανόνα δεν κατατμώνται οι δημόσιες συμβάσεις με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών.

Τα τελευταία χρόνια και για την εφαρμογή των Νέων Μέτρων της DAC στο πεδίο της συνδεδεμένης βοήθειας,

που είναι σχεδιασμένα να περιορίσουν την παραμόρφωση της αναπτυξιακής βοήθειας και του εμπορίου, η Ελλάς προέβη στις κατωτέρω ενέργειες:

- Υιοθέτησε την απόφαση των χωρών μελών της DAC για αποδέσμευση της βοήθειας προς τις ΛΑΑΧ εξαιτίας του γεγονότος της σχετικής εξάρτησης τους από τη βοήθεια και την σχετικά μεγαλύτερη ανάγκη που έχουν για επιταχυνόμενη πρόδοση προς την κατεύθυνση των «Στόχων» της διεθνούς ανάπτυξης. Ειδικότερα, οι χώρες μέλη της DAC συμφώνησαν να αποσυνδέσουν την ODA που παρέχουν στις ΛΑΑΧ μέχρι την 1-1-2002, στους ακόλουθους τομείς: ισοζυγίου πληρωμών και υποστήριξης του τομέα αναδιάρθρωσης των δομών, παραγραφής χρέους, βοήθειας τομεακών και πολυτομεακών προγραμμάτων, παροχής βοήθειας για επενδυτικά προγράμματα, υποστήριξης εισαγωγών και προϊόντων, συμβολαίων εμπορικών υπηρεσιών, και παροχής ODA σε ΜΚΟ για δραστηριότητες σχετιζόμενες με προμήθειες.
- Εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες εναρμόνισης - προσαρμογής των διαδικασιών παροχής αναπτυξιακής βοήθειας με εκείνες της DAC και της Ε.Ε στο πλαίσιο του 2ου ΠΠΑΣΒΕ.
  - Ξεκίνησε να υλοποιείται το ΕΣΟΑΒ, το οποίο εφαρμόζει την αρχή της εταιρικότητας στην προώθηση της βοήθειας.
  - Οι επίσημες προτάσεις έργων υποβάλλονται από τις αποδέκτριες χώρες με τυποποιημένο «έντυπο αίτησης» και απαιτείται να είναι συμβατές με τις αρχές της Ε.Ε και να συνεισφέρουν επί της εφαρμογής και επί των αρχών της ένωσης
  - Οι διαδικασίες για τη δημοπράτηση και την ανάδεση υπηρεσιών, καθώς και οι διαδικασίες για τις συμβάσεις προμηθειών και τις συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται βάσει του ΕΣΟΑΒ, πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Πρόγραμμα PHARE.
  - Αποστέλλονται ανελλιπώς στην Ε.Ε τα Πρωτόκολλα Συνεργασίας που υπογράφονται, στα πλαίσια του ΕΣΟΑΒ, μεταξύ της Ελληνικής Κυβερνησης και των Κυβερνήσεων των αποδεκτριών χωρών
- Μειώνεται σταδιακά ο αριθμός των παρεχόμενων υποτροφιών σε αλλοδαπούς φοιτητές για τη φοίτησή τους σε Ελληνικά πανεπιστήμια, που αποτελούσε μέρος της βοήθειας που παρείχε η Ελλάς.
- Σημαντικό μέρος των μικρής κλίμακας προγραμμάτων της επείγουσας ανδρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας σε αναπτυσσόμενες και υπό μετάβαση χώρες, υλοποιείται από ΜΚΟ και άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, φορείς οι οποίοι δεν μπορούν να δεωρηθούν ότι καταστρατηγούν τους κανόνες του ανταγωνισμού της Ε.Ε, καθότι έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και βασίζονται στον εδελοντισμό.

Όλες οι ανωτέρω εξελίξεις αποτελούν χωρίς αμφιβολία, σημαντικά βήματα σε πολύ σύντομο χρόνο, προς τον εξορθολογισμό του συνολικού συστήματος παροχής της αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχεται σε αναπτυσσόμενες χώρες από την Ελλάδα και αποδεικνύουν έμπρακτα την αποφασιστικότητα της Ελληνικής πλευράς να κινηθεί στο πλαίσιο των προδιαγραφών παροχής αναπτυξιακής βοήθειας, τόσο της Ε.Ε όσο και της DAC/OOΣΑ.

Όλοι οι Φορείς υλοποίησης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα - έργα αναπτυξιακής συνεργασίας βάσει του Νόμου 2731/1999 και των οδηγιών της DAC, ενώ σε κάθε περίπτωση οι διαδικασίες είναι συμβατές με τις γενικές διατάξεις και τις αρχές της Συνθήκης της Ρώμης. Κατ' αυτή την έννοια καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να τηρούνται οι διαδικασίες και οι Οδηγίες που έχουν δεσπισθεί από την Ε.Ε (Οδηγίες 93/36/EOK, 93/37/EOK, 92/50/EOK), και την DAC. Οι διατάξεις των Οδηγών αυτών καθορίζουν κατώφλια για τη διαφοροποίηση των διαδικασιών, καθώς και τρόπους υλοποίησης έργων και παροχής υπηρεσιών, όπως την υπογραφή διμερών συμφωνιών μεταξύ δωρίτριας και αποδέκτριας χώρας με κοινοποίηση στις Υπηρεσίες της Ε.Ε. Οι διατάξεις αυτές τηρούνται απαρέγκλιτα.

Όσον αφορά στην υιοθέτηση και εκπλήρωση συγκεκριμένων διαδικασιών υλοποίησης δράσεων αναπτυξιακής συνεργασίας ισχύουν τα εξής κριτήρια:

ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 4

- Αίτημα της αποδέκτριας χώρας για παροχή συγκεκριμένης βοήθειας (ownership/partnership)
- Συμβατότητα με τις αρχές του 2ου ΠΠΑΣΒΕ
- Αξιολόγηση και αποδοχή των αιτημάτων μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες, όπως:
  - διαμεσολάβηση ελληνικών ΜΚΟ,
  - προ-αξιολόγηση των προγραμμάτων,
  - έγκριση τους κ.α.

Όλοι οι νεοφωτιστοί φορείς υλοποίησης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας καταβάλουν ουσιαστικές προσπάθειες, ώστε να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερα αυξημένες απαιτήσεις προσαρμογής στις διατάξεις της διεθνούς αναπτυξιακής κοινότητας των δωρητών. Οι περισσότεροι από αυτούς υλοποιούν προγράμματα-δράσεις που δεν ξεπερνούν σε κόστος το κατώφλι των 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ. Συγκυριακές εξαιρέσεις υφίστανται σε περιπτώσεις υλοποίησης περιορισμένου αριθμού προγραμμάτων με κόστος άνω των 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ κυρίως μέσω ΜΚΟ και όταν δεν υπάρχει άλλη διαθέσιμη εναλλακτική λύση κυρίως στον τομέα της επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητος είναι:

ΠΛΑΙΣΙΟ 16- 5

- Η προώθηση στόχων που ενδιαφέρουν τις αποδέκτριες βοήθειας χώρες
- Η βιωσιμότητα των δράσεων
- Η προστιθέμενη αξία των δράσεων στην αναπτυξιακή συνεργασία
- Τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και η διάχυση τους
- Η καταπολέμηση της φτώχειας

Οι συγκυριακές εξαιρέσεις δεν αποτελούν κατ' ουδένα τρόπο ηθελημένη ή παγιωμένη πολιτική παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας, αλλά συγκυριακές συνθήκες, καθώς σε πολλές περιπτώσεις για την υλοποίηση εξειδικευμένων δράσεων σε συγκεκριμένες αποδέκτριες χώρες, υπάρχει διαθέσιμος μόνον ένας φορέας με αντίστοιχη εμπειρία, επίπεδο τεχνογνωσίας, προηγούμενη συνεργασία με την αποδέκτρια χώρα, καθώς και προϋπάρχουσα εμπειρία, σε ανάλογες δράσεις στο αντικείμενο, κατάλληλος για υλοποίηση προγράμματος με εγγυημένα ποιοτικά αποτελέσματα. Επιπλέον, η ανάθεση της υλοποίησης προγραμμάτων άνω των 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ, που δεν συνδέονται κατ' ουδένα τρόπο μεταξύ τους, προκύπτει ενίστε και από την άμεσην και επείγουσα ανάγκη για υλοποίηση προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας και επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας στις χώρες της Βαλκανικής, οι οποίες, όπως είναι γνωστό, αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα κατά καιρούς.

Σημειώνεται τέλος ότι τα προγράμματα που ανατίθενται από ορισμένους φορείς μέσω διενέργειας ανοικτής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, βασίζονται στην ύπαρξη «Διμερών Πρωτοκόλλων Αναπτυξιακής Συνεργασίας» για χρηματοδότηση ανάλογων προγραμμάτων και εξυπηρετούν την ανάγκη άμεσης ανταπόκρισης της Ελλάδος σε επίμονα και επείγοντα αιτήματα των αποδεκτριών χωρών.

Οι χώρες μέλοι της DAC, στις οποίες συγκαταλέγεται και η Ελλάς, εξαφούν από την κατάταξη της «συνδεδεμένης» και «μη συνδεδεμένης» βοήθειας, τις διαπάνες για «Διοικητικό Κόστος» και «Τεχνική Συνεργασία». Καταγράφονται δηλαδή μόνο οι διαπάνες «Επενδύσεων», «Αναπτυξιακών Σχεδίων» και «Λοιπής Βοήθειας». Το μεγαλύτερο μέρος της παρεχόμενης από την Ελλάδα βοήθειας είναι κυρίως πολλά μικρά και χαμηλού κόστους προγράμματα τεχνικής συνεργασίας και επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας που υλοποιούνται από τους ΜΚΟ.

Κατόπιν αυτών η εικόνα της Ελλάδος για το 2003 ήταν η ακόλουθη:

- «Μη συνδεδεμένη» βοήθεια:
91,39 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή ποσοστό 93,80% της διμερούς βοήθειας
- «Μερικώς μη συνδεδεμένη» βοήθεια:
1,16 εκατ. Δολ. ΗΠΑ
- «Συνδεδεμένη» βοήθεια:
0,46 εκατ. Δολ. ΗΠΑ

17. Πολιτική και πρακτική στη διαδικασία προμηδειών

17.1 Πολιτική προμηδειών

Μόλις το έτος 1997 η Ελλάς ξεκίνησε την υλοποίηση του 1ου ΠΠΑΣΒΕ για την περίοδο 1997-2001 συμμετέχοντας στις προσπάθειες της διεθνούς αναπτυξιακής κοινότητας για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσομένων χωρών και εκείνων με οικονομίες σε μετάβαση. Το πρόγραμμα αυτό ήταν το πρώτο μεσοπρόδεσμο πρόγραμμα παροχής ελληνικής βοήθειας και εκπονήθηκε με βάση τη σχετικά μικρή εμπειρία που είχε αποκτηθεί από την παροχή περιορισμένης διμερούς βοήθειας κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών. Κατά συνέπεια ο χαρακτήρας του ήταν ουσιαστικά πιλοτικός ενώ προσπάθησε να συγκεράσει τα διαφορών αυξανόμενα - και στις περισσότερες περιπτώσεις άμεσα και επείγοντα - αιτήματα των αναπτυσσομένων χωρών για παροχή βοήθειας, σύμφωνα με τα διεθνώς ισχύοντα.

Για την υλοποίηση του 1ου ΠΠΑΣΒΕ ψηφίσθηκε ο Ν. 2731/1999 ο οποίος μεταξύ άλλων καθορίζει και το καθεστώς των προμηδειών που διέπει μέχρι και σήμερα την υλοποίηση προγραμμάτων έργων αναπτυξιακής συνεργασίας (Άρθρο 5-7). Ειδικότερα προβλέπεται όπως:

17.1.1 Συμβάσεις προμηδειών και παροχής υπηρεσιών εντός Ελλάδος

Προμήδεις ή παροχή υπηρεσιών με προϋπολογισμό μέχρι 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ ανά πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευδύνη αυτού που συνάπτει τη σχετική σύμβαση μετά από πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος ή με απευθείας ανάδεση, εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Η πρόσκληση περιλαμβάνει το αντικείμενο της προμήδειας ή υπηρεσίας, τον προϋπολογισμό και τους όρους συμμετοχής και δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες της έδρας του Νομού όπου εδρεύει το Υπουργείο ή ο Οργανισμός. Η κατακύρωση γίνεται μέσα σε προδεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση. Μεταξύ του αναδέτοντος και του αναδόχου υπογράφεται σχετική σύμβαση. Για την προμήδεια ή παροχή υπηρεσιών προϋπολογισμού άνω των 0,20 εκατ. ΕΥΡΩ ανά πρόγραμμα εφαρμόζονται οι κατωτέρω διατάξεις:

- Προμήδεις: Προεδρικό Διάταγμα 370/1995
«Προσαρμογή της ελληνικής νομοδεσίας περί προμηδειών του Δημοσίου προς το κοινοτικό δίκαιο και ειδικότερα προς τις διατάξεις της οδηγίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 93/36/ΕΕ της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηδειών».
- Υπηρεσίες: Προεδρικό Διάταγμα 346/1998
«Προσαρμογή της ελληνικής νομοδεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/50/EOK του συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1992».

Αντίστοιχες με τις ανωτέρω είναι οι διατάξεις του Ν. 2731/1999 για έργα προϋπολογισμού μέχρι ή άνω των 5,00 εκατ. ΕΥΡΩ ανά πρόγραμμα.

17.1.2 Συμβάσεις προμηδειών και παροχής υπηρεσιών στο εξωτερικό

Συμβάσεις με οικονομικό αντικείμενο μέχρι 0,02 εκατ. ΕΥΡΩ συνάπτονται με απευθείας ανάδεση, ενώ μέχρι 0,10 εκατ. ΕΥΡΩ μετά από πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος

Η πρόσκληση περιλαμβάνει το αντικείμενο της σύμβασης, τον προϋπολογισμό και τους όρους συμμετοχής και δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες της έδρας της Υπηρεσίας του υπαλλήλου που την υπογράφει. Οι Συμβάσεις για προμήδεις, παροχή υπηρεσιών και έργα εκτός Ελλάδος συνάπτονται από εκπροσώπους των αρμοδίων Φορέων εκτέλεσης ή από τους κατά τόπους αρμοδίους των ελληνικών Διπλωματικών ή Προξενικών Αρχών μετά από εξουσιοδότηση. Η ανάδεση γίνεται μέσα σε προδεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση.

Σημειώνεται ότι οι υπόψη διατάξεις του Ν. 2731/1999 που αποτελούν διαφορετική νομοδετική ρύθμιση για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων στο εσωτερικό και εξωτερικό, υφίστανται για να καλύψουν τις ανάγκες υποστήριξης και υλοποίησης μικρών και κυρίως τεχνικών έργων (micro projects) επειγούσης φύσεως, στο έδαφος των αποδεκτριών χωρών, που έχουν άμεση επίδραση στις τοπικές κοινωνίες. Πρόκειται για διεθνή πρακτική που ακολουθούν πολλές από τις

δωρήτριες χώρες.

17.2 Πρακτική στη διαδικασία προμηδεών

Τα τελευταία χρόνια εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες εναρμόνισης - προσαρμογής των διαδικασιών που κινούνται στην Ελλάς για την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας μέσω της διαδικασίας προμηδεών, με εκείνες της DAC και της Ε.Ε στο πλαίσιο του 2ου ΠΠΑΣΒΕ. Γενικά ισχύουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο [16.1] ανωτέρω. Τα προγράμματα/έργα αναπτυξιακής συνεργασίας εκτελούνται βάσει του Νόμου 2731/1999, των οδηγιών της DAC και των γενικών διατάξεων και αρχών της Συνδίκης της Ρώμης.

17.2.1 Διμερής επισιτιστική βοήθεια

Ειδικότερα, όσον αφορά στην διμερή «επισιτιστική βοήθεια», σημειώνεται ότι:

Η συνήθης διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις, εκτός εκτάκτων και ανδρωπιστικού χαρακτήρα δράσεις, είναι η προκήρυξη διαγωνισμού από το ΥΠΑΝ βάσει του Ν. 2286/1995 περί «Προμηδεών του Δημοσίου Τομέως και Ρυθμίσεις Συναφών Θεμάτων» και του Προεδρικού Διατάγματος 394/96. Εφαρμόζεται δηλαδή απαρέγκλιτα η νομοδεύσα της Ε.Ε.

Στις περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης και ανδρωπιστικού χαρακτήρα δράσεων (που οφείλονται δηλαδή σε φυσικές καταστροφές ή σε σοβαρές οικονομικές κρίσεις, που οδηγούν σε επισιτιστική ανασφάλεια τον τοπικό πληθυσμό [severe food crises]), αυτές υλοποιήθηκαν κατά το παρελθόν (1999-2000) σχεδόν στο σύνολό τους, από το ΥΠΓΕ. Επρόκειτο για αποστολή ανδρωπιστικής βοήθειας στο Κοσσυφοπέδιο λόγω της ανάγκης άμεσης παροχής τροφίμων, τόσο στους πρόσφυγες που κατέκλυσαν την Αλβανία και την π.Γ.Δ.Μ., όσο και στην Ο.Δ.Γ, περιλαμβανομένου του Κοσσυφοπεδίου. Οι τελευταίες διενεργήθηκαν από ΜΚΟ ή με απ' ευδείας διαπραγματεύσεις του ΥΠΓΕ. Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν ήταν:

ΠΛΑΙΣΙΟ 17- 1

- Αίτημα της αποδέκτριας χώρας
- Διαβουλεύσεις και συντονισμός με άλλους φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέως για την επιλογή προϊόντων και φορέων υλοποίησης των επί μέρους προγραμμάτων (ΥΠΙΜΑΘΡΑ, ΥΠΕΘΑ, ΥΠΕΞ, ΜΚΟ, Μητροπόλεις κλπ.)
- Υπεύθυνο για την προμήθεια και αποστολή ήταν το ΥΠΓΕ σε ορισμένα προγράμματα, καθώς και η Υ.ΔΑΣ του ΥΠΕΞ

Η συνήθης διαδικασία που ακολουθείται στις άλλες περιπτώσεις, δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοσθεί στις αποστολές προς Αλβανία, π.Γ.Δ.Μ., Ο.Δ.Γ και περιοχή Κοσσυφοπεδίου, διότι είναι εξαιρετικά χρονοβόρα (διαρκεί οκτώ μήνες περίπου) και δεν επιτρέπει την άμεση αποστολή τροφίμων στους χρήζοντες βοήθειας πληθυσμούς.

17.2.2 Πολυμερής επισιτιστική βοήθεια

Η Ελλάς ως Χώρα Μέλος της Ε.Ε, είναι συνυπογράφον μέλος της «Συνθήκης Επισιτιστικής Βοήθειας» 1999 (F.A.C) αλλά και των προγενέστερων Συνδηκών (95 κλπ). Υπό αυτή την ιδιότητά της έχει αναλάβει τη δέσμευση να αποστέλλει ετησίως 10.000 τόνους σιτηρά ή άλλα επιλέξιμα προϊόντα, βάσει των διατάξεων της Συνδίκης σε αναπτυσσόμενες χώρες χρήζουσες βοήθειας. Αποστολές πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο στο κέρας της Αφρικής (Αιθιοπία, Ερυθραία) λόγω του δομικού χαρακτήρα της επισιτιστικής ανασφάλειας στην περιοχή, αλλά και σε χώρες όπως η Αρμενία και η Γεωργία ή της Βαλκανικής Χερσονήσου (Βουλγαρία).

Μέχρι το έτος 2000 οι διαγωνισμοί προκηρύσσονταν από τη Γενική Διεύθυνση ΔΑΓΕΠ του ΥΠΓΕ η οποία ήταν αρμόδια για τη διενέργεια «κοινοτικών επισιτιστικών βοηθειών». Σημειώνεται ότι οι κοινοτικές επισιτιστικές βοήθειες διενεργούνται σήμερα από το ΥΠΑΝ βάσει της προαναφερθείσας διαδικασίας και είναι πλήρως αποδεσμευμένες.

17.2.3 Διμερή Πρωτόκολλα Συνεργασίας

Η Ελλάς δεωρεί ότι η ανάπτυξη αποτελεί ευδύνη των αποδεκτριών της βοήθειας αναπτυσσομένων χωρών και ότι η εξωτερική βοήθεια πρέπει να στοχεύει στην στήριξη των προσπαθειών τους ώστε να αναπτυχθούν τοπικές υποδομές απαραίτητες για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, καθώς και την καταπολέμηση της φτώχειας.

Στο πλαίσιο αυτό η Χώρα μας έχει υπογράψει ειδικές συμφωνίες εταιρικότητος με χώρες αποδέκτριες βοήθειας, οι οποίες περιλαμβάνουν τους κύριους άξονες κατά μήκος των οποίων θα επεκταθεί η προσπάθεια αναπτυξιακής συνεργασίας. Στις συμφωνίες εταιρικότητας οι τομείς για την αναπτυξιακή συνεργασία προβλέπονται βάσει των συγκεκριμένων κατά περίπτωση αναγκών των χωρών εταίρων και του συγκριτικού πλεονεκτήματος του ελληνικού προγράμματος αναπτυξιακής βοήθειας στην επιλογή συγκεκριμένων τομέων. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι έχουν υπογραφεί διμερή πρωτόκολλα συνεργασίας με τις χώρες, Αλβανία, Βουλγαρία, Ουζμπεκιστάν, Αρμενία, Γεωργία, Ουκρανία, Ο.Δ. της Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανία, π.Γ.Δ.Μ, Παλαιστινιακή Αρχή, Κύπρο, Τουρκία, Πολωνία, Αγ. Μαυρίκιο, Ρωσική Ομοσπονδία, Ιράν, Μολδαβία.

18. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)

18.1 Τρόποι, πολιτικές και κριτήρια για συγχρηματοδότηση προγραμμάτων ΜΚΟ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα τελευταία χρόνια έχει συντελεσθεί ουσιαστική αλλαγή στο ρόλο της κοινωνίας των πολιτών μέσα στο πλαίσιο της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας. Τόσο Κράτη όσο και Διεθνείς Οργανισμοί χρηματοδοτούν με ολοένα και μεγαλύτερα ποσά ΜΚΟ. Η επιλογή αυτή δεν είναι τυχαία. Οι ΜΚΟ διαδέτουν ουσιαστικά συγκριτικά πλεονεκτήματα στη διαδικασία παροχής αναπτυξιακής συνεργασίας, που αποτελούν και τα κριτήρια επιλογής τους από τα Κράτη, για συγχρηματοδότηση προγραμμάτων ΜΚΟ. Ειδικότερα οι ΜΚΟ:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 1

- έχουν μικρότερο λειτουργικό κόστος σε σχέση με άλλους φορείς (Κράτη και Διεθνείς Οργανισμούς) καθώς σε μεγάλο βαθμό βασίζονται σε εδελοντές
- είναι σε δέση να χρησιμοποιούν πόρους τόσο από το Δημόσιο όσο και από τον Ιδιωτικό Τομέα, με πολλαπλασιαστικό τρόπο
- κάνουν καλύτερη χρήση των πόρων για την καταπολέμηση της φτώχειας, καθώς γνωρίζουν καλύτερα από κάθε άλλο δωρητή τις πραγματικές ανάγκες των κοινοτήτων των αποδεκτρών βοήθειας χωρών
- είναι πιο ευέλικτες, προσαρμόζονται εύκολα και είναι σε δέση να αναλαμβάνουν κινδύνους, ιδιαίτερα σε περιοχές συγκρούσεων
- μπορούν να χορηγήσουν τη βοήθεια απευθείας στους έχοντες ανάγκη, χωρίς τη διαμεσολάβηση μεσαζόντων στις αποδέκτριες χώρες
- προσλαμβάνουν έμπειρο προσωπικό με σημαντική τεχνογνωσία χωρίς τους σχετικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν τα Κράτη και οι Διεθνείς Οργανισμοί.

Στην Ελλάδα η κοινωνία των πολιτών δεν ήταν μέχρι πρόσφατα αναπτυγμένη. Ωστόσο, η δίνη της παγκοσμιοποίησης, η κρίση στα Βαλκάνια, η οικονομική ανάπτυξη της Χώρας μας και ο εκσυγχρονισμός της κοινωνίας, ενίσχυσαν τον εδελοντισμό, με αποτέλεσμα οι ΜΚΟ να κερδίζουν σταδερά έδαφος.

Οι ελληνικές ανδρωπιστικές και αναπτυξιακές ΜΚΟ θα μπορούσαν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες.

- στις αμιγώς ελληνικές, που είναι και οι περισσότερες και
- σε εκείνες που αποτελούν τα ελληνικά τμήματα ευρύτερων διεθνικών οργανώσεων (π.χ. «Γιατροί του Κόσμου», «Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός», «Γιατροί Χωρίς Σύνορα», «Actionaid», κλπ.)

Μεγάλος αριθμός ελληνικών αναπτυξιακών ΜΚΟ βρίσκονται ακόμη σε εμβρυακό στάδιο και στερούνται τεχνογνωσίας και εξειδικευμένου προσωπικού. Ωστόσο σήμερα αρκετές ελληνικές ΜΚΟ υλοποιούν μεγάλα προγράμματα διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και ανταγωνίζονται με επιτυχία ΜΚΟ από την Ευρώπη για τη συγκέντρωση πόρων από Διεθνείς Οργανισμούς. Το προσωπικό αυτών των ΜΚΟ χαρακτηρίζεται από επιστημονική εξειδίκευση, γλωσσομάθεια, επαγγελματισμό και διεθνή εμπειρία.

Οι πόροι των ελληνικών ΜΚΟ - όπως και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών - προέρχονται από Διεθνείς Οργανισμούς, το Κράτος, χορηγίες επιχειρήσεων και συνεισφορές ιδιωτών. Υπολογίζεται ότι η εξάρτηση των ΜΚΟ από χρηματοδοτήσεις Διεθνών Οργανισμών και πόρους της διμερούς κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας, ξεπερνά το 50% των συνολικών δαπανών τους. Ωστόσο η κατανομή αυτή (που δεν αποκλίνει από το διεθνή μέσο όρο) δεν αφορά το σύνολο των ελληνικών ΜΚΟ. Οργανώσεις όπως το ελληνικό τμήμα των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα» και η «Actionaid Ελλάς» βασίζονται περισσότερο στις συνεισφορές ιδιωτών παρά στις κρατικές χρηματοδοτήσεις της ΥΔΑΣ.

18.2 ΜΚΟ ως μέσα υλοποίησης προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας

Η Ελλάς μέσω της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" δίνει ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών σε θέματα αναπτυξιακής συνεργασίας. Οι προσπάθειες έχουν αποδώσει, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένας σημαντικός αριθμός ικανών και σχετικά εμπείρων ΜΚΟ οι οποίοι δύνανται να χειριστούν διεθνή αναπτυξιακά θέματα. Παρόλα αυτά πολλοί ΜΚΟ πρέπει να αναπτύξουν περαιτέρω τις δραστηριότητές και να αποκτήσουν μεγαλύτερη εμπειρία πεδίου στο εξωτερικό και ικανότητα διαχείρισης κρατικών πόρων.

Η ΥΔΑΣ - 4 Δ/νση τηρεί το «Ειδικό Μητρώο ΜΚΟ» της ΥΔΑΣ. Μέχρι σήμερα έχουν εγγραφεί σε αυτό πάνω από 320 ελληνικοί ΜΚΟ. Για την εγγραφή των ΜΚΟ στο «Ειδικό Μητρώο» απαιτούνται τα κατωτέρω:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 2

- υποβολή αίτησης
- κατάθεση εγκεκριμένου καταστατικού
- κατάθεση βεβαίωσης έναρξης εργασιών από την αρμόδια φορολογική Αρχή (ΑΦΜ)
- παρουσίαση της οργανωτικής δομής της ΜΚΟ, τόσο σε επίπεδο διοίκησης, όσο και σε επίπεδο επιχειρησιακής λειτουργίας της, καθώς και βιογραφικά σημειώματα των διευθυνόντων της
- για τις μη νεοσυσταθείσες ΜΚΟ, κατάθεση επικυρωμένων αντιγράφων της αναλυτικής κατάστασης εσόδων - εξόδων των δύο προηγουμένων ετών που συνυποβάλλεται με τη φορολογική δήλωση
- κατάθεση (εφόσον υπάρχουν) εγγράφων, προγραμμάτων ή άλλων στοιχείων και βεβαιώσεων από τα οποία να προκύπτει η διεθνής εμπειρία της ΜΚΟ - τουλάχιστον κατά την παρελθούσα διετία - από την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων, κάθε μορφής, στο εξωτερικό
- κατάθεση (εφόσον υπάρχουν) εγγράφων ή άλλων στοιχείων, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι η ΜΚΟ έχει χρηματοδοτηθεί από Υπηρεσίες της Ε.Ε ή άλλων Διεθνών Οργανισμών και Φορέων ή έχει υπογράψει «συνεταιριστικές συμβάσεις» με το ECHO της Ε.Ε ή άλλους εξειδικευμένους Φορείς.

Για την ενδάρρυνση δημιουργίας μιας σταδιερής βάσης ΜΚΟ εντός Ελλάδος, η ΥΔΑΣ ερμήνευσε ευέλικτα τους όρους εγγραφής. Όμως, για να παραμείνουν οι ΜΚΟ εγγεγραμμένοι στο «Ειδικό Μητρώο ΜΚΟ» απαιτείται να έχουν παραμείνει δραστήριοι στον τομέα της διεθνούς ανάπτυξης κατά τη διάρκεια των προηγουμένων τριών ετών και να έχουν υλοποιήσει έργα και προγράμματα σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι Ελληνικοί ΜΚΟ εξετίμουσαν την αξία δημιουργίας ενός οργανισμού «ομπρέλλας», με τη μορφή forum, όπου θα συναντώνται οι ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε δέματα παροχής διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και θα ανταλλάσσουν εμπειρίες και συμπεράσματα. Κατ' αυτήν την έννοια δημιουργήσαν δύο οργανισμούς τύπου «ομπρέλλας» με σκοπό να βοηθήσουν τους ΜΚΟ να αυξήσουν τις δυνατότητές τους και να αποκτήσουν μεγαλύτερη εμπειρία. Πρόκειται για:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 3

- την «Ομοσπονδία Εδελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδος» (Ο.Ε.Μ.Κ.Ο.Ε)
Δευτεροβάθμιο συντονιστικό Όργανο των εδελοντικών ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε ευρύ φάσμα κοινωνικής προσφοράς. Ιδρύθηκε το 1996, σαν ανταπόκριση στην ανάγκη για συντονισμένη δράση των ΜΚΟ για την επίτευξη κοινών στόχων και σκοπών, όπως η αποτελεσματικότερη προώθηση του έργου και των δράσεων των επί μέρους εδελοντικών οργανώσεων. Μέλη της OEMKO είναι δεκάδες φορείς που ενεργοποιούνται σε διάφορα πεδία, όπως: ανδρώπινα δικαιώματα, πολιτική προστασία, ανθρωπιστική βοήθεια και ανάπτυξη σε αναπτυσσόμενες χώρες, κοινωνική αλληλεγγύη σε πρόσφυγες - μετανάστες, περιβάλλον, πολιτισμός, νέοι, παιδιά, υγεία, πρόνοια, άτομα με ειδικές ανάγκες κλπ.
- την «Ελληνική Επιτροπή ΜΚΟ για την Ανάπτυξη» ή "Hellenic Committee of NGDOs" (Greek Platform)
Δευτεροβάθμιο Σωματείο που λειτουργεί ως ΜΚΟ από το έτος 2000 και έχει μέλη δέκα έξι (16) ΜΚΟ, όλα εγγεγραμμένα στο «Ειδικό Μητρώο της ΥΔΑΣ» και με διεθνή εμπειρία. Σκοπός της, μεταξύ άλλων, η προώθηση της ιδέας των ΜΚΟ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η συμμετοχή σε προγράμματα ΜΚΟ, η προώθηση της ιδέας του εδελοντισμού, η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας ελληνικών ΜΚΟ με αντίστοιχους του εξωτερικού, η παροχή υποστήριξης, πληροφόρησης και τεκμηρίωσης προς τις ελληνικές αναπτυξιακές και ανθρωπιστικές ΜΚΟ.

Πριν από τρία χρόνια η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" εξέδωσε τον «Ειδικό Οδηγό Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και άλλων Φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών» (πανεπιστημάτων, τοπικών οργάνων, συνεταιρισμών κλπ.). Ο εν λόγω «Οδηγός» περιγράφει την φιλοσοφία και τις προτεραιότητες της ΥΔΑΣ και περιλαμβάνει λεπτομέρειες για τα δικαιολογητικά και τις διαδικασίες εγγραφής, καθώς και τις διαδικασίες υποβολής προτάσεων συγχρηματοδότησης. Ο «Οδηγός» περιλαμβάνει επίσης βασική πληροφόρηση για την Ε.Ε και τους Πολυμερείς Αναπτυξιακούς Οργανισμούς που συγχρηματοδοτούν δραστηριότητες ΜΚΟ.

Μία φορά το χρόνο η ΥΔΑΣ αποστέλλει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς Υπουργεία, Ν.Π, ΜΚΟ κλπ. για να αποστείλουν προτάσεις προγραμμάτων/έργων για έγκριση. Αρχικά, οι προτάσεις αξιολογούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις της ΥΔΑΣ. Κατόπιν σε δεύτερο στάδιο αξιολογούνται από την εννεαμελή «Επιτροπή επιλογής, αξιολόγησης και έγκρισης προγραμμάτων/έργων», για την τελική έγκριση. Οι ελληνικοί ΜΚΟ απαιτείται να έχουν τουλάχιστον δύο (2) ετών εμπειρία επί του πεδίου κατ' ελάχιστο, κατάλληλο ανδρώπινο δυναμικό και διοικητική εμπειρία, ώστε να δύνανται να υλοποιήσουν σημαντικά προγράμματα σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Το ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΥΔΑΣ "HELLENIC AID" για προγράμματα/έργα ανάπτυξης της ΥΔΑΣ-2 Δ/νσης και αναπτυξιακής εκπαίδευσης της ΥΔΑΣ-4 Δ/νσης, ανέρχεται κατά κανόνα στο 50% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος/έργου. Οι ενδιαφερόμενες ΜΚΟ οφείλουν να συμβάλλουν (ίδια συμμετοχή) με ποσοστό τουλάχιστον 15% σε ειδος ή σε χρήμα. Σε ορισμένες περιπτώσεις η συγχρηματοδότηση δύναται να φθάσει στο 75% εφόσον τα υπόψη προγράμματα έργα υλοποιούνται σε χώρες προτεραιότητος της εθνικής αναπτυξιακής πολιτείας, υπάρχει σύμπραξη με νέες ΜΚΟ οι οποίες δεν διαδέτουν διετή διεδούμενη εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων έργων σε αναπτυσσόμενες χώρες, διαπιστώνεται συμβατότητα με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της αναπτυσσόμενης χώρας και παρέχεται ουσιαστική συμβολή στην καταπολέμηση της φτώχειας. Η παρουσία αξιόπιστου τοπικού εταίρου ικανού να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα και την τοπική ιδιοκτησία των προγραμμάτων/έργων μετά το πέρας της εμπλοκής των Ελληνικών ΜΚΟ, αποτελεί ουσιώδη συνδήκη για την παροχή χρηματοδότησης από την ΥΔΑΣ.

Τα προγράμματα επείγουσας ανδρωπιστικής βοήθειας δύνανται να χρηματοδοτηθούν πλήρως από την ΥΔΑΣ κατά 100%. Η ΥΔΑΣ διατηρεί το δικαίωμα διακοπής της χρηματοδότησης του προγράμματος/έργου και της άμεσης αναστολής εκτέλεσής του, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή σε περιπτώσεις που τίθενται σε κίνδυνο τα μέλη ΜΚΟ. Στις περιπτώσεις αυτές οι ΜΚΟ υποχρεούνται να επιστρέψουν στην ΥΔΑΣ το αδιάθετο ποσό, σύμφωνα με τις πάγιες ρυθμίσεις των δημοσίων δαπανών.

Το 2003 η ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" συνέχισε την πολιτική συγχρηματοδότησης ΜΚΟ για την υλοποίηση προγραμμάτων και έργων αναπτυξιακής συνεργασίας και προσπάθησε να:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 4

- ενισχύσει τόσο τις έμπειρες και εξειδικευμένες ΜΚΟ όσο και τις εν δυνάμει πολλά υποσχόμενες νεότερες ΜΚΟ.
- συγχρηματοδοτήσει (καλύπτοντας μέρος της ίδιας συμμετοχής) προγράμματα που είτε είχαν ήδη εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συγχρηματοδότηση, είτε υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ότι πρόκειται να χρηματοδοτηθούν.
- ενισχύσει την οπτικοποίηση (visibility) της ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας στις αποδέκτριες χώρες

Οι βασικοί τομείς προτεραιότητας των συγχρηματοδοτούμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων-έργων της ΥΔΑΣ-2 Δ/νσης για το 2003 ήταν η ενίσχυση:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 5

- ανδρωποκεντρικών προγραμμάτων του κοινωνικού τομέα, της πρωτοβάθμιας υγείας, της βασικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης κυρίως των νέων και των γυναικών
- προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος, γεωργικής ανάπτυξης, στέγασης και υλικοτεχνικής υποδομής
- προγραμμάτων σε τομείς που δημιουργούν εισοδήματα και μειώνουν ουσιαστικά το επίπεδο της φτώχειας
- προγραμμάτων μικρών υποδομών και τοπικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της ανεργίας
- προγραμμάτων του τομέα ανδρωπίνων δικαιωμάτων, ισότητας των φύλων, οικοδόμησης δημοκρατικών δεσμών, ενίσχυσης τοπικών κοινωνιών και συμμετοχικής και αποκεντρωμένης ανάπτυξης.

Στις τρέχουσες συμπληρωματικές επιδιώξεις της ΥΔΑΣ "HELLENIC AID" είναι και η ενίσχυση των προγραμμάτων των ΜΚΟ που αφορούν:

- στην αναπτυξιακή εκπαίδευση

Εναισθιμοποίηση δηλαδή της κοινής γνώμης, γύρω από τα προβλήματα του αναπτυσσόμενου κόσμου, μέσω δράσεων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σεμιναρίων ενίσχυσης ικανοτήτων, κατάρτισης και εκπαίδευσης για ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, εκδηλώσεις ευαισθιμοποίησης (εκδέσεις, συναυλίες, ημερίδες, κ.λπ.), εκδόσεις εκπαιδευτικού υλικού κλπ.

- στην προώθηση του εδελοντισμού

Ο εδελοντισμός είναι ένα πολύμορφο και δυναμικό σύστημα όπου η ατομική ολοκλήρωση συναντίται με τη συλλογική ευημερία. Οι μορφές που παίρνει η εδελοντική προσφορά σήμερα διευρύνονται διαρκώς και εκτείνονται σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής. Η εδελοντική δράση αποτελεί την ίδια μια μαθησιακή εμπειρία, αναπτύσσοντας τις κοινωνικές, επικοινωνιακές και επαγγελματικές δεξιότητες του εδελοντή. Ο ίδιος ο εδελοντής δεν είναι μόνο πορπός αλλά και δέκτης των ωφελιών που απορρέουν από την εδελοντική του δράση. Το 2003 πραγματοποίησηκαν πολλές εκδηλώσεις που αφορούσαν στον εδελοντισμό. Δημόσιοι Φορείς, όπως το ΥΠΥΓΠΡ και το ΥΠΕΣΔΔΑ, προχώρησαν στο συντονισμό της δράσης τους με την κοινωνία των πολιτών, δημιουργώντας δίκτυα συνεργασίας με ΜΚΟ.

- στην προβληματική των σχέσεων Βορρά - Νότου,

τα οποία υλοποιούνται τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Άλλες επιδιώξεις της ΥΔΑΣ είναι:

- η ενίσχυση του αισθήματος ευδύνης των ΜΚΟ αφενός έναντι της ΥΔΑΣ και των αποδεκτριών βοήθειας χωρών και αφετέρου έναντι των άλλων ΜΚΟ
- η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ελληνικών ΜΚΟ
- η διεύρυνση της πληροφόρησης της κοινής γνώμης περί αναπτυξιακών θεμάτων, πολιτικών των ελληνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και περί των δραστηριοτήτων των ΜΚΟ

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν το 2003 για την εξέταση και έγκριση των προγραμμάτων που υπέβαλαν ΜΚΟ, ήταν συμβατά με τα ισχύοντα στην DAC, καθώς και στις Υπηρεσίες της ΕΕ, και ειδικότερα:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 6

- η καλή γνώση της χώρας και της περιοχής υλοποίησης των προγραμμάτων, των τοπικών αναγκών, των συνδημικών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται
- η δυνατότητα συνεργασίας και συντονισμού με τοπικές ΜΚΟ, άλλους τοπικούς Φορείς ανάπτυξης και η γνώση των επίσημων προτεραιοτήτων της αποδέκτριας χώρας
- η δυνατότητα συνεργασίας με Ευρωπαϊκές ΜΚΟ και διεθνείς οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην ίδια περιοχή
- η ικανότητα της κινητοποίησης της Ελληνικής κοινωνίας των πολιτών και των εδελοντών σε δράσεις αλληλεγγύης για τα προβλήματα των αποδεκτριών χωρών
- το επίπεδο τεχνογνωσίας και εμπειρίας
- η διασφάλιση ότι όλα τα εγκεκριμένα προγράμματα/ έργα εμπίπτουν στους στόχους της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής και στις γεωγραφικές και τομεακές προτεραιότητες του 2ου ΠΠΑΣΒΕ

Επιπλέον, τέθηκαν επιπρόσθετα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούν τα υποβαλλόμενα από τις ΜΚΟ στην ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" προς αξιολόγηση για χρηματοδότηση προγράμματα/ έργα.

Ειδικότερα:

ΠΛΑΙΣΙΟ 18- 7

- η αποτελεσματική αντιμετώπιση των βασικών αναγκών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του πληθυσμού των αναπτυσσομένων χωρών και κυρίως των φτωχότερων κοινωνικών στρωμάτων και των ευάλωτων ομάδων (παιδιά, γυναίκες)
- η βελτίωση της ποιότητας ζωής της ομάδας στόχου και ταυτόχρονα η ενίσχυση της ικανότητας του τοπικού πληθυσμού να προωθήσει με τις δικές του δυνάμεις την ανάπτυξη και τη βελτίωση των εισοδημάτων του
- η λήψη υπόψη των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων και των στόχων που έχουν τεθεί από τις κυβερνήσεις και τις αποκεντρωμένες διοικήσεις των αποδεκτριών χωρών
- η προώθηση της ιδιοκτησίας από τις τοπικές κοινωνίες των αναπτυξιακών πλεονεκτημάτων που δημιουργούνται από την υλοποίηση των προγραμμάτων-έργων

Ειδική προσοχή προσδίδεται στο δέμα της διαφάνειας και ροής πληροφόρησης, ενώ ενδιαφέρεται η ευρύτερη και συχνότερη επαφή μεταξύ των διαφόρων παραγόντων που εμπλέκονται με την αναπτυξιακή συνεργασία.

Το συνολικό ποσό των χρηματοδοτήσεων (ODA/OA) της ΥΔΑΣ - "HELLENIC AID" το 2003 ανήλθε σε 43,14 εκατ. Δολ. ΗΠΑ ή 38,18 εκατ. ΕΥΡΩ. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για παροχή υποτροφιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που χορηγεί το ΥΠΕΞ, για επείγουσα ανδρωπιστική βοήθεια σε χώρες που αντιμετωπίζουν φυσικές ή ανδρωπογενείς καταστροφές, καθώς και για εκτέλεση προγραμμάτων έργων βοήθειας αποκατάστασης, αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**

